

העולם הזה

ניתוח מדעי של רצח שבע

הצעירות בכביש החוף

מעלה אפשרות מדהימה:

הריוצח

האנס

עדיין

חופשי!

רחל
הרר

ורד
ינר

חדס
קדמי

אורלי
דובי

אברזי שני ללא חלב ואגוז

וימר טמיר כהן (יעקבסון)

מכתבים

גם בארץ, גם בחוץ לארץ

על התייחסות למשוררים צעירים (העולם הזה 19.2.86).

אני נאלץ להעיר על חוסר-אמת ועל פגיעה קשה ומעליבה בי במדור דף חדש. כותב מי שחי תום כנינוי סיפורי (ע. חדרה) שאמרת בחו"ל, בראיון, על כמה מן המשוררים של הדור החדש, שאני אוהב את כתיבתם.

טענת הכותב היא שרק בחו"ל אני אומר דבי רים כאלה ולא בארץ.

העולם הזה ערך לפני שנים אחדות (העולם הזה 28.3.83) ראיון גדול ומקיף איתי, ובו אמרתי אותם דברים על המשוררים בני הדור שלאחר דור המדינה.

לא הייתי כותב מיכתב זה אלמלא העובדה שכל הטיעון הוא כי בארץ אינני אומר דברים על משוררים שאת כתיבתם אני אוהב.

הכותב היה צריך לדעת שבאותו עיתון, המש"ש לו אכסניה, כבר כתבתי. כך שכל הטענה מבוססת על שקר. יהודה עמיחי, ירושלים

הסכימה הבסיסית

עוד על האיקס הצהוב (העולם הזה 19.2.86 ואילך).

אורי אבנרי תהה במדורו יומן אישי האם מיי שהו מהאלפים בהפגנה (נגד ועידת כך) ידע כיצד נולד האיקס הצהוב.

אני יודע. מאחר ואני היוצר של הסמל הזה, זה מעניין, אך לא מפתיע, שלמטרה דומה, בטווח של 30 שנה, נוצרו סמלים זהים עליירי אנשים שונים.

בתפיסה האנושית יש סכימות אוניברסליות בסיסיות. האיקס הוא אחת מהן. ואני, כמעצב, טוען שיעצוב נכון נכנה על שני מישורים — הלוגי והאינסטינקטיבי — וזה נכון גם לגבי הסימל הזה.

יותר מדי

על המונולוג של צבי גור (העולם הזה 19.2.86).

הערה למונולוג של צבי גור, ואני מצטט: "היה יום שבת, הלכתי בפרדסים, בין נסיציונה לבאר יעקב, אכלתי רק תפוחים..."

גם לרצוח, גם לברוח מהכלא, וגם לקטוף תפוזים בלי רשות, זה כבר יותר מדי.

מאיר רוטמן, קריית-ים

של"ג הוא לא יל"ג

על מפרש התנ"ך של"ג (העולם הזה 26.2.86).

העולם הזה התייחס לשל"ג בדיוק כמו עיר-יית תל-אביב. היא נתנה לו רחוב קטן (מאחורי הסופרמרקט בבניהורוד) ואתם נתתם לו, במדור תמרוורים האחרון, תואר של מורה תל-אביבי ותו לא.

האמת היא כי של"ג, או בשמו המלא, שמואל אריה לייב גורדון, היה, עם כל הכבוד למורים התל-אביביים, קצת יותר מזה.

אומנם את דרכו בחיים החל כסוחר, אבל עד מהרה התפנה לעיסוקים אחרים. בראשית המאה הוא ייסד בוורשה את עיתון-הילדים העברי הראשון, עולם קטן; אחר כך נודע כמחבר של בלי דות עבריות רבות, עד כדי כך שלעיתים קרובות טעו וחשבו שהוא יל"ג. הלא הוא יהודה לייב (אשה עברית) מי ידע חיילי גורדון; בהמשך היה למתרגם-אמן (בין השאר, הוא תרגם את ה"מלך ליר של שקספיר לעברית) ובגיל 42 זנח את הכל והקדיש את 26 שנות חייו הבאות, עד ליום מותו, לכתיבת הפירושו של התנ"ך.

יחזקאל כץ, ירושלים

הסבתא מפשה עניין

על שמות-העט של כותבי דף חדש (העולם הזה 19.2.86).

עם כל דבקויותי ברעיון מיוזוגליות, אינני יכולה להימנע מלשלוח, מדי פעם, עין לשמות בעלי הכתבות בעיתון. לראות כיצד מיוזוגיה גלויות מתבצע הלכה למעשה.

בהעולם הזה המצב הוא דווקא די בסדר — יש ליבוביץ ויש נוימן; אבל יש גם סרגוסטי ויש גם גלון. והשבוץ אף היה נרמה לי שהצר שלי (תסלחו לי על הביטוי) זכה לתיגבורת. היה זה כאשר במדור דף חדש הופיע אחד ע. חדרה, והייתי משוכנעת שזה בן (או בת) מישכחת חדרה החלבונית.

אבל בירור מהיר אצל סכתי, שהיא אנציקלופדיה חלבונית מהלכת, העלה כי איש הסיפרות העולם הזה 2531 (המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקירמי:

הרוצח עדיין חוכשי?

שבע נערות נרצחו בבביושים: ארבע מהן היולות, חמש מהן טרמפיסטיות. ארבע נמצאו ערומות, אצל ארבע נתגלו סימני התעללות ויש מתוכן נרצחו בכבישי-החקף. האחרונה בהן היתה אורלי דובי (בתצלום). היתה מיוחדת מעלה את האפשרות כי בכל המיקרים הרוצח היה אותו האיש. הסובב עדיין חופשי. סימניו: גבר, מטורף, פדיסט ואימפולסיבי.

26

כתבת השער האחורי:

הריאיון האחרון של נינה קציר

נינה קציר, אשת נשיא המדינה הרביעי, מאושפזת: גילו שיש לי סרטן. אין מה לעשות. אני הולכת למות — אין מה להסתיר. לא אתן עוד ריאיונות, זה הריאיון האחרון שלי.

38

הטובים לכהנא

אולם בבסיס חיל-האוויר מלא במאות רס"רים. דיון על הדמוקרטיה בישראל: כתב-העולם הזה, שעבר במקום חוויה מזעזעת, מדווח על האהדה הז' סוחפת למאיר כהנא.

8

חייל מצרי

מוחמד בסיוני המיר פה-כוח המצרי ביש-ר אל. הופתע כמו כולם מהמהומות בקאהיר. אולם הוא מכריז כי הוא אופטימי. התת-אלוף (במיל) מסביר, כי גם בתפקידו הדיפלומטי אני כמו חייל בצבא — עושה מה שאומרים לי ו' לכן איני חושש לעתיד.

28

עור

כמו

פליסטיק

לאשה הישראלית קשה לקבל את אופנת הפליסטיק, הנראית לה די זולה ופשוטה. אולם לצד העור, ניתן להשיג בעולם תחליפים פלאסטיים היפים לא פחות מהמקור הטבעי.

22

העולם הבא

לחברה-קדישא דרושות בדחיפות בנות לוויה • מיטפחות ישראליות הודיעו כי ישמחו לקלוט את הגברת מארקוסה כי נמלסת כעוזרת פיליפינית • המיטטרה בודקת • טסטר שקיבל זרם חינוס

42

פשע מחוץ לזמן

הרוצח איוואן (ג'ון) רמיואניוק יעמוד לדין בישראל על פשעים שנעשו לפני שקמה המדינה. במקום אחר, ולפי חוק שחוקק אחרי ביצוע הפשעים.

7

רכבת הרוטציה

כיצד נולדו הדיבורים על הצמיחה הכלכלית, מדוע הם מעוררים התרגשות אצל העסקנים וניצוד הם מאיימים על הרוטציה ו' עשויים להוריד מן הפסים את רכבת-הממשלה?

6

צייד הצבעים

יום אחד הפסיקו התלמידים בשטחים הכבושים להפגין, חדלו להשליך אבנים. השתרר שקט. תחת זאת החלו מאות אלפי אורחים להתלבש בצבעי הרגל הפלסטיני. במימשל לא יכלו להחליט: לצוד את עברייני הצבע, או לא? אולי זהו סיפור בדיוני — ואולי לא כל-כך.

14

כולבוטק:

בידור וכוח

בראיון גלוייל מספר רפי גינת, מפיק, עורך ומגיש כולבוטק על אופן בחירת הנושאים, על ההתנכלויות נגדו, על כוחה הרב של התוכנית, על הקריירה הקודמת שלו כזמר, על תוכנית טלוויזיה כמופע בידורי, ומכריז: "יש לי תדמית של רשע, עם קול באס ו-130 קילו, שמתנפל על אני שים כאולפן ומפתיר אותם."

18

דף חדש

הראש הקטן של יהודה עמיחי והראש הגדול-גדול של מנחם בן • הפרוזה הקלוקלת של אהרון אפלפלד - סופר, גרוע וחשוב • יוסף מונדי - האהבה האפלטונית של הצנזורה המקומית.

30

פצצת סירחון ותסביך שואה

דיווח מיוחד מפסטיבל הסרטים של ברלין: מי השליך פצצת-סירחון בעת הקרנתו של סרט על מישפטי באדר-מיינהוף, ומדוע מצליח חים סירטי השואה ל' מיניהם בגרמניה היום.

35

ראש עם ממעלה

כל הכאביראש של הרוטציה לא היה בא לעולם אילו נהגה בישראל שיטת בחירות שונה. אילו ביום הבחירות היו האזרחים בוחרים ישרי רות בראש הממשלה, כמו שנהוג בארצות-הברית.

11

דחל המרחלת מדווחת:

סבא מנחם בגין, החופה של הנכדה איילת מילוא (בתצלום) והחתן סמי לוי • סבא משה, אמא יעל דיין והנכד דן שיאון, בעל העגיל באוזן • מה עשתה הקוקסינל זלמן-שושי בחדר-ההלבשה של התיאטרון • האהבה הישנה-חדשה של בועז שרעבי ואורנה טל • ההריון הנוסף, בגיל 40, של שרה מילר • הפסטיבל הירושלמי בסיגנון ריווד-ברזיל של יואל רקס • מצליחים בנפרד בירושלים, אוהבים ביחד אשה אחת בתל-אביב.

40

המדורים הקבועים:

מה הם אימרים - הלכות תמיד צודק, גם אם הוא לא צודק?	28
דף חדש - הפאראדוקס של אפלפלד	30
תשבצות - 86 שנה גועל נפש (2 אותיות)	32
הורוסקופ - דגים: המיספרים מברכים	33
הכל הולך - מרתון המין תמרוורים - יום-הולדת אחת לארבע שנים	37
ספורט - אולי בהשוואה ללכוסמבורג	38
רחל המרחלת - למה סמבה העולם הבא - לחברה קדישא דרושות בדחיפות בנות לוויה	42
מיכתבים - שקספיר מהרצליה איגרת-העורך - דס-התמצית של העיתונות	3
תשיקוף במדינה - המסע אל ארץ כנען שידור - סלט פירות הנדון - בחירה ישירה של ראש-הממשלה	4
אנשים - ועוד הכרס נטויה יומן אישי - כתבת בשם ריקה (זראי)	5
ראיון - עם רפי (כולבוטק) גינת גם זה וגם זה - בן-צור, סע' חלון-ראווה - עליית-אנה מעור	6
מיכתבים לרותי - שלושת הנדבכים של יחסים רציניים	10
ריקה (זראי)	11
ראיון - עם רפי (כולבוטק) גינת גם זה וגם זה - בן-צור, סע' חלון-ראווה - עליית-אנה מעור	12
מיכתבים לרותי - שלושת הנדבכים של יחסים רציניים	17
ריקה (זראי)	18
ראיון - עם רפי (כולבוטק) גינת גם זה וגם זה - בן-צור, סע' חלון-ראווה - עליית-אנה מעור	21
מיכתבים לרותי - שלושת הנדבכים של יחסים רציניים	22
ריקה (זראי)	24

מדוע עורכי העולם הבא הם כאלה לוקאלי פטריסטים של תליאבי? מדוע רק תושבי תל אביב שואלים, במדורם, מתי כבר יחליפו את הקצין (אלוף מיל' שלמה להט) שלהם, מתוך תיקוניהם המגמה של החלפת קציני צה"ל המשמשים בתפקיד ראשי-עיריות בשטחים הכבושים, לא תפסח עליהם? ומה עלינו, תושבי ראשון? וכי מאיר ניצן איננו קצין? ועוד איד! אלוף-משנה מיל' או קדימה! ראובן ספקטור, ראשון-לציון

צייד הצבאים

עוד על רבי חיא (העולם הזה 15.1 ואילך). זה כל מה שיש לספר על רבי חיא? שהיה

הברכה נגד "כך" חרד, מזועזע, מתבייש

מבקש פול ומקבל חומס? הלא רבי חיא הוא האיש שהקדים בכמעט אלפיים שנה את אנשי רשות שמורות הטבע, המטהרים את הגליל מן הצבאים? ומעשה שהיה כך היה: רבי חיא הרגיש בחיסרון ספרי-לימוד יותר נכון לאותם ימים — מגילות לימוד לנוער, מה עשה? הורה לצור צבאים ולעבד את עורותיהם לקלף, כדי שיהיה על מה לכתוב את חמשת חומשי התורה, אותם חילק לאחר מכן בין הפעוטות.

יצחק טרייבניטש, חיפה

(המשך מעמוד 3) היחיד מבני חלב הוא אמנון שמוש (מישל עזרא ובניו). אבל סבתי, שהיא גם אשה מאוד פיקחת, לא הסתפקה וכך היא אמרה לי (אני נשבעת!): "יא עקומה, האכילו אותך בכך גדולה. הלא זה נוס דה-פליס (שמיצט): קראי את זה כמו שזה כתוב — ע. חדה — יעני עין חדה!" ורדה שמש, רעננה

לזכור, ולא לשכוח

על ההפגנה נגד ועידת כך (העולם הזה 19.2.86). אני איש אפוליטי לחלוטין, אבל בהפגנה נגד הכהנאים השתתפתי, כי כיהודי אני לא רק חרד ומוזעזע מתופעת האמים הזאת, אלא פשוט מתייבש עד עומק ליבי. ככתוב אצלנו, זכור את אשר עשה לך עמלק; האם אנחנו עמלקים? האם אנחנו נאצים? לא תי קום ולא תהיה בדיוק כפי שהיה כתוב בכרוה (ראה תצלום) שנשא אחד מתבריי להפגנה: ירו שלים אינה נירנברג.

טוביה רוזנפלד, ירושלים

שקספיר מהרצליה

על אבא אבן כבלשן אנגלי. אפשר היה לחשוב שלאבא אבן יש מספיק תעסוקה כיו"ר ועדת ההזדהות והכיתוח של הכנסת.

The Style of a Linguist

William Safire writes (in "Style, the Essence of Urbane Renewal," Feb. 10): In the second paragraph of today's discourse, I dumped on the first paragraph as not being in my style. You took that to mean "not the way I usually write," an assumption quickly reinforced by a comparison of grabber and let-go leads. What I really meant was more profound than "That's not the way I write"; it was also "That's not how I think," and when you keep peeling that onion until you're down where the tears are, "that is not the sort of person I am." My question is brief: Do any of your readers recall when the English language was so savagely assaulted by someone who professes to love it?

ABBA EBAN, Jerusalem.

מיכתב אבן בהראלד י"ש מספיק תעסוקה

אבל ראה זה פלא. אני פותח הבוקר את ההראלד טריביון (העיתון האמריקאי המופיע באירופה) שלי ומה רואות עיניי? מיכתב למערכת, שבו מי בקר ח"כ אבן את האנגלית של אחד מכותבי המי אמרים הראשיים הנורעים באיצות-הברית, וילי אם סאפאיר, שדומני גם היה כותב, בשעתו, את נאומיו של ריצ'ארד ניקסון.

ממש שקספיר מהרצליה.

רב גולדברג, זנווה, שווייץ

חבל שהקורא גולדברג לא הקפיד בפרטיות הקטנים. ח"כ אבן מסר במכתב למערכת את כתובת מקום עבודתו (ירושלים) ו"לא את כתובתו הפרטית (הרצליה).

לסגור את הכפתור

על הופעתם של אנשי הטלוויזיה. מתהנני מדוע מדור שידור שלכם עדיין לא התפנה להופעתם של כמה מאנשי טלוויזיה ולא העניק להם צל"ג על חוסר הקפדה אלמנטרי בלבושם. אני מתכוונת לג'נטלמנים העונבים עניבות, אבל או שיותר מדי הם להם או שצווארון חולצתם צר עליהם והם עונבים את העניבה בלי לסגור את הכפתור העליון של החולצה.

זה יוצר מראה שלומפרי, שמראיין בתוכנית מוקד, למשל, יושב מול שר בישראל ועניבתו מוחצת למול צווארון חולצתו הפתוחה, והוא נראה כמו שחקן פוקר עייף בסרט אמריקאי סוג ב'. לאה פישלביץ, תל-אביב

שאלה

על פריט באנציקלופדיה החדשה של העולם הבא (העולם הזה 26.2.86).

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ רכות מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלם המערכת: ציון צפריר ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם מיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרונן ♦ המדור: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" ♦ הפצה: גר

ק/א ק/י

ה גליון שאתה מחזיק בידך מורכב מנייר ודיו. הדיו הרפסה מילים ותמונות. המילים הן רסיסת מצית של העיתונות. כל תיקשורת אנושית מורכבת בעיקר ממילים. לכן כראי לחשוב מרי פעם על המילים, על השפה. אנחנו, אנשי העולם הזה, הקרשנו לכך תמיד מחשבה רבה. לאחרונה שמעתי שתי הערכות מפי אנשים שיש להם מה לומר בעניין זה — אחת חיובית, אחת שלילית.

אמר האחד: השפה העברית של העולם הזה היא כיום הטובה ביותר בעיתונות. בכל העיתונים האחרים, וגם המכובדים שביניהם, השפה מידרדרת. העולם הזה שומר על רמה גבוהה. השני אמר: אתם מתחילים להתיישר. אתם לא צועדים עם הזמן. הולכת ומתפתחת שפה צעירה יותר, ואתם רוחים אותה. הבה נהרהר בדברים אלה.

שפת

"העולם הזה"

כ אשר קיבלנו לירינו את העולם הזה, בראשית שנות ה-50, מצאנו ששפת העיתונות הישראלית אינה מתאימה לנו. אותה שפה גובשה בעיתונים היהודיים במיורח אירופה, והועתקה לארץ יחד עם כעליה. זאת היתה שפה סיפרותית, מליצית, מגושמת, וזה לאוץ של הדור החדש שגדל בארץ. ניגשנו לעצב שפה חדשה, מתאימה לנו. חיפשנו מילים פשוטות, מילים לעניין, אם לא מצאנו אותן, המצאנו חדשות — מילים כמו אופנאית, אמרגן, חלילית, טיפשי-עשרה, אופנוען, חמשייר, מחומר, מתוסבך, ועשרות אחרות. עיצבנו מישפט עברי חדש: קצר, תכליתי, ענייני. המטרה העיקרית שלנו היתה לומר את אשר ביקשנו לומר בצורה פשוטה, עניינית ומדויקת, בעברית טובה, ובצורה שתקל עד כמה שאפשר על הקורא.

שפת העולם הזה, שהיתה תחילה חריגה לגמרי, כבשה תוך 15 שנים את כל העיתונות העברית. הסיגנון הקורס נעלם כלא היה. העיתונות, שהעתיקו ביד נדיבה את כל מדוריה (והמשיכים בכך גם כיום), נטלו גם את לשוננו. זה נעשה בעיקר באמצעות חניכי העולם הזה, שכבשו במשך הזמן את מרבית עמדות הפתח בעיתונות (גם תהליך זה נמשך כיום). אך גם מי שלא עבר את בית-האולפן שלנו, הסתגל לשפה זו.

שמחנו על כך, לא רצינו לעצב שפה מיוחדת לנו. רצינו לעצב את השפה העיתונאית. תהליך זה הושלם לפני כמה שנים, וכיום אין איש המתכחש לו. גם שונאינו המובהקים בעולם התקשורת — ויש רבים כאלה, ובראשם אותם שגנבו מאיתנו כל מה שניתן לגנוב — מודים שעיתונותם כתובים עכשיו בשפת העולם הזה.

למה

לרצות אותה

לפני שאני ממשיך, אני רוצה להכריז שאני מדע היטב לתופעה הירודעה של

בליכוד צופים בחירות

מיסמך סודי, שהופץ בין ראשי הליכוד, מציע להקים מיד מטה בחירות, בהנחה שהמערך גדול להודיע כבר בימים הקרובים על סיצון הרשימה.

בחירות החליטו לדון בעניין בשבוע הבא. אחרי שיתפנו מענייני הוועידה. מחבר המסמך הוא משה אילת, ראש צוות הדוברים של ועידת חרות.

מחנה רביעי בחרות?

השר משה ארנס עשוי להפתיע במהלך ועידת חרות, בשבוע הבא, ולהכריז על עצמאות ממחנהו של יצחק שמיר. לארנס, הרואה עצמו מועמד לתפקיד מנהיג התנועה אחרי עידן שמיר, יש אינטרס להופיע כשווה בין שווים מול דויד לוי ואריאל שרון.

הסכם לוי-שרון

בסוף השבוע יחתם כנראה הסכם בין המחנות של דויד לוי ואריאל שרון, שהיה גוש משותף בוועידה. הבעיה העיקרית של מבשלי ההסכם היא כיצד להבטיח שהצירים תומכי שני המחנות יהיו ממושמעים ויציגו לפי ההסכמים. בחוג פנימי הבטיח השבוע לוי, כי בכל מיקרה הוא לא יגיע לכל הבנה שהיא עם מחנה שמיר, מבלי לשתף בה את שרון.

תעודת אליזיף

החשדנות הקשה בין ראשי המחנות בחרות הולידה רעיון האמור למנוע זיופים בהצבעות בוועידה: כרטיסיהו פלאסטי מיוחד, בלתי ניתן לזיוף, שרק באמצעותו ניתן יהיה להצביע.

קצב יצוד ערבים

במישרדהעבודההרווחה נערכים לי מיבצע איתורם וסילוקם מתוך מערכת הסיעוד של עובדים ערבים מהשטחים הכבושים. המדובר באחים רפואיים, עובדים פארארפואיים ועובדי סניטאציה בתי החולים הסיעודיים.

תיק נגד תורכיה

במישררהחוץ נפתח תיק מיוחד, שבו צוברים את הנימוקים והמיסמכים שבהם תשתמש ישראל לשכנע את האירופים שלא לקבל את תורכיה כחברה בשוק המשותף. החשש מפני חברותה של תורכיה מקורו בעובדה שאוכלוסייתה היא מוסלמית.

קרייסקי לא יטפל בשבויים

הקאנצלר לשעבר של אוסטריה, ברנו קרייסקי, זועם על ישראל, בגלל מאמר שהופיע בעיתון "דבר". באותו מאמר, של מאיר בראלי ושנכתב בתשובה לריאיון

עם קרייסקי שפורסם בהעולם הזה, כתב בראלי כי קרייסקי פעל בעניין השבויים יותר לטובת אש"ף מאשר לטובת ישראל. בכך חזר בראלי על טענה שהשמיע שמואל תמיר לפני עורכיהעיתונים. קרייסקי מסרב עתה לטפל בשבויים החדשים.

ירמיה רתוק למיטה

אלוףמישנה (במיל') דוב ירמיה שוקל לתבוע את המיטרה על המכות שספג מידי אנשי מיסמרהגבול בהפגנה, שהוא היה בין יוזמיה, נגר ועידת כך לפני שבועיים. מאז ההפגנה רתוק ירמיה למיטתו וסובל כאבים.

אמין טריף נעלב

השיח' אמין טריף, ראש הקאדים הדרוזיים נעלב מכך שלא הוזמן ללוות את שימרון פרס בביקורו בשבוע שעבר ברמת הגולן. טריף אמר השבוע בחוג סגור, כי נוכחותו במקום יכולה הייתה להרגיע את הרחצות שסערז נגר פרס במגידל-שמש.

גוטמן איכזבה

אכזבה שורת בסוכנות מרננה גוטמן, המבקרת הפנימית. עד כה היא הוציאה דוח אחד בלבד, סטרילי באופיו, שטיח יותר מאשר ביקר. משתתפים במרשב חברהגנאמים של הסוכנות, שהתקיים בניירורק, התלוננו על גוטמן, שתחת למלא את תפקידה היא משרתת את המימסד הסוכנותי.

המישטרה לא גומרת

טרם פורסמו מסקנותיו של הקצין הבודק, שמיינתה המישטרה לבירור נסיבות הריגתו של עזיר בנתניה; טרם פורסמו מסקנות הקצין הבודק בעניין רס"ר המישטרה שירה למוות באיש שפרץ ל ביתו; לא פורסמו מסקנות החקירה בעניין של שני נערים ביפו, שהפגינו נגד אסיפת הסתה של כהנא והוכו בתחנת המישטרה עלידי אנשי מיסמרהגבול; לא פורסמו מסקנות הקצין שמונה לברוק אם היו עבדי רות בנאומים בוועידת "כך". בכל העניינים האלה טוענת המישטרה, כי החקירה לא הסתיימה. כתביהפולילים תוהים אם אין המישטרה גומרת לחקור לעולם, או שהיא מסתירה את מסקנות חקירותיה.

אופוזיציה ליברלית לציין

במיפלגת המרכז הליברלי מתגבשת אופוזיציה למנהיגותו של שלמה להט. קבוצת חברים, המסרבים לקבל כמונת מאליה את הצבתו של ציין בראש הרשימה לכנסת, ידרשו קיום בחירות פנימיות. הטענה העיקרית נגד ציין היא כי הוא טעה טעות אסטרטגית חמורה, בכך שדחק להכריז על הקמת המפלגה בטרם הוקמה לה תשתית אירגונית.

נגה במקום ארידור

כתב קול ישראל צחי נגה, שפרש מהרדיו, יתחיל השבוע את עבודתו ביומן חדשות, ככתב כלכלי. הוא יחליף שם את עדנה ארידור, שמנתה כדוברתהאוצר.

חפץ למרכז?

אסף חפץ הוא אחד המועמדים להחליף את בני רו, סגן מפקד מחוז המרכז, הפורש מהמישטרה.

ליבאי מחפש סיקור

הח"כ דויד ליבאי, העומד בראש הוועדה המכינה של ועידת מיפלגתהעבודה, שתקיים בעוד חודש וחצי, אינו מרוצה

מהסיקור התיקשורתי לוועדה שלו, ולכן שכר את שרותיו של מישור פרטי ליחסיציבור. זהו אותו המישור שבו נעזר ליבאי כאשר התמודד על מישרת ראש לישבת עורכיהדיון.

מתורגמן צמוד לצילקר

צבי צילקר, מנכ"ל מישרדהעבודההרווחה, ייצא בקרוב לנסיעת-חינם בדרום אפריקה — נסיעה שסידר לו חיים אהרון, יו"ר מחלקת העליה בסוכנות. כשהתברר שצילקר מתקשה באנגלית, הוחלט לצרף אליו מתורגמן.

בחינות לפוליטיקאים

המועמדים לתפקיד מנכ"ל המוסלגה הליברלית החדשה הופתעו ביותר כאשר נודע להם כי עליהם לעבור מיוברים פסיכומטריים וגרפולוגיים במכון מיקצועי להכשרת כוח-אדם.

בורחים מגונן

ביחירתו של תת-נציב יורם גונן, ראש היחידה הארצית לחקירות הונאה, חוששים מפרישה המונית, העובדים מתלוננים על אווירה של חוסרמיטכציה, דרישות תכופות למילוי טפסים וסידורי-עבודה משובשים במחלקת מודיעין.

אדוארד קונצוב מנהל הרדיו

אחד המועמדים להחליף את מנהל רדיו "ליברטי" במינכן, שנעלם השבוע, הוא אדוארד קונצוב, סגל עליה לשעבר, שירד לגרמניה, ועובד ברדיוהתעמולה האמריקאי.

קוברסקי לא רוצה חובות

במישרדהפנים נדחמו מהשמועות שנפוצו בדרום, שטענו כי ככונת המישור למנות ועדה קרואה לעיריית באר-שבע. "חיים קוברסקי, מנכ"ל-המישרד, אינו המטורף שיוסבים לקחת על עצמו טיפול בחובות אדירים של 20 מיליון שקלים חדשים, שצברה העירייה", הניבו משקפים בבאר-שבע.

שטח משוחרר לא יוחזר

ראשי-עיריות של חרות כועסים על יצחק מודעי, בשל כוונתו למנות את דויד אדמון, מקורבו בליברלים, כיורשו של ח"כ-חרות גידעון גדון, המסיים את הקרנציה שלו במיפעל הפיס. ראשי העיריות, המקבלים כספים רבים ממפעל הפיס, דורשים שהמישרד תישאר בידי מישור מאנשי חרות.

ראשון-לציון פארק

ראש עיריית ראשון-לציון, מאיר ניצן, שהיה בביקור פרטי בארצות-הברית, נפגש שם עם משקיעים יהודיים, המעניינים כעת בהצעה להשקיע בבניית פארק של תעשיות עתירות ידע בעיר.

עיתון רתי חדש

צעירי המפד"ל עומדים מאחורי הוצאתו לאור של שבועון בשם שבוע טוב. שיופץ בחינם. יהיה זה, כהגדרתו, שבועון ציונירתי, והוא יתמודד במפד"ל וברבנות הראשית. עורכו יהיה אפרים שרייבר.

רו"ח ייעצו לתיירות

פאנל-קאר, מישור רואי-חשבון אמריקאי, המתמחה בייעוץ לפרויקטים תיירותיים, והמעסיק 4500 עובדים בכל העולם, פתח נציגות בארץ. נציגו יהיה מישור רואי-חשבון ראובני - הרטוב - טפר.

אבל אולי, בכל זאת, צעד גדול קדימה

זה היה שבוע קשה לרבים. לא רק אלפי עובדי סולל-בונה הצפויים לפיטורים, שלאחריהם הם יכולים לצאת ללכת חודשים של דמיאבטלה ותורלא. צמיחת המשק, שאולי-אולי תאפשר להם הסבה מיקצועית ותעסוקה, עוד היתה בגדר תוכנית-על-הנייר, שגם עליה עדיין ניטשו קרבות מערך-ליכוד.

החקלאים המשיכו וצפו בשמיים הזכים, שחצו סופית את גזר-הדיון: בצורת. וזה שעה שמצבם הכספי של עשרות מושבים וקיבוצים הולך ומידרדר עד כדי כך, שאנשי חמישה מושבים בגבול-הלבנון נקטו בצעד ייאוש: פשוט החלו מלחמים את שער-הכניסה ומנתקים את עצמם מן העולם.

הבאתו ארצה של רוצה-ההמונים איוואן דמיאניוק (ראה מיסגרת) עימתה מחדש מאות אלפי ניצולי שואה עם טראומות שנות ה-40. לתדהמתם ולתדהמת כל המדינה גם נתגלה באותה הזדמנות כי משרד-המישפטים של מדינת ישראל מצא לנכון להעסיק אדם אחד בלבד למעקב אחרי פושעים נאציים וכקשת הסיגרתם.

נקודת-האור בשבוע עגום זה היתה, אם היתה, ביקורו של שר-החקלאות

משבר הצמיחה עלול לקרב את פירוק ממשלת-האחדות

אם לא מטעמים רציונליים, אז מטעמים אמוציונליים

הרבה תוכניות תאוצה

אם, לעומת זאת, ינצח יצחק שמיר, האיש האמור לרשת את פרס בכס ראש-הממשלה והמעוניין ברוטציה בכל מאור, מציגים במערך את מאי כמועד המשווער להליכתו של פרס לנשיא-המדינה, מרועז מכיוון שזה יהיה אחרי אפריל, שבו אמורים להתחיל הריונים על השכר והסכמי העבודה במשק.

גם אם יסוכם נושא הסכמי השכר, צופים במערך התפתחות חזית, שלא יאפשרו לממשלה בכלל, ולמורדני בפרט, לתפקד. עניין המינויים הממשלתיים, למשל, עלול גם הוא להיפך לעילה לחימום האווירה עד כדי פירוק. מורעי אישר, לאחרונה, את מועמדיו של שחל לתפקיד דירקטורים בחברות ממשלתיות. שחל, מצידו, לא מודרז לאשר את מועמדיו של מורעי.

עילה אחרת העומדת בפתח היא הצעת-החוק של גאולה כהן, להחיל את החוק הישראלי על השטחים הכבושים. מרבית שר-הליכוד תומכים, מטבע השקפותיהם, בעמדתה של כהן, אולם במערך מזכירים, כי על פי סעיף 14 בהסכם הקואליציה, יהיו שר-הליכוד חייבים להצביע נגד, כעצרתה המוסכמת של הממשלה. מוקש לא פשוט.

שרים בליכוד אמרו לו, כי הם יצביעו על פי השקפותיהם.

בתור בעדהברית ראשי ל- פירוק הממשלה רואים במערך את אריאל שרון. אינטרס משותף מאחד אותו ואת בכירי המערך שלא לאפשר את קיום

המשבר, נשמעו גם דוברים נלהבים אחרים בזכות פירוק הקואליציה. דוברים שלא מוכסו להם כל תיק בממשלה צרה.

היום רמון, צעיר ח"כי המערך, למשל, העריך השבוע חדר משמעותי שלא תהיה רוטציה, מכיוון שלפרס יש אחריות לאומית והוא לא יפקד את המדינה לתעלולי הליכוד.

כלומר: דווקא בגלל הטעויות הטאקטיות של יוצרי המשבר העכשווי מתקמת אחרות-דעים במערך, ש"צ" ריד לפרק את העסק!

● "גיבוב-מלים!"

את הטעות העיקרית ביצירת המשבר ייחס שר בכיר במערך לכך שלא הגדירו, מלכתחילה, מהי צמיחה: האם צמיחה היא עזרה לסולל-בונה, או לערי-פיתוח, או לחקלאות, או האם צמיחה היא תוכניתו של גר יעקובי, שזכתה מפיו של מורעי לתואר "גיבוב-מלים!"

טעות שניה שמונים היום בשיחות פרטיות במערך, שלא פרס הוא שהיה צריך להתחיל במשבר: איז זה יאה ונכון לראש-הממשלה! טעות שלישית נעוצה בעיני תו: אין פותחים מערכה ציבורית נגד שר-האוצר בשבוע שבו נרשם המדר החיובי ביותר מזה שנים — מדר שלילי, ואכן, מורעי יצא מבחינה תיק שורתית מנצח. במערך טוענים שג"ר צחצח זה החריף עוד יותר את תחושת הכישלון בקרב יוצרי-המשבר, ופגע אישית בראש-הממשלה. מקורביו של פרס טוענים, כי פרס נפגע מכך שאשרי שהוא העניק גיבוי למורעי במשך חודשים ואיפשר לו להצליח כשר-אוצר, קוטף עתה מורעי לבדו את הפירות.

יחסי פרס-מורעי, טוענים מקורביו של פרס, נפגעו קשה ולא ניתן להחזירם לקדמותם. וזהו אחת הנקודות שגיבוי ל- פירוק הממשלה הרחבה. מורעי, מצידו, אינו מעריך כך את מערכת היחסים בינו לבין ראש-הממשלה. מבחינתו הן חסים בסדר גמור! תשאלו את פרס!

● "בשם עצמי!"

ל אלה מביאים למסקנה נחרצת בקרב בכירים במערך: לא תהיה רוטציה, ממשלת-האחדות תפורק. השאלה היא רק — מתי? האם כבר בסוף החודש, או אולי רק במאי?

מ"שבר-הצמיחה" הוא האחרון בסידרת המשברים, הקילקולים והסיכוסים בממשלת האחדות הלא-מית. שהעלה על סדר-היום את שאלת השאלות: רוטציה — כן או לא?

בניגוד למשברים קודמים — מש"ר ברישורן, למשל — מעטים הם המשרדים המסוגלים לשחזר כיצד הוכן ולד המשבר הנוכחי. שר-האוצר יצחק מורעי, אחד הכוכבים הראשיים בפרשה הנוכחית, אמר לי כי אינו יודע כלל וכלל כיצד נולד המשבר ומתי נעשה לראשונה השימוש במושג "צמיחה". היורה הראשונה שהביאה לסיטואציה הנוכחית, נורתה בפירוק המתכנן מדי פעם אצל ראש-הממשלה, שמעון פרס. הפירוק בולל את אורי סביר יועצו לענייני תיקשורת, את עוזי ברעם, מזכ"ל מיפלגת-היחיד בודה; את משה תאומים, אחד האחראים הראשיים לתדמיתו המחודשת-משופצת של פרס ואת אריה רוטנברג, ממשרד הפירסום, קשרי-בראלי, שעשה את מערכת-הבחירות האחרונה נה של המערך.

זהו אחד הפורומים המצומצמים, במסיגרתם מקיים פרס התייעצויות סודיות. לפני שלושה שבועות, במסיגרת ישיבה כזאת שנערכה ביום השני בשבוע, החלו מפתחים את המודל של מה שמכונה כיום "משבר הצמיחה".

את הרעיון, שאותו קיבל במקורו מגר יעקובי (שלא היה נוכח בישיבה), פיתח פרס. והוא נתקל בהסתייגות אחת בלבד. היה זה מזכיר הממשלה, הר"ר יוסי ביילין, שגם הוא הוזמן לישיבה וביקש לדחות את הרעיון על הסף אך הוא נותר במיעוט.

● "לכר את העסק!"

כ יום, במבט לאחור, כשמורעי מצויין כמורווי העיקרי ממשבר זה, אין שבועים רצון במערך. כלשוך המעטה, מהמניפולציה הכושלת. חלק מהשיקולים שהולידו את המהלכים היו מוטעים מיסודם. גם מן הראוי לציין, שכאשר כונסה אותה ישיבה לא שהה בארץ יועצו ומקורבו של פרס השר משה שחל, שר-האנרגיה שהה אז בביקור קצצר בהולנד. כשהור ארצה — היה מאוחר מדי. "משבר-הצמיחה" כבר הפך למור שג והיה בעיצומו.

בקרב בכירים במערך קיימת התמרמרות רבה על האופן השלומאלי, שבו פותח המש"ר הכבירים שם מתרפקים בנוסטלגיה על המשבר הרציוני האחרון — משבר שרון. הוא, טוענים המתמרמרים, הוכן בראוי.

משבר-שרון היה נוח למערך מבחינה תדמיתית. פרס הציטייר אז כגבר, על שזנח את כושר-הבלגו המפורסם ולא שתק בשרון.

אולם, משנסתבר לפרס שהפירסור מים ברבר נבנותם של הרתיים לה קמת ממשלה צרה בראשותו היו מוקרמים מדי, נסוג, ועל כך רוטנים במערך עד עצם היום הזה. הקדרות זה ומועד הרוטציה הקרב זבא, גרמו אולי לטקטי-קאים שיצרו את המשבר הנוכחי שלא לקחת את כל השיקולים בחשבון.

עוזי ברעם, אחד הנוכחים באותה ישיבה נשאל, לאחרונה, מרוע תרם לפיתוח של משבר, שאינו תורם ליוקרתו של המערך. השיב ברעם: "אותי לא מעניין — מרועי אני לא רוצה את הרוטציה!"

ואם על ברעם, שחל, פפי אורי ואחרים, נהוג לאמר, כי הם אינם מעוניינים ברוטציה, אלא בממשלה צרה בראשות המערך, מתוך אינטרסים אישיים של קידום, הרי בעיצומו של

אריה נחמקין בסיו. אם אכן תצליח ישראל לשלב את מוצריה בסליהקניות הסיני, יהיה זה צעד אחד גדול קדימה.

השטחים הכבושים

הפגנה נגד חזית-הסירוב

עוד קורבן בשרשרת ארוכה של קורבנות

"איני פוחד מהתנקשות, כי הציבור איתי!" אמר ט'אפר אל-מצרי, ראש-עיריית שכם שנרצח השבוע, בראיון להעולם הזה, לפני שלושה חודשים, זמן קצר לפני מינויו לתפקיד. ביום שני השבוע, כשצעדו אלפים מתושבי העיר והגדה המערבית אחרי ארונו של אל-מצרי, הוכח חלקו השני של מיש"ר פט זה, שהפך באותה עת לטראגי. כלי-תיקשורת ישראליים ניסו לט-

"עזיבי אותי מהסעיפים!" אמר לי שר בכיר בליכוד.

● קרדיט

לראש-הממשלה

ב מערך מתארים את המצב הפוליטי כך: "הרכבת התופסת תאוצה ולא ניתן לעצרה!"

יש כבר הסלמה, שלא ניתן לשלוט עליה, והממשלה תפזר, רק אם לא מטעמים רציונליים, אז מטעמים אמוציונליים. במאי, לכל המאוחר, יצעד פרס לעבר ביתו של נשיא-המדינה, יגיש את התפטרותו.

אך כוכב המשבר, יצחק מורעי, שחל, הוא אינו שותף להערכות ברבר קיצה הקרב ובא של ממשלת-האחדות: "איני חושב שגלך לבחירות ואני נתון קרריט גדול יותר לראש-הממשלה. את מתארת לעצמך מה יקרה למשק אם גלך לבחירות?"

הרוטציה

ביום השישי שעבר, למשל, בעת ישיבת-השרים המיוחדת בנושא המשבר, רמזו ארבעה מתוך ששת שרי-הליכוד כי יש על מה לדבר וניתן לפתור את המשבר.

ברגע זה קם שרון והודיע: "שלא יהיו כאן אייבהנות! אנו דוחים את כל ההצעות!" וב" אשר שחל שאל אותו, פרובור קטיבית: "האם אתה מדבר בשם המפלגה?" השיב שרון בתוקפנות: "בשם עצמי!"

אז קם דויד לוי, בפאתוס האופייני לו, והעיר: "מה זאת אומרת 'בשם עצמי'?" "כולנו חושבים כך!" וכך נמוגה התיקוה להסדר בנושא הצמיחה.

לכן מעריכים במערך כי הבחירות בפתח. אם יסתבר מוועידת-חרות הקרובה כי שרון הוא בעל הכוח הרם ביותר בחרות, אין ספק שהוא יביא לפירוק הממשלה בהקדם האפשרי.

עון כי ידו של אש"ף היתה בשפיכת דמו של אל-מצרי, והיו גם קיצוניים פלסטיניים שהעלו אותה טענה, רמזו כי אל-מצרי נרצח משום ששיתף פעור לה עם שילטונות הכיבוש הישראליים. אך הלווייתו היתה הפגנת נגד ענף קית, נגד הקיצוניים משני הצדדים. כהלוויה הונף הדגל הפלסטיני ותמונתו של אל-מצרי נישאה בה לצד תמונתו של יאסר ערפאת, יו"ר אש"ף.

לא סבלו שקט. כשעלה רעיון מינויו של אל-מצרי, או ראשילשכת המיסחר בשכם, לראשהעיריה, הוא ביקש שהות לבדוק את הנושא. הוא קיבל אישורים הן מן ההנהגה הירדנית והמלך חוסיין, והן מהנהגת אש"ף ויא"ס ערפאת. רק אז, כשכניסו שני האישורים האלה, בא לאלוף-מישנה אפרים סנה, ראש "המינהל האזרחי", והציע את עצמו כראשהעיריה.

אז גם אושר המינוי עליידי המחוזות השלישי — שילטונות ישראל — ואל-מצרי נכנס לכניין העיריה.

דבר מינויו עורר התרגשות בעולם המערבי, ונראה היה כי הרברים בגדה עולים על דרך המלך. המינוי פתח פתח למינויים נוספים, ואולי להסדר ממש' מש ובא.

מי שלא יכלו לסבול את השקט היו אירגוני-הסירוב, הנמצאים תחת חסותה של סוריה. אלה מתנגדים באופן תקיף לכל צורה של הסדר בין הפלסטינים לישראל, מסכלים כל נסיון כזה ואינם בוחלים ברציחות מתועבות. מייד אחרי הרצח לקחו על עצמם שני אירגונים כאלה את האחריות למעשה.

בשכם הגיב השבוע כמרירות איש' ציבור: "לרבים היה ברור כי התנקשות כזאת היא עניין של זמן. מה שלא היה ברור הוא מאיזה כיוון יבואו כדוריי' המתנקש: מכיוון המתנחלים, שניסו כבר לרצוח את ראשהעיריה הקיים, או מכיוון חזית הסירוב."

כך נפל טאפר אל-מצרי, עוד קורבן בשרשרת ארוכה של קורבנות בתולי' דות השטחים הכבושים.

מישפט האיש מטרבלינקה

הופעת-הבכורה של רמיאניוק בבית-המשפט הישראלי

לאיוואן דמיאניוק היו לחיים ודור דות והבעת-פנים משועשעת, כאשר הובא ביום הראשון לאלוף-השקט של מישטרת מרחב ירושלים, להארכת מעצרו כ-15 ימים.

במשך חצי שעה הוא ישב באולם, הביט בשופט ובאנשי-הפרקליטות במבט משועשע, מרוחק מעט, כאילו רצה לומר: אינני מבין על מה המהומה. גם כששמע כי העונש המירבי על פשעיו הוא מוות, לא החזירו לחיו הרשנות, והחזיר הקטן לא עזב את זוויתו עיניו.

לא רק דמיאניוק נראה משועשע. גם העיתונאים היו עליזים. התלוצצו על ביקורו הראשון של דמיאניוק בירור שלם. חיברו בריחות מיקצועיות, שהיו מוכנות רק להם.

חבילות לאשה באולם הקטן נדחסו כמעט 40 עיתונאים, 20 שוטרים וח"כ רב שילטונסקי, סתם אורחים מניצולי השואה לא הגיעו אל האולם. גם כחוז לא חיכה לדמיאניוק קהל זועם.

ואז פתח ניצב-מישנה אלכס איש' שלום, מהתביעה המישטרית, באוני השופט בתיאור מעלליו של דמיאניוק. תפקידו של דמיאניוק בטרבלינקה היה להכניס את היהודים לתאי-הגזאים, להפעיל מגוון שהיה מספק גזא לתוך התאים ולסגור את הדלתות. פרט לתפקידו הפורמלי הוא כיצע גם מע' שים אכזריים ביותר.

אלא שגם קולו הרמתי של איש' שלום לא הצליח למלא את האולם בפרץ של רגשות. האוירה נותרה (המשך בעמוד 37)

החוק שלכין נשפט אדולף אייכמן (מימין) בירושלים, הוא החוק שלכין ישפט איוואן דמיאניוק (משמאל), שהוסגר השבוע

אבל בית-המשפט לא היסס להוסיף גם את הטענות המוסריות שהיו בידו, וכך כתב: "באשר לאספקט האתי של העיקרון, ואומנם אפשר להסכים כי רגשי-הצדק סולר, בדרך כלל, מהענשת אדם, בשל מעשה שבוצע בעת שלא יכול היה לדעת — מכיוון שאז נאסר המעשה עליידי החוק — כי הוא יישא בעדו באחריות פלילית. אולם, העריכה זו אין בכוונה להתפשט על הפשעים הנתעבים מהסוג שיוחס למערער, ולא כל שכן, כאשר מדובר על עשייתם בהיקף ובממדים שתוארו עליידי

סמך החוק שנחקק בישראל חמש שנים לאחר סיומה של מלחמת-העולם.

מלבד הכלל של אי-מיספרעיות, מפר החוק הזה עוד כמה וכמה עקרונות מישפטיים. אייכמן, למשל, מעולם לא היה אזרח מדינת-ישראל, והוא אפילו לא נמצא בטריטוריה של המדינה מרצונו, ולכן אי אפשר היה לטעון כי חלה עליו סמכות טריטוריאלית של מדינת-ישראל.

חוק פלילי חל, על אזרחיה של המדינה, המבצעים את העבירה בתוך גבולותיה, לכלל זה יש כמה יוצאים

ה חוק לעשיית-דין בנאצים ובעוזריהם (תש"י-1950) הוא יוצא-דופן בחוק הישראלי מהרבה בחינות. כבר סניגורו של אדולף אייכמן, עורר-הדין הגרמני סרווציוס, העלה טענות מישפטיות רבות-מישקל נגדו, במישפט שנערך בירושלים, בשנת 1961.

חוק זה מפר בידעין את ההלכה המישי' פטית העקרונית, כי חוק פלילי אינו נחקק רטרואקטיבית.

עיקרון-החוקיות קובע, כי על אדם לדעת מהם הדברים האסורים עליו, ואשר בגללם יהיה צפוי

פשע מעבר לגבולות ולזמן

פסקי-הדין, במיקרה כזה ניטל מהעיקרון המישפטי ערכו המוסרי, ונשמט בסיסו האתי; רגשי-הצדק מן ההבדל שיהיה סולר עוד יותר מאי-הענשת של מי שנתן את ידו למעשי-זוועה כגל, מאחר שהרי הוא לא יכול לטעון שלא חש, בשעת מעשה, שהוא פוגע בערכי-מוסר עולמיים מושי' רשום.

... עוד נראה להלן כי המעשים עליהם הורשע המערער יש לראותם כאסורים מאז ומתמיד. עליידי מישפטי-העמים, ומנקודת-ראות זו לא עמדה חקיקת החוק בתש"י כסתירה כלשהי לעיקרון-החוקיות, ולא פגעה בעיקרון הצפון בו."

עדת-תביעה אחד מספיק

גם באנגליה, שגם לה אין חוקה פורמאלית, ניתן לחוקק חוקים מיפרעיים, ואומנם, נעשה שם שימוש באפשרות זו פעם אחת בלבד. היה זה בעת מישפטו של פושע-המלחמה האנגלי ג'ו'ס, שכונה "לורד האריהאוו". הוא היה אזרח בריטי, ששידר שירותי-תעמולה באנגלית ברדיו הגרמני בזמן המלחמה. בשנת 1946 הועמד לדין באנגליה על בגידה. היה צורך להוכיח כי הוא שידר גם בתקופה שבה היה לו עדיין רכבו אנגלי. לפני שהחליף אותו בגרמני, אבל לתביעה האנגלית היה רק עד אחד. מאחר שעל פי הפרוצדורה האנגלית דא היה צורך בשני עדים לפחות לשם הרשעה, שינו האנגלים את חוק הפרוצדורה, וקבעו למפרע, כי יהיה די בעד' תביעה אחד בלבד. ג'ו'ס הורשע, ונתלה. **גם העונש שמטיל החוק בישראל על נא- צים ועוזריהם, הוא עונש-מוות. אייכמן הוצא להורג-בתליה, ואסרו פוור על פני הים.**

מן הכלל. אבל רק החוק לעשיית-דין בנאצים תולה את סמכות בית-המשפט הישראלי בזכותו של הקורבן.

אם בוצעה העבירה נגד העם היהודי או נגד בני-אדם נרדפים, כהגדרתם בחוק, יהיה העברין כפוף לסמכות השיפוט של מדינת-ישראל.

וכך יצא כי אדולף אייכמן, שהיה אזרח אוסטרי, גרמני או ארגנטיני, ומעולם לא חלם להיות אפילו תייר בישראל, נפל תחת סמכות-השיפוט של המדינה — מדינה שנולדה רק שלוש שנים אחרי סיום הפשעים שבהם הואשם. בשעה שאייכמן הפעיל את מכונת-הרצח הנאצית נגד היהודים, לא היתה קיימת מדינת-ישראל, ואף אחד מהקורבנות לא היה עדיין אזרח שלה. מה גם, שהמעשים עליהם הורשע אייכמן, ועליהם יעמוד לדין גם איוואן דמיאניוק היו בזמנו "מעשי-מדינה".

ההיקף והממדים

ס ררווציוס טען את כל הטענות המישפטיות הללו ועוד אחת. הוא אמר כי מכיוון שהשופטים הם יהודים, יש להם זיקה לקורבנות ותוכנית-ההשמדה והרדיפות הנאציות, והם לא יהיו מסוגלים, מבחינה פסיכולוגית, לשפוט שיפוט אובייקטיבי.

בית-המשפט המחוזי המיוחד, שהוקם לדין את אייכמן, דחה את כל הטענות הללו והרשיע את אייכמן. גם בית-המישפט העליון, שלפניו ערער הצורך, דחה את טענותיו בפסק-דין עקרוני, הנלמד עד היום באוניברסיטות. **מכיוון שאין בישראל חוקה פורמאלית, קבע בית המישפט, כי מותר לכנסת לחוקק גם חוקים מיספריים ואפילו חוקים על אנשים שאינם נמצאים בטריטוריה שלה.**

לעונש. חוקים פליליים חייבים להיות כרוכים, ידועים, ומפורסמים מראש לקהל.

עדיפי העיקרון הבינלאומי, אי-אפשר להטיל עונש על עבירה לאחר מעשה. הדבר יהיה בלתי-יצודק ונוגד את זכויות-האדם היסודיות.

כלל זה הוא כל-כך בסיסי במישפט, עד שהתקדש כבר בהצהרת זכויות האדם והאזרח בצרפת, בשנת 1789. שם נאמר כי שום אדם לא ייענש אלא מכוח החוק שהוקם ונכנס לתוקף לפני ביצוע העבירה. החוקה הצרפתית, שנחקקה שלוש שנים יותר מאוחר, מגדירה חוק מפרעי כמעשה-עריצות.

בזמנו נתקבל כלל זה כחלק מההצהרה האר- ניבסאלית ברבר זכויות-האדם, בעצרת האו"ם, בשי' נת 1946.

במדינות רבות, בהן יש חוקה, כלול עיקרון זה בחוקה ואי-אפשר לחוקק חוקים מיפרעיים.

אולם במדינת-ישראל אין חוקה פור- מאלית, ועל כן רשאית הכנסת לחוקק בערי' לה על רוחה, אפילו נוגד הדבר את עקרונות החוק הבינלאומי והצדק הטיבעי. למרות זאת, מעולם לא נחקק, בישראל חוק פלילי מיספרי, מלבד החוק לעשיית-דין בנאצים ובעוזריהם.

כלל ויוצאים מן הכלל

כ אשר נחטף אדולף אייכמן מארגנטינה הוא הועמד לדין בירושלים על עבירות של הריגת מיליוני יהודים למען ביצוע תוכנית "הפיתרון הסופי" של בעיית היהודים" כששחים הכבושים עליידי מדינות-הציר בתקופת מלחמת-העולם השניה, על

יאיר קוטלר עבר חוויה מזעזעת. הוא מדווח עליה

הדרס"רים של כהנא

ביום רביעי לפני שבועיים, 19 בפברואר 1986, דיברתי אל הקי

באולם רחב ומשופע, בבסיס ענק של חיל-האוויר אישם, ישבו מולי נגדים ורס"רים, כדי להאזין לדבריי על גיוענות בישראל. סגל הבסיס שרובו הורכב לצורך יום-העיון דווקא מרבי"סמלים-ראשונים, נראה בעיניי תוהה ובוהה. כינסו אותם, אולי למרות רצון נם, כדי שיאזינו לנושא שנשא את הכותרת הבנאלית-משהו: "סובלנות". התבקשתי לפתוח את יום-העיון. אחריי עמדו לנאום כמה מיוזמתיים. כמה שבועות לפני התייצבותי בכ"ס התקשרה אליי קצינת-החינוך, והזמינה אותי ליטול חלק באותו אי-רוץ. היא הדגישה כי ודאי יש בידי מתורם לאותו יום-העיון, אחרי פירסום סיפרי הייל כהנא.

נעניתי ברצון. כמה ימים לפני מועד ההתכנסות התקשר אליי הקצין האחראי לאותו

של כולם או לפחות של רבים מאוד מהם, לרבות נושאי דרגת רס"ר מיוצאי עדות המזרח — פרוטוטיפי צה"לי, המסתתר בבסיסים ובמחנות ומתפרץ בקלפיות הצבאיות ביום הדין. פתחתי בצטטי את הגדרתו של הבלשן אברהם אבן-שושן למונח "גיוענות":

"ההשקפה שעמיה העולם נחלקים לגזע מיוחס — גזע-אדונים — ולגזע עמים אחרים שהם נחותים; הגיוענות היתה אחד מעיקריהם של הנאצים בגרמניה ושימשה יסוד לאנטישמיות פרועה ולהשמדת היהודים".

הרגשתי כי ההגדרה תואמת כמדור ייק את תורתו, אופיו, התנהגותו ואמונותיו של חברי-הכנסת מאיר כהנא, העומד בראש תנועה גיוענית, שיש ראל לא ידעה כמותה מעודה.

היה רחש באולם. שמעתי לחישות. המושבים חרקו משהו.

הצגתי לעיני מאזיניי את כריכת סיפרי הייל כהנא. שציבעה חום כסמל

לגיוען המזוקן, מול רוב מאסיווי שנתן את אמונו לתחיה, ורק אחרי תנועה זאת למערך ולליכוד. בתיכוד עירוני שני, י"ד בתל-אביב, שבו הורכב הדר"מגראפי חופף יותר את חתך האוכ"ל, נחל כהנא תבוסה לא פחות מכאביה: רק שני תלמידים הצביעו בזכותו מ-400, שרובם נחרו במערך, התחיה והליכוד, לפי סדר עדיפות זה.

עדר ללא רועה

אמרתי למאזיניי כי יותר ויותר מצביעים ככוח נורדים מכהנא להתחיה והליכוד. מכאן מתעורר חשש, וסכנה-בכוח עמו, כי הזמין הממוסד, שבראשו מנהיגים מוכרים לא מתמול שלשום, שגם אינם נטע זר כמאיר כהנא, עלול להתיישר על פי הקו הקיצוני-הגיועני, שמתווה לו הגיוען בה"א הדיעה.

כך או כך, מילחמה ללא לאות

הדרוש: ב-1977 קיבל 4,396 קולות, או 0.25% — ב-1981: 5,128 — 0.26%. המיפנה המיחול לכהנא בא לו במפתיע ב-1984: 25,907 מצביעים נתנו קולם לאיש ולתנועתו הגיוענית הנאצית בשל סיבה עיקרית אחת: מנחם בגין, מנהיג הימין, לא היה בוירה. הביכרות התפנו ל"יורש" גיוען. פריי שתו של בגין, שהלך להסתגר בביתו, הותירה חלל בליכוד.

לא קם תחתיו מנהיג כמותו. הדמגוג כהנא תפס את המושכות, וקיצוניי הקיצונים של הליכוד, שהצביעו תמיד באורח עיוור בעד בגין, העתיקו את תמיכתם לכהנא, שהתחזה יפה במנ"הגיוען. כהנא לא התיר את חירותו בגין כעדר ללא רועה.

הרגשתי בלשון ברורה: ללא קולות החיילים. שלא נתנו לכהנא את אמונם בשלוש מערכות-בחירות שקדמו לאח"רונה, נטל היה הרב מגיע לכנסת גם ב-1984, וצרחותיו היו נותרות ללא הר תיקשורת משמעותי בישראל ובעולם כפי שהיו עד 1984.

היום, בנייתו כריעבר, אפשר לק"בוע כי מילחמת-הלבנון האומללה המ"יותר היא שהגבירה את כוחו של כהנא בקלפיות הצבאיות, והושיבה אותו ככנסת. הצלחתו בבחירות 1984 בקרב החיילים היתה מדהימה: 2.5% מכלל הקולות, לעומת 1.5% באוכלוסיה הכללית האזרחית.

נואף ומאפיונר

ביקשתי להעמיק פרשנות זאת אך בלמתי עצמי. הבחנתי ממרום הבימה המוגבהת באישקט רוחש בא"ר. דבריי לא נעמו לרס"רים רבים ולחובשי-כיפות, שנזכרו בלטה ב"אולם הגדול. גם מפקד-הטייסת, שני צח על יום-העיון כנציגו של מפקד הבסיס התת-אלוף, שמירה להסתלק מהמקום אחרי דיבריי-פתחיה של חמש דקות. התכרבל והתכווץ כמושבו באי-נחת בולטת ומופגנת.

ידעתי כי את דבריי הבאים, לוא השמעתי אותם, יבין כל הדיוט: כמעט אחר מכל שיבוע חיילים, הצביע ב-1984 בשביל התחיה או כך, אחראי ישירות לבחירתו של כהנא לכנסת ה-11 ולהשחרת דימויה של ישראל כ"ברוח היהדות והתנ"ך", על פי ניסוחו של הרב כהנא.

לשון אחר: התחיה וכך זכו בתמיכה של חמישים (20%) מהחיילים-מצביעים עים המשרתים שרות-חובה, להבדיל ממילואים וצבא-הקבע.

הצלחתה של "כך" — קרי: מאיר כהנא — בקלפיות הצבאיות ב-1984 יש בה "איום" על החברה הישראלית. מצד מסיק במחקרו גיורא גולדברג, מרצה למדע המדינה באוניברסיטת בראיילן, "זאת היא המפלגה היחידה המתנגדת לדמוקרטיה באורח עקרוני וציבורי".

ניתוח הצבעת החיילים, שמעולם לא פורסם בתיקשורת, מגלה כי אחד מכל 40 חיילים הצביע "כך" בבחירות של 1984 בקלפיות צבאיות. החוקר גולדברג מקווה כי האחו היחסי של מצביעי "כך" בצבא-הקבע נושף הרבה מחלקו של הצבא הסדיר. מאיר מדיה המדינה גיורא גולדברג מזהיר כי "הצלחת 'כך' בקלפיות הצבאיות מבי ליטה את חור הריגועש". חשתי כי רבים ממאזיניי באולם של כסיס חיל-האוויר נמנים עם תומכי "כך" והרב כהנא. הוזהרתי כי שינאמו התהומית של כהנא כלפי הערבים מהווה לדידו רק שלב במישנת, גימיק

חיילי צה"ל: האם הצעירים האלה חשופים לתעמולה גיוענית?

בגיוענות עשויה לשאת פרי ובמהירות. אם יוסיפו להפגין נגד כהנא ואנשיו כפי שנהגו בגיבועתיים, בעפולה, כ"ב-ארשב, בירושלים (נכודות) "כך", להוציא את האלימות הפיסית — לא מן הנמנע כי הכנסת ה-11 תישאר בבחינת אפיזודה חולפת בשביל מאיר כהנא. שלא יחזור לבית-הנבחרים בכנסת ה-12.

סיפירי למאזינים, שרובם ככולם אינם כקייאם בביוגרפיה של כהנא ובדיבריימי תנועותיו בארצות-הברית (הליגה להגנה יהודית) ובישראל (הליגה להגנה יהודית בארץ-ישראל), "כך", כי הרב מברוקליין "עלה" ליש"ראל ב-1971, בחיותו כבר בן 39 (אחיו, נחמן, הצעיר ממנו, הקדים אותו בע"שור) רק אחרי שנרחף החוצה מארצות-הברית בגין פסקדין, שחרץ את גורלו של: חמש שנות מאסר על תנאי רס"ר 5000 דולר קנס. גור-הדין ניטרל אותו ל-גמרי.

עלייתי ודעיתכו של כהנא בארצות-הברית נמשכו כשנתיים וחצי — מקיץ 1968 (כשהקים את "הליגה") ועד לאביב של 1971 (כש"עלה" לישראל) — וגם בישראל לא צלח גורלו. הוגשתי כי בשלוש מערכות-בחירות רחה אותו הבוחר הישראלי: ב-1973, אחרי מחול מילחמת יום-הכיפורים, אסף רק 12,811 קולות, שהיו 0.81% מהקולות — פחות מאחוז החסימה

הפאשיזם הגרמני, ובה פרצופו המזוקן של המנהיג-הגיוען כשירו מורמת אל על ואצבעו מזוקקת ומאיימת מתוך אגרוף קמוץ למחצה. אמרתי כי לפני שהעזתי להשוות רב יהודי לצורך אדולף היטלר ערכתי השוואה בין הצעותיו הגיועניות, שאותן הוא מבקש מהכנסת לאמץ כחוקים כלפי הערבים ומיעוטים אחרים שאינם יהודיים, לבין החקיקה הנאצית נגד היהודים, שהת-גבשה כאמצע שנות ה-30 בנרמדת: חוק אזרחות הרייך והחוק להגנה על הדם הגרמני והכבוד הגרמני המוכרים בשם הירוע לשימצה "חוקי נירנברג" — החוקים שהביאו בסוף התהליך להפיתרון הסופי: השמדת היהודים במחנות-הריכוז ובתאי-הגזים. הרחש באולם גבר. הלחישות הת-עצמו. ההערות הביקורתיות גברו.

כאשר קראתי להגברת המאבק הציבורי נגד כהנא ותנועתו "כך", כדי להדבר את הגיוענות ולהביסה, הדי גשתי כי יסכולי להצלחה הוא רב אם המתנגדים החולוניי שפשטה בישראל יגלו עיקביות, אומץ ויעילות במאבקם נגד הפאשיזם.

כהנא, השואב כוח רב בקרב הצעיר-ים, לרבות תיכוניסטים וחיילים, ספג בימים אלה מהלומה כבדה בשני בתרי ספר מעניינים: בתיכון היקרתי בליך ברמת-גן רק ארבעה תלמידים מ-550, שהשתתפו בהצבעה, נתנו את קולם

יום-העיון, סגן-אלוף ומפקד-טייסת. הוא ביקש לוודא כי אכן אדבר על גיוענות, כהנא ו"כך" בדרך פרובוקטיבית, כדי שאעורר את שומעי ההצגת שאלות ולדיון פורה.

שמחתי להודמנות שניתנה לי לע"ר רב בעלי דרגות כהנא"ל מתרומה עמר קה ששקעו בה: הסכנה בפועל ובכוח מתנועה גיוענית, בהנהגת רב מברוקלין, שחרתה על דיגלה ואימצה בהת-להבות את התורה הנאצית, כלפי המיעוט הערבי החי בקירכנו כאזרחים ישראלים.

כשעה לפני הרצאתי חזרתי והתי-עניינתי מה גרם להומנתי להרצות על גיוענות וכנהנא בבסיס צבאי, כאשר כל הדיוט יודע כי הגיוען חברה-כנסת שואב כוח רב מחיילי צה"ל, כפי שזכה לו בבחירות האחרונות לכנסת ב-1984. השנייה קצינת-החינוך: "אחרי שק" ראיתי את סיפרך על כהנא החלטתי להזמין אלינו להרצאה".

מושבים חורקים

בשניצבתי מאחורי רוכן הנוא מים, שהיה בקצה הבימה הגבוהה, ומולי מאות לובשי מדים, לא העליתי כלל על דעתי — עוד כטרם פתחתי את פי — כי לפניי קהל אטום, שמאיר כהנא הוא אלינו הבלתי-מוכתר, אם לא

לצורכי-פירסומת. מטרתו המיחלת, שבשביחה כל האמצעים כשרים בידיו להשגתה, היא מדינת-הלכה ברוח חורמיני, שבה ישלטו כללי-הקודש שלו בדרך הכפיה על כל תושב ואזרח. את הנוצרים, העובדים לצלם, יגרש ראשי נים מישאל. את הערבים, אם יסכימו לחיות כאן ממעמד מושפל ונחות של גר-תושב, יהפוך לעבדים משלמי-מיסים. הוא יפסול כל מי שאינו הולך בתלמו, כל "מתייוון" חילוני.

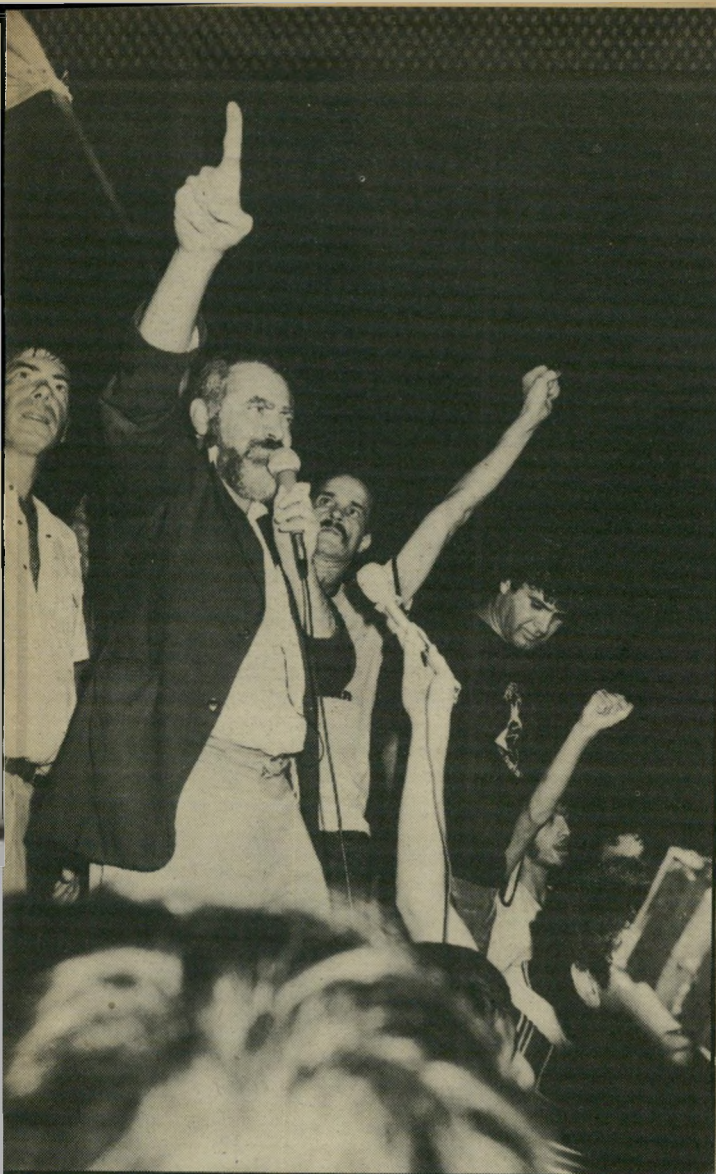
אזניי קלטו ציחקוקים באולם. כאשר שירבטתי את דיוקנו של כהנא — מסגרי חבריו לבולשת: מש"תף פעולה עם שרות-יביתחון: סוכן בשליחות האפי-ביאיי והסי-איי, בעל ברית עם ראש המאפייה האיטלי-קית בניירורק (שמת) ג'ו קולומבו; נואף המתרועע בדריות-חסתר עם נוצריות בניירורק בחיותו נשוי ואב לילדים; נטל לכיסו כספי תרומות, שניתנו לו לצורכי הקמת מוסדות-חינוך, וכו' — הרגשתי כי כל המימסד היהודי בארצות-הברית, לרבות הרבני, חרדים את המאפיונר היהודי ורחק ממנו ת"ק פרסה.

חששתי כי אם אמשיך כך בהרצאתי לא יכלום עצמו קהל-מאזיניי מהתפרצות לעברי, כדי להורידני בכוח מב"י מת-הנואמים. המתח באולם גבר. לפני שסיימתי הספקתי להעיר כי שר-המישפטים לשעבר, שמואל תמיר, הנמנה עם מחנה הימין, גילה כי האיש כהנא הוא פרובוקטור המלבה יצרים, והקשור עם השרותים החשאיים של ארצות-הברית, להם הוא ממש מודיע. תמיר מצא כי פעולותיו הפרובוקטיביות של כהנא נגד הערבים נועדו להמחיש כי ישראל אינה מסוגלת לשלוט בשטחים בדריקים בשלום, או להגן ביעילות על המקומות הקדושים בירושלים — או שניהם גם יחד. כך משרת הפרובוקטור הגיוען כהנא גורמים עוינים לישראל, הדרושים חזרה לגבולות 1967 עוד לפני כל הסדר מדיני בדרכישלום.

שלווה מדומה

סיימתי. ביקשתי שאלות מה קהל. עציתי את לחץ הקיטור. חיי ניצלו אולי בשל היותי אורח של כסיס צבאי, מוגן במיתקן צבאי. לפני שקמו הרס"רים להציג את שאלותיהם, הופתעתי מהערה שהש-ימע כלפיי מפקד הטייסת, הסגן-אלוף, כשפניו מופנות אל עבר פיקודיו. הוא אמר כי נאומי חרג מן הנושא והוקדש יותר מדי לכהנא ול"כך". בדבריו הת-מוהים נתן המפקד הכשר לדיעות פיקודיו והעניק להם לגיטימציה.

לא נשארתי חייב למארחי. אמרתי את האמת כי הוזמנתי להרצות על הגיוענות וכנהנא, בעיקבות פירסום סיפרי הייל כהנא. מפקד-הטייסת נאלם דום. אך העי-רתו, שלא היתה במקומה, ושבאה כנר-אה לשחרר קיטור, שימשה אותי-ע"י רוד לשאלותיהם של פקודיו, שחשפו את אחרתם ותמיכתם כמנהיג הגיוענים של ישראל ובתורתו הנאצית. שאלו-תיהם הצדיקו בדיעבד את חששותיי. השואלים פנו אליי בלשון נרגנת: למה סותמים את פי של כהנא? למה מפריעים לו בעצרות? למה מנעו לו ביקורו באוס-אל-פחם? למה הפריעו לו באלימות לקיים את ועידתו בבנייני-האומות? למה הטילה עליו התיקשורת חרם ונידוי? עד מתי נהיה סובלניים כלפי הערבים, הפוגעים בנו ושינאמו כלפינו גוברת ומעמיקה עם השנים? למה באת אלינו, לצבא, לדבר על כהנא

כהנא וחסידיו: האם הוא קוסם דווקא לרס"רים?

ככל שהדרגה יותר גבוהה גם הפתיחות יותר רחבה, אך הנגדים והרס"רים זה עם לעצמו, אטום לגמרי!"

כשנתיים האחרונות הופיע טולראנו כהרצאותיו על יחסי יהודים-ערבים לפני כ-25 אלף תיכונים מכותות יא"ר, וגם השמיע את דבריו לפני 6000 מורים ו-8000 קצינים וחיללים בצה"ל.

טולראנו נדהם ככל פעם מחדש כאשר הוא שואל את מאזיניו האם יש — כדבריו — כהנא — לסלק את הערבים מן ישראל כמשאיות או בקרונות-רכבת.

"כן" משיבים לו, ללא היסוס. "במשאיות. כפי שנהגו הנאצים". "כן. בדיוק כן".

אמר לי טולראנו: "יש לנו בעיה". לפני הופעתו אמר לטולראנו אותו סגן-אלוף, שהיה המארח, כי "בדבריו של יאיר קוטלר היתה חריגה". השיב לו טולראנו: "מה זאת אומרת חריגה? הן יאיר קוטלר בא לכאן להרצות על אותו בנושא".

הטובים לטייס?

ב ערבו של אותו יום רביעי פגשתי במסיבה חברתית בתל-אביב את לובה אליאב, המשמש מורה בבתי הספר. הוא מכיר מקרוב את "ישראל האחרת", בהיותו שנים מורה ומדריך בעריכת-כיתוב בצפון, במרכז ובנגב.

סיפרתי לו על החוויה הטראומטית שעברה עליי באותו בוקר בבסיס חיל-האוויר. הוא השיב בחיוך: "אני אוכל דברים כאלה בכל יום. סיפורך אינו הפתעה בשבילי".

אחרי-כך אמר לובה אליאב: "אבל הטייסים עימנו".

ציטטתי את דבריו לובה אליאב באוזני קצין באותו בסיס של חיל-האוויר ושאלתי: האומנם "הטייסים עימנו"?

השיב קצין חיל-האוויר: "אני רוצה להאמין שכך הדבר, אך אני בטוח". האומנם הטובים לטייס? באותו לילה נדרה שנתי.

מורסה מתפשטת בצה"ל, המוסתרת היטב מעיני הציבור — הצטרפות מסוכנת של מוגלה שאין נותנים עליה את הדעת כדבעי. בשל מחדלי-הסברה בצה"ל גבר כוחו של כהנא בבסיסי צה"ל, כפי שהדבר בא לביטוי מוחשי בקליפות ב-1984.

"מי ששירת בלבנון שב משם כדי ניסט", אמר לי חייל באותו בסיס, בתום הרצאתו. שאלתי: מדוע כל-כך הרבה רס"רים תומכים בכהנא ובמישנתו? הוא מיהר להשיב בהשתאות, תוך הצגת שאלה חוזרת: "האינך יודע זאת? מי הם בכלל הרס"רים שלנו? לא צריך להיות אינטליגנט גדול כדי להיות רס"ר בצה"ל".

הם ביקשו לשמוע ממני כי מקור הגיוענות בישראל-של-היום הוא הערבי ולא כהנא, הרב, הלוזם. לכהנא, לא

מהבסיס הסגור והמסוגר לכל רוח פרצים.

"אוהב אותך!"

ב יציאה מהאולם התקבצו סביבי רס"רים ובעלי דרגות אחרות. המי שיכו לשאול את שאלותיהם, אך לא ציפו לתשובתי. הם ביקשו לחשוף את עצמם, כדי שחלילה לא אטעה בהערתי אותם.

ניגש אליי רס"ר גברת, בן-דוד חורתי, שאמר בקולו הרועם: "גם אתה תצביע כהנא בעוד 20 שנה! הוא רואה את הנוול: יש לגרש את הערבים!" אחר, שנצמד אליי, התגרה בי: "למה אתה מדבר כך נגד כהנא? למה כתבת ספר כזה? למה אתה לא כותב נגד השמאל?"

כהנא הוא מנהיגם של חיילים רבים ובעלי דרגות, המאמצים בשתי ידיים את תורתו הגיוענית: מילחמת-מיצוה המחייבת השמדת הפלסטינים

לערבי, סותמים את הפה. מנדים אותו ומטילים עליו חרם תיקשורתי. אך לערבי פותחים את כל ערוצי התיק שורת.

לוא כך דיברתי, הייתי הופך גיבור של בסיס חיל-האוויר. היו ודאי ממתינים לאמץ אותי, להזמין אותי להרצאות חוזרות. שמי היה נישא כפי כל רס"ר בצה"ל. היו מעניקים לי תעודת-הוקרה של "יקיר חיל-האוויר", במקום אותו תצלום ממוסגר של מטוס חיל-האוויר, שתחבה ליד כ"ש". אותה קצינת-חינוך סימפאטית, כשהיא מכזיבית ונכללת.

"הכשלת", רחמנא ליצלן, את מארץ חיי בבסיס הצבאי. דיברתי דברים גלויים, שאולי לא נשמעו עד אז באותו מחנה, על סכנת הגיוענות בישראל ומנהיגה, הפיחור מאיר כהנא, שאנשו שרים את התיקוה במועליה.

כהנא הוא גיבור הנערץ לא רק של רס"רים בחיל-האוויר. הוא מנהיגם של חיילים רבים ובעלי-דרגות, המאמצים בשתי ידיים את תורתו הגיוענית, כפי שבאה לביטוי באחד מכרוזיו: "מילחמתנו היא מילחמה לא עם אשף-כלב, כי עם העם הפלסטיני כולו, והיא מילחמת-מיצוה, המחייבת השמדת כל עם שמשיתו היא להשמיד את עם ישראל, עם ה'".

"...מילחמת מיצוה המחייבת השמדת הפלסטינים..."

טרימינולוגיה נאצית: כל מי שהעז לדבר או לכתוב נגד תורתו הגיוענית של כהנא — כמוני, למשל — הוא "שמאלן" בעיני רבים בישראל של 1986, כאותם רס"רים ובעלי דרגות אחרות, האחראים על קיומו של מישטר חוק וסדר בבסיסי צה"ל.

אוי לנו מכאלה: ראיתי את שינאתם התהומית בעיניהם של אותם מפקדים שהקיפו אותי אחרי הרצאתי רק על שום הדבר שישמעתי, שלא ערכו לאוזנם ונגדו את השקפתם הצרה, הסגורה, החומייניסטית. אלה רבים כמותם בצה"ל ומחוצה לו — במישור-הגבוה ובמישור-הנמוך. בישראל השנייה והוותיקה: בשכונות נחשלות ובעריה-הפיתוח; בכרכים מעורבים כמו נצרת-עלית — הם חוריהץ של צבא כהנא, פלוגות סער שיעמדו לרשותו לכצע כל משימה שיטיל עליהם מנהיגם, אם חלילה יגיע ההיטלר היהודי הזה, שלא ידענו כמותו כישראל עד שבא אלינו ב-1971, לכוח של ממש.

כן, במשאיות!

רס"רים ונגדים האוינו לי. הצטרעתי שהטייסים, שאמורים היו להיות נוכחים, נעדרו מן האולם.

הרגעתי אותו: כתבתי גם נגד הש"מאל.

"כתבת נגד יוסי שריד?" תשובתי הפתיעה אותו: "כן!". הוא התפרץ בשאגה: "כמה אני אוהב אותך עכשיו! כאשר נאמת חשבת שאתה שמאלן. שנאתי אותך נורא. עומד לו על הבימה ומדבר בחופשיות כזאת נגד כהנא? מי אתה בכלל? עכשיו, שאמרת לי כי כתבת מאמר במערב גמ נגד שריד, אני ממש אוהב אותך נורא!"

אחד החיילים, תימני חייכן, שהיה ער להתנצחות, העיר בשלווה: "היום כהנא נגד הערבים, ומחר הוא יהיה נגד המארוקאים. אותם רס"רים, אם הם לא יסכימו לדרכו".

"להשמיד! להשמיד!"

ה רצאתי על כהנא והגיוענות בבסיס חיל-האוויר הגדול חשפה

ותנועת-כך? האם נאומך קשור בנושא הסובלנות? או לא רוצים לשמוע כאן דברים כאלה נגד כהנא?

הרס"רים, יותר מכפי ששאלו, ביקשו להתבטא. להביע את אהדתם המופתית כלפי כהנא ומילחמתו בערבים. שנואי-נפשם של אותם לובשי-המדים הם הסגירו את עצמם.

אמר אחד: לכהנא יש פתרון לכעיה הערבית, לעומת היעדר פתרון ומבוכה אצל ר"ץ או שינוי. סילוק הערבים מישראל עדיף על הקמת מדינה פלסטינית, שיש בה סכנה.

אחר הרס"רים העיר בשאלה: "למה מתירים לשמאלנים ללחוץ את ידי ערפאת המרצח? למה שותקים להם?" וכו' וכו'.

נסתיימו השאלות בהוראת מפקד הטייסת.

יירדתי מן הבימה. הבחנתי בפרצופים עוינים, בשינאה כלפיי. קצינת-החיר נון נאלמה דום, השפילה עיניה. היא לא פתחה את פיה, לא הגיבה על דבריו. ודאי חששה לחייה. ידעתי: היא מאמצת בשתי ידיה את רבריי ואזהרותי, אך היא אינה הרוב בבסיס.

אמרתי לסגן-אלוף, שפניו הרצינו: "יש לך בבסיס נציגים רבים של כהנא. זה העם שלך, השיב בפנים חתור מות. אחרי-כך פלט בכעס משהו: "סערה הצלחת להקים כאן?"

הפירתי להם את השלווה המדומה. הם קיוו לנאום סטרילי, לתיאור מופשט של מנהיג גיוען ותנועה פאשיסטית. קילקלתי להם את היום. מאחרי ביקשו להפטר ממני מה שיותר מהר. כך התרשמתי הייתי בעיניהם בבחינת מוקצה. טמא. לפני הרצאתי מתחו לרגליי שטיח אדום, אך אחרי ששמעו את דבריי מיהרו — בתום ההרצאה — להפקיר אותי בידיו שני חיילים. כדי שיוזרו אותי כטנדר מה שיותר מהר לתל-אביב, הרחק

חיילים במיצעד: איזה דגל ישא צה"ל בעתיד?

שִׁידור

צל"ג

ללמוד את העובדות

● לעמיקם רוטמן, עורך ומגיש בחצי היום, על כמה טעויות צורמות ששיבצו את מישור היום ביום הראשון בצהריים. רוטמן שגה כמה פעמים כאשר שידר ידיעות על הירצחו של ט"אפר אל-מצרי, ראש-עיריית שכם. רוטמן ביטא בכל פעם אחרת את שמו הפרטי של הנרצח: פעם אמר זעפר ופעם דאפר ופעם ג'אפר, ועד סוף המישור לא החליט איך נקרא הקורבן.

מייד אחרי שידור ידיעה הארוכה ורצופת השגיאות הוז סיפר רוטמן על מעצרו של איוואן (ג'ון) דמיאניוק, בידיעה זו שוב שגה שגיאה חמורה. הוא סיפר כי אהרון שימחה, נשיא בית המישפט המחוזי בירושלים, האריך את מעצרו של החשוד ב־15 יום. השופט שימחה הוא נשיא בית-מישפט השלום בבירה.

צל"ש

כך יורים באוויר

● לעורכי מבט, שהביאו ביום השני השבוע למירקע, במיסגרת הדיווח על הלווייתו של ראש עיריית שכם, את הסרט שממנו ניתן היה לעמוד על טיבו של הביטוי "יירות באוויר": שוטר

דוברת הראל (עם יו"ר ינון) לאשר ולהתיר

ישראלי מכוון את אקדחו לעבר קהל של תושבים, ולוחץ פעם ופעמיים על ההדק.

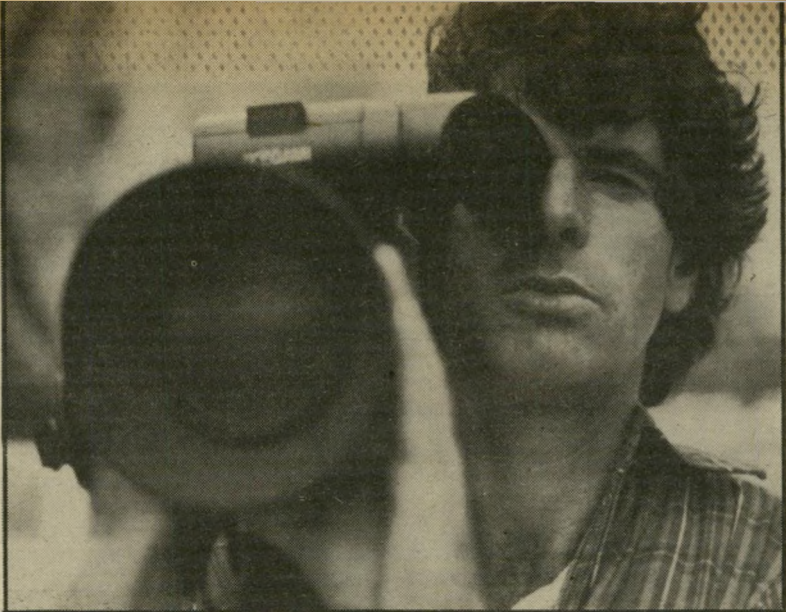
מאחורי המירקע

בישראל לא ידעו למה

חאפ'ט אל-אסד, נשיא סוריה, יצא בנאום חריף ובו אמר, בין השאר, כי הגולן יהיה במרכזה של סוריה. בארץ ציטטו בהרגשה ובהרחבה את דבריו של אסד, מעטים הבינו מדוע אמר פיתאום דברים אלה, מה העיתוי.

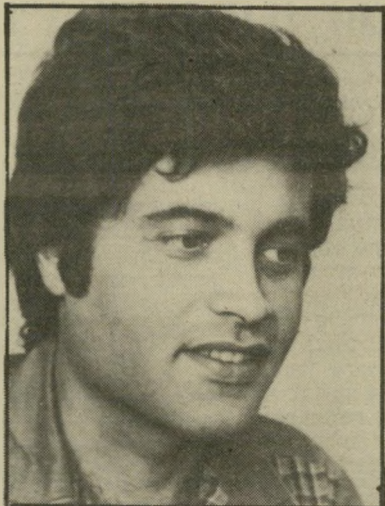
במקביל רווח כלכלי-התיקשות בארץ כי ברמת-הגולן היו הפגנות סוערות. כך נאמר ותר לא. ככל רחבי העולם המערבי וגם ברחבי המרחב ראו ושמעו את הקולות מרמת-הגולן דרך שידורי הטלוויזיה. בישראל לא ראו דבר.

ביום השלישי שעבר יצא שימעון פרס, ראש-הממשלה, לסיור ברמת-הגולן, בתחנות-היהודיות ובנישבים הדרוזיים. פרס התלוותה שלמה של עיתונאים. ביניהם היה צוות של הטלוויזיה הישראלית וצוות של סוכנות ידיעות כשם ויזנינו. עם הצלם אלי פסטמן.

צלם פסטמן רק לא בישראל

החליט לתת לעובדים אפשרות להגיש את מועמדותם — לא בצורה של מיכרו רווקא, אלא באופן הבא: כל עובד הרואה עצמו מתאים לנהל את המחלקה, יוכל להודיע לוועדה-העובדים של

עורך ומגיש רוטמן שגיאה אחרי שגיאה

התחנה. שי, הממנה, ישקול ואולי ייפגש עם המועמדים לפני שיחליט סופית מי יהיה המנהל. הודעה על הנוהל החדש נתלתה על שלושה לוחות מודעות בתחנת הרדיו הצבאית כ־פו.

בתוככי הרשות

מי הדליף?

בעיקבות ביטול שידור תוכנית הטלוויזיה התבוללות בישראל, פנו עיתונאים רבים לירדנה הראל, דוברת רשות-השידור, בבקשה להתיר להם לצפות במישור ולכתוב עליו. הראל סירבה לכולם, הסבירה שאין טעם להראות כתבה שנפסלה לשידור ולפרסם את פרטיה בעיתונות, וכי המישור עוד לא ערוך סופית ויש חשש לסיכון המרואיינים בכתבה.

זמן קצר אחר־כך פירסם העיתון החררי ערב־שבת את תמליל המישור. אורי פורת, מנכ"ל הרשות, דרש לחקור מי הדליף את התמליל לשבועון הרתי.

עוד לא יבשה הדיו על בקשתו של פורת, והופיעה ידיעה בצהרון מעריב, שבו סיפרה

הכתבת אילנה באום, כי צפתה בעצמה בתשרי האסור ומטרה לקוראים פרטים על תוכנו.

הראל כתבה מיכתב זועם למנהל־הרשות ובו ביקשה כי במקביל לחקירה על ההדלפה לעיתון הרתי, תיערך חקירה שתברוק מי אישר לעיתונאית מעריב לצפות במישור. היא הסבירה כי לא יתכן שהיא תאסור ומישהו אחר יתיר. פורת קיבל את מיכתבה של הראל, העביר אותו למיכבה ינון, יו"ר הרשות, בצירוף הערה: "ראה מיכתבה של הרוברת, הרצוף בזה, המדבר בעד עצמו".

באום צפתה במישור, מסתבר, ביום החמישי. באותו יום צפה גם ינון במישור הפסול.

להתיש את החברים

את ישיבת מליאת רשות-השידור שהתקיימה השבוע פתח אורי פורת, מנכ"ל הרשות, בנאום ארוך במיוחד. אחרי הישיבה אמר שהאריך בנאום, משום שרצה להתיש את חברי-המליאה שלא יגיעו לדיון בנושאים הרגישים ברשות. במהלך הישיבה התנהל ויכוח קצר בנושא שהיה השבוע על הפרק — השידור שנפסל: התבוללות בישראל.

פורת סיפר שבשידור נראית אשה בלתי מזוהה, המצולמת מאחור ומספרת על יחסיה עם גבר שהונה אותה והתעלל בה, ורק אחרי זמן רב התברר לה שהוא ערבי. היא גם נוקבת בשמו האמיתי, ואומרת שבמשך כל הזמן התחזה לפניה כיהודי, בשם רפי לוי.

פורת שאל את החברים מה היה קורה אילו שודרה כתבה כזו בבי-בי-סיי הבריטי, ושם היתה יושבת אשה ומספרת סיפור דומה על גבר שהציג עצמו לפניה בשם ג'ון סמית, ואחר־כך היתה הטלוויזיה מגלה כי שמו האמיתי הוא ג'ון כהן.

מיכבה ינון, יו"ר הרשות, אמר שבאותו ערב שלא שודרה התוכנית על התבוללות, שודר ראיון ארוך עם המשורר אבות ישורון, שבו דיבר

סלט פירות

התדיינות שובניסטיינברית גסה היתה בישיבת הוועדה-המנהל של רשות-השידור שהתקיימה השבוע. חברי הוועד רנו בבקשת האירגון הרתי אמונה להוריד מן המירקע תשרי-השרות בנושא האשכוליות.

לפני שנה וחצי היתה סערה ציבורית סביב התשריר. קבוצות נשים שונות טענו שיש בו שימוש מעליב בגופה של האשה. התשריר הוסר אז.

השנה אישרה הוועדה לתשרירי-השרות את התשריר. בטענה שיהיה זה פורייטאני מדי לאסור אותו בתקופה כל־כך מתייגנית.

במהלך הדיון על בקשת האירגון הרתי, העירו כמה מחברי-הוועד הערות גסות:

"התשריר לא העלה את תצורות האשכורי ליות, אבל הגביר את הילודה". חבר אחר אמר: "מאז התשריר אני קונה אשכוליות, אבל לא אוכל אותן". ועוד אחד: "מונחת בקשה לתשרירי-שרות על פומלות, אבל אין דוגמניות". בתגובה לכך אמר אחד מחברי הוועד: "יש בקשה לתשרירי-שרות של שסק".

בין חברי הוועדה-המנהל אין אפילו אשה אחת. גם לא בין הגלולים לישיבות הוועד — מנהלי הטלוויזיה והרדיו ומנכ"ל הרשות.

ארוכות על התעללות היהודים בערבים בארץ, ואף הישווה חלק מן המעשים למעשי הנאצים. פורת ענה שזה באמת לא בסדר, אבל יש הברל בין מה שאומר ישורון לבין מה שאומרת הטלוויזיה.

אחרי, המבול

שאל עמור, חבר הוועדה-המנהל של רשות השידור, ראש־מועצת מיגדל־העמק ויו"ר פורום ראשי עריה-פתוחה, החליט להשאיר את כל המהומות מאחוריו ולנסוע מפה.

בעוד עיירות-הפתוחה בכל רחבי-הארץ נמצאים בקשיים כלכליים גדולים, ראשי-עיריית צועקים חסם, בעוד הטלוויזיה הישראלית מתפוררת מול העיניים, נסע שאל עמור לארצות-הברית כאורח של הסטייט־דפרטמנט האמריקאי, לתקופה של שלושה שבועות.

עמור עלה בשבועות האחרונים כמה פעמים על הבריקאות וצעק לא פעם למען שולחיו. השבוע החליט לנוח מעבר לים.

ענת סרגוסטי

תושיה של טכנאים זריזים

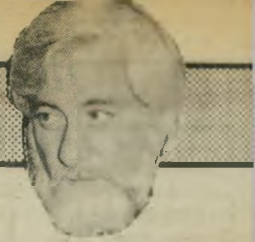
מכשיר שידור קטן, שתי הניידות נשארו ליד השער. חזון חלף, ושוקי סוררו הבין שסיכוייו להכנס בניידת דרך השער קלושים, ואם לא יכנס פנימה, אייפאשר יהיה להעביר את האירוע בשידור ישיר. הוא פנה לבסיס חיל-האוויר, הצמוד לנמל־התעופה האד רתי. נכנס דרך הבסיס הצבאי אל שטח מסלול־הנמל, ודרה עליהם עד למקום האירוע, לשם הגיע זמן קצר לפני נחיתת-המטוס.

אך ביחמה זו של סוררו לא הסתיימו תלאותיו של צוות גל"ץ. כדי שאפשר יהיה לשמוע את השידור, צריך היה קרני, הסכנאי. להציב את מכשיר-הקשר שלו במקום גבוה במיוחד. הוא לא ביוזן זמן רב: במקום היה מנוף שהוכן במיוחד לצלמים, וקרני ביקש שיגביהו את המנוף עד כמה שאפשר. הדבר נעשה. השידור הועבר בגל־צה"ל, בעוד ניידת קול־ישראל ממשיכה להמתין ליד השער הרישמי, וכל הצלמים צילמו בעיקר את הקרחת של דמיאניוק גבה־הקומה, שהזדקרה מעל ראשי מלווי.

בגלל יוזמה, תושיה וזריזות, זכו מאויני גל־צה"ל לשמוע בשידור ישיר את בואו לארץ של איוואן דמיאניוק, הפושע הנאצי-אוקראיני. ניידת שידור של גל־צה"ל יצאה ביום השישי בבוקר מן התחנה ביפו ברכה לנמל־התעופה בלוד. בניידת היו אילנה דיין שאמרה היתה לסקר את האירוע, אפרים קרני טכנאי שלקח עימו משדר קטן, ושוקי סורר, שהיה האחראי לניידת.

באותו זמן בערך יצאה גם ניידת-שידור מאולפן קול־ישראל בתל־אביב לאותו היעד. שתי הניידות נפגשו וכמו בבעיות המתימטיות ליד שער הכניסה אל תוך נמל־התעופה. בגלל הוראות בטיחות חמורות במיוחד, שהוטלו באותו יום, התבקשו שתי הניידות להישאר ליד השער ולהמתין לאישור-כניסה. בינתיים נלקחו כל הכתבים והצלמים, שכאו לסקר את האירוע, באוטובוס מיוחד אל המסלול המרוחק, שבו אמור היה לנחות מטוס אל־על שהטיס את דמיאניוק.

דיון וקרני הצטרפו ליתר הכתבים והצלמים, כשקרני נושא איתו

כל צרת הרוטציה לא היתה באה לעולם, לולא השיטה

שניחור הפילגש

אני סבור כי כדאי לשמור בישראל על המעמד הייצוגי של נשיא המדינה, שלא יהיה אישי-מיסלגה מובהק, ואשר יסמל את אחדות המדינה.

יש לנו נסיון טוב בשיטה זו. חיים הרצוג הוא נשיא מצויין, וכך היו גם קודמו, יצחק נבון, וקודמו של זה.

אין טעם להעמיס על ראשיהם חובות ייצוגיות, הגזלות זמן, בארץ מפולגת כמו שלנו, טוב שיש ראשי-מדינה ייצוגי, על-מיסלגתי. לכן אני מציע שבכל מיקרה ימשיך לכהן נשיא המדינה, שייבחר על-ידי הכנסת, כמו עתה.

הצעתו היא שראשיהם הממשלה — כראש הרשות המבצעת — ייבחר בבחירות ישירות, ושהוא ירכיב את הממשלה, בדומה לנשיא ארצות-הברית.

אני מציע להכפיף את הממשלה לאמון הכנסת, אך על נקודה זו יכולות להיות דיעות שונות. יש השיטה האמריקאית, יש השיטה הצרפתית ויש שיטות שונות בין שתיהן.

לסיכום: אני סבור כי בחירה ישירה של ראשי הממשלה תבטיח מימוש יציב יותר, תזקוף את הקומה הכנסת, תבטיח עבודת-צוות בממשלה ותאפשר ביצוע מדיניות עקבית במשך תקופה סבירה.

אני נאיבי, ואני מאמין כי שינוי של שיטת-בחירות ישנה מן היסוד את אופיו של עם ושל מישטר, אין זו תרופת-פאטנט לכל חולי הפוליטיקה הישראלית, אבל אני סבור ששינוי זה יביא לשיפור ניכר.

טענה העיקרית נגד שיטה זו היא פרי של דאגה עמוקה. בעלי טענה זו חוששים שבחירות ישירות מסוג זה, אשר במרכזן יעמדו שני אישים (או יותר), יביאו להשתלשלות דמוגית שלוחת-דסן.

במילים אחרות: שבבחירות מסוג זה יגבר רמגוג פופולארי על מנהיג שקול ורציני.

אני מספק בכך. קודם כל, יש בטענה זו מידה רבה של התנשאות של בני עילית. יש בה אי-אמון בשכל הישר של המוני הציבור. אם נמשיך בקורמחשבה זו, נוכל להגיע בנקל לפיקפוק חמור באושריות הדמוקרטיה עצמה.

אולם נדמה לי שאין לטענה זו על מה לסמוך. גם היום הפכו הבחירות לכנסת במידה רבה למישאל-עם לגבי זהות ראשיהם הממשלה הבא. רק בוחרים מעטים מצביעים בעד מיסלגה זו או אחרת, מפני שהיא תואמת את דעותיהם. הרוב הגדול של הבוחרים מצביעים בעד ראשיהם הממשלה הבא, ולא בעד מיסלגה ומצע.

כאשר פיברקו ב-1981 את ההיסטריה הגדולה, תחת הסיסמה "רק לא ליכוד", היתה הכוונה לנעוץ את הישראות בשליטון של מנחם בגין, ולהביא לשליטון את שימעון פרס. בעלי סיסמה זו לא חשבו כלל על הרכב הכנסת כשלעצמה. הם חשבו על ראשי הממשלה הבא.

הבחירה הישירה של ראשיהם הממשלה עשויה דווקא לשחרר את הבוחר אחרי שהצביע בעד ראשי הממשלה הרצוי לו, הוא יוכל להחליט בשקט איזו מיסלגה תיצג אותו בכנסת.

למשל: אחרי שהצביע בעד שימעון פרס כראשיהם הממשלה, יוכל להצביע בעד רשימת-שינוי לכנסת, מפני שהיא תואמת את השקפותיו וענייניו.

ותרת השאלה הגדולה: האומנם יש לרמגוגים מיקצור עייים, מנהיג-אספסוף, יתרון בבחירות ישירות?

האם ימאס הציבור בבחירות כאלה במנהיג רציני ואחראי, ויעדיף על פניו נואם משלה?

אני מאמין בכך, ואין לכך שום תימוכין. במשך שנים רבות לא בחר הציבור הישראלי במנחם בגין, שהיה נואם-בחסד וג'יבור-הכיכרות. הוא שינה את טעמו ב-1977, אך גם אז לא נתן לו רוב. יתכן מאוד שגם ב-1977 לא היה בגין נבחר, אילו היתה קיימת השיטה הישירה. רבים מן הבוחרים שנתנו את קולותיהם לליכוד, לאות מחאה, נדהמו כאשר נוכחו לדעת כי הביאו את בגין לשליטון.

האם היה אריאל שרון קופץ לראש התור בחירות, בליכוד ובועם, אילו היתה קיימת שיטה של בחירות ישירות? יש הסבורים כך. איני יודע מדוע.

שרון מלהיב סוג מסויים של אנשים, המחפשים גיבור על סוס לבן, "מלך ישראל", אך הוא מעורר התנגדות עמוקה מאוד אצל הרוב הגדול של הצביע. אחרת לא היה מצבו הפוליטי כפי שהוא. בבחירות כלליות לא יקבע מיצוט רעשני, המושך אליו את ויקורי התיקשורת, יקבע הציבור כולו. בציבור זה מעורר שרון חששות ופחדים. התקפותיו הפרועות רוחות את הציבור המרכזי. הוא יזכה לפחות קולות מאשר יצחק שמיר.

הוא הדין לכהן. אם נגיע אי-פעם למצב שבו יהיה לכהן הסיכוי לזכות ב-50% של הקולות במדינה, לא תהיה חשיבות לשיטת-הבחירות. זה יהיה היום לדרת מן הארץ, או לדרת למחתרת.

(ב-1932 נערכו בגרמניה ארבעה סיבובי-בחירות. במאסר, בבחירות הישירות לנשיאות-המדינה וזה אדולף היטלר ב-11.3 מיליון קולות. באפריל, כסיבוב השני של אותן הבחירות וזה ב-13.4 מיליון. כעבור שלושה חודשים, ביולי, זכתה מיסלגתו בבחירות לפרלמנט ב-13.7 מיליון קולות. פרלמנט זה פורז מיד, ובנובמבר נערכו בחירות חדשות לפרלמנט. המיפלה הנאצית איבדה בהן שני מיליון קולות, אך הגיעה לשליטון.)

אם הציבור ישתגע, הכל אבוד ממילא, ושום שיטה לא תעזור. **אני מציע לסמוך על הבוחר. הוא לא יכזיב.**

עלוכה של הממשלה, מין פילגש מוחזקת של השליטון הביצועי. אין לה שומן של עצמאות. ראשי הממשלה מנגן עליה כמו על פסנתר. המושג השגור הוא, חותמת גומי."

בין השאר יש לכך סיבה סבירה: אם רוב הכנסת — אותו הרוב שבחר בממשלה — יצביע נגד הצעה חשובה של הממשלה, היא תיפול. אבל הרוב אינו רוצה בנפילת הממשלה "שלו".

(מישטר הרוטציה שיכש גם שיקול זה, אך במצב נורמלי, כאשר יש — נניח — קואליציה בראשות המערך, אין אנשי המערך בכנסת יכולים להצביע נגד הממשלה של מיסלגתם, גם אם ירצו בכך, מפני שאינם רוצים שמיסלגתם תאבד את השליטון.)

במילים פשוטות: חברי-הקואליציה בכנסת הם בני-ערוכה של השליטון.

למעשה קיימת הכנסת כגוף רציני רק מיום הבחירות עד ליום הקמת הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

אלו נבחר ראשיהם הממשלה בבחירות ישירות, היתה הכנסת משתחררת מן העול הזה הרובץ עליה.

מכיוון ששום הצבעה של הכנסת לא היתה יכולה להפיל את הממשלה.

בעוד שלמראית-עין נראה כאילו השיטה הנוכחית מעניקה לכנסת סמכויות מופלגות, המציאות היא הפוכה.

ל המהומה סביב הרוטציה, המשבשת כל עניין ואוכלת כל חלקה טובה, לא היתה קמה מלכתחילה אלמלא היתה קיימת השיטה שהצמיחה אותה.

הסכם הרוטציה נולד כבן בלתי-חוקי של תוצאות הבחירות לכנסת ה-11. הוירה הפוליטית נחלקה לשניים, בדיוק באמצע, ואף אחת מן המיפלגות הגדולות לא היתה מסוגלת להקים קואליציה, שתשמש כסיס לממשלה איתנה. לכן, מאונס, צמח רעיון הרוטציה, המניב עתה פירות-באושים בכל השטחים.

הסכם זה לא נעשה על דעת הבוחרים. הוא לא נבע מרצון הציבור, אך שטות היא לטעון עתה כי "הבוחרים" רצו ברוטציה, מפני שלא נתנו רוב ברור אף לאחר משני הגושים הגדולים. זה מצלצל יפה במאמרים, אבל אין בזה שום ממש: אף בוחר אחר לא חשב על הרוטציה, כאשר הטיל את הפתק שלו לקלפי. כל בוחר הצביע בעד המיפלגה הרצויה לו, ורצה שמנהיגה ירכיב את הממשלה.

כל המצב הזה לא היה נוצר, אילו היתה קיימת בארץ שיטה אחרת לבחירת ראשיהם הממשלה.

למשל: **אילו היה הציבור בוחר בעצמו, במישרין, את ראש הרשות המבצעת.**

אני מציע זאת.

אילו היתה קיימת שיטה כזאת, היו הבוחרים הולכים לקלפי לפני שנתיים כדי לבחור באיש האחד שיעמוד בראש השליטון.

קרוב לוודאי שגם אז היו עומדים זה מול זה שימעון פרס ויצחק שמיר.

יתכן שהיו מופיעים עוד מועמדים. מאיר כהנא, למשל, היה מציע את מועמדותו למען הרושם והרעש, וגורע מקולות הליכוד. אך הבוחר הרציני היה יודע שעליו לבחור בין פרס לשמיר.

אנשי המערך היו בוחרים, כמובן, בשימעון פרס. כך היו עושים, מן הסתם, גם אוהדי הרשימות-הגדולות (מפ"ם, ר"ץ, שינוי, יחד, רק"ח והרשימה המתקרבת). אנשי הליכוד היו מצביעים בעד שמיר, וכך גם אנשי התחתית.

על הרתיים שבאמצע היה להחליט במי לבחור. יתכן שרובם היו מעדיפים את שמיר, ויתכן שחלקם היו מצביעים בעד פרס.

כסוף היתה נוצרת חלוקה ברורה.

יתכן שהיוה היתה שוב מתחלקת לשני חצאים שווים. אבל לא לגמרי שווים: אחד מן השניים היה גובר על יריבו בכמה קולות — אולי בכמה רבבות, אולי באלף, אולי במאה, די גם ביתרון של קול אחד.

הנבחר היה מקבל לידיו את התפקיד לארבע שנים. הוא היה מרכיב ממשלה לפי הכנתו. השרים היו תלויים בו. היינו שומעים פחות על מאניאקים ועל אנשים-בעלי-פרצופים-שמנים-ומחייכים.

כיום, היינו שומעים יותר על עבודת-צוות.

ואחרי ארבע שנים היה הציבור יכול לשפוט אם האיש הצליח וצריך להמשיך, או אם נכשל ויש לשלחו לעזאזל.

ני דוגל בשיטה זו, ולא במיום.

לפני 20 שנים התכנסה הוועידה הראשונה של תנועת העולם הזה — כוח חדש. תנועה זו, הראשונה שקמה במדינה יש מאין ושפרצה את הדרך לכנסת, היתה קורמתן ומורתן של כל התנועות מסוג זה שקמו מאז — ד"ש, שינוי, ר"ץ, וגם של שלי"ח והרשימה המתקרבת. היא ביקשה לחולל רפורמה בכל מערכות-החיים של המדינה.

הוועידה הראשונה התכנסה אחרי הניצחון בבחירות, שהיה פרי של מאמץ ספונטאני. היא קיבלה את מצע התנועה, שהיה אכן מהפכני מבחינות רבות.

רק בסעיף אחד רחו ידידי ועמיתיי את הצעותיי לגבי שינוי פני הדברים במדינה: הצעתי לבנות בארץ מישטר נשיאותי, שבו ייבחר ראשיהם השליטון בי בחירות ישירות.

הרעיון הזה לא התקבל. הוא הועמד להצבעה, וידי היתה על התחנות.

היו לחברי כמה נימוקים טובים לדחיית הרעיון, ואעמוד עליהם מיד, אך תחילה ברצוני להסביר מדוע העליתי את ההצעה.

הלכה נראה כי בחירת ראשיהם הממשלה על-ידי הציבור בבחירות ישירות תפגע בראש וראשונה בכנסת. ראשי הממשלה לא יהיה תלוי בכנסת. הוא לא ייבחר על-ידיה, והיא לא תוכל להפיל אותו כהצבעת אי-אמון.

משמע: רפורמה כזאת תנמיך את קימת הי פרלמנט.

(אם כי כדאי, בכל מיקרה, לפתוח פתח להליכי-הדחה, כי מיקרים של שיגעון או שחיתות, על-ידי רוב משוריי של 80 או 90 חברי-כנסת.)

אולם ניתוח רציני יוכיח כי התוצאה תהיה הפוכה בדיוק. וזאת אכן היתה הסיבה העיקרית שהובילה אותי לרעיון זה.

במישטר הנוכחי שלנו, הכנסת אינה איש שישפחה

המחלה תוקפת אפילו בכירים במשרד הבריאות והרקדן הבינלאומי חשוד בכך כי אינו יודע לרקוד

אנשים

בהגיעו לגבורות. הול כתב במבין רקו בין השאר: "לעמית מהולל, צעיר ברוח ובאמונות..." כך שלא ישימוצו המלעיוזים, שאין פירגון בין שחקנים.

■ **אנטוניו גארס**, הרקדן והכוריאוגרף הספרדי (כרמן), אינו יודע לרקוד — כך חושדת **ליאת נישורי**, מעצבת-אופנה העוסקת גם ביחסי-ציבור. נישורי ניסתה במשך ערב כמעט לרקוד עם גארס ריקוד-דיסקו במעדרון תל-אביבי, אך הוא לא צלח למטרה זו, והעדיף לשבת ליד הכר וליגום מכוס הוויסקי שלו.

■ גארס הגיע השבוע לביי-קור בבית-התפוצות בתל-אביב. הוא בא לבדו, ללא פמליה של מלווים. כל עובדי הבית, בעיקר הנשים שביניהם, עמדו פעוריי-פה אל מול דמותו, אך הוא לא הביט אף באחת מהנשים. הוא העדיף את המוצעים והתעניין בכל אחד מהם. גארס, מסתבר, בקי מאוד בהיסטוריה של העם היהודי, בעיקר ביחסים שבין היהודים והספרדים.

■ סיפור מדהים של כוח רצון והתאוששות מגלם בחייו השחקן **מרק חסמן** מתיאטרון באר-שבע. השחקן, המעלה ביימים אלה מופעי-חיד, מותו של פקיד לקה לפני כחצי שנה בדום-לב על הבימה, בעת הופעה במוסאון תל-אביב, וחיו ניצלו הודות לרופאים שנכוו בקהל. מאז החלים חסמן במהירות מפתיעה, ושכ כעת לעבודה סדירה.

עזריאל צוקרמן ביקר בארץ כדי להיפגש עם בתו נכדתו של משה דיין, של מענה כתב את חרוזיו המפורסמים. צוקרמן, חתנה הגרוש של רחל דיין, חי באנגליה ומכהן כפרופסור למישפטים באוניברסיטת אוקספורד. הוא מתמחה בדיני-הראיות, וכעת הוא עוסק בבדיקת תיאוריה המציעה להחליף את העדויות במישפטים אזרחיים בהסתמכות על חוק ההסתברות ובכך לזרז את הליכי המישפט.

דה הממשלתי אינו מהווה תעוררת-חיסון, שכן ארבל-אלמוזלינו מאושפזת, מזה ארבעה שבועות, בביתה, כשהיא סובלת מן שפעת מרגיזה. ידידיה במישרד הבריאות ניסו לנחמה, וגילו לה כי אפילו רופאים מדופלמים לוקים לפעמים במחלות.

■ **אתה מדבר שטויות!** אמר **יצחק טישלר**, עורך התורכית הכלכלית היומית על מיספרים ואנשים ברשת ב' של קול-ישראל. לר' **משה מנדל באום**, נגיד בנק ישראלי, במסיבת-עיתונאים של בנק ישראל. מנדל באום השיב: "אתה לא יכול לומר שאני מדבר שטויות. אני שומע אותך ככל יום אחרי-החריים והדברים כבר

כעיתות משבר ממשלתי, מן הסוג הפוקד את יצור הכל-איים הנוכחי מדי פעם, מעמידים שני הצדדים פנים, כאילו הם נחשבים ברעויותיהם וההצגות ש' עושה הצד השני אינן מעניינות אותם כהוא-זה. אלה אומנם חוקי-המישחק, אולם עיתונאים שצילצלו השבוע לביתו של שר-האוצר **יצחק מודעי**, כלילה שבו התכנסו שרי המערך בכיתו של ראש-הממשלה, נקטעו על-ידו באמצע מילות-הפתחה של-הם ונשאלו: "יותר חשוב שתספר לי מה קורה עכשיו אצל שרי המערך?"

■ חמישה שרים מתכוונים להרחיק השבוע מעבר לים. גם סגן-השר **עדי אמורי** אינו

עמוס פונגר בנם של כתבת-החוץ אנה פונגר ובעלה, האדריכל הירושלמי אורי פונגר, אינו אוהב ללכת לישון כאשר הוריו מקבלים אורחים. השבוע, כאשר ביקרו בבית הפונגרים כמה דיפלומטים מחו"ל, ישב עמוס בן ה-13 על הארץ ליד אמו, וישן שנת-ישורים שלוה.

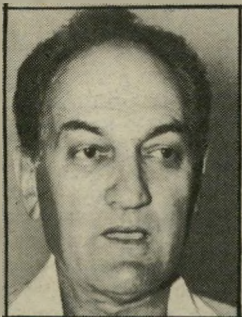
■ יוצאים לי מהאוזניים. טישלר לא נשאר חייב ואמר: "אז תעבור לרשת ג'".

■ בשעה-טובה ומבורכת, טויסוף, קיבל חבר-מליאת ר' שותף-השידור **דוד מנע** את ההסמכה להיות עורך-דין. את

מפגש. אמורי יצא, בתחילת השבוע, לארצות-הברית שם הוא עתיד להיפגש עם סגן שר-החוץ האמריקאי ג'ון וייטנר.

■ לאן נעלמה סגנית שר-הבריאות **שושנה ארבל**? אלמוזלינו? מסתבר כי תפקיד

ח"כ וג'נטלמן

ח"כ לין בוקר טוב!

● מזמן-מזמן, לפני עידן הידוק-החגורה, הם גרו שני לילות בשבוע במלון הילטון הירושלמי. המדובר, כמובן, בנבחרי-העם שאינם ירושלמיים. מטבע הדברים, הילטון המפואר הפך לגביהם לבית שני, ועובדיו היו לבני-בית. מדי בוקר, כשהיו כמה ח"כים

גברים נכנסים לחדר-האוכל של המלון, אף היו מדביקים נשיקות בוקר-טוב אבהית למלצריות החינניות. עד כאן הכול טוב, יפה ואידיאלי. מפאת השעה וטרם צמיחה, נאלצו הנבחרים לנדוד לבתי-מלון פחות יוקרתיים, אם כי לא פחות נוחים. בהילטון עוד אירגנו לכבודם מסיבת-פרידה חמה ודיברו שם הרבה על "חברות" ו"הרגשת בית".

לפני כמה שבועות נאלצה אחת החינניות, שזכתה למרבית הנשיקות הפלמנטריות מדי בוקר, לסיים את עבודתה בהילטון. באורח הטיבעי ביותר היא פנתה לכל "החברים" ובני-הבית שנישקוה כל-כך בחום וביקשה מהם המלצות בכתב, למען ייקל עליה למצוא מקום עבודה חדש. כל נבחרינו שאלוהם פנתה, בזה אחר זה, התחמקו בתירוצים מתירוצים שונים. כולם — מלבד ח"כ החיפאי אמנון לין, שלא רק המליץ עליה בכתב, אלא גם החתיים על ההמלצה שיבעה מחברי-הכנסת. שהכירו טוב למדי את הנערה. לין, אגב, ביישן מטיבעו. לא נמנה עם המנשקים הפרלמנטריים הנלהבים. הוא הסתפק באמירת "בוקר-טוב" מנומסת.

■ הזמרת **ישראלה קרייבזי** הקליטה השבוע שירים לתוכנית הטלוויזיה שירים לשבת. ההקלטה הראשונה השביעה את רצון כולם, אולם אז התריע הטכנאי על כתם צהבה שהתיישב בצילומים על סנטרה של הזמרת. הזמרת הקליטה שוב את הרפטואר מתחילתו ועד סופו, אלא שהפעם התוצאה היתה פחות משביעת-רצון. לכן הוחלט — כתם צהוב, או לא — ההקלטה הראשונה תשודר.

הדלת נפתחה, הוא הוכנס פנימה עליידי בעלת-הבית המקסימה ו-גילה עוד כעשרים גברים מבושימים, מסורקים, קורנים ומאוכזרים.

■ קצת באיחור — חורשיים וחצי אחר יוסי-הולדתו ה-80 — אבל בכל זאת: סר **לורנס אוליבייה**, סר ג'ון גילגור, סר ג'ון מילס וסר פיטר הול שלחו מיכרי-ברכה לשחקן תי-אטרון הבימה **שימרון פינקל**

הרגע המאושר הזה בחייו העניק לו מי שעומד בראש הוועד-המנהל של רשות-השידור, **מיכה יצן**, שגם הוא עורך-דין, ומי שמש כמנכ"ל לישכת עורכי-הדין, עתה בחופשה ללא תשלום.

■ הו כלכותה יועלה על בימותינו, או לא? ביום השני בשבוע שעבר הגיעו אל מיונות הכנסת, יגעים ורצוצים, שני חברי המועצה לביקורת סרטים ומחזות: עורך-הדין **יחיאל (חיי) ליק**, **גוטמן** שהוא גם היועץ המשפטי של סיעת המערך בכנסת, ו**אלכס אנסקי**, השניים התקשו להסביר את תוצאות דיוניהם המפרכים, ולענות אם תוצג ההצגה המפורסמת אם לאו. אפילו גוטמן, שהוא מיש' פטן במיקצועו, התקשה להחליט כיצד לפרש את ההחלטה, או את האיי-החלטה שקיבלו הוא וחבריו. "החלטנו שלא להחליט!" סיכם, "נחליט בהמשך".

■ בתגובה לשאלה סתמית באותה הזדמנות, של אורחת במיונות: "גו, אז מתי יורדים לתל-אביב?" השיב גוטמן, בשם הגברים שישובו מסביב: "זה כללי מדי! תשאלו, אם כבר — מתי אתם יורדים אליי לתל-אביב?" מה שהוכיח לגוטמן את הסיפור הבא: לפני שנים אחדות, כאשר **ברברה טאופר**, נספחת-התרגום בקודמת של השגרירות האוסטרית, היתה המלכה הבלתי-מוכתרת של הבהומה הישראית, היא פנתה אל אחד ממכריו של גוטמן ואמרה לו בקול מפתח: "בוא אליי, הערב, בשעה עשר וחצי!" הגבר המאושר לא האמין למישמע אונזיו ולמולו הסתובב. הוא אץ, התרחץ, התבשם, התלבש כיואת והסתיר לכבוד המאורע המבטיח. בשעה עשר וחצי ביוק, צילצל, כולו קורן וזוהר, בפעמון דלתה של טאופר.

טיפול דראסטי

ח"כ שפירא בשבוע הבא

● לפני כשנה פורסם ב"העולם-זהה כי ח"כ גדלי-המיימדים — אברהם שפירא — עושה דיאטת-הרזיה. שפירא רא סיפר אז בלשוננו הצוירות ובהתלהבות רבת, כי השיל כבר 15 קילוגרמים ממישקלו המפורסם, ועוד הכרס נטויה. מאמצים בכיוון זה אכן נעשו ומגשים עמוסים דיאטה ל-עייפה — הרבה דיאטה! — נישאו לעבר חדרה של ועדת-הכספים, ששפירא מכהן בראשה. יש הגורסים, כי שפירא אכן הפחית ממימדיו האדירים, ויש המסתייגים מההתלהבות הכללית. על כל פנים, במיימדים שכאלה קשה לדייק. השבוע החליט שפירא להרחיק לכת ולנקוט בצעד דראסטי. הוא החל בטיפול בבית-החולים הדסה. טיפול האמור להניב תוצאות מהפכניות תוך שבוע ימים. חכו שבוע ותראו.

פרידה מלינדה

● מסיבת-הפרידה ללינדה רמבאום הפכה לחגיגה של נוסטלגיה.

לינדה, אחת הפקידות המרכזיות בלישכת-העיתונות-הממשלתית בירושלים, התפרסמה כאשר היתה אחראית לסידוריהם של העיתונאים הישראליים והעולמיים. שליוו אישים ישראליים למצריים בתקופה הראשונה של ירח-הדבש הישראלי-מצרי. יעילותה של הצעירה תשחררות

רמבאום
פגישת מחזור

היפה, שנדלה בהודו, הביאה לה הערצה כללית. ולא-מעט נשמעו עיתונאים מצריים שאמרו זה לזה: "למה אין לנו לינדה משלנו?"

המסיבה הצנועה, שנערכה בירושלים, היתה מעין פגישת-מחזור של ותיקי הסיקור של המשא-ומתן המצרי-ישראלי, על רגעי השיכרון והאכזבה שלו. לינדה, שנישאה בינתיים לכירורג אמריקאי, נוסעת לחיות עם בעלה בארצות-הברית.

■ אחרי שתיקה של שנתיים.

ואחרי שהצעירה לאחרונה ארכה עה שירים לוהטים. עומד לצאת סוף-סוף תקליטה החדש של הזמרת גלי עטרי. את העבודה הקשה על התקליט אומנם סיימה עטרי לפני שלושה חודשים, אך משיקולים תרמיתיים הוחלט בסי-בי-אס להוציא לקראת האביב, אם כי שם התקליט הוא

■ הזמרת ריטה קיבלה את

התפקיד. אבל לפני זה עוד קיבלה הזמרת הצעירה ג'יתית שובל זימון להיבחן לתפקיד ליו דולטל לגבירתי הנאוה. העומדת לחזור, לבימות בעב-רית, בתרועות ובחצוצרות. אחרי השימחה הראשונה התחרטה שובל והחליטה שלא לגשת, מי כיוון שיחסייה ציבור החזקים לכי מה מהומעמדות יצור, להערכי מת, מצב של חוסר סיכוי לעצי

■ המפיקה גדולת-המימרים

מרים עציוני הופתעה מאוד מהפירסומים בעיתונות בדבר היותה מועמדת רצינית לרשת את יעקב אגמון, בתפקיד מנכ"ל בית-לסיף. התפקיד אכן, מסתבר מרבריה, הוצע לה על-ידי נחום פסה מההסתדרות. אך היא השיבה להצעה המחמיאה בשלילה מוחלטת.

■ בעוד שבטלוויזיה הכל-

לית הגוססת דנים, מזה חודשים, בפיטורין הצפויים, מסתגר יעקב לורברבוים, מנהל הטלוויזיה הלימודית, מזה שבוע בלישכתו ועסוק, רובו ככולו, במשימה הבלתי-נעימה של פייטורי 30 מעובדיו. אלה מדברים ואלה מפטרים.

■ השר גרעין פת התכבד

לפתוח את הבימה החופשית של אגודת עם אחד - עם יפה. ברעת האגודה לזמן כל פעם אישיות ציבורית אחרת ולהאזין, על קפה ועוגה, להגיגיה. באותה הזדמנות תגיגית אף התכבד השר, ביחד עם רחל דייק, בהענקת תעודות-הוקרה לארבעה אזרחים חיוביים.

תמונת השבוע
שייכת למוטי איווניר, המזנק אל על, אחרי הכדור המוצלח שהעביר בדקה ה-1:0 לישראל. איווניר, ריפעת טורק (משמאל), תישעת חבריהם לנבחרת ו-30 אלף הצופים (ביניהם נשיא המדינה) היו בטוחים עד הדקה ה-50 שהנהיגה צפוי ניצחון של דויד על גולית. אבל אז הבקיע הקפטן האנגלי, ברייאן רובסון, את השער המשווה, ושלוש דקות לפני הסיום הוא גם הבקיע את שער הניצחון האנגלי, שהכריע לסובת האנגלים 1:2. שניצלו כך מהתבזות גדולה. צילום: ציון צפרייר

סתווי למדי: אמצע ספטמבר.

■ דני קורן, גיסו של השר משה נפסיס, הסתובב במיונון הח"כים בכנסת, תוך כדי חיפוש אחר טרמפ לתל-אביב, שם המי תינו לו כמה אנשים, שעמם תיכנו לחוות בהצגה של הגשש החיוור. הכרטיסים היו ברשותו של קורן, כולם קבעו להיפגש בפתחו של בית-החייל בתל-אביב, שם התקיים המופע, כי שעה 9 בערב. לבסוף הצליח קורן ושכנע כמה ממכריו לנסוע עימו לתל-אביב, אך תחילה התעכבו החבר'ה במיסעדה היור שלמית שמש (לנגב איזה חור מוס), אחר-כך, שקלו לעצור ולסעור באבירגוש, כי קיבותיהם שוב קירקרו. ואת הדרך ירוש-לים-תל-אביב עשו, לבסוף, בהירות רבה, במהירות המותרת בלבד, אפילו משהגיעו סוף-סוף לתל-אביב עוד עצרו והורידו את אחד הנוסעים, בדיוק ליד מכוניתו, לא סימטה ולא שתיים ליד, עצרו בכל מעבר-חצייה - עד שהורידו את קורן, סחוט ומותש, בפיתחו של בית-הח-ייל, בדיוק חמש דקות לפני השעה 9.

דפנה ברק

משה איש-כסית
הדגים השבוע את הסכום שבו קנה אביו את קפה כסית. באמצע שנות ה-40. הסכום היה 1000 לא"י (לירות ארץ-ישראליות). המהוות כיום 10 אגורות חדשות. מעל לידו של משה, ובה 10 מטבעות של אגורה חדשה אחת, תלוי תצלום של חצקל איש-כסית, בחברת יושבי-הקפה אברהם שלונסקי וחנה רובינא, ששניהם גרו בסביבה הקרובה מאוד.

זהו סיפור בידיוני. ואולי לא

ע"די העצבים

"לא, כמובן שלא," אמר לו המושל. "תפוס כמה עשרות, איזה חמישים, נחזיק אותם כמה ימים ואחר כך נעמיד אותם למישפט. זה יגמור את השטות הזאת."

מעצרים המוניים

מעולם לא התבררה נבואה בצורה כה מוחלטת תוך זמן כה קצר.

היריעה על ההפגנה המוזהרת ברמאללה פשטה ברחבי הגדה במהירות של אש בשדה קוצים. על עיתוני מיוחדים נאסר לדווח על כך, אך לא היה בכך צורך. כעבור 24 שעות לא היה אדם אחד בגדה ובוצעה שלא ידע על כך. למחרת בערב הופיעה יריעה על כך בראש מהדורות החדשות של הטלוויזיה הירדנית. עצירי רמאללה וכו' בטיפול הרגיל — כמה שעות עמידה על הרגליים מול קיר, כשהדיירים על ראשם, יממה בלי מים ואוכל, פה ושם מכות — ואחרי כמה ימים הובאו לדין. המישפטים ארכו כמה דקות בלבד. האישוס: הודעות עם אירגון טרור, עליידי הנפת הרגל של אירגון טרור, בניגוד לפקודת-מניעת-טרור (תיקון). בית-המשפט הצבאי דן רק במשך כמה דקות אם לבישת רגל דינה כהנפת רגל, והחליט לחיוב. כל הנעצרים נשפטו לחודשיים מאסר בפועל, ולקנס של 5000 שקלים-חדשים.

ביום השישי הבא התפשטה התופעה בכל רחבי הגדה והרצועה. רבבות רבות — ואולי מאות אלפים — לבשו את "הצבעים". בניגוד למקובל, הופיעו כך גם רוב המתפללים במסגדים. הפעם היה המימשל מוכן. במשך השבוע נערכו התייעצויות בדרגים הגבוהים. הוחלט שיש להחניק את התופעה באיבה. הוזמנו ראשי-ציבור ונמסרה להם אזהרה חמורה. השלטונות, האחראים לחוק ולסדר, לא יסבלו התגרות כזאת.

כמה מן המומנים למישרידי-המימשל העירו כי אין כאן הפרת חוק וסדר. לא היתה אף תקרית אלימה אחת. אך המושלים חזרו על אזהרתם החמורה. "דין ההורחות עם טרור כדין עשיית מעשה טרור," אמרו המושלים, בצטטם את ההודעה שהוכנה להם על-ידי מתאם הפעולות בשטחים.

ביום השישי פשטו כוחות צה"ל ומישרידי-הגבול על הערים והכפרים. אלפים נעצרו. בהתאם להוראות, נעצרו בעיקר צעירים. אחרי הטיפול הרגיל נגזר לכל העצורים מאסר של חצי שנה בפועל, מאסר של שלוש שנים על-תנאי וקנס של 25 אלף שקל חדש — סכום שרוב ההורים לא יכלו לשלם, מבלי ללוות מקרובים ומידידים.

"זה יגמור את העניין," נאנח מושל-רמאללה, באופטימיות מחודשת.

מחמוד בריבוע

זה אכן סיים את העניין. ביום השישי הבא לא נראו עוד ברחובות הגדה והרצועה אנשים הלבושים בארבעת "הצבעים". תחת זאת היתה תופעה אחרת. הרחובות המו בני-אדם שלבשו כולם בגדים בצבע אחד. אבל כל אחד לבש את אחד מארבעת "הצבעים". זה לבש בגדים לבנים בלבד, זה שחורים, זה ירוקים, זה אדומים.

ביתניים רוחו בעולם על התופעה הציורית, וצוותות-הטלוויזיה מכל העולם הוחשו לערי הגדה.

צה"ל לא התערב. שקט מתוח השתרר בשטחים. התושבים, ובעיקר הצעירות והצעירים, עמדו והתהלכו ברחובות, שלחו מבטים בסיוור צה"ל ומישרידי-הגבול ולא הרימו אבן. כוחות הביטחון הפגינו נוכחות מוגברת, אך לא עשו דבר. לא היו הוראות.

בקריה בתל-אביב נערכה התייעצות בנוכחות כל המומחים, שרי-הביטחון והרמטכ"ל. היה ברור כי תופעה כזאת אינה יכולה להיות ספונטאנית. מישו מוכרח היה להמציא את הרעיון הזה, ואיכשהו הוא הועבר למרכז הערים.

איש שב"כ סיפק את המידע המבוקש. "יש בירושלים המיורחית אדם חדש שבא מאמריקה," גילה לנוכחים. "שמו מחמוד מחמוד. הוא יליד רמאללה, נוצרי, שלמד באוניברסיטת ייל. דוקטור למשנה. הושפע מאוד מתורת גאנדי." האיש חיך חיך קל: "גאנדי ההודי, לא גאנדי שלנו."

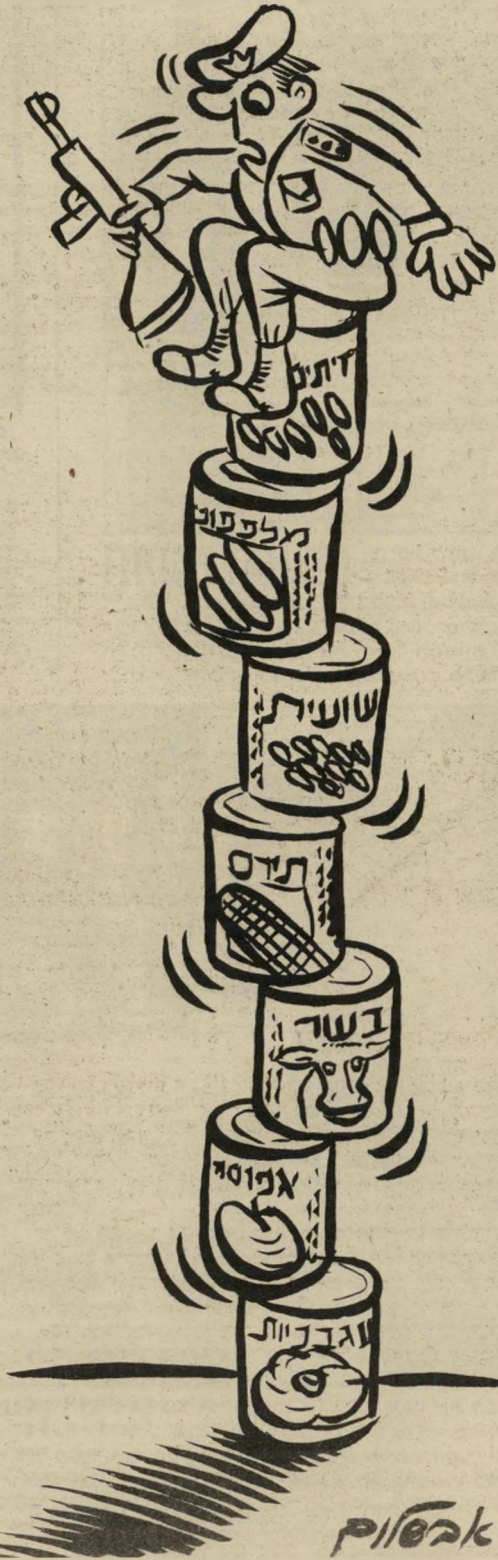
אחרי הצחק המאופק המשיך: "נמשך אל מארטין לותר קינג. השתתף בכמה מפעולות. חזר לפני שנה לארץ והקים כאן חוג של חסידים. לא טיפלנו בו עד כה, כי היה נרמה לנו ששום סכנה אינה צפויה מאיש כזה."

"אלוהים!" לחש לעצמו דוקטור של מכון-שילוח. שהוזמן להתייעצות. הוא ביקש את רשות-הדיבור ואמר: "עם כל הכבוד לשב"כ, נרמה לי שהפעם טעו. אני כבר מחכה שנים שזה יקרה, שהעריבים יפלו על השכל. אפשר לטפל בהתנגדות אקטיבית כמו פיגועים. ידוי אבנים, מעשי-רצח וכדומה. השב"כ ושאר הורחות

אבל לקראת הצהריים הבין מושל-העיר שיש כאן תופעה חריגה, ושעליו לקבל החלטות. תחילה שקל אם להתקשר עם הממונים עליו, אך הוא פסל רעיון זה מייד. ההוראות היו ברורות: אסור להניף דגל-אש"ף בכל צורה שהיא. אסור להעניף טיאה שצבעיה כצבעי הדגל של אש"ף. הפיכת דגל-אש"ף לבגד אינה משנה את מהות המעשה. על פי חוק, זוהי הודעה עם אירגון טרור, ודינה מאסר שלוש שנים.

המושל קרא למפקד מישרידי-הגבול במקום והורה לו לעצור את לובשי הדגל.

"את כולם?" שאל המפקד, בנימה של ספקנות.

תראו את הערכוש הזה! קרא דויד כהן, ועשה היסטוריה. כהן לא ידע, כמובן, שהוא עושה היסטוריה. הוא היה בסך-הכל צעיר מנתניה, מובטל, שהשקפתו הפוליטית הצטמצמה במילים "ואלה, כהנא צורק. צריכים לרפוק אותם אחרי-אחר". באותו יום שירת במילואים וסייר עם חבריו ברמאללה. הוא היה טוראי בלתי-מצטיין ביחידה בלתי-מצטיינת, שנשלחה מרי פעם להבטיח את הסדר בערי הגדה. שם למד כהן שצריכים לאסור בלי חוכמות כל מי שמניף את "דגל אש"ף". לאסור ולהרביץ, כדי שילמד את הלקח.

דגל על שתיים

איש אינו יכול לדעת אם באותו בוקר גורלי ידע עבר-אל רחמן אלי-חינאווי מה הוא עושה. אולי לא שם בכלל לב לצבע בגדיו. אולי רצה להרשים את חבריו בבית-הספר התיכון. אולי רצה באמת לערוך הפגנה פרטית.

על כל פנים, הצעיר בן ה-16 לבש מיכנסיים שחורים, חולצה לבנה, סוודר ירוק וכופיה אדומה. הוא היווה דגל פלסטיני מהלך על שתיים.

הוא היה בדרכו לבית-הספר, כאשר שמע את הקריאה "תראו את הערכוש הזה!" תגובתו היתה כמעט אינסטינקטיבית. הוא התחיל לברוח. כי בשלוש פעמים קודמות נעצר עבר-אל-רחמן כמו רוב חבריו, במהלך של הפגנות-תלמידים, ובכל פעם ספג מכות-רצח, ישב בכלא ואביו נאלץ בסוף לשלם גם קנס כבד. ברגע שפנה לברוח, התחיל כהן לרוץ אחרי אל תוך הרחוב הצדדי. יתכן שצעק "עצור!" — ויתכן שלא. יתכן שירה תחילה באוויר — ויתכן שלא. הכורז פגע בכתפו של עבר-אל-רחמן, סטה למטה ופילח את הלב. הוא מת במקום.

כהן וחבריו לא התמהמהו בסימטה. החיילים ראו שמכל הצדדים אצים התושבים למקום, וחששו שמא יוקפו תוך דקות על-ידי המון נסער בסימטה הצרה. הם הסתלקו, תוך יריית כמה יריות באוויר.

גופתו של עבר-אל-רחמן נשארה מוטלת במקום. דגל אנושי המונח בין שלוליות בוך. מסביבו התקבצו אנשים. בעלי החנויות הסמוכות, תלמידים, עובדי-אורה, נשים מן הבתים השכנים, זקנים, ילדים. הם הביטו בדגל המת, ודומיה מזורה הושלכה במקום.

גם כאשר הכריז הרמקול של מכונית מישרידי-הגבול שבמקום הוטל עוצר, לא הרים איש את קולו. האנשים התפזרו בדממה. הגופה נותרה בסימטה הריקה, עד שנאספה על-ידי סיור צה"ל.

יום שישי הסגוני

עבר-אל-רחמן אלי-חינאווי נהרג ביום ג'. במשך יומיים נשאר העוצר בעיר בתוקפו. הכל ידעו כי ביום השישי תהיה הפגנה.

להפגנת כאלה יש שיגרה. תלמידים מתקבצים במקום מרכזי מסוים, מניפים דגל פלסטיני, מיידים אבנים במכוניות ישראליות. הצבא משתמש בגז מדמיע, ולפעמים יורה.

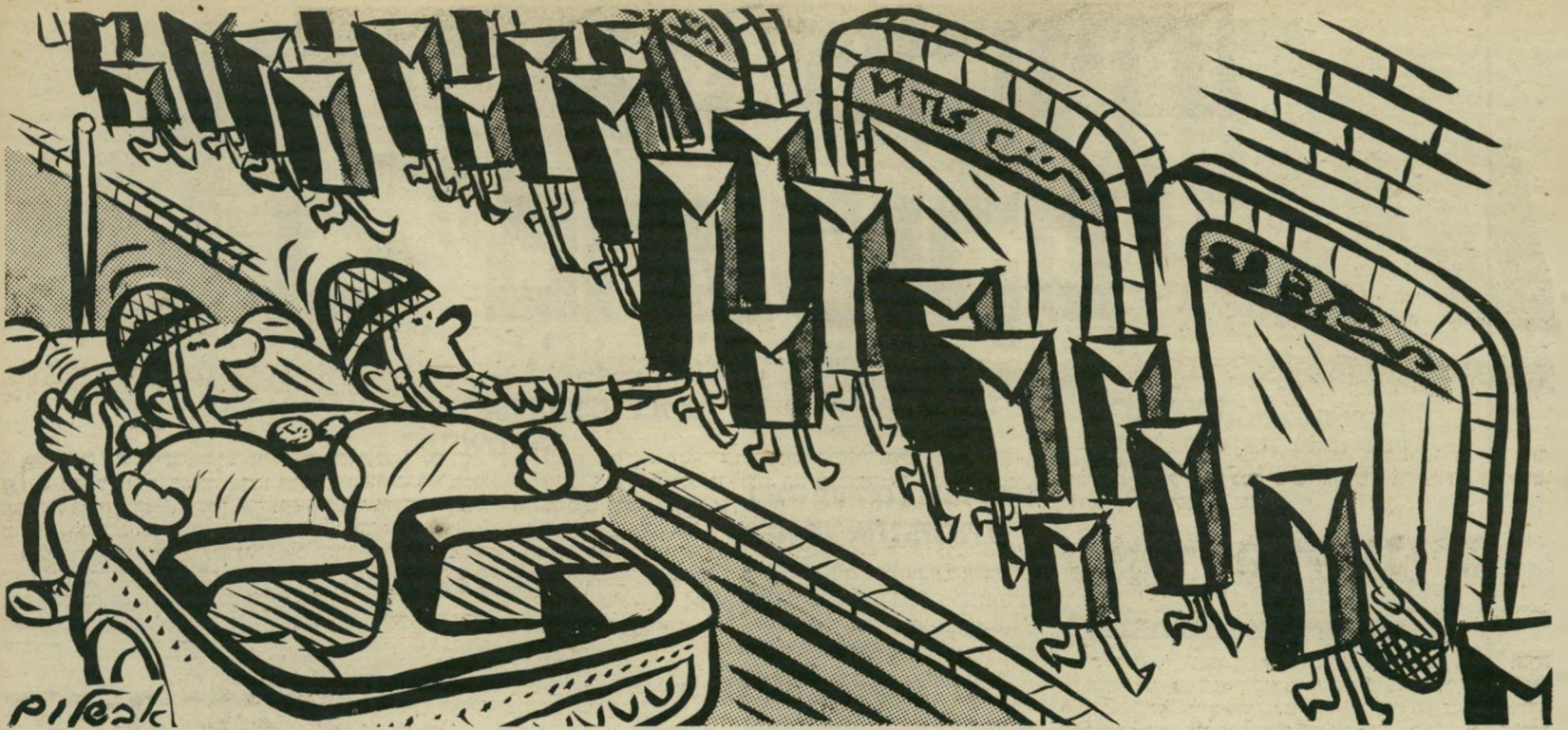
מעולם לא הוברר מי החליט שהפעם תהיה הפגנה אחרת. מורה? קבוצה של חברים? ואולי גרמו נסיבות המיקרה להחלטה אוטומטית. כמעט אינסטינקטיבית.

ביום השישי הופיעו כל תלמידי רמאללה כשהם לובשים את הבגדים שלבש עבר-אל-רחמן ביום האחרון לחייו. מיכנסיים שחורים, חולצה לבנה, סוודר ירוק, כופיה אדומה. מי שלא היה לו הרכב זה דווקא, החליף את הסדר. למשל: מיכנסיים ירוקים, סוודר אדום, גרביים לבנים, נעליים שחורות. התלמידות לבשו בגדים כאלהם הצבעים.

התלמידים לא התקבצו בהפגנה, ולא צערו בסך. הם גם לא הרימו אבנים ולא התגרו במכוניות ישראליות. כאשר חלפו מכוניות מישרידי-הגבול, לא הביטו בשוטרים. הם רק עמדו, הסתדרו בקבוצות קטנות, פסעו אנה ואנה.

תחילה היו עשרות. אחרי כך מאות. אחרי כך קרה משהו מוזר. סתם אנשים, מבוגרים, חזרו לבתיהם ולבשו בגדים בצבעים אלה. בעלי-חנויות ביקשו סליחה מן הקלחות. נעלמו לכמה דקות וחזרו בלבוש זה. נשים וקנה, הלוכשות בדרך כלל שחורים, החליפו את השמלות, או שמו עליהן צעיפים וסוודרים שהשלימו את הרכבי-הצבעים. העיר כולה התחילה לרמות לדגל ענקי.

במטה המימשל הצבאי ברמאללה עברו כמה שעות, עד שהקצינים תפסו מה מתרחש. תחילה התכוונו להפגנות גדולות, ושמחו כאשר התברר התחווית. אחרי כך קיבלו מכוניות-סיור את היריעות הראשונות על התופעה המוזהרת, וצחקו. "שילבשו מה שירצו" התברר רביסון, "מצידו הם יכולים להתהלך ערומים. בעיקר הבחורות".

התקבלה לבסוף הרעיה שיש קו אדום. אמר זאת אחד הכלכלנים, שנקרא לחוות ריעה על הצד הכלכלי של ההרס. "תראו, רבותיי", אמר, "הרס-הקניות יכול להכאיב למישהו, לפגוע במפעל זה או אחר, אבל בואו נאמר שזה לא קריטי. לא נמות מזה. אנחנו נגיע למצב קריטי כאשר יפסיקו הפועלים הערביים לבוא לעבוד אצלנו. זהו הקו האדום." ריעה זו התקבלה. אז כך, סיכם השר, "אנחנו נמשיך להתאפק עד שנגיע לקו הזה. אולי לא נגיע. אבל אם נגיע, נצטרך להגיב בחוכמה".

מחנה לטרון

גם הפעם התגשמה התחזית הפסימית. כמשך ששת החודשים, מאז מותו של עבדאלרחמן אל-חינאווי, השתנו הרבה דברים בגדה. האווירה השתנתה כליל. שביתת-הקניות היתה כמעט כללית. הופעת התלמידים בבתי הספר, כשהם לובשים את "הצבעים", הפכה תופעת-קבע. סיורי צה"ל לא נתקלו עוד בהמון מיידיה-אנבים, וגם לא חששו מפני פצצות-תבורה, אבל היתה להם ההרגשה שהם נעים בחלל ריק. האנשים לא התייחסו אליהם והתעלמו מקיומם. כשנדרשו תושבים להציג תעודות, מילאו את הפקודה בשקט. עד שיום אחד נפסק גם הדבר הזה. התושבים סירבו להזדהות, והשיבו בפסוק הסטנדרטי: "אני ערבי מפלסטיני". מחנות-הכליאה החדשים, שקמו ברחבי השטחים, התמלאו עד אפס מקום. רבים לא עמדו בכך והודו כשנדרשו לכך, אך מיספר המסורבים הלך וגרל. "הייתי במחנה", היתה תשובה כמעט-קבועה לשאלה, "איפה הייתי?" מי שלא נעצר כמעט התבייש. הנחיות לדרגי ההתנגדות הפאסיבית שוררו עתה בגלוי בטליווייה הירדנית, בשם "ההתנגדות". "ההתנגדות" לא היתה

זכות למאבק מזויין. השאלה היא: האם זה מוביל למטרה? הוא מקומם נגדנו את דעת-הקהל בעולם, והוא הורס את כוחות-השלום בישראל." "כוחות השלום של היהודים?" ליגלג האיש של חבש. "שלום עכשיו? יורים ובוכים? מה הם שווים?" "כיום? לא הרבה", הודה מחמוד, "אבל אם ננקוט את השיטה שאני מציע, זה ישתנה. לכוחות-השלום היהודיים יכול להיות מישקל פוליטי גדול. אם נעבור לשיטת ההתנגדות הפאסיבית, רבים מהם ישתפו פעולה איתנו מטעמי מצפון." "מה אתה מציע?" שאל אחד הוותיקים, שהזכרת המאורעות של 1936 עוררה בו אהרה.

"אני מציע", אמר מחמוד, "שנבקש את האירגונים להפסיק לגמרי את הפיגועים האלימים, לפחות במשך תקופה מסויימת. במקומם ננהל מערכה מסוג אחר." למחרת היום יצאו שניים ממשותפי ההתייעצות בשקט לעמאן, לדבר באופן ריסקרטי עם מי שצריך לדבר. לשב"כ נודעו פרטי ההתייעצות תוך 24 שעות. הוחלט שלא לנקוט לפי שעה פעולה.

הקו האדום

כעבור שבוע נפוצה נפוצה הגדה והרצועה שמועה: "לא קונים שימורים מישראל." לא היו הוראות בכתב, ואי-אפשר היה לאתר את מקור היוזמה. תוך יומיים-שלושה הגיעה אל הפינה הרחוקה ביותר בשטחים הכבושים. הסוחרים היהודיים, שבאו למכור שימורים, מצאו שאף קופסה אחת לא נמכרה, מג'נין בצפון עד רפיח בדרום. הסחורה המשיכה לעמוד על המרפס.

באמת נחלו הצלחה פנטסטית. אך המילחמה בגילויים של התנגדות פאסיבית היא הרבה יותר מסובכת. "הדיון היה נרגש למדי. כמה מאנשי צה"ל דיברו על 'יד ברזל', מעצרים המוניים והקמת מחנות-מעצר. אחרים, ובראשם האיש ממכון שילוח, 'יצו להתאפק. לבסוף הכריע השר, 'אין מה למחר. יתכן מאוד שאם לא נגיב, זה יימאס להם אחרי כמה שבועות. הכל יחזור למקומו בשלום. הערבים לא ילכו אחרי איש צימחוני כמו המחמוד-כריכוכו הזה.' הכינוי זהה ברעם של צחוק מפי הכפופים לשר. ניתנו ההוראות המתאמות.

לייצר מלח

כמעט באותה השעה התקיימה בירושלים המיזרחית התייעצות אחרת. אורח-הכבוד היה מחמוד מחמוד, גבר צעיר, בלתי-מרשים, בעל זקן קטן ועיניים יוקרות, שסתרו את נימת-הקול העדינה שלו.

מסביב ישבו באולם-האורחים הגדול כמה מראשי הציבור בגדה, ותיקי הממשל הירדני וצעירי האגודות המקצועיות החדשות, וגם כמה אנשים שהכל ידעו שהם מייצגים את "אל-מוזמאת" (האירגונים הלוחמים).

מחמוד מחמוד ניסה להסביר את שיטתו, אך הקהל היה ספקני. כפי שאמר גבר אחד, שנענה בהיגיון של הסכמה: "היהודים מכינים רק את שפת-הכוח. השיטות האלה שלך הן אולי טובות בהודו או באמריקה, אבל שם לא היה צבא ישראלי." מחמוד לא איבד את סבלנותו. הוא הסביר ששיטת ההתנגדות הפאסיבית אינה ביטוי של חולשה. "גאנדי היה איש-מוסר", הסביר בעקשנות, "אבל הוא היה גם לוחם מפוכח מאוד. הוא הבין שהצבא הבריטי בהודו יכול לדכא כל התנגדות אלימה, אך

הפיגועים נפסקו כמעט לגמרי. קרה משהו מוזר...

אירגון מוגדר. היא היתה בכל מקום ובשום מקום לא. היא היתה חמקנית, מעורפלת, אך מחשית מאוד. בשני הצדדים ידעו ראשי המאבק היכן הקו האדום — וכי העימות על הקו הזה הפך בלתי-נמנע. בעידל-לייטר, החג הגדול, לא הופיעו המוני העובדים הערביים לעבודה בישראל. זה היה צפוי, ונעשו סידורים כדי לטפל בכך, כמו בכל שנה. אך גם למחרת היום נעדרו רוב העובדים, וגם כיום שלאחריו. כשנשאלו המעטים שבאו, על חבריהם הנעדרים, משכו בכתפיים ואמרו: "ואללה, לא יודע. אולי חולה." אתרייה-בניין שבתו, הרחובות נשארו מלוכלכים. בתי-הירושות רבים הפסיקו את הייצור. החקלאות שבתה במושבים, וגם בחלק-קים אחרים של ההתיישבות העובדת.

התגובה היתה מוכנה מראש. עוד באותו לילה הקישו חיילים על הרלתות של מאות אישים ערביים, ובנייהם מחמוד מחמוד. הם נכלאו במחנה-מעצר חדש ליד לטרון. ירדן סגרה את הגשרים והמעברים, כדי למנוע את גירושם. אבל הפועלים לא חזרו. ההנהגה הבטוחה ביותר — שהפועלים לא יוכלו להרשות לעצמם לומר על עבודתם — התערערה. הרוח שטופחה במשך צמיח-השנה יצרה מציאות אחרת. שכנים התחלקו עם המובטלים באוכל, קרן חשואית אספה כספים רבים מידי עשירים, שער כה לא שמחו לתרום. וחילקו את הכסף בין המישפחות.

"זה יכול להיות סיפור ארוך", נאמר בר"ח סודי שהוגש לשר הביטחון. וזה היה באמת סיפור ארוך. (המשך בבוא היום.)

במישרדי הממשל משכו בכתפיים. "אז מה?" אמר אחד הקצינים. "אני נמצא פה כדי לראות לשיקט, לא כדי למכור שימורים!" כשהצביע מישוה על התקרים המסוכן, המשיך: "מה אתה רוצה? אפשר לאסור אדם שעושה משהו. אי-אפשר לאסור אדם מפני שהוא לא עושה משהו. איך אתה יכול לזהות אדם שלא קונה משהו?"

בכל זאת הצליח השב"כ להתחקות אחרי כמה אנשים שהעבירו את ההוראות, ואלה נעצרו בעוון הסתה. אבל זה לא שינה דבר. "צריכים לאסור את המחמוד הזה!" אמר אחד הקצינים למת-אסי-הפעולות. אולם זה סירב. "זה רק יגביר את התנופה של העניין ויהפוך אותו לקרוש. נשכ נחכה, כמו שהחלטנו. אולי זה יעבור."

זה לא עבר. מן השימורים זה עבר לסיגריות, ומשם לענפים אחרים. כל אדם בגדה הרגיש שקורה משהו. האווירה המיואשת, ששררה בגדה וברצועה בשנים האחרונות, נמוגה. היתה הרגשה ש"עושים משהו", ש"מישהו מחליט". אחרי כמה שבועות של היסנסים בולטים, התקבלה גם החלטה באש"ף. התייעצות ממושכת, בראשות יאסר ערפאת עצמו, הגיעה למסקנה שהדרך החדשה טובה. אומנם הושמעו חששות השיגרתיים בדבר צמיחת הנהגה אלטרנטיבית בגדה, אך ראשי האירגון השתכנעו שיוזמי ההתנגדות הפאסיבית אינם שואפים

שיעמוד סר-ראונים מול מיליוני הורים, המפירים את החוק בדרך בלתי-אלימה. גאנדי חשב שהתפקיד העיקרי שלו הוא להרים את המוראל של היהודים, לנטוע בהם גאווה והרגשת-כוח, לתת להם את התחושה שהם מהווים ציבור גדול, מאוחד ונחושה-החלטה. הפרת החוק שאסר לייצר מלח היה כלי אידיאלי. הוא איפשר לכל הודי להפך את החוק בביתו, בלי סיכון, וכך עירער את הבסיס הנפשי של מישטרה-היעבור.

נתחיל לייצר מלח?" ליגלג האיש של ג'ורג' חבש. "מארטין לותר קינג שבר את הפרדת הגזעים באוטובוסים כמונטגומרי על-ידי שביתת-נוסעים שנמשכה שנה. שביתת קניות יכולה להיות מכשיר יעיל מאוד. זה גם לא בניגוד למסורת שלנו. תחשבו על השביתה הגדולה שבה התחיל המרד הפלסטיני ב-1936."

"מה זה יעזור?" פיקק האיש של פת"ח. "זה יתן לציבור שלנו תחושה חדשה של גאווה. זה יוכיח שהוא יכול לעמוד מול שילוט-הכביש בראש מורם. זה יתן לכל אדם בגדה את ההרגשה שהוא עצמו תורם משהו למאבק, שהוא שווה משהו. זה יתן הרגשה של ליכוד. זה יגבש מנהיגות מקומית אמיתית, כאשר ירגישו היהודים שאנחנו לא אבק-אדם. הם יתחילו לכבד אותנו ולדבר איתנו ברצינות. וחזק מזה, וכאן העיקר מחמוד מכר רכימ-שמעות לעבר אנשי האירגונים, 'זה גם יוכיח לראשי אש"ף שיש ציבור בשטחים הכבושים, שיש לו תפקיד חשוב במאבק.' האיש של חבש קפץ ממקומו בהתרגשות. "אתה אומר שהמאבק המזויין של גיבורינו אינו מוצדק?" קרא בקול מאשים. "וראי שהוא מוצדק", הרגיע אותו מחמוד. "לכל עם כבשו יש

טרטל את מכוניתך ב-"טרטל וקס"

טרטל אותה: את מוצרי "טרטל וקס" אפשר להשיג ברשתות השיווק, בתחנות הדלק ובחנויות המובחרות לאביזרי רכב.

יבואן בלעדי: מ.ש.ב בע"מ,
בית אלפא 15, ת"א טל: 03-3387114.

לדענון ולשמירת שכבת הוקס שטוף את מכוניתך אך ורק ב-ZIP WAX - השמפו המכיל וקס.

כמה פעמים בשנה כדאי לטרטל את המכונית

מכונית חדשה או צבע חדש יש לטרטל פעמיים בשנה, מכונית בת שנותיים עד ארבע שנים יש לטרטל מספר פעמים בשנה, מכונית מעל 5 שנים יש לטרטל מספר פעמים בשנה, אך לפחות פעם בשנה עשה פוליש טוב.

טרטל את מכוניתך במוצר המתאים לה!

MINUTE WAX - וקס בן רגע! תוך 15 דקות של התזה וניגוב ללא מאמץ, מכניתך מוגנת ומבריקה! לצבע מטלי השתמש **METALLIC WAX** ב-

אנו ממליצים לנקות סימני דהיה בחומר ניקוי עדין (פוליש). אם צבע מכוניתך עלוב פנה לצבעי רכב ואחרי כן טרטל אותה באופן סדיר.

הקדש למכוניתך 5 דקות מזמנך, היא שווה את זה.

חשוב שתדע כמה עובדות: למן הרגע הראשון מכוניתך חשופה לתנאי האקלים. שמש, גשם, לחות, זיהומי תעשייה ופליטת עשן-מכוניות נלחמים בה ללא הרף.

גם מכונית חדשה וזקוקה לטיפול יעיל כדי להגן על צבעה מפגעי האקלים. היום ברור שרק מוצרים המכילים וקס עומדים במשימה.

גרין וואקס

טרטל וקס turtle wax

סדרת מוצרים לטיפול הרכב

ידיה טובה אבל...

וזהי בושה שאיש כמו כהנא יושב בכנסת, אבל...
אני תומך מאה אחוז בחופש העיתונות, אבל...
אני ממש אוהב את הספרדים, אבל...
אני נורא אוהב את האשכנזים, אבל...
הערכים הם בניאדם כמונו, אבל...
אני בהחלט חושב שמגיעות לנשים כל הזכויות שיש לגברים, אבל...
נכון שהליכוד חירבן את המשק ומפספס את השלום, אבל...
שימעון פרס כאמת משתל, כל הכבוד, אבל...
אני חושב שהדמוקרטיה היא המישטר הכי טוב שיש, אבל...
אני לא רדי, אבל...
אני לא חולל על ידיה מהארץ, אבל...
הייתי הולך כמו כלום ליחידה קרבית, אבל...
מוכן מאליי שכולנו רוצים בשלום, אבל...
העוונות שלי היא ממש בןאדם, אבל...
אני כולי בעד חינוך חופשי, אבל...
בחברה חופשית אסור לאסור סרטים ומחזות, אבל...
אני מתעב אלימות, אבל...
וראי שמגיע לפלסטינים לחיות במדינה משלהם, אבל...
לאשה יש זכות מלאה לעשות בגופה מה שהיא רוצה, אבל...
אני מוכן לחזור בכל רגע לישראל, אבל...
אני אוהב אותך, אבל...

YOU CAN HAVE HIM!

אנחנו עוזרים לאמריקאים בכל העולם. אנחנו נאמנים להם. אנחנו עושים למענם את העבודה השחורה בכמה מקומות שחורים. כגון דרוםאפריקה ואלסלונדורו. אם כן, מדוע הם גומלים לנו רעה תחת טובה?
שילטונותההגירה האמריקאיים החליטו לבטל את אזרחותו האמריקאית של מאיר כהנא.
אני סבור שזוהי מעשה אנטישמי, מעשה שפל מאין כמוהו. האיש הזה נולד בברוקלין. הוא אמריקאי טוב ונאמן. הוא היה סוכן של האףביאי (ואני בטוח אם נכונה כאן לשוועער). אם כן, מדוע שוללים את אזרחותו?
כל עוד היה אזרח אמריקאי, היתה פתוחה לפנינו האופציה להעלות אותו כאחד הימים למטוס, כשבידו כרטיס בכיוון אחד, ולהחזיר אותו כלעומת שבא. אבל האמריקאים התחכמו. הם אומרים לנו: "אוי, פארטנרס! אתם יכולים לקחת אותו! הוא כולו שלכם!"
אולי זה מגיע לנו. שהרי ממשלת ישראל יכלה להקדים את האמריקאים. ולשלול מן האיש את האזרחות הישראלית. יכולנו להגיד לידידנו האמריקאיים: "אוי, חברים. שלחתם אותו אלינו. תודה רבה, אבל אנחנו שולחים אותו בחזרה אליכם. תיהנו ממנו בייביי".
ככה זה בחיים. כל הקורס — וזכה.

גרמניה האחרת

השגריר הגרמני שלח לי כרך גדול-מידות. שמו המצפון מתקומם, והוא מכיל כ-150 ביוגרפיות של גרמנים, אשר מסרו את נפשם במאבק ברודנות הנאצית. רובם הגדול הוצאו להורג, אחרים ניספו במחנותריכוז ובמרתפייענויים, אחרים התאבדו. צעירה יהודיה אחת נהרגה עליידי מישמרהגבול הגרמני כאשר ניסתה לחזור לגרמניה משווייץ בשליחות חשאית.
התכונתה לעלעל 450 עמודי הכרך במשך כמה דקות, וגשארתי רתוק במשך שעות ארוכות.
היתה גרמניה אחרת. נציגיה היו מעטים מאוד. מבין 80 מיליון אזרחי הרייך השלישי הקיפה ההתנגדות רק חוגים קטנטנים. יחידים ובודדים.

אך איזו גבורה היתה דרושה כדי לפעול נגד המישטר בארץ של רודנות טוטאלית, של מחנותריכוז, ומאסר מישפחתי, כאשר די היה בחשד הקל ביותר של התנגדות כדי להפקיר את החשוד לעינויים נוראים — ולא רק אותו, אלא גם את בתו, וזוגו, ילדיו, הוריו!

הם לא באו משיכבה מסוימת. בכרך זה מופיעים קציניצבא בכירים, שנשאו שמות עתיקים אשר היהודו בהיסטוריה הגרמנית, יחד עם כמרים שנשאו רשות מדינית בכנסיה; עקרות בית פשוטות שהסתירו חשוד בכיתם לצד פרופסורים שחיברו טיוטותחוקה לדמוקרטיה הגרמנית, פעילים של האיגוד המייק צועי לצד שופטים, קומוניסטים לצד שמרנים אדוקים.

כמה מן השמות ידועים זה מכבר. קלאוס שנק הרוזן לבית שטאופנברג, אציל וצאצא של כמה גיבורים לאומיים, נפצע בצפוןאפריקה מצור של מטוסיקרב מנמיריטוס. הוא איבד עין, יד אחת ואת מחצית היר השני, ונפגע בכרך. במשך חודשים נאבק עם מצפונו עד שכתב: "בדקנו את עצמנו לעיני אלוהים ומצפוננו. המעש חייב להיעשות, כי האיש הזה הוא הרע בהתגלמותו".

לפני שיצא לבצע כמו ירו הפצועה את ההתנקשות בחיי היטלר, ביקש לנסח את אמונתו במישט פשוט וקלילקליטה: "רוצים אנחנו בסדר חדש, שיהפוך את כל הגרמנים לנושאי השילטון ויבטיח חוק וצדק לכולם".

אילו הצליח, היתה המלחמה מתקצרת כמעט בשנה, וחיי מיליונים (ובניהם מאות אלפי יהודים) היו ניצלים. בגלל נסיבות מיקריות לגמרי נכשלה ההתנקשות. הרוזן בן ה-36 הוצא להורג ביריה עוד באותו היום. אשתו ילדה את בנו החמישי במאסר. היא נכלאה על פי העיקרון הנאצי של "עונש מישפחתי".

יוזמי ההתנקשות התכוונו למנות כראשהמדינה את הגנרל לודוויג בק, ראש המטה הכללי של הצבא הגרמני, שהתפרס

אורי אבנרי

יונה אישי

ב-1938 כשנכשל נסיונו לשכנע את צמרת הצבא לחולל הפיכה נגד היטלר. הוא המתין במישרהביטחון בברלין לתוצאות ההתנקשות. כשנודע לו על הכישלון, התאבד באותו היום.
אציל גרמני אחר היה קלמנס אוגוסט הרוזן לבית גאלן, גם הוא צאצא מישפחה עתיקה. הוא היה כומר, ועלה לדרגת בישוף של העיר מינסטר, בירת מחוז וסטפאליה (שבו נולדתי). כאמצע המלחמה נשא בכנסיות סירה בלתיפוסקת של דרשות נגד המישטר, היטלר והגסטאפו. "מול העוצמה הפיסית של הגסטאפו עומד כל אורח גרמני חסידיש וחסידימגן", קרא. בדרשתו המפורסמת ביותר יצא בגלוי נגד רצח חולייהנפש בידי המישטר: "המדובר בכניארכ. אחינו ואחיותינו. בניאדם מיסכנים. בני אדם חולים, בניאדם בלתייצרניים. האם נכך איבדו את הזכות לחיים...? אוי לכניארהם, אוי לעמנו הגרמני, אם תופר המיצוה האלוהית הקדושה: לא תרצח!" הממת החדר "הפוסק, למרות הצנזורה, נודעו דרשות הבישוף ברחבי גרמניה, וגם בחו"ל. אך ראשי המישטר לא העזו לפגוע בו, מחשש פן יפנו מיליוני קתולים נגד המישטר. בעוד שמאות כמרים אחרים נאסרו והוצאו להורג, נשאר פודגאלן בחיים ומת ממחלה, שנה אחרי התמוטטות הרייך. לפני כן העניק לו האפיפיור את מיגבעת הקארדינל.

אחת הדמויות הסגנוניות ביותר היה האדמיראל וילהלם קאנאריס, ראש אמ"ן במטכ"ל, גרמני שאבותיו באו לגרמניה לפני 400 שנה מאיטליה. אחרי קריירה עתירתהרפתקות כקצין ים נועז וכמרגל, הגיע לתפקידו, והפך את אמ"ן למוקד כל התוכניות להפלת המישטר.

שליחיו קישרו בין תאיההתנגדות בצבא ובציבור האזרחי, והכינו כמה וכמה נסיונות להפיכה, שלא יצאו לפועל, עד להתנקשות ה-20 ביולי 1944.

קאנאריס העביר חומר סודי רב לידי בעלותהברית. כאשר שלח אותו היטלר לשכנע את הרוזן הספרדי, פראנציסקו פראנקו, לאפשר לצבא הגרמני לעבור בספרד כדי לכבוש את גיברלטר, סיפק קאנאריס לפראנקו רשימה סודית של כליינשק שהיו חסרים בגרמניה. פראנקו תבע מהיטלר לספק לו סוגינשק אלה דווקא. לפני שייצטר לרדישתו. קאנאריס נתלה בימים האחרונים של המלחמה.

האלמוני

כל אנשי ההתנגדות התלבטו קשה. חלק מהם היו בראשית הדרך נאצים, והגיעו רק ברבות הימים למסקנה שווייך ררך האבדון. חלק התקוממו נגד הוועות, אחרים ראו את המפלה המתקרבת. אחרים התריעו נגד השמדת היהודים, אחרים דאגו אך ורק לעתיד גרמניה.

הלמוט ג'יימס הרוזן לבית מולטקה היה בן מישפחתם של שני רמטכ"לים — רמטכ"ל הניצחון של 1870, הנחשב כגדול המצביאים הגרמניים בכל הדורות, ורמטכ"ל מלחמתהעולם הראשונה, הוא היה איש דתי מאוד. כאשר עמד מול השופט הנאצי הוכורלשמצה, פריזולר, אמר לו שופטיהרמס: "אדוני הרוזן, יש רק דבר אחד משותף לנצרות ולנאציזם: אנוני שלנו, וזה בלבד: אנחנו דורשים את האדם בשלמותו".

ערב הוצאתו להורג כתב פוןמולטקה מיכתב שבו צייט מפרק מ"ג של ספר ישעיהו: "כי תעבור במים איתך אני, ובנהרות לא ישתפוך, כי תלך במראש לא תיכווה, ולהבה לא תעבור בך". לצד הגנרלים וההגמונים עמדו האנשים הפשוטים. אחת מהם היתה סופי שול, בתו של ראשיעיריה של עיירה, שהוצאה להורג בגיל 22. כסטודנטית לכיולוגיה ולפילוסופיה השתתפה, כאמצע מלחמתהעולם, בהקמת חוג אנטינאצי. שושנה לבנה, שהפיץ כרוזים נגד המישטר. קשה לדמיין את אומקיהלב שהיה דרוש לכך. לפני כן כתבה כמה רישומים המזכירים מאוד את שירי חנה סנש.

הקטע הנוגע ביותר ללב בספר מוקדש ל"אלמוני". תמונתו התגלתה בסרט שצולם עליידי הנאצים בביתההמישט העממי, שדן את קושרי ה-20 ביולי.

רשע עורך הכרך: "האם היה פועל? סוחר? פקיד? חייל? האם גיבשו אותו מניעים פוליטיים או דתיים, והאם היו די חוקים כדי להקל עליו את ההכרעה בין מצפון ופחד? האם המריץ אותו הוועד על העוול, או החשש מפני האסון המתקרב? או שמא נלכד במיקרה בגלימעצרים? האם היה סוחר שביקש לעזור לאסיר, ואולי הציל אותו? ואולי היה אחד האנשים שביטאו כפומבי את צערם על כישלון ההתקוממות של ה-20 ביולי?"

פסקההרין שנגזר עליו אינו ידוע. תקופת מאסרו אינה ידועה. אין לדעת אם עונה או הוצא להורג, ואם הותיר אחריו אשה וילדים.

מרי פעם. למיקרא הביוגרפיות הקצרות והמועזות, חלפה במוחי המחשבה: איך היינו מתנהגים אנחנו במצב כזה? איך היו מתנהגים ירידי ומכריז? ואני עצמי?

סחף ברעתהקהל

סקר דעתקהל של מכון סחף מגלה שחל שינוי גדול בציבור לגבי השאלה למי לא להחזיר את יהודה, שומרון וחבלעזה. על השאלה "למי אתה מציע שלא להחזיר את יהודה, שומרון וחבלעזה?" השיבו 58% "לירדן", 22% "לאש"ף", 12% "לאף אחד". לשאר לא היתה דיעה.

יצויין כי במישאל דומה לפני שנה השיבו 69% שאין להחזיר את השטחים לירדן, ורק 8% שלא להחזיר את השטחים לאש"ף. לדעת ה"ר" טיל מצביע הדבר על גמישות גוברת של דעת הקהל, אף שהמחלוקת הבסיסית נשארה בעינה. תנועת שלום עכשיו בירכה על השינוי וזקפה אותו לזכות פעילותה האינ-טנסיבית.

ביוזמת השינוי הזה, יש יציבות לגבי השאלה "למי לא להחזיר את רמתהגולן?" 98% מהנשאלים השיבו "לסוריה". גם בשנה שעברה הביע אחוז דומה את הדעה שאין להחזיר את הגולן לסוריה.

הסקר נערך אצל מידגם מייצג של 1200 ישראלים בוגרים, בני שני המינים, בריכוזים העירוניים.

כתבת בשם ריקה

בביוגרפיה של ריקה זראי יש פרט, שלא נודע ברכים. היא היתה פעם כתבת העולם הזה.

זה היה בראשית שנות ה-50. התלבטנו אז אם לפרסם בשבועון מדור למוסיקה. בשבועון האמריקאי טייס, ששימש אז נר לרגלנו, יש מדור כזה. אולם היה קשה מאוד למצוא אדם שניתן היה להפקיד בידו תפקיד זה. המועמדים שהתמצאו היטב במוסיקה לא יכלו או לא רצו להתאים את עצמם לסיגנון של שבועוןחדשות. ומי שהיה מסוגל וחפץ לכתוב בסיגנונו, לא התמצא בריצהמרת המערכת.

עד שהעירו את תשומתליבנו לזוג צעיר, שחי בירושלים — יוחנן וריקה זראי. אני מקדים את יוחנן לריקה, מפני שהוא היה הצד החזק במישפחה. הם קיבלו על עצמם את התפקיד במשותף, ובמשך כמה שבועות אז חודשים הופיע מדורם. כמו כל המדורים אצלנו בתקופה ההיא, הוא לא היה חתום. אך שמות שני הזראים הופיעו ברשימת המערכת.

ריקה היתה אז צעירה בת 22 או 23, צברית מלאתגוף ויפה. איש לא העלה על דעתו שתהיה זמרת. יוחנן היה המלחין במישפחה. הוא גם היה איש נחמד ומשעשע. התחביב הגדול שלו היה סיפורת פורנוגרפית, מן הסוג המתוחכם: הוא היה אנציקלופדיה חיה לנושא זה, וכמו כל בעליתחביב אמיתי הוא היה גם מסייגר. מרי פעם ניסה לשכנע אותו, ברצינות רבה, שעלי לקרוא ספר פורנוגרפי זה או אחר.

מאו עקבתי אחרי התקרבותם מרחוק. פעם, בראשית דרכם כפאריס, בקרית אתם בדיירת ליד השאנזאליז. אחריכך הלכו אישיאשה לזרכם הנפרדת.

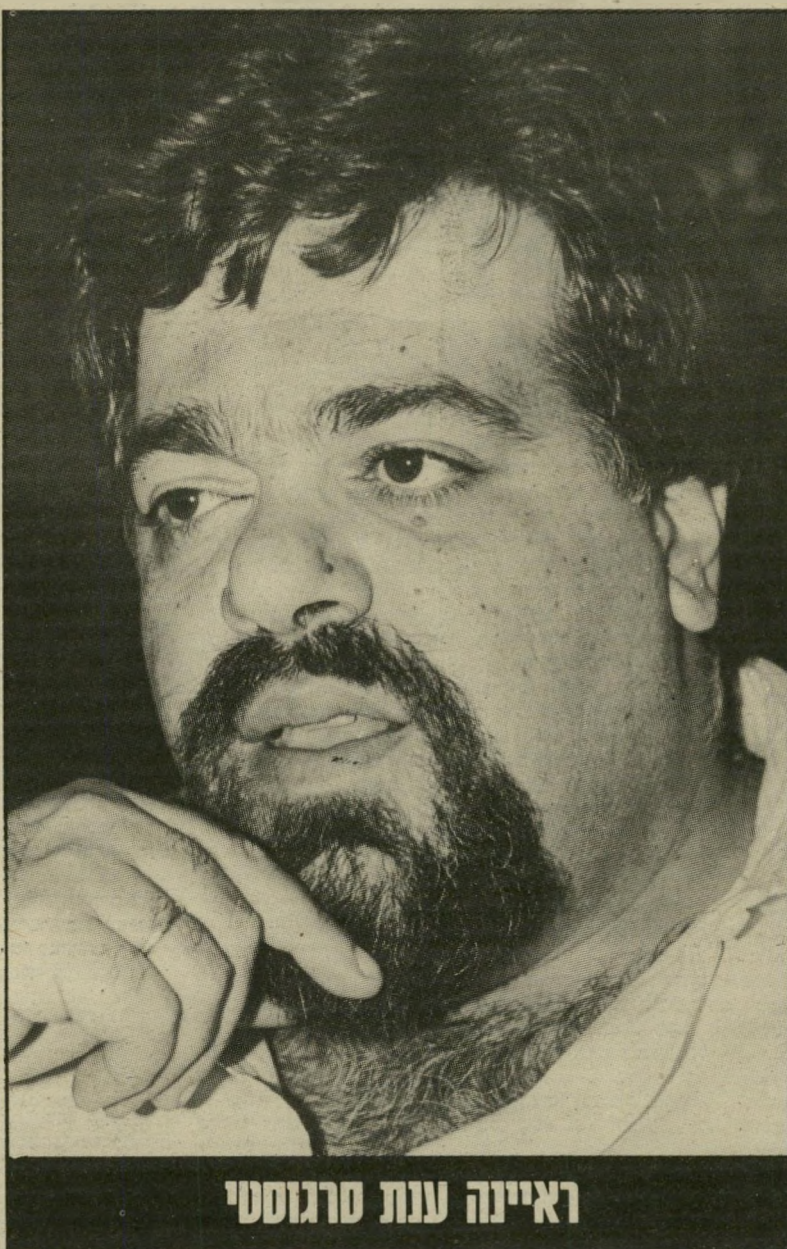
עכשיו אני רואה שריקה הפכה אשה קשוחה ומיקצועית המכירה את כל הטריקים של המיקצוע והמשיגה את שלה. זה טוב. אך איכשהו אני אהבתי יותר את הבחורה הירושלמית.

רפי גינת, מפיק, עורך ומגיש התוכנית "כולבוטק", מספר על אופן בחירת הנושאים לתוכנית, על איזמים עליו, על התנכלויות לו, על נסיונות להפילו בבח, על הכוח הרב של התוכנית, על הקריירה שלו כזמר, כשופט כדורגל מיקצועי וכשדר ספורט

"מלוויזיה זה לא דמוקרטיה. לא מקיימים ישיבות מערכת, כי בסוף מיישמו צריך להחליט. זה לא טוב, אבל זה ככה"

"יש לי תדמית של רשע שמחנבל על אנשים באולפן, עם קול עבה וסצו קילו"

"הייתי זמר, היו לי שירים במיצעדי הפיזמונים, מעולם לא הגעתי לשורה הראשונה. לא היו לי קשרים ברדיו ובטלוויזיה"

ראיינה ענת סרגוסטי

"בגיל 16 עשיתי קורס של שופטי כדורגל, סיימתי בהצטיינות והייתי שופט הכדורגל הכי צעיר בארץ"

"אך אחד לא ניסה לקנות אותי, או לקנות כתב או חקירן. אך כעם לא היה נסיון למנוע שידור באמצעות מחנות"

"לפעמים, כשאני נכנס לחנות, אנשים נכנסים ללחץ ומחפשים מצלמה נסתרת. לך תסביר להם שבאת לקנות תחתונים"

"אני שונה מהתדמית,

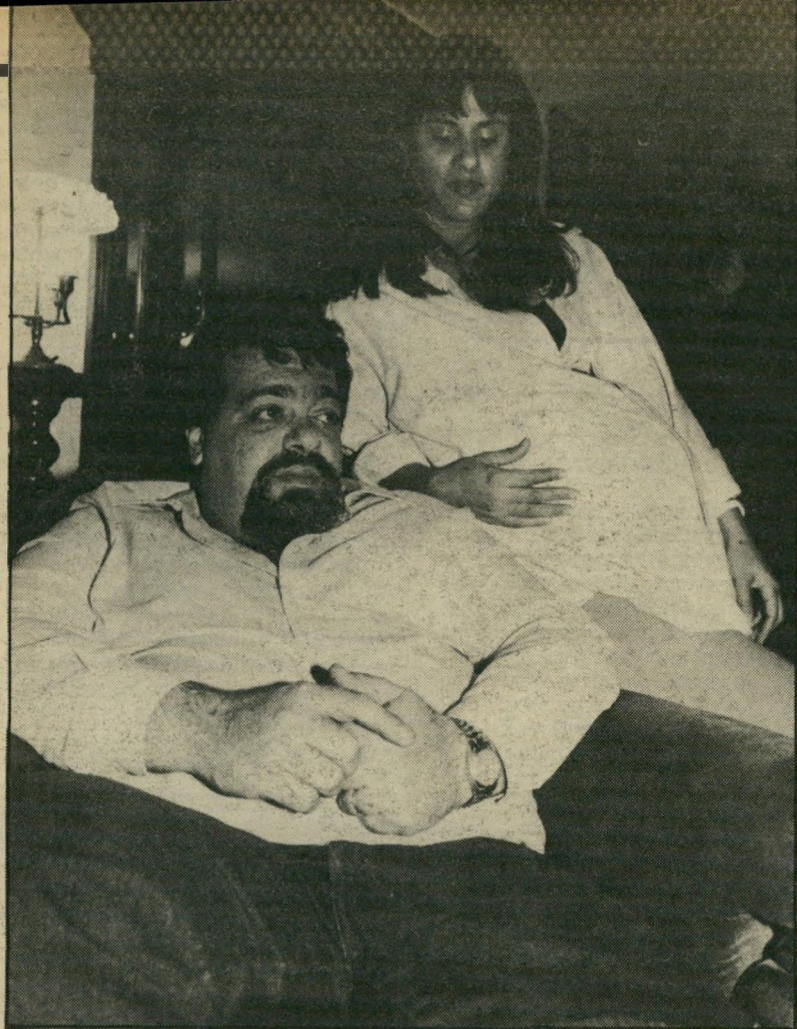
אני רגיש וטוב!"

בד. שלוש מצלמות. שלושה צלמים. מנהל-אולפן וצוות בחדר-הבקרה. שעליו מנצח אריה אורגד. בימאי התוכנית. מכונת האולפן של כולבוטק משומנת הייטב. רפי יושב על כיסא - או אולי נכון יותר לומר: שקוע בכל כובד מישקלו בכיסא. במרכז שולחן עגול. מולו יושב בני עורי. הכתב. או כל כתב אחר המציג במשך המישדר שא"ל לות לאנשים שונים. גידעון רייכר. עיתונאי בדיעות-אחרונות ובעל פינה קבועה בכולבוטק. מסתובב באורפן כמו קפיץ. מדבר ללא הרף. מצחיק את אנשי-הצוות עד דמעות. מנהל האולפן מרים יד. עוד. עשר שני

נמצאת עכשיו בחודש השמיני להריון, והזוג, לדבריה, משמין ביחד. רפי שוקל כבר 130 קילו. בחיטוט באלבומי-התמונות שלו מן העבר, ניתן למצוא. למרבה ההפתעה, רפי גינת אחר - רזה, שרירי וגבוה. לומר שרפי גינת היה פעם רזה, זה כמעט כמו לומר עליו שפעם הוא היה בלונדי ובעל עיניים כחולות. אבל עובדה. פעם בשבוע. באופן קבוע. ביום השלישי בבוקר. עולה גינת לאולפן הטלוויזיה בירושלים להקליט את התוכנית כולבוטק. המי שודרת בערב של אותו היום. לרשות צוות כולבוטק עומד אולפן הטל-ויזיה שבמרתף הבניין למשך שעותיים בל-

אוסף הזה ומטפח אותו זה כבר כמה שנים. הוא עוקב בחריצות אחרי מודעות מכירה בעיתונים ורץ אחרי הדברים. את רוב הר-היטים והתמונות שעל הקירות קנה בזול וה-שיג במציאה. בכל חצי שעה. לאורך כמה דקות. נשמע עים צילצולים שונים מארבעה-חמישה שער-נים שמפוזרים ברחבי הסלון והול הכניסה. גם השעונים. כמובן, עתיקים. רפי יושב שקוע בכורסה רכה. נאווה מכינה קפה ואוכל. המוגשים גם הם בכלי-חרסינה מיוחדים. נאווה, תימניה נאת-מראה. כהת שיער ו-עיניים, היא אשתו השניה של רפי. נאווה

בחדר קטן, בקצה הדירה, על מדפים כ-הים. מסודרות כמה שורות של קל-טות-וידיאו ממוספרות. אלה הן הקלטות של כל תוכניות הכולבוטק מאז שהאחראי לתוכנית הוא רפי גינת - היום מפיק, עורך ומגיש את אחת התוכניות הפופולאריות ב-יותר בטלוויזיה הישראלית. הדירה של נאווה ורפי גינת, בשכונת גני-צהלה בתל-אביב, נראית ממבט ראשון כמו חדר לדוגמה במוסד-און. כל הרהיטים והפ-ריטים בסלון אוסף מרשים של חפצים עתי-קים. אין שם שום דבר שנקלע למקום במי-קרה - כל פריט המוצב בסלון נבחר בקפידה רבה. רפי מעיד על עצמו שהוא משוגע ל-

נאוה ורפי גינת בביתם

סירבתי לחזור על מיבעצ חפץ. אני לא ממונה על הכניס.

היה כתוב בגדול: "בטעם הם" (בשר-חזיר). ליד זה היתה חותמת: "כשר בהשגחת הרבנות הראשית". כולבוסק היו בטוחים ש-סוף-סוף נמצאה הישועה - בשר-חזיר כשר. הם התקשרו. כמוכן, לאוסס לקבל תגובתם. מנכ"ל החברה ביקש שיירדו מהסיפור. הם הסבירו להם שהשקית היא של מרק-אפונה בטעם בשר-חזיר, אך אין בה בשר אמיתי. אם לרבנות ייודע על הכתובת שעל גבי השקית, צמי להם נזק עצום. למרות שאינם מונעים בכשרות. הסיפור לא שודר. למרות העובדה שמבחינה עיתונאית טהורה היה זה סיפור טוב.

רפי גינת מחזיק בבטן מזה שש שנים ס'

"את הקריירה העיתונאית שלי התחלתי בתור שליח על אופנוע בשבועון בול. זה היה בית-ספר רע מאוד לעיתונות"

קופ אדיר. ואינו מפרסם אותו מחשש לנזק גדול שיווצר: מהנדס חיפאי גילה לו שיטה לפיה אפשר לשבש את משאבות-הדלק ולמלא מיכל של מכונית. כשהמונה מראה על סכום מסויים. בעוד שבמיכל יש יותר דלק ב-20 אחוז יותר. גינת ניסה את השיטה. ראה שהיא עובדת. והחליט שלא לשדר בגלל כוחה הרב של התוכנית ובגלל העוץ צמה שלה להפיל ולרוסם חברות ומפעלים. נוטים לעיתים אנשים ממורמרים להמציא סיפורים לשם נקמה אישית. כך הופיע לפני כמה חודשים גבר במישרדי כולבוסק וסיפר שחברת אמפא היא חברה של גנבים. הוא הסביר שאדם הקונה דוד-שמש בחברה זו משלם עבור דוד של 200 ליטר. אך מקבל בסופו של דבר, ביום ההתקנה, דוד של 150 ליטרים בלבד. כשהפרש העצום במחיר ש-בין שני הדודים זורם לכיסם של מנהלי החברה. האיש גם היה מוכן למסור לאנשי כולבוסק רשימת כתובות של לקוחות שתר-גיל כזה בוצע אצלם.

גינת שלח צוות. עם הכתב בני עורי ומי-הנדס צמוד של מכונית-התקנים. הם ביקרו ב-כל הכתובות שמסר המודיע וגילו. לתדה-

שיחליט בכל פעם מי מבין 20 נכים, חוקקים לכיסא-גלגלים. יהיה המאושר שבעייתו תשודר ויזכה בכיסא? וזה נימוק נכון.

אבל זו בעיה שנתקלים בה גם ב"כולבוסק"

נכון, ולכן משתדלים שהנושא יהיה כמה שיותר טלוויזיוני וטוב מבחינת השואו. גם בנושא חסיד-אומות-העולם, ברור שמצבם למחרת השידור היה טוב יותר משל אלה שלא הוצגו בשידור.

הבעיה השניה היא בעיית הכוח של התוכנית. שהוא גדול בהרבה מהכוח שצריך להיות לשואו טלוויזיוני. אנשים מתחזים ומציגים את עצמם כתחקירנים של כולבוסק ומאיימים על מיפעלים. היה אחר כזה, עם צוות-צילום, שהתחזה לפני שלוש שנים. אנו לא מאושרים מהאיום. כי זה כמו סחטנות, אבל זה נובע מהכוח של התוכנית. שהוא מעבר לכל הפרפורציות, כשעושים כתבות-כאסה, ברור שהכוח יופעל לתיקון, וזו המטרה. הבעיה שהכוח פועל גם על קוריוזים ובריונות.

למשל?

פעם הראינו קופסה של בורקאס, שכצר אחר שלה היה כתוב "בורקאס גבינה". בצד שני היה כתוב "מכיל בשר" ובצר השלישי היה כתוב "בשר לפסח" - ובפנים היו לא גבינה ולא בשר. כמה ימים אחרי השידור באו בעלי המפעל, שעושים בורקאס שבהם אומנם יש גבינה, והם הסבירו שלפעמים המכונה מפספסת. הם הגיבו אבל הם באו והתלוננו שמשאיות המיפעל חוזרות עמוסות בסחורה, ושהמיפעל מתמוטט בגלל הקטע הקטן של הבדיחה ששידרנו בתוכנית. כמוכן שמבחינה מישפטית כל מה ששידרנו זו אמת. אבל מבחינה מצפונית יש בעיה. רצית להצחיק, ומישהו סובל מהבדיחה.

שבוע אחר-כך חזרנו לנושא ואמרנו שברדך-כלל יש בבורקאס גבינה. רצינו להוציא אותם מהצרה, והם באמת יצאו ממנה. לא היינו חייבים, אבל הבנו שבמיקרה זה הופעל כוח מוגזם. הגאווה הכי גדולה, וזה ללא תקדים גם בעיתונות - מעולם לא התצלנו, לא היינו צריכים להבהיר, לא שינינו דברים שאמרנו ולא הפסדנו מישפט.

מאז המיקרה עם הבורקאס אנחנו נוקטים לעיתים בשיקולים אנטי-עיתונאיים. ולא מפרס-מים סיפורים טובים בגלל נזק צפוי.

כך למשל, לפני כמה חודשים, כשנערך ב' אחד מבתי-המלון הגדולים בארץ שבוע מרכס-אנדיספנסר, גילו אנשי כולבוסק על אחד המדפים שקית של מרק אוסס, שעליה

ולמרות זאת, רפי גינת מזוהה יותר מכל עם כולבוסק.

מי מחליט על הנושאים בתוכנית? אני.
לברך?

כן. יש מקור אנפורמציה חשוב, שהוא מיכ-תבי צופים. יש ימים של מאות מיכתבים ביום, ימים של עשרות מיכתבים. רוב המיכתבים הם תלונות ובקשות לטיפול. כל הצוות עובר על המיכתבים - מוזירות, תחקירים וכתבים. מה שהם מחליטים שראוי לטיפול עובר אליי, ואני מחליט איך לחלק את הנושאים, כשברדך-כלל מי שפתח את המיכתב מקבל גם את הנושא - זה תמריץ בשבילם להסכים לקרוא את המיכתבים. השיקולים בבחירת נושאים הם שיהיה קורם כל נושא טלוויזיוני, שיהיה טוב מבחינת השואו, כי זה קורם כל הצגה, אף-על-פי שאנשים לא אוהבים לשמוע את זה. אני מונית כמפיק טל-וויזיה, לא כלוחם-צרכנות. חוץ מזה, אם זה נושא שאפשר להפעיל בו מצלמה נסתרת, זה טוב יותר. חשוב גם שזה יהיה נושא שלא טופל קודם.

אתם מקיימים ישיבות מערכת?
לא. לפני כמה שנים עשיתי ריאלי שלא יוצא מזה כלום, והחלטתי שטלוויזיה זה לא דמוקרטיה, ותמיד בסוף מישהו צריך להחליט. אני לא בטוח שזה טוב, אבל זה ככה. יש יחסים גומליניים בין התחקירן לכתב ונוצרות העדפות מסוימות - כתבים מסוימים אוהבים לעבוד עם תחקירנים מסוימים וקבועים. העבודה נעשית בהרמוניה.

אנשי-צוות מתקוטטים ביניהם על הנושאים?

לפעמים. יש תחרות כל הזמן בין הכתבים, ואני צריך ללכת בין הטיפות. אם נתתי השבוע נושא טוב למישהו, אני צריך לתת בשבוע הבא נושא טוב למישהו אחר.

זו החלטה קשה, לבחור בין כל הנושאים?

קל להבחין מהו סיפור טוב. הבעיה הגדולה - אני קורא מאות מיכתבים בחודש, ותאמיני לי שכולם צודקים. אפשר לעשות סיפור מכל מיכתב, והבעיה היא שכאשר אתה מחליט כמה לא לטפל, אתה יודע שהבעיה נשארת והאיש נשאר דפוק - כי עניין שבו מטפלים בדרך-כלל נפתר.

יש לי תיק שלם שבו אני אוסף מיכתבים על מיסכנים. כל מיני טרגדיות של בורדים, ואין לי מה לעשות עם זה. קוראים לתיק יל"ב - יש לי בעיה.

יות". הוא מכריז, כשהאוזניות שלו משמיעות מלל רב שבא מכיוון חדר-הבקרה הבלי-תי נראה. "חמש, ארבע, שלוש, שתיים, אחת, זהו! היד מורדת וגינת מותח פיו: "ערב טוב גבירתי ורבותיי..." עוד תוכנית של כולבוסק נפתחת. גינת מיקצועי, בעל קול עבה, קצת מפחיד בגודלו, בשיערו השחור, במבטו היוקד.

בבית - ללא מקטורן, בחולצה שהצווארון שלה פתוח. בין עוגה לסלט - הוא חייכן, מספר בדיחות. נינוח ורגוע.

14 איש עובדים תחת פיקודו של גינת ב-כולבוסק. מישרדי-ההפקה שוכנים בצריף רעוע בחצר שלוחת הטלוויזיה בקריה בתל-אביב.

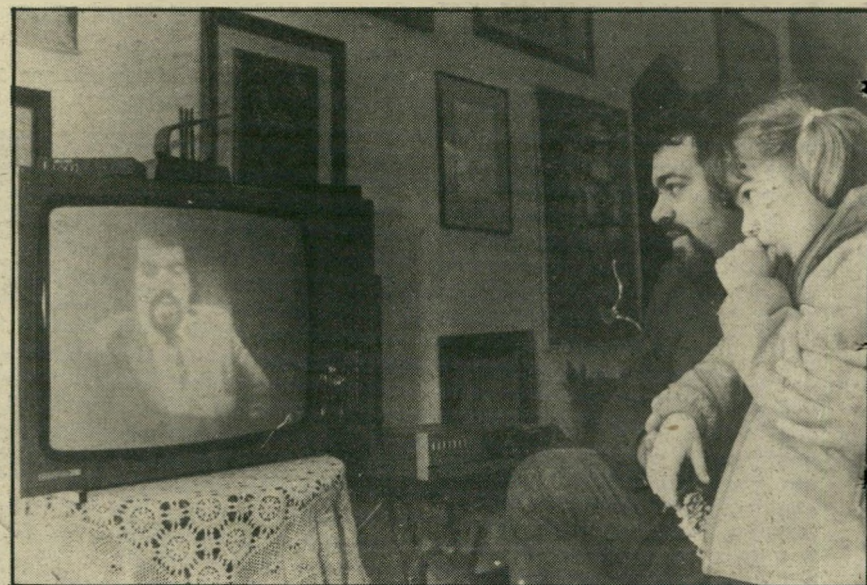
בצוות חמישה כתבים קבועים: דני לבני שטיין, "הוותיק שבחבורה"; בני עורי, "הח-רוץ שבחבורה" - הסקופ הגדול שלו הוא פרשת השוחד במסע-הכנסה; עופר טלר, ש-עשה לאחרונה כתבות על גביית דמי-חסות בבית-הקברות בהרצליה ועל ראש-עיריית גדרה; יגאל מור, כתב חדש; ליאורה עמיר, שהיתה תחקירנית ונעשתה כתבת, ושע-שתה את מה שגינת מכנה "השידור מס' 1 של התוכנית בכל הזמנים, על פרשת חסידי-אומות-העולם". חוץ מהם יש ארבע תחקי-רניות: דורית סטריק, אביבה מץ, אפרת זינגר ורחל רובינשטיין. אריה אורגד הוא בימאי התוכנית, דליה מונטיליו היא עוזרת-הפקה ("הלב של העבודה"), וצביה וייצמן, מזכירת-ההפקה.

בעזרת הצוות הזה - כשהוא חוזר ומי-דגיש: "כולבוסק זה לא אני" - מצליח גינת לרתק מדי שבוע מאות אלפי צופים.

לפני שבוע חגג גינת את יום הולדתו ה-37. כמה שבועות קודם לכן זכה להתרגשות גדולה. הוא קיבל מיכתב ממושב צוחר ש-בנגב. אב מאושר סיפר לגינת הנדהם שנו-לדה לו בת והוא קרא לה גינת מויאל. על שמו של רפי, מכיוון שהוא ואשתו כל-כך מעריצים אותו. יש להם שלושה בנים, והם נדרו נדר שאם תיוולד להם בת, יקראו לה על שמו של גינת.

גינת התרגש מאוד וטילפן למישפחה ה-מאשרת. "הם ביקשו שאבוא. נסעתי עם נאוה ועם נטלי, בתי מנישואי הראשונים. הם התרגשו מאוד, הכינו לנו אוכל ולקחו אותנו לסיום באזור".

חוץ מעבודה, הופעות בטלוויזיה, רהיטים עתיקים ואוכל, כמוכן, יש לרפי תחביב ה-מלווה אותו זה שנים. מאז היותו נער: אה-

גינת ובתו נטלי צופים בתוכנית

העיתונות מגזימה כשהיא אומרת שהטלוויזיה רעה.

סתם אוספים מיכתבים?

כן. כי לא נעים לזרוק, אולי פעם מישהו יוכל לעזור. הצעתי פעם לעשות תוכנית שתציג שלושה-ארבעה סיפורים בשידור חי ותפתור את הבעיות בשידור. כולבוסק זה עבר כמה פעמים, פעם שידרנו סיפור על תינוקת שנולדה עם מום נדיר, שאסור היה לה לישון מבלי להיות מחוברת למכשיר חמצן. להורים לא היה כסף למכשיר, ולכן היא נשארה כמה חודשים בבית-החולים. אחרי השידור המישפחה קיבלה מאחד הצופים תרומה: מכשיר חמצן ביתי. התינוקת עברה לגור בבית.

הצעתי תוכנית כזו, חשבת שזה דרמאטי וגם טוב לתרמית של הטלוויזיה, אבל זה לא התקבל. מהנימוק שיש מגמה להכניס יותר בידור ופחות דברים עצובים. חוץ מזה, אמר, מי עורך התוכנית

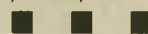
בתו לאופנועים. את האופנוע הראשון קיבל מאמו בגיל 17 - היא הבטיחה לו שאם יעשה דיאטה יקבל אופנוע. הוא רזה וקיבל. מאז החליף תישעה אופנועים. כרגע הוא רוכב על בנלי 650 סמ"ק, ארבעה צילינדרים. על מי שמבין זה לבטח עושה רושם רב. אני הצ-לחתי להתרשם שזה משהו גדול ומרעיש. בקיץ, הוא אומר, הוא לא נוסע בכלל ב-אוסו שלו. רק באופנוע. וגם בחורף, כשאין גשם, תחביב נוסף שלו - הוא הכרוז המ-שלבה של קבוצת מכבי תל-אביב בכדורסל במישחקי גביע-אירופה כשאלה נערכים ב-ארץ. הוא מדליק את הקהל, שם הוא נותן פורקן לעצמו ומשתולל. רבים מהאוהדים מכירים את קולו הרועם מן המיגרשים, ואולי אפילו יותר מאשר מעל מירקע הטלוויזיה.

(המשך מעמוד 19)

מתם. שהסיפור נכון. הכל צולם. כולל החשש בוניות. הדודים והלקוחות המרומים. עם כל החומר ביד פנה גינת לאמפא וביקש תגובה. בחברה נדהמו וביקשו לבדוק. השידור נדחה. אחרי כמה ימים באו מנהלי החברה וסיפרו כי המודיע המסור היה ראש צוות התקנת דודי-שמש ופוסטר. ב-30 הימים, שבין הודעת הפיטורין לבין הפיטורין בפועל, עשה בעצמו את הפרובוקציה כדי להביא את ה"סיפור" לכולבוטק ולהתנקס בחברה שפטר אתו.

גינת לא הסתפק בזה. הוא זימן את האיש שנית למישרדו. האיש הכחיש וחזר על ה"טענה" שזוהי השיטה בחברה. גינת אמר ש"אם כך הוא טוען, שיואל בטובו לספק מיספר נוסף של כתובות שבהן הותקנו במישרד דודים קטנים. עוד לפני הודעת הפיטורין ריץ שלו. ושלל הוא היה האחראי להרכבתם. האיש הלך ולא שב.

במיקרה הזה, לולא מישנה-הזהירות שניקט גינת, יכולה היתה התוכנית להפוך למכשיר בידיו של פרובוקטור נוקם.

● בעיקבות הכוח הרב של התוכנית

מאיימים עליך או על מישהו מה צורת?

זו אגדה. אם מאיימים זה רק עליי — אני האיש הרשע: כשרני פאר היה מגיש את התוכנית, הייתה בינינו חלוקה: הוא האיש הטוב, הנחמד, החתן האידיאלי, ואני הרשע, השמן, עם קול ה"באס" שמכסח. הוא היה מקבל את המחמאות ואני את האיומים. היום אין חלוקה כזאת. אבל אני זוכר רק חמש פעמים שאיימו עליי באופן אנונימי בטלפון.

אחרי שידורי?

אני כבר לא זוכר. כשהייתי כתב, עשיתי סיורי דרה על אולמית-תנונת והראיתי שאת האוכל ע"ש שים משאריות של אוכל אחר, ואז בא האיום הראשון.

היו איומים אחרי ששידרנו בדיקה בקטריאלית של שווארמה. היו איומים על עופר טלר, הכתב, כשעשה כתבה על סוחר-רכב המתחזים לקונים פוטנציאליים ומוכרים אחר-כך מכונות רפוקות. כשאורי פורת, מנכ"ל הרשות, שמע על האיומים. הוא שם שומרה-ראש לעופר ול.

אני זוכר שהיתה דפיקה בדלת בערב ובכנס תימני בגובה מטר וחצי ואמר שהוא השומר-ראש שלי. שאלתי אם הביא נשק, ואמר לי שאסור להם. הוא היה צריך לגור איתנו שלושה ימים. נו, אז ישבנו וראינו טלוויזיה ביחד ואחר-כך שלחתי

מרחוק וברח, ואני בריצה רע מאוד, אז לא הצליחתי לשים עליי יד. כבנק שלי יודעים שאסור להחזיר שום צ'ק שלי, כי זה מסוכן.

כשאתה נכנס לאיזה מקום, אנשים לא נעמדים מייד דום?

כשאני נכנס למיסערה, טיבעי לגמרי שמתחנפים ומשתרלים לשרת אותי יותר טוב. גם אני הייתי מתנהג אותו הדבר. יש מצבים שאני נכנס למקום ואדם נכנס לחץ ומחפש את המצלמה הנסתרת. ולך תסביר לו שסתם באת לקנות תחתונים.

אני נוסע הרבה בקו ירושלים-תל-אביב, ואני נוסע במהירות 100-90. לפעמים אני רואה מישהו עוקף אותי משמאל ב-120. כשהוא מגיע לקו הראייה שלי ורואה שזה אני, הוא מייד לוחץ בריקס קסו, כאילו אני המלשין הלאומי. וזה מרגיז.

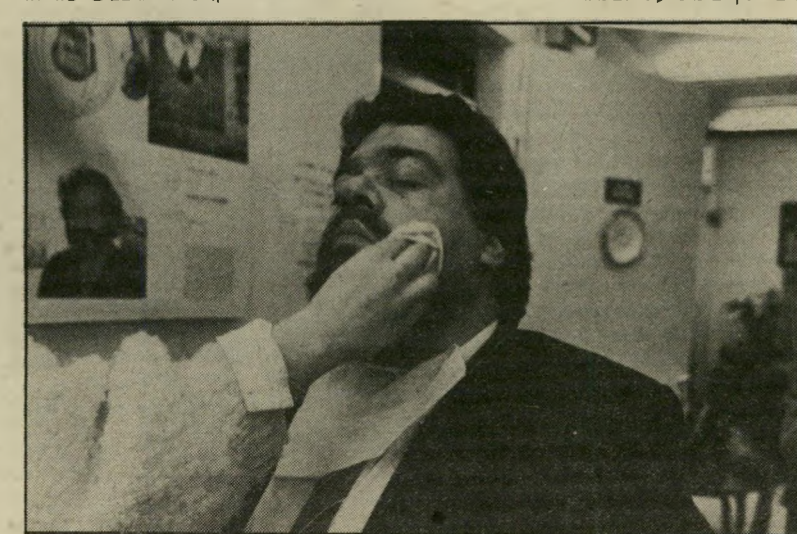
אז יש גם דברים משעשעים? בטח. לפני כמה שנים הייתי בשוק-הכרמל. אני נורא אוהב תות-ישרה, ואם מסתכלים עליי

כשרני פאר היה מגיש את התוכנית, הוא היה האיש הטוב, הנחמד, החתן האידיאלי, ואני הייתי הרשע, השמן עם הקול בס שמכסח

רואים שאני אוהב אותו עם הרבה קצפת למעלה. ירדתי לשוק, למקום שבו מוכרים תות-ישרה. יצאתי מהאוסט וניגשתי לאחד המוכרים. אני רואה שכולם ניגשים אליו ואומרים לו שאני מכול-בוטק, שימכור מהר, בלי פאדיות, ושייפטר ממנו. אני מסתכל עליו ורואה שהוא רועד פיסית. מאחוריו היו שתי שורות ארגונים של תותים, כי אחת היו דפוקים והיה כתוב שהם עולים 20 שקל קילו, ובשורה השנייה היו תותים נהדרים ולא היה עליהם מחיר, דבר אסור. שאלתי כמה עולים ה"יפים", והוא אמר בפחד: 15 שקל. מייד ביקשתי שיתן לי שלושה קילו. אחר-כך עשיתי לו תרגיל צעקתי לכל הקונים מסביב שיש מציאה, תותים נהדרים רק ב-15 שקל. כמובן שחיסלו לו את הסחורה בתוך דקות. בסוף הוא צחק, היתה לו רוח ספורטיבית והוא הבין שאכל אותה.

מצביעים עליך כשאתה עובר ברחוב?

אצלי זה אחרת. את חיים יבין או את דליה מזור כולם מכירים ומוזרים, ומבקשים חתימות. אצלי, בגלל כולבוטק, מייד חושבים שזה אני.

גינת זימר

הגעתי לתוכנית במיקרה. אחרי שהתפטרתי מתוכניות הספורט

דמנות לספר את כל הבעיות. אם אני הולך ברחוב, כל שלושה מטר עוצרים אותי — לאחד הלך הטוסטר, לשני התפוצץ המקרר — ואני צריך להיות מנומס ואומר לכולם שיכתבו מיכתבים. אבל זה מטריד. כמובן.

לכולבוטק היו שתי הפגנות-כוח מרשימות. שהסעירו את המדינה והפתיעו את הכל. הראשונה היתה בעת מיבצע כיבוי האורות ב-1979. זו היתה הפעם הראשונה בעולם שתוכנית-טלוויזיה הצליחה להפעיל בזימנית עם שלום. זה הדהים אפילו את אנשי-הצוות. הוגי-הרעיון. זו היתה הפעם הראשונה שהתוכנית שודרה בשידור-חי.

אותו. נמאס לנו ולו. למחרת הוא בא איתי לכל הפגישות. הפעם היחידה שפגעו בי ממש היתה אחרי שידור הכתבה על גניבות-הדלק בתחנת פז גשר הירקון, בשנת 1979. זו היתה הפעם הראשונה שהשתמשו במצלמה נסתרת לחשיפה ולא בתר-כנית-בידור. לי היתה אז אלפא רומיאו ספורט, ובמשך חודשים דפקו לי אותה יום-יום — צמיגים חתוכים ושמשות מפוצצות. פעם אחרת ניסו להפיל עליי סיפור דרך הבנק שלי. יום אחד טילפן אליי מנהל-הבנק שלי וסיפר שמישהו התקשר איתו והציע לו סכום גדול כדי שיתן לו צ'ק שלי בלי כיסוי. אמרתי שיקבע איתו פגישה בכת"קפה ואני אבוא ואחשוף את העניין. אבל באתי לשם כמו טירון, הוא ראה אותי

גינת זימר

אבי רצה שאהיה מהנדס

הרעיון היה להדגים באופן ממשי את הצורך בחיסכון באנרגיה. הכל אורגן כמו מיבצע צבאי — היה מוקד-שידור מרכזי באולפן בירושלים, מלבדו היה מוקד-שידור בתחנת-הכוח המרכזית בחיפה. כשהמצלמה עוקבת אחרי השעון המרכזי, היתה מצלמה אחת במלון דן-כרמל בחיפה, שצפתה על כל העיר. אחת במיגדל-שלום בתל-אביב, גם היא צפתה על העיר, והשלישית צפתה על ירושלים מגג בניין-הטלוויזיה.

השידור התחיל, והצופים התבקשו לכבות את האורות. תוך דקות נדהמו הכל לגלות שכל עסי-ישראל נענה לבקשה ורוב האורות כבו. אז, "מספר גינת, עדיין מתרגש כשהוא נזכר באירוע הגדול ההוא. קיבלתי טלפון מחברת-החשמל ובו התבקשנו לא לומר להדליק את האורות בבת-אחת. כי עליה פיתאומית בזרם עלולה לפוצץ את כל המערכת. היינו צריכים למשוך את השידור במשך כמה דקות ואז לבקש שידליקו רק את האורות והמכשירים החשמליים הנחוצים ביותר."

אחרי השידור היו מאמרים רבים בעיתונים. חלקם תקפו את גינת בסינון. מה הוא חושב לעצמו. שהוא האח הגדול, שמחר הוא יכול להגיד לנו לשרוף ספרים ואנחנו נבצע?

גינת מכיר בתופעת-העדר, אך סובר שהעם אינו מטומטם ושהוא משתף פעולה רק כשכדאי לו וכשהוא רוצה. מה היה אני? טרס של חיסכון באנרגיה.

באותה תקופה היתה המדינה מצויה חודשים מעטים לפני בחירות. גינת הציע לטומי לפיד, אז מנכ"ל רשות-השידור, לנצל את מישרד כיבוי-האורות לשם עריכת סקר השוואה בין תומכי הליכוד לתומכי המערך. הוא אמר שבסוף השידור הוא יגיד שרק תומכי הליכוד ידליקו את האור, ואחר-כך רק תומכי המערך — ולפי התוצאה על מונה-החשמל המרכזי ניתן יהיה לחזות באופן מדעי מהם יחסי-הכוחות בין שתי המופגנות. לפיד דחה את ההצעה בתוקף. הוא אמר שזה מסוכן, שסקר כזה יכול להשפיע על הבחירות עצמן. וחוזי מזה — זה מבהיל. עד היום חושב גינת שלפיד צדק. עדיין יש לי תחושה של פיספוס עיתונאי. כי זה היה רעיון גדול. אבל אני חושב שהוא צדק.

המיבצע השני הגדול של התוכנית היה מיבצע-הכפף, לביעור מגיפת הכינים בארץ. גם מיבצע זה הצליח בצורה בלתי-רגילה. הוא נערך לפני ארבע שנים, ואז באמת דוכאה המגיפה. היום יש סימנים שהיא חזרה. גינת קיבל כבר פניות של מישרד-הבריאות ומישרד-החינוך לחזור על המיבצע. סירבתי. זה צריך להיות קודם כל שואו טלוויזיוני. אנחנו לא ממונים על הכינים ולא על שום דבר אחר.

נקלעת לכולבוטק? במיקרה.

כן. הייתי במחלקת-הספורט. שר כדורגל ועורך של מבט-ספורט, בתקופה שאלכס גיל-עדי היה מנהל-המחלקה.

ואיך הגעת לכולבוטק?

הובטח לי לנסוע למישהי הגביע העולמי (המשך בעמוד 24)

היו לי רגעים שרציתי לעזוב ולעשות דברים אחרים, אבל אז תמיד בא סקופ גדול ונשבר עוד שיא וראיתי שאין גבול

חברים. ואם הם מספיק מתוחכמים — אז גם טלפונים של קרובי-מישפחה של אנשי-הצוות. אני זוכר כתבה בנושא אחת מסוכנויות-הרכב. אז הגיעו אליי טלפונים של בכירים בטלוויזיה שביקשו לברר. אחר-כך טלפונים מחברים. אפילו כאלה שלא דיברתי איתם שנים. בסוף מישהו הגיע עד אחותי של אשתי.

נכנסת?

להיפך — זה רק החריף את השידור, כי השיטה הרגילה אותנו.

פלסטיק בוקה ומודפס בגווני כחול מזעזע ושחור. זהו מעיל-גשם סופר-אופנתי, שעוצב עלידי הפאריסאי קלוד האברי. הנשים באירופה אינן בוחלות בפלסטיק והן מרבית ללבוש חומר זה. מה שבטוח הוא שהמעיל מגן מפני גשם והמיטריה מחומר תואם.

שור אמיתי. שימלת-זמש שחורה משולבת בעור נאפה מודפס בגזרת-ערב נשית צמודה ומחניפה. שסע צדדי מדגיש את הרגליים. שימלה קטנה. יפה ואופנתית (בעיצוב מקט) המיועדת לאירועים חגיגיים. דוגמה של בגדי-עור נאה ביותר.

פלסטיק
יוקרתית

או

שור
יקר

קשה לאשה הישראלית לקבל את אופנת הפלסטיק — הנראית לה די זולה ופשוטה

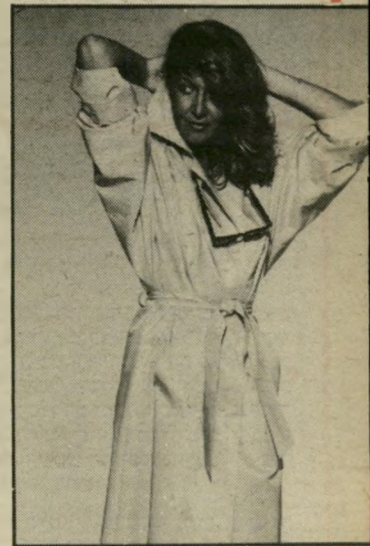
ויפהיים של סגול, חציל, כתום, זהב, כסף, מתכת. לבן וירוק-אמריקני. שסע להליכה נוחה. חווה שלמן, מעצבת ביגדי העור של חברת גינג'ט, נותנת את הטון בביגדי-עור סולידיים, מחוייטים ועשירים כמראם. העורות הם נאפה ואנטילופ (זמש), חלקים או מודפסים וחלקם מעוטרים בפרוות ורועים ביהלומים.

המראה בכללותו הוא גרול בחלק העליון של הגוף והולך וצר כלפי מטה. הקו בחצאיות, ב'אקטים ובמעילים הוא ארוך; הכתפיים שמוטות, רחבות ומעוגלות; שרולי עטלף שכחים והצווארונים קרובים לצוואר ומרבים בכיווצים ככתף ובמותן. בשמלות-הערב הדגש הוא על מחשוף-גב עמוקים ומעניינים, בהם אפשריים מישחקי רצועות בוואריציות

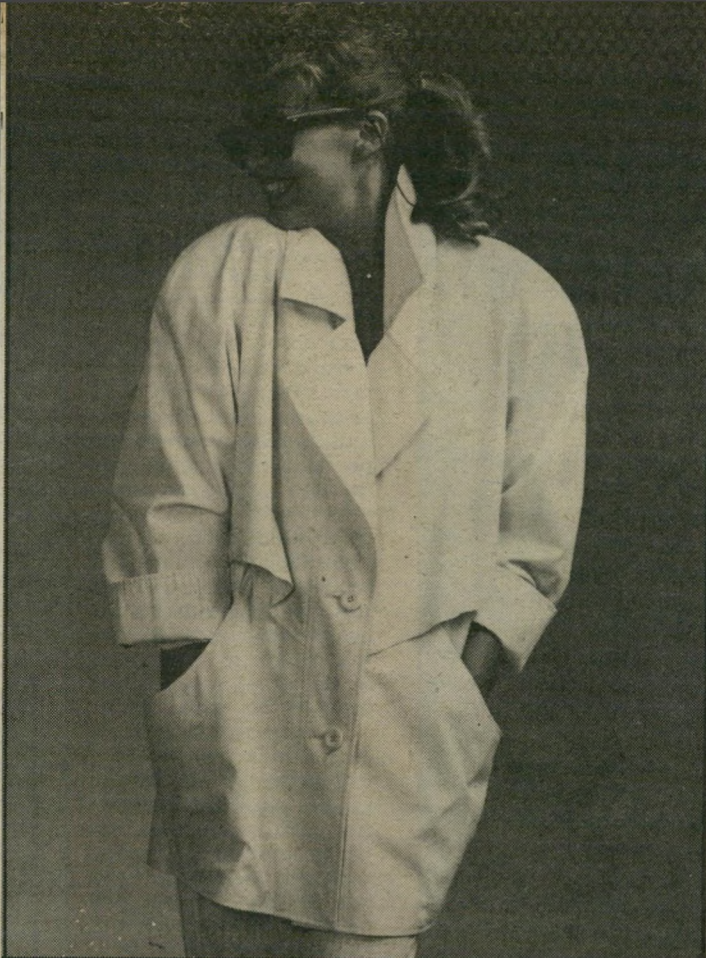

ביגדי-עור לא נולדו לסטטוס חברתי. כאשר לבש אותם האדם הקדמון הם היו צורך השעה, כי רק עורות של חיות שאותן צד עמדו לרשותו. מי חשב או על עיצוב-בגדים, 'אקטים, חליפות וחצאיות מעור. הספיק עליהתאנה מעור. היום מסמלים ביגדי-עור את חברת השפע. כאשר יוצאים ורוצים להתהדר בלבוש, עוטים עור. כי עור, כמו משי, נותן למסתכל מהצר להבין עם מי יש לו עסק.

טבין ותקילין. חליפת-עור לא קונים כל חורש וגם לא כל עונה, וזאת מפאת המחיר, למרות שפה ושם ניתן למצוא מיכנסי-עור, חצאית, ואף 'אקט, בכת-חרושת שאינם מאוד מפורסמים. במחירים יחסית נמוכים. אבל מי שמעוניינת לקנות בגדי-עור

חלצה ומיכנסיים נפרדים הנראים כמו אי-ברול. החולצה בעלת מחשוף וי.

רבות. החצאיות — ברוכן צרות וארוכות ובעלות שסע צדדי, התורם ליופי החצאית וגם להליכה נוחה. שלמן גם עושה שימוש בפרוות פוני דקות, המשלימות ומקשטות את הבגד והמעניקות לו יוקרה רומה לזו של מעיל-פרווה. אצל גינג'ט, ניתן גם למצוא אפודות בשילוב של סריג ועור בצביעה זהה ותואמת למערכת. **תיסורים בירכיים.** גם צמר האופנאיות אנט ומיקה עוסקות כבר

כסף זהב מערכת עור
בסיגנון טוקסידו וחולצת-גופיה.

חליפת נאפה
ז'אקט ארוך, גדול ורחב המודגש במותניים.

כמה שנים בעיצוב כיגדי-עור. הן רוג' לות בקולקציה שסממניה אופנתיים כשיטת ערבב והתאם. כשמיגוון הצ' בעים הוא שחור, לבן, חום, אדום וסגול

אפליקציה
בסיגנון מופשט של עור על עור. בגוון שחור, חום בהיר ולבן (עיצוב: קרנית). הז'אקט עשוי עור נאפה. הצווארון גדול והכיפתור כפול. הכפתורים גם הם עשויים עור.

להוסיף פריט מעור למלתחה. בגזרדן מיבחר אינסופי של חצאיות קצרות, צרות, ארוכות, רחבות וקלוש. בלייזרים בקווים ישרים, עם כיסים או בלעדיהם. ז'אקטים ארוכים, מיכנסיי עור צמודים או רחבים ושמלות בוואריי אציות שונות, בגוון כחול, סגול, אדום, שחור, שמפניה, זהב וכסף. המיוחד בעור הנאפה שבו משתמשים בגזרדן. שהוא של טלאים יונקים ולכן הוא רך ונעים למגע. **למי זה משנה.** אך בעולם הגדול החלו הנשים לובשות בגדים דמויי

שלג
מעיל בצבע לבן כשלג. הנראה ממש כמו עור, אבל הוא עשוי פלסטיק. גיזרתו היא רחבה ונוחה ואורכו מתחת לירכיים. השרוול ארוך. ניתן לקפל אותו לאורך שלושה רבעים. והצווארון גדול.

המשופע בכפתורים מצופים בעור. ניתן גם להשיג חגורות-עור מיוחדות ועניבות-עור, המשלימות את המראה ומוסיפות לו גוון מיוחד. **עור טלאים.** גזרדן, חברה חדשה המעצבת בעור ושמייסדה (ומעצב דגמיה), יונתן בוקובזה, הוא יליד תוניסיה, שעשה את צעדיו הראשונים בעולם האופנה בפאריס, שם היה בעליה של מיתפרה גדולה, מרבה לייצא, ובארץ היא מוכרת את מוצרה במחיר השווה כמעט לכל נפש, כדי לאפשר לכל אשה להרשות לעצמה

חזק לארץ
ז'אקט צמוד מנאפה חלקה בגוון סגול-חציל. הצווארון סיני עומד. השרוול קימונו. והכיסים סמויים. החצאית — בפרחי סגול ושחור מעור זמש. צרה-צרה ומכוערת.

הדפס משי
בגוון זהב ושחור. סיגנון חדש בביגדי עור. בעיצוב חווה שולמן (גינג'ט). הז'אקט קצר וצווארוננו מזכיר ז'אקט ערב גברי. על המותניים והירכיים מתלבשת חגורת-עור רחבה.

לרותי

אפשר מלאה

וליהנות, בחברת מישהי שהיא אשה, נשית, חושנית.

„אשמח אם יהיו לה אמצעים משלה, שתהיה עצמאית, בעלת קריירה משלה. אני אוהב את אלה המצות את עצמן, ולא נופלות על מישור, תוך חוסר-מעש. יחסים רציניים, אני חושב, בנויים על שלושה נירבכים: היא, הוא ושניהם. לא מפריע לי אם יש לה ילדים. אני צב לילד, חי כבר הרבה זמן בנפרד, נפוי לכל דבר, פרט למיטמך מהרבנות, בן 44, אבל נראה צעיר בהרבה, יליד הארץ, אקדמאי, גובה

הוא לא מחפש פלירט, מודיע האדריכל בן ה-33, הוא בעניין קשר רציני. גרוש בלי, נאה, גובה 1.75 מטר, אתלטי, מבוסס, תרבותי — זה התיאור שקיבלתי ממנו. במשך תקופה ארוכה הוא למד ועבד בארצות-הברית. התכיר

לא בוער לו

אורי ברק
לגזור ולהדביק

מניה. שנה בלונדון ושנתיים בני-יורק. בין לבין הספיק גם להיות דייל-אוויר. לא בוער לו להתחתן, הוא אומר. מאמין שׁ הכל בחיים בא ברע המתאים. אצלו הוא משער, זה עשוי (או עלול, תלוי בהצלחת הפרויקט) לקרות בסביבות גיל ארבעים.

לאורי ברק, רווק בן 34, יש שני עיסוקים עיקריים בחייו: שירה (הוא אחד משלושת מלוויה של דורית ראובני במופע שלה, שדות ירוקים) וציור (רישור מים וקולאז'ים). בתערוכת הקיץ לאזים שלו, לפני כחודש, ממש יצאו לי העיניים. לא היתה שם יצירה אחת שלא הייתי תולה, בשימחה רבה, אצלי בבית.

השיטה שלו היא לגזור ולהדביק צילומים של אנשים יפים (ברוק שילדס, מרילין מונרו וריטה הוורט חוגגות אצלו) על רקע ציבועני. לפעמים הוא גוזר סתם חפצים יומיומיים, כמו מזלג, למשל, מצרף אותם לרקע מסויים — הוא אוהב הרבה כחול וטורקיז — ויוצר קולאז' מרהיב. יש לו, כך נראה, הרבה דימיון, טעם טוב וסבלנות.

אורי הוא יליד בתי-ספר מתולי, חובש מישקיים עגולות נוסח ג'ון לנון. את השירות הצבאי העביר בלהקת חיל-הים, אחרי כך שר שנתיים במועדונים בנר-

גם יפה, גם אוכה

ליאורה רוזן, חיפאית בלונדית יפה, מגדירה את עיסוקה כ„מזי כירה בכירה בסוכנות-ביטוח ו- מוכרת ביטוחים“. העבודה, לדבריה, מעניינת מאוד. מוגשים כל מיני טיפוסים. „במצב של היום קשה לשכנע אנשים לבטח את עצמם“, היא אומרת. „אבל אני מצליחה ברוב המיקרים. לא, לא בגלל שאני יפה. בביטוחים אני לא נעזרת ביופי, לא מנגנת על זה. ברור שנעים לאדם כשאשה נאה ומטופחת מוכרת לו ביטוח. אבל צריך גם לדעת לדבר ולשכנע. מחמיצים לי על הופעתי, אבל אני לא בונה על זה. לא, אני לא מרגישה שיותר קל לי למכור ביטוח לגבר מאשר לאשה.“

ליאורה היא צברית, בת 28, גוף חטוב, 1.63 מטר גובה, עיניים ירוקות. בגיל 18 נישאה, והיא אם לבת שמונה. לפני ארבע שנים התגרשה. לא הסתדרנו, הרגשנו שחבל על הזמן של שינוי והחלטנו לחתוך. היא מספרת. „בגיל צעיר מדי לא יודעים בדיוק מה רוצים, הדעות עדיין לא מגו- בשות.“

כיוון שהיא אוהבת בית ומיש- מכה, לבשל (ממחית לאוכל סיני ולממולאים מיוחדים), לאפות ולסרוג, בהחלט בא לה לפתוח

★★★

קטנה ואנרגטית

„אני גרושה בת 36, אם לילד מקסים, בלונדי וכחול-עיניים“, היא כותבת. „קטנה — 1.57 מטר גובה, שחרחרת, אנרגטית, מודה לחינוך מיוחד ועוזרת לאנשים ליישר את ההדורים עם שילטונות המס — מארגנת להם את החשבונות וסוגרת בעיות. בגיל צעיר חליתי בשיתוק ילדים, אבל אני פעילה מאוד, למרות

המגבלות, ומחפשת גבר שיכול להתמודד עם האנרגיה שלי. בעלי לשעבר, כימאי אמריקאי, נהג לטעון שמבין שנינו — הוא הנכה במיטה ומחוצה לה...“

„אני בשלנית מעולה, רוקמת וסורגת. גרתי בשלוש דירות, ואת שלושתי סידיתי וצבעתי בעצמי. יש לי אלרגיה לטפשים ולעצלנים. גילך לא חשוב, יכול להיות גם בן 60, אם אתה מתפקד. רק לא אחד שיושב כל הזמן ליד הטלוויזיה. חשוב לי שתהיה רחב אופקים, תרבותי, השכלתן הרישמית לא מעניינת אותי, חשוב רק היידע. כסף לא חשוב לי, אבל אוי ואבוי אם אתה קמצן. גם המוצא לא חשוב, העיקר — השקפת-עולם נאורה.“ היא

בט מידלר
לתקוף ולנגן

המיני שלך כנורמאלי, מעל לנו- מאלי, נזירי. במצב של חוסר-ספק האם אתה: מנגן היטב, מנגן גרוע, עוזב. האם יכולת לקרוא את השא- לון הזה בכוחות-עצמך? כן. לא. איכשהו.

האם אתה יכול לדאוג לאספ- קה שלי? כן. לא. לפעמים. ציין את אנשי-הקשר העיק- ריים שלך באירופה, אוסטרליה, ארצות-הברית. האם אתה מעריך את החשק

ליאורה רוזן
לשכנע ולמכור

ב. פרק ב״ בחייה. הפעם, כדי לא לטעות שנית, היא מתכננת לח-

יות יחד לפחות שנה לפני ה- חתונה. מה שבטוח.

בת-ד 23 (זו לא טעות, היא טורחת לציין, אפשר להשיג תיבות-דואר דר- מיספריות בדואר המרכזי) תל-אביב 61000, עבור טל.

★★★

גולדי הון, כוכבת-הקולנוע, אומרת שגבר שמשקר אינו יכול לאהוב.

★★★

מחפש נסיכה

„אני גבוה יפה (ככה אומרים), מתחיל (1172/86). בן 26, גובה 1.83 מטר, עם דירה ורכב. למען האמת, רי הולך לי, אבל זה לא זה. מחפש נסיכה כדי להפכה למלכה. היא צריכה להיות יפה, גבוהה ועדינה. לא חשוב לי כמה שנים היא למדה, היא יכולה להיות גם מעירית-פיתוח. אני מציע חיים משותׁ פים ופינוק בשפע.“ מקום-מגוריו של הנסיך, אם זה חשוב, הוא... רמלה.

★★★

לרוץ לרבנות

„אני רווק בן 31, אקדמאי, פיר- סומאי, גובה 1.75 מטר, מבקש לרוץ לרבנות ולהקים בית חם ומאושר“, הוא כותב. „הציפיות: בחורה חמודה ומקורית, רצוי רווקה. התכונה החשובה לי ביותר היא הכנות.“ הוא בת-ד 2248, נווה-מנוסון 60986.

★★★

חרגוניות מטמטמת

„אני אסיר“, כותב (1173/86), „מדוע, זה כבר סיפור בפני עצמו, אותו לא אספר כאן. מה שכן, זאת הפעם הראשונה שאני בכלא, וזו כשלעצמה חוויה רי קשה (לי בכל אופן), כי אני לא טיפוס עברייני, עם כל המשממע מכר. להפך, אני לא מסתדר עם הטיפוסים המצויים בכלא. אני ממש סופר את הימים, החולפים במין חרגוניות מטמטמת, ומאוד משתדל לשמור על שפיות-מה בכל המצב הזה.“

„אני בן 30, נחמד +, גובה 1.87 מטר, שיער שחור חלק, אוהב מוסיקה, ספורט, לקרוא ספרים. מתעניין בהרבה נושאים, ותמיד שמח ללמוד דבר חדש.“

★★★

נשמע בהמועדון ביום החמישי האחרון. מפי מלצרית צעירה, מאוזנבת: כל הטיפים שלי רוקדים עכשיו בליקוויד.“

נכה היא בוחרת אותם

בט מידלר, זמרת ופצצת אנר- גיה, מספרת שיש לה כמה דרכים לבחור נגנים מוכשרים ללהקת- הליווי שלה. דרך אחת היא מוכנה לגלות: שאלו-קבלה, אותו מתבקש כל מועמד למלא. שם: גובה: מישקל: צבע עיניים: הזמרת החביבה עליך: מתי ישבת בפעם האחרונה בבית-הסוהר? סוג העבירה ומשך תקופת המאסר: האם התקפת אי-פעם באופן מיסי אמן שאיתו עבדת באותו זמן? כן. לא.

אם כן, האם זה קרה: על הבימה, מאחרי-הקלעים, אצלה בבית. האם אתה משתמש בסמים? כן. לא. בטוח. האם אתה יכול לדאוג לאספ- קה האישית שלך? כן. לא. לפ- עמים.

נות החשובות לו ביותר בכת-הזוג ובכלל הן כנות ויושר.

הוא רוצה אותך בגיל 25 עד 35, חטובת-גוף, אפשר מלאה, נשית, יפה, רצוי שחרחרת, בעלת יופי אקוטי, מישהי החושבת שהיא אשה מושכת. הוא יאהב אותך מעניינת, עצמאית, אינטליגנטית, אוהבת מוסיקה, בעלת נטיה לאמנויות. ת-ד 16431, תל-אביב.

★★★

חסון ומשוגע

(1170/86) הוא רווק בן 26, עוסק בתיקשורת, גובה 1.79 מטר, לא יפה, לרעתו, רזה, אבל חסון. „אני מעריך מאוד יופי ואינטליגנציה“, הוא כותב. „מחפש אחת כזאת, ששתי התכונות האלה מתקשרות אצלה, שתהיה בת 20 עד 25, ושתאהב אותי איך שאני, משוגע.“

★★★

אהבה היא מישחק שבו משחקים שניים, ושניהם יכולים לנצח.

★★★

פרט למיסמך מהרבנות

„אני מחפש בחורה אינטליגנטית אשר מתעניינת בדברים הקשורים ברוח, באמנות“, כותב (1171/86). „שלא תהיה בת 18, אלא בשנותיה היפות — סוף ה-20 עד סוף ה-30, נאה מאוד, כי יש לי רגישות גבוהה לאסתטיקה. אני לא אוהב את השאר. אוף, את אלה הרצות ממסיבה למסיבה, מעדיף לשבת בכי, לשמוע מוסיקה

(המשך מעמוד 20)

בכדורגל, שהיו אז בארגונינו. זה היה ב-1978. פיתאום, בישיבת'בוקר, גיל-ערי קרא את שמות חברי המשלחת. והתברר לי שאני לא נוסע. קמתי והורדתי שאני מתפטר מהספורט. יצאתי וטרקתי את הדלת.

באותה תקופה חיים יבין היה מנהל מחלקת'החדשות, ואני החלטתי לדרת אליו. שתי קומות למטה, ולבקש ממנו שישבני' אותי בחדשות ככתב. למולי אני עצלן, ובמקום לדרת כרגל, ירדתי במעלית, שבה פגשתי שמן נוסף — גרעון לכיכר, שהיה מפק' כולבוסטק ושהיום הוא מנהל'הדריו. לא היכרתי אותו, אבל שאלתי אם הוא צריך כתב: הוא אמר שכן, אני אמרתי שאני בא מייד. הראיתי לו סרטים שעשיתי, כולל תחקירי, והוא לקח אותי לעבודה. חצי שנה הייתי כתב מהמניין ועברתי קשה. עשיתי סיררה של ארבע תוכניות על רפואת'שיניים, אחרי'כך על אוטומי'תחנות, על בתי'חולים לחולי לים כרוניים.

אחרי חצי שנה לכיכר'ה התמנה למנ' הלי'הדריו ואז טומי לפיד נכנס לתפקיד המנכ'ל. חיפשו מפיק' לכולבוסטק. לא רצו לתת לי את התפקיד, טענו שאני צעיר וסרטי'סיון ויש חשש מתביעות ממשטיות, אם החומר לא נבדק עד הסוף. הציעו לכל מיני אנשים והם לא רצו.

למה?

פחדו. מי שהפעיל בסוף לחץ לטור בתי' היה גרעון לכיכר, שעל זה אני מודה לו עד היום. היו גם אחרים שחצו לטובתי. לפיד קרא לא אליו, אמר שיש הרבה המלצות, אבל הוא פוחד. הוא אמר שהוא מוכן להמר עליי שאני אהיה המפיק, בתנאי שדני פאר יהיה העורך וישיגי עליי.

כשיצאנו מהחדר, פאר אמר שהוא לא מבין בזה, אבל החלטנו שיהיה כתוב: גינת מפיק' ופאר עורך. זה החזיק מעמד שבועיים, בסוף דני, שהיה הוגן, אמר שזה לא מגיע לו, ומאז ספטמבר 1979 רפי גינת הוא העורך והמפיק של כולבוסטק.

לא נמאס לי. יש רגעים שאתה אומר: די, היו לי רגעים שרציתי לעזוב ולעשות דברים אחרים. הציעו לי מיר שרות ניהולית ברשות, ואף פעם לא התפתיתי. זה לא מעניין אותי. תמיד כשרצתי לעזוב, בא עוד סקופ גדול ונשבר עוד שיא. וראיתי שאין גבול. אני חושב שדווקא השנה האחרונה הייתה השנה הכי טובה של התוכנית. אני לא מדבר, כמובן, על שיאים אישיים. אלא על שיאים של התוכנית. **דניאל פאר חזר לא מזמן משליחות ובשחזור אמר שני מאס לו להתעסק בגזקים והוא לא יחזור ל'כולבוסטק'.**

כשהוא חזר, הרבה שאלו אותי אם אני מוכן לוותר על הגשת התוכנית לטובתו. ידעתי שהוא לא מעוניין לה' גיש. כשעזב, נגמר לו מהתוכנית — הוא היה אחרי 10 שנים של הגשה. האמירה שלו של'גזקים של כולבוסטק הוא לא חוזר, הרגיזה את כל הצוות. אני גם לא אמרתי לו את זה. קודם כל כולבוסטק כבר שנים לא מת' סקט ב'גזקים, וחוז' מזה, גם אילו היינו מתעסקים עם זה, אדם לא יורק לבאר ששתה ממנה כלי'כך הרבה שנים. אני חושב שכולבוסטק עשתה את דני פאר, כמו שהוא עשה את התוכנית, ואז הוא הלך להנחות את סיבה למסיבה, וגם כשעזב עם לא ביקש לחזור לכור לבוסטק.

אנחנו חברים טובים, אני מאוד מעריך אותו כבעל'מיקצוע.

בשהוא עזב, אמרו שהי תוכנית נופלת.

אני הייתי בפאניקה יותר מכולם. ידעתי שהתוכן לא ישתנה, כי הוא לא היה מהותי בתוכן, הוא היה מגיש. ידעתי שהוא פופולארי בצורה לא רגילה. ידעתי שצריך לשנות ולעשות מ' שהו אחר. הכל נעשה יותר קשוח וכס' אחי'סטי. גם צורת ההגשה שלי. רציתי שבכל זאת יישאר ההומור של פאר, והיום עושה את זה גידעון

רייכר בפינה שלו, ולא פחות טוב. אני חושב שהוא עושה עבודה נהדרת. אומנם קשה בטלוויזיה לעשות משהו ייחודי, אך הוא הצליח.

אנשי הצוות פוחדים מך, אתה בום קשוח?
בכלל לא. אני שונה מהתרמית שלי. יש לי תרמית של רשע, שמתנפל על אנשים באולפן, עם קול עבה ר'130 קילו. זה יוצר משהו מפחיד. אני באופי שלי בדיוק הפוך — רגיש, רומנטיקן וטוב. כשהייתי ילד, הייתי טוב עד כדי פראייר.

כשהייתי בן 15, חטפתי מכות'רצח. ראיתי בחורה ברחוב ומישהו בועט בה. זינקתי עליה. הוא היה ביריון כזה והחטיף לי כהגון. לא ידעתי שאלה היו זונה והסרסור שלה, ואני, התמים, התעבת' במריכה ב'נינים.

לא קשה לך לעבוד במוסד הטלוויזיה, המתפורר כלי'כך בשנים האחרונות?
אני בטלוויזיה מתחילת 1974, ומאז אני לא זוכר אווירה כזאת. אני חושב שהעיתונות מגוימה כשהיא אומרת שהטלוויזיה גרועה. מבחינת הטובות באירופה, עשו בטלוויזיה כמה מי'בצע' גדולים — ואירוויזיון, מי'בצע סאראת, שידורי'הבחירות. אני ראיתי מה זה, איך עובדים כשרוצים גם עם ציוד רפוק, משומש, ועלוב ובכל זאת משרדים.

שידורי'החדשות הם ברמה אירופית, וגם מחלקת'התוכניות, מבחינת הכישרונות, היא ברמה גבוהה, אם רק יתנו להם תקציבים. היום אין כסף, האווירה עכורה והיצירה המקורית ירדה לשפל המדרגה. בטלוויזיה יש הכישרונות הכי טובים בכמה שטחים. בשטח הדוקומנטציה, ובשטח בשטח הבידור. לרדתי, יוסי צמח למשל, שהיכרתי אותו כשידורי'הבחירות האחרון, הוא ענק. אני מאלה שתמכו בו במירוץ שלו למנהל'הטלוויזיה. אני חושב שהוא נכס.

מקנאים בך בבניין מכיוון שאתה עובד?

כפרי'צ'פ, בבניין לא מפרגנים. צמח אמר פעם מישפט חכם: 'אל תצליח יותר מדי, ושלא יכתבו עליך, כי תצטרך ללכת בבניין עם הראש למטה, שלא יפגע בך טיל'. אין כיף של הצלחה. אתה מצליח, אבל לא כבניין. אין בונוס על הצלחה. אם עשית סקופ, לא תקבל בונוס, כמו בעיתונות הכתובה.

מה עשית לפני שהגעת לטלוויזיה?

הייתי זמר כמה שנים בלהקת' כרמון, וגם זמר שהוציא תקליטים ושר במצעד'הפיומונים.

היו לך להיטים?

צמד חמד וגם ערב'טוב — שניהם היו במקומות הראשונים במצעדים. האמת היא שמעולם לא הצלחתי להגיע לדרור הראשונה, לא היו לי קשרים בדרור ובטלוויזיה. לפני מלחמת יום'הכיפורים הייתי עם להקת'הצברים באנגליה. איוה אמרגן שם עליי עין — הוא היה אמרגן של שירלי בייסי — והציע לי חוזה של 380 לירות לסי'לינג לשבוע. התחלנו בחזרות, הלבישו אותי כמו קאובוי, הייתי אז 50 קילו פחות, שמו ליירי שתי כושיות ורצו מופע, ואז פרצה מלחמה ואני ברחתי לארץ והפרתי את החוזה.

כאן הייתי חוליית'בידור עם האחים אדלר, זמרת וברדן.

אחרי המלחמה רציתי לחזור לאנגליה, אבל הם לא רצו לשמוע ממני. כאן לא הייתה הרבה עבודה, ואני נעשיתי נהג. הייתי קם כל יום ב'4 בבוקר ומוביל את הצ'קים מהמיסלקה של בנק'המיזרחי בכל איזור הדרום.

במה זמן היית במיקצוע הזה?

חצי שנה. יום אחד, בפברואר 1974, ראיתי מר דעה בעיתון שנפתח קורס כתיב'ספר רט בטלוויזיה. נרשמתי ונדלקתי על עניין הטלוויזיה. חיפשתי פרטקציה

להגיע לשם. נעשיתי כתב פריילאנס, ועברתי גם במיסקלה. אחרי'הצהריים הייתי רץ לצלם ולערוך. לא ישנתי. אבל היו לי שלושה'ארבע כתבות בכל תוכנית של מבט'ספורט. הייתי מטר רף על העניין. אחרי כמה חודשים קיבלתי חוזה, אחרי שלושה חודשים מונית לעורך מבט'ספורט, אחר'כך הייתי רכז'המערך.

כשהיית ילד חלמת להיות כוכב מצולם?

בגיל 16 עשיתי קורס של שופטי כדורגל. למדתי אז בבית'הספר הרי"אלי בחיפה. את הקורס סיימתי בהצ' טיינות, והייתי שופט הכדורגל הכי צעיר בארץ. שפטתי תישעה מי'שחקי' לילה בשבתות. במישחק התשיעי חט' פתי מכות'רצח. זה היה במישחק בין מג'דל'כרם לבין מעיליה. חמש דקות לפני הסוף שרקתי פנדל לקבוצה האורחת והעשיתי את הקפטן של המארחים. הוא היה ענק, ואני ילד שבקושי מתגלה. הוא נתן לי אגרוף בפרצוף. ברחתי כל עוד נפשי בי, ומאז אני לא שופט. אבל כשר'ספורט עזרה לי ידיעת החוקים.

גדלת בטיבעון.

נולדתי בירושלים למישפחה ג'אני'הנשווילי. אני היה חשמלאי, שה' סתוב על אופניים ותיקן מכשירים. ואמא שלי, יקית משטוגארט. כמו אלה מהבדחות, היתה מזכירה. היא שולטת בשבע שפות. אחר'כך עברנו לטיבעון. החלום שלהם היה שרפי ילמד בבית'הספר הריאלי ואחר'כך בטכניון.

היינו מישפחה עם קשיים כלכליים. הייתי הילד היחיד מטיבעון שלמד בריאלי נוסע כל יום שעה הלוך ושעה חוזר לבית'הספר, וזה עלה אז הון תוע' פות. כל המשכורת של אמא שלי הלכה לזה.

החלום של אבא שלי היה שאהיה מהנרס. הייתי תלמיד מצויין בבית'הספר היסודי בטיבעון, אך כשבאתי לריאלי ראיתי שאני גאון קטן מאוד. הייתי בינוני ומטה, אבל בלגניסט גדול — פעיל בצופים ובוועד, מאכער ומתעסק עם בחורות. איכשהו הצלחתי להכנס למגמה הריאלי, אבל עפתי כמו טיל אחרי שנה. כששמו אותי במגמה חברתית, זו היתה אכזבה גדולה לאבא שלי.

כך גמרתי כשציון'המגן הכי גבוה שלי היה 6. אבל בתעודת'הבגרות כל הציונים שלי הם 10'9.

לא רצית להיות מהנרס?

לא. האכזבה של אבא שלי שלא נהייתי מהנרס, אבל כשהיו שמעים את השירים שלי בדרור הוא היה משוויץ' — הכן בכל זאת מפורסם. הוא לא אכזבה טוטאלית. כשנכנסתי לטלוויזיה והת' חלתי לשדר כדורגל, הוא היה בשמים. ב'78, כשעברתי לכולבוסטק, הוא חלה ומת אחרי חודשיים. הוא לא זכה לראות אותי מצליח בתוכנית.

איך התחלת את הקריירה העיתונאית שלך?

כשהייתי סטודנט ובהתחלת דרכי כזמר, הייתי שליח ליד קטנוע של השי' כיעון בול, במשכורת של 280 לירות לחודש. כשראו שאני זמר, עשו ממני כתב לענייני מ'מונים בבול. אחר'כך כבר כתבתי מ'מונים. אבל אלה היו כתבות מפוברקות. סיפרתי שם איך אני נוכח באורגיה בג'והרסי בחיפה ועוד המ' צאות. זה היה בית'ספר גרוע מאוד לעיתונות.

מציעים לך הצעות עבודה מחוץ ל'כולבוסטק'.

היתה חברה מיסחרית שהציעה לי 20 אלף דולר כדי שאצטלם ליד מוצר שלהם ואומר שאני משתמש בו. היו חברות שהציעו לי להשכיר את הקול שלי לפירסומות תמורת הרבה כסף. מבחינת רשות'השירות מותר לי, אבל אני לא יכול. אני לא יכול מצד אחד לעלות על אמקור בכולבוסטק ומצד שני לפרסם מקרר שלהם בדרור. לכן החלטתי היחידה שאני עושה זה ערכי'ראיונות. כדי להשלים את המשי' כורת ולנסות ולסגור את האוברדראפט בבנק.

הקן ע"ש ד"ר עיסאם סרטאווי

מיסודה של "המועצה הישראלית למען שלום ישראלי-פלסטיני"

מודיעה על קבלת הצעות להענקת

הכרס ע"ש סרטאווי

לשנת 1986

פרסי "קן סרטאווי" נועדו לעידוד המחקר והיצירה בנושאים הקשורים בחברה הפלסטינית תולדותיה והוויותיה. ובדיאלוג הישראלי-פלסטיני.

הצעות שמיות או המלצות למועמדים ליכיות בפרס (עם הסכמה בכתב של המועמד) יש לשלוח — יחד עם שני עותקים מכל יצירה מומלצת — אל הכתובת: "קן סרטאווי, ת.ד. 2343, ירושלים 91024.

המועד האחרון להגשת ההצעות: 15 במארס 1986. תובאנה בחשבון רק הצעות שתוגשנה עד לתאריך זה.

ההצעות תוגשנה לעיונו של חבר' שופטים בהרכב:

מר חיים ברעם מאיר פעיל
מר אחמד דרוויש מר פאוזי עבדאללה
חבר השופטים יוסמך על-פי שיקוליו. להעניק 2 או 3 פרסים.

השנה עומד לתכלית זו סך 1000 ש"ח. טכס הענקת הפרסים יתקיים ביום ה' 10 באפריל 1986. וישולב באירוע עיוני ואמנותי.

ללא דמי תיווך!!

אנחנו נמכור — נשכיר — כל נכס או רכוש שבידך ללא דמי'תיווך מצידך

* אבן-גבירול 142, תל-אביב, טל' 448853, 456372, 455624

תשתחרר / י

מציתות בטלפון

אנו מספקים:

- * מכשירים — למניעת
- * ציתות לגילוי
- * מיקרופונים מושתלים
- * מגלה מתכת
- * מזכירות אוטומטיות

רדיו דוקטור בע"מ. שלום עליכם 18, תל-א. טל. 286444

שולה

ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית חזקות באחריות וכן השתלת ריסים

ת"א, המלך ג'ורג' 72
טלפונים: 282969

השתלת ציפורניים

גרפיקאי/ת

את/ה יודע/ת מה זה סדר-צילום. תענוג יקר. עכשיו אותו סדר בפחות כסף. כשתשמע/י את מחיר המינימום הראשון שתשלמי/י אצלנו - תשמחי/י שהכרנו רוני צפריר 03-447363

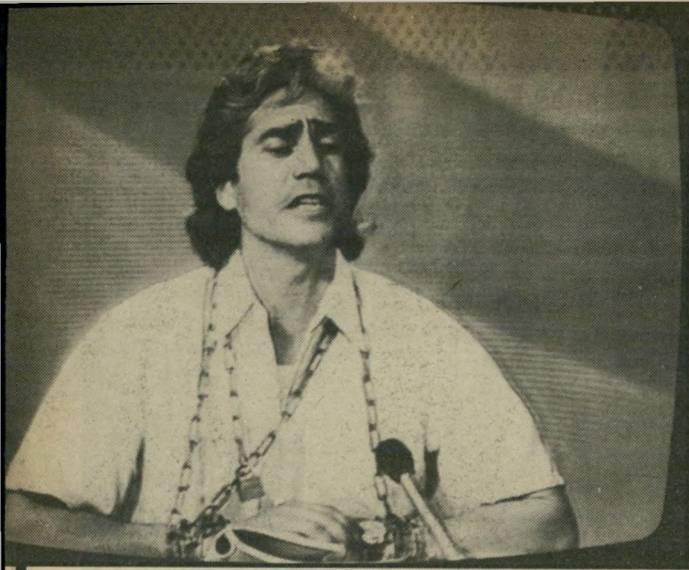
דיוצח

מטורד

ואימפוטנט

[illegible]

26 —

משוחרר ברנס ונרצחת הלר (למטה)
דרכים פולחניות

לבשה מדי חיילת, נעלמה לאחר שירי
דה מאוטובוס בשעת חשיכה, באזור
מבודד.

● **הרס קדמי** — חיילת בת 20,
גובה 163 ס"מ, שיער חום מתולתל,
לבשה מדי צה"ל, נעלמה בשעות הח'
שיכה לאחר שעלתה על טרמפ.

● **עיריית יעקובי** — צעירה בת
23, גובה 165 ס"מ, לבשה בגדים אור'
חיים, נעלמה לאחר שירדה מאוטובוס
והיכתה לטרמפ בשעות החשיכה.

● **ליאונור בן-לולו** — צעירה
בת 24, גובה 161 ס"מ, לבשה בגדים
(המשך בעמוד 32)

מפורסמים בעולם, החל מרוצח הילדים
הכושים באטלנטה ועד החונק מבוס'
טון, כדי להסביר את תיסמונת הרצח
החוזר ולבססה.

וכך כותב הר"ר רוגב:
ביחס לשבע הנשים שבהן אנו דנים
קיים המידע הבא:

● **רחל הלר** — חיילת בת 19,
גובה 153 ס"מ, שיער חום מתולתל,
עלתה על טרמפ בשעות החשיכה,
לבשה בגדים אורחיים, אך נשאה תיק
חיילות עם סמל צה"ל בעת היעלמה.

● **ורד וינר** — חיילת בת 20,
גובה 160 ס"מ, שיער חום מתולתל,

ליאונור בן-לולו והסרת נעליה, כמו
אצל ורד וינר ורחל הלר. ובעיקר החנק
הלא-ירדני המזוה. הרוצח כרך את
מיטפתה סביב צווארה, הכניס אל תוך
לולאת הקשר את ידית מיברשת-השי'
ער שלה, וסובב את הידית עד שהקורבן
הומתה.

● במיקרה של אורלי רובי, בגלל
הריקבון המוחלט לא התגלו סימנים
למעשי סדיום כמו אצל האחרות. אולם
הפשטת הגופה, העברתה ממקום למ'
קום, השארת בגדיה במקום אחר, ובעי'
קר החנק הלא-ירדני עליידי חזויתה, לא
מותירים ספק בדבר שיטה זהה.

במיקרה זה התגלה מימצא מוזר
נוסף: חולצתה של אורלי נמצאה הפ'
כה, כלומר, הצד החיצוני כלפי פנים,
כשהיא מכופתת על כל כפתוריה...
על החולצה ההפוכה נמצאה לבושה
גופייתה של הנרצחת.

● גופתה של ליאונור בן-לולו נמצ'
אה לבושה, ומכנסיה מרוכסנים, אולם
בתוך איברמינה נמצא גוש נייר מקור'
מט. מכאן שהגופה הולבשה בחזרה
לאחר החדרת הנייר. הגופה נמצאה
כשהיא מכוסה במעילה ועליו כפפור'
תיה, וכל זה מכוסה בענפי-עץ מה'
חורשה. יתכן שמדובר כאן בטקסים
מסויימים.

● הרוצח לא נטל דבר מחפציהן של
הקורבנות, אפילו לא תכשיטי-זהב.

● המימצא הבולט ביותר בכל ה'
מיקרים הוא אולי המתת כל הקורבנות
עליידי חנק לא-ירדני, הנתון לרוצח,
ככל הנראה, את מירב הסיפוק המיני
— תופעה המוזכרת בסיפורות.
עד כאן הדו"ח של הר"ר סקלי.

תיסמונת הרצח החוזר

הר"ר מוריס רוגב כתב את ה'
דו"ח ההשוואתי הפאתולוגי. הוא
עצמו לא ביצע אף אחת מהנתיחות
הרלוונטיות, והוא מסתמך על נתיחות
שעשו אחרים. בעיקר הר"ר בצלאל
בלוך, קודמו של רוגב בתפקיד.

מסקנתו היא כי שכיעת מיקרי
הרצח הללו הם חלק מתיסמונת רצח
חוזר, וכי במימצאים הפאתולוגיים יש
כדי להביא למסקנה כי כולם בוצעו
בידי אותו הרוצח.

ארבע מתוך שבע הקורבנות היו
חיילות, ואופן הביצוע (בלאטינית:
"מודוס אופרנדי") של המקרים חוזר על
עצמו בכל מיקרה, ולכן עליידי הסיפ'
רות המיקצועית יש לראות בכך תיס'
מונת של רצח חוזר.

הפאתולוג מצרף למחקרו מיספר רב
של תקציירים באנגלית, על מיקרי-רצח

אסיר אליטורי (באמצע) ונרצחת וינר (למטה)
מין ותוקפנות

ושריטות פיסיות שנתגלו אצל אחרות,
נתגלתה אצלה כריתת אוזן שמאל,
בריוק כפי שהתגלה אצל הרס קדמי.
ואצל הרס קדמי, מלבד כריתת אוזן
שמאל, נתגלו גם יתר המימצאים
שהתגלו אצל רחל הלר, ורד וינר,
עיריית יעקובי ואחרות. הוא הדין לגבי
החדרת מכשיר זר לאברי-המין של

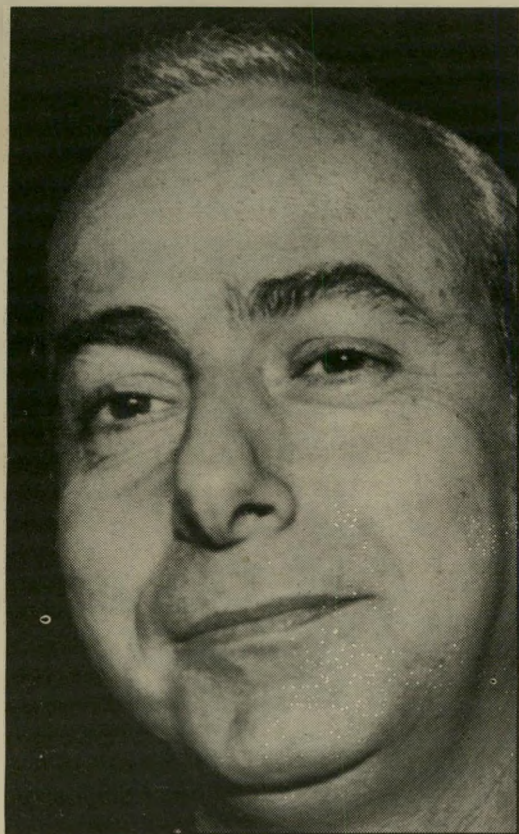
ועיריית יעקובי הם זהים כמעט לחלו'
טין.

● למרות הוואריאציות במיקרה זה
או אחר... ניתן למצוא בכל מיקרה יותר
ממימצא אחד שיש בו כדי לקשר אל
יתר המיקרים.

לדוגמה: למרות העובדה שאצל
ליאונור בן-לולו לא נתגלו חתכים

22.	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10
מריחת אוזן שכאל	הידוק כלי הנק בכה רב	הבגדים בהרס פעכיר פיה	הסרת נעל שחה	כריתת הגופה כדס ואדמה	זרע מחור לאברי הפיין	גצע פיני לאחר המרת	לולאה חנק כפולתה	חנק לא ירדני	חנק בהזיה	ספרל באבר הפיין	סדיום לפני ואחרי הסרת	הצלפות
-	X	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	-	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗
-	X	⊗	⊗	⊗	⊗	⊗	X	⊗	⊗	⊗	⊗	-
⊗	?	-	⊗	⊗	⊗	-	-	⊗	כניאי	-	⊗	⊗
-	-	-	-	-	⊗	⊗	-	?	-	-	⊗	-
-	X	-	-	-	⊗	-	X	⊗	⊗	-	יגלן	-
⊗	X	-	⊗	-	-	-	X	⊗	-	⊗	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	⊗	-	-	-	-

מהן טרמיסטיית, ארבע נמצאו עידומות, ואצל ארבע התגלו סימני התעללות סדיסטיית

מולי שפירא:

„ערבי ההצדעה הם הדובדבן ברדיו יוזם!“

זה שגלי צה"ל תיעדו את הערבים שהוקדשו בשעתו למשה וילנסקי ולסאשה ארגוב — זה לא סוד. ליתר דיוק: זה זכה לחגיגה תיקשורתית רבתה. לאחר כל הרעש, הקוקטיילים וכתבות יחסי-הציבור, פניתי למולי שפירא, עורך-דין במיל' ומי שעומד בראש מחלקת התרבות, האמנות והבידור של התחנה הצבאית, ושאלתי אותו, אם הרעש הוכיח את עצמו. או, במילים אחרות: איך נמכרים התקליטים הכוללים את שירי ארץ-ישראל היפה, בלי מרכאות כפולות?

יודע לי שחברת סריבאס הוציאה בתחילה לשוק אלף תקליטים חדשים, והם נחטפו כמו לחמניות טריות. חבר ניסה להשיג את התקליטים בחנויות ונאמר לו, בחמש חנויות-תקליטים גדולות, כי אין להשיגם. התקליטים אולו! זה לא מפתיע אותי כלל וכלל. הרי מיטב אמני ישראל משתתפים בהפקה. אני יודע שזה הפך לקלישאה. על כל קישקוש כותבים במודעות „בהשתתפותם של מיטב אמני ישראל...“ שאני כבר לא יודע מיהם המיטב. אבל הפעם באמת השתתפו אמנים מהשורה הראשונה.

● ובשל חוסר-תקציב הם השתתפו בהתנדרבות. כן, כערכים הראשונים שהיפקנו — עריכת-הצדעה — היה קושי גדול מאוד לשכנע אמן מהשורה הראשונה לעמוד מאחורי-הקלעים ולהכות לשלוש הדקות של הופעתו. יש לזכור גם, שבהתחלה זה לא היה אופנתי או יוקרתי. משה וילנסקי, למשל, לא הושמע במשך תקופה ארוכה ברדיו. עם הצלחת הערבים הראשונים, הם הפכו ליוקרתיים, וכל העניין הפך לאופנה והיה קל יותר להשיג את הזמרים. עם זאת, אני מלא הערכה כלפיהם.

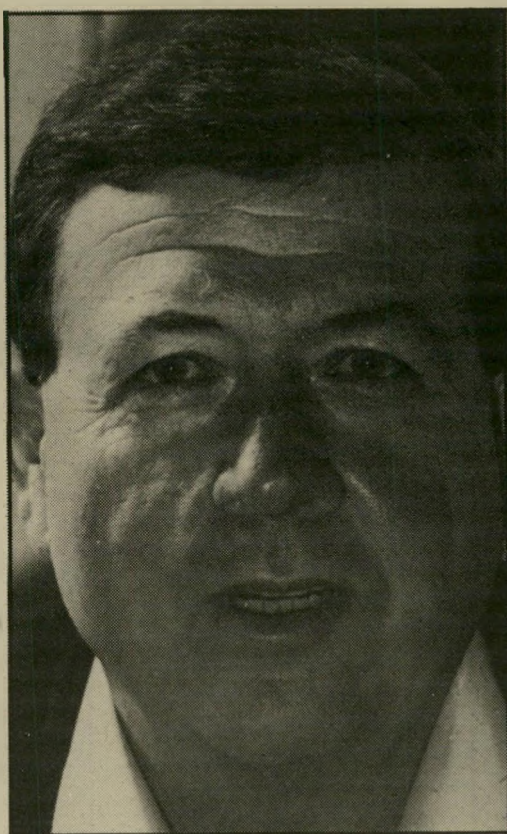
● איך נולד הרעיון להוציא תקליטים של שני הערבים שהפקתם בזמנו?

הערבים הפכו, בזמנו, לאירועים תיקשורתיים. וילנסקי קיבל מייד לאחר מכן — לפני שלוש וחצי שנים — את פרס-ישראל, ואולי הערב שלנו תרם איוו תרומה צנועה לכך. מלבד זאת עורנו לכך שהוא וסאשה ארגוב — שערכו לכבודו הופק לפני שנה — יחזרו לתודעה.

היגעת לי למסקנה שאסור שחומר קלאסי כזה, בביצועם של אמנים מהשורה הראשונה, ישכב סתם כך במחסן ויזכה להשמעה אקראית. על אירוע כמו שני הערבים האלה עוברים במשך חודשים — אז הכל למען השמעתה של תוכנית חרפעתית, אפילו אם היא בת שלוש שעות? התקליטים נותנים לשירים חיים חרשים.

● הפקת מופעים או תקליטים לא נראית לך כהתמסחות מעבר לתחומי של הרדיו?

חלק מ-40 שעות-השירור השבועיות של המחלקה שלי הן באמת רדיו-פרפור. אבל הערבים האלה — ערבי-משוררים ועריכת-הצדעה — הם הדובדבן. כך יצרנו מסורת ותרמנו משהו לתרבות הישראלית המתהווה. רדיו יוזם — זו הסיסמה שלי.

יחזקאל שופס:

„כבן לניצול-השוואה, אני אומר: צריך משפטי-ראווה!“

איוואן דמיאניוק כבר בארץ. מאחורי סורג ובריח סופר-מודרניים בכלא איילון. לפני שיחל הרעש הגדול, עם פתיחת מישפטו, שוחחתי עם יחזקאל שופס, יושב-ראש האירגון העולמי של בניהם של ניצולי-השוואה. שופס, המשמש גם כעוזרה של סגנית שר-הבריאות, שושנה ארבלי-אלמוזלינו, לא מבין כלל וכלל את הלבטים אם צריך לטרוח ולקיים מישפטי-ראווה למושע הנאצי. התשובה, לגבי דיודו, ברורה לחלוטין: כן, צריך, ועוד איך!

● ראית ביום השישי, בטלוויזיה, אשה מקיבוץ לוחמי-הגטאות, קיבוץ של ניצולי-השוואה, שטענה כי תחת לבוז את יומנו על מישפטו של דמיאניוק, כדאי שנדאג לשפר את ערכיו?

אני מתכוון להתקשר בקרוב עם קיבוץ לוחמי-הגטאות ולבקש לדבר עם האשה הזאת. האונתי לרבריה, ואני סבור שהיא לא רק שגוה, אלא בורחת מהבעיה. נכון, אומרים שהוא היה פושע קטן יחסית, אבל מה שהאשה אמרה, שעדיף ללמוד מלקחי העבר ולתקן את ההווה, יתפוס לגבי עוד שניים-שלושה דורות. אבל כיום? חיים בינינו עדיין ניצולי-השוואה.

זה לא שאני נגד קשר עם הגרמנים. הנה, רק אתמול אירחתי בכנסת את ראש-עיריית מינסטר. אבל אני לוקח גם את האורחים שלי מגרמניה לקיבוץ לוחמי-הגטאות ולתיכונות אחרות. אסור להניח לאיש לשכוח. הנושא הזה היה טאבו יותר מדי שנים.

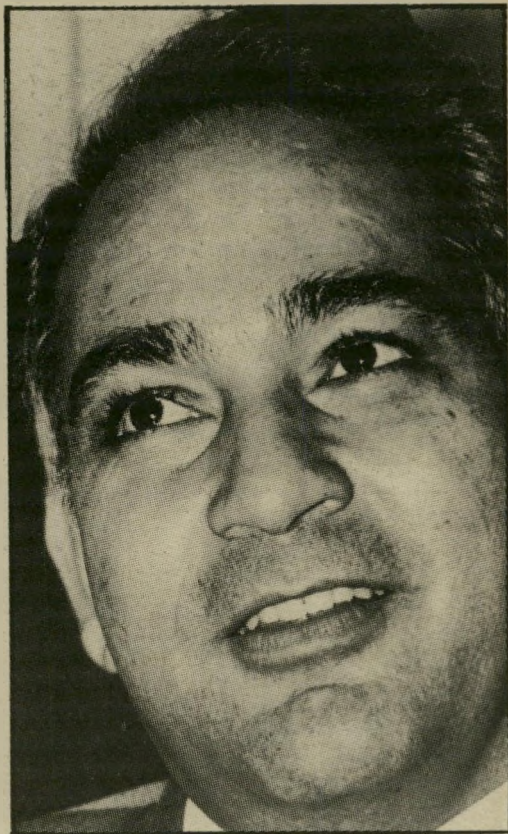
● ספר לי על האירגון שאתה עומד בראשו.

זהו אירגון וולונטארי. הדור של ניצולי-השוואה הולך ופוחת, מסיבות ביולוגיות. לכן עלינו — בניהם — מוטל להוכיח לכל מה אירע. קיימת עכשיו נטיה כעולם לומר שאולי לא היתה שואה, או שהיא לא היתה נוראה כפי שמתארים אותה. לכן התארגנו והחלטנו, כמה צעירים, שלא ניתן לשואה להישכח, חסיד-שלו.

● כיצד אתם פועלים?

אנחנו עדיין בשלבי התארגנות. יש לנו קשר עם בנים של ניצולי-השוואה בקנדה ובארצות-הברית. הכוונה ליצור מיפעל משותף לעם היהודי בכל קצוות-התבל.

אני אופטימי, כי בצד הנטיה לנסות ולהרחיק את השואה קיימת גם התעוררות והתעניינות בנושא. אנו נמצאים בקשר עם היסטוריונים ופסיכולוגים המתעסקים בשואה. אני, אישית, עובר בין הקהילות השונות, בימי האוכרה לחללי-השוואה, ופוגש שם גם צעירים. בני הדור השני לניצולי-השוואה. היענות להתארגן ולפעול בנושא ראויה לציון, ולכן צריך לקיים מישפטי-ראווה, כמו זה הקרוב, ואפילו לשריט בטלוויזיה הלימודית. אנו מתכוונים לדרוש זאת משרה-החינוך והתרבות.

מוחמד בסיוני:

„אני כמו חייל — ממלא את תפקידי!“

ההפתעה של המהומות בקאהיר הביאה אותי לשוחח עם הנציג המצרי הבכיר בישראל, מוחמד בסיוני. בסיוני, חייכני ולבבי כתמיד, לא נשמע מוטרד מההתפתחויות.

● ראשית, מה ההרגשה להיות מחוץ לארצך בזמנים כאלה?

זהו מחיר הדמוקרטיה. נכון שזה לא נעים כל-כך, בפרט מפני שאני מחוץ למולדת. אבל יש לי ביטחון מלא בהנהגה שלי.

● עם כל הביטחון הזה, כבר התחלפה פעם ההנהגה, מאז שהגעת לישראל.

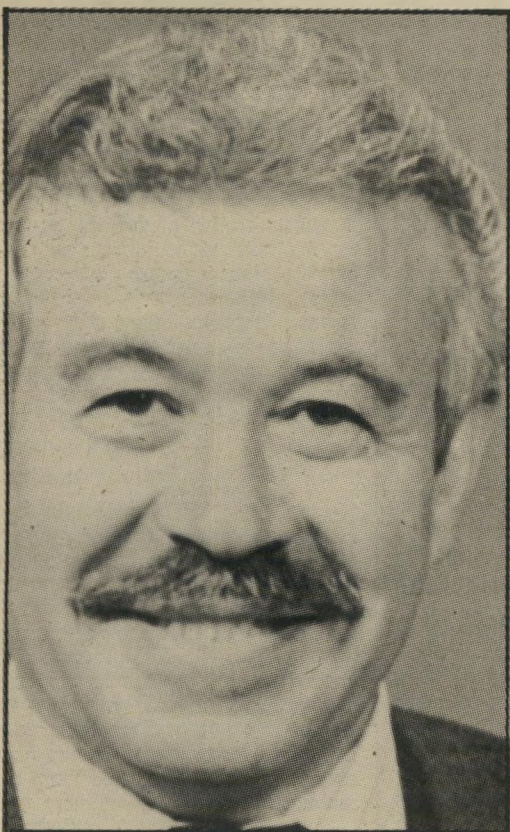
כן, הגעתי בזמן נשיאותו של אנואר אל-סאדאת המנוח, ומאז באמת התחלפה ההנהגה. אני כמו חייל בצבא — ממלא את תפקידי, וזהו זה. לאן שמציבים אותי ומתי — אני שם. לכן אני חושש כעת לעתיד.

● הופעת מההתפתחויות האחרונות בארצך?

כן. כן, מאוד הופתעתי. לא חזיתי אירועים כאלה, משום שזה לא היה ניתן לחיזוי. לא היה משהו באוויר לפני כן, או מצב מסוים שהוליד את זה. זה פשוט קרה בפיתאומיות, משמעות שהופצו במקרים שונים בצבא. יש חוגים המנסים לטעון שזוהי התקוממות נגד תהליך-השלום עם ישראל, אבל זה לא נכון.

● ומהן התחזיות שלך, מה יהיה?

אני אופטימי, ויש לי בסיס להיות אופטימי. האונת לנאמו של הנשיא מובארכי — נאום הנשיא הוא לנו כמו חוקי — הנאום היה ברור לגמרי. הוא הסביר הכל, התייחס לכל הנושאים, וניתן להבין שיהיה בסדר. גם נאומיהם של ראשי-הממשלה והשר לענייני-מדינה היו באותה הרוח. אנחנו, בשגרירות, בקשר מתמיד עם הממשלה במצריים, ועל סמך זה אני יכול לומר לך, שאני מאוד אופטימי ושהכל יהיה בסדר.

יעקב ארז:

„הלקוח תמיד צודק — גם אם הוא לא צודק!“

כשכל איזור תל-אביב הלך לראות את הפתיחה החגיגית של הרב-מכר החדש בצומת גלילות, בכביש החוף, אני מצאתי את עצמי מסתובבת בקניון איילון, שהוא מרכז הקניות האהוב עליי. אחרי שגמרתי את כל עיסוקיי, נכנסתי למישרדים וביקשתי לדבר עם מנהל הקניון, יעקב ארז.

● **היום פתחו את הרב-מכר בין הרצליה לרמת-השרון. אתה פוחד?**

אני לא מפחד. הרב-מכר החדש וקניון איילון זה לא אותו הדבר. הרב-מכר הוא מקום לעשיית קניות. אצלנו, מלבד החנויות, זה מרכז בילוי גדול. יש מוסדות, בתיקפה, ארבעה בתיקולנוע. בואי הנה במוצאי-שבת ותראי מה קורה.

● **ובכל זאת, כמות האנשים המסתובבים היום בקניון אינה דומה למה שהיה כאן אחרי פתיחת המקום.**

כמובן שלא. אז כולם באו לראות איך נראה הפלא הזה. מאז הרברים נרגעו וכמות המבקרים התייצבה. יש לנו כבר קהל מבקרים קבוע.

● **מאיזה איזורים?**

צפון תל-אביב, רמת-גן, הרצליה ורמת-השרון.

● **מלומר, בדיוק הקהל שהיום יכול לעזוב אתכם ולעבור לרבי-מכר. מה תעשו כדי שהקהל הזה לא יעזוב?**

כלי שום קשר לפתיחת הרב-מכר, אנחנו נמשיך להשתפר ונמשיך לשמור על הרמה הגבוהה מאוד של הנקיון, רמה גבוהה של שירות, מחירים סבירים.

● **יש לך, כמנהל הקניון, איזה סיקור על המחירים בחנויות?**

לא לפי החוזה, אבל כן לפי מערכת-היחסים שהתפתחה במקום. כבר היו כמה וכמה תלונות, ובכל אחת מהן טיפילתי באופן אישי. אצלנו, הלקוח תמיד צודק, גם אם הוא לא צודק.

● **אישית אני מאוד מרוצה מהקניון, ועם היריד על הלב — לא האמנתי שגם היום, שמונה חודשים אחרי הפתיחה, יהיה למצוא על הריצפה של כל הקניון אפילו בדליסיגריה אחד. מה עשיתם, הייתם את העם?**

אולי בעקיפין. הנקיון היה חשוב לנו מאוד מההתחלה. יש לנו ארבעה אנשינקיון בכל מישמרת, ויש שלוש מישמרות ביום. אם משהו כבר זורק סיגריה על הריצפה, לא עוברת דקה ואיש הנקיון מרים אותה. מהנסינו אני יכול להגיד לך, שכאשר אנשים רואים את הנקיון מסביב הם שומרים עליו בעצמם.

פיליס גלזר:

„הם רוצים בריאות אך לא יודעים איך!“

בהתחלה היא היתה עולה חדשה. אחר כך שחקנית ועיתונאית. יותר מאוחר היא הגיעה לצימחונות והוציאה לאור את ספרה חגיגה צימחונית. שנמכר באלפים רבים של עותקים. מאז היא הכוונה הגדולה של הטיבעונות והצימחונות בארץ. בעלת טורים בעיתונים, בעלת מדור בגליצה"ל. עכשיו היא פותחת בית-ספר לבישול. שאלתי את פיליס גלזר אם לא די בסיפורה, במדוריה בעיתון ובגליצה"ל, כדי לתת אינפורמציה למי שמעוניין בטיבעונות וצימחונות.

קורס כל, זה לא בדיוק בית-ספר. זה הרבה יותר צנוע. אלה יהיו קורסים בני שלוש שעות כל אחד, שיערכו במטבח של רירת. כל תלמידה או תלמיד יוכלו לבוא לקורס בודר אחד בנושא מסוים. ואם ירצו, יוכלו לבוא לכל הסידרה, שתכלול שיכעה קורסים. כל קורס יכלול הרצאה, הרגמה, בישול ואכילת התוצאות.

עכשיו לשאלה שלך. ספרה-בישול הצימחוני שלי הוא ספר-מתכונים. אפשר לבשל לפיו. אבל כדי לדעת יותר על טיבעונות וצימחונות, כדי לדעת מה אפשר לאכול עם מה, מה עוזר למה ועוד מאה שאלות המתעוררות אצל בני-אדם העובר לאוכל טיבעי.

● **איך נולד הרעיון לפתוח בית-ספר, או קורסים, כפי שאת קוראת להם?**

בשנים האחרונות, אולי בגלל מה שקורה בעולם כולו ובארצות-הברית במיוחד, חלה התקדמות גדולה מאוד ברצון של האנשים לעבור למזון בריא. יותר ויותר אנשים בעולם עוברים לצימחונות וטיבעונות, ומכאן שיותר ויותר אנשים פונים אליי כל הזמן, הן בטלפונים והן במכתבים, בבקשות לעצות, לתפריטים ולכל מידע הקשור בנושא. כשראיתי את ההתעניינות הרבה, החלטתי לאפשר לאנשים לבוא וללמוד באופן רציני.

● **מה הם שיכעה הקורסים, הכוללים את הלימוד בילוי?**

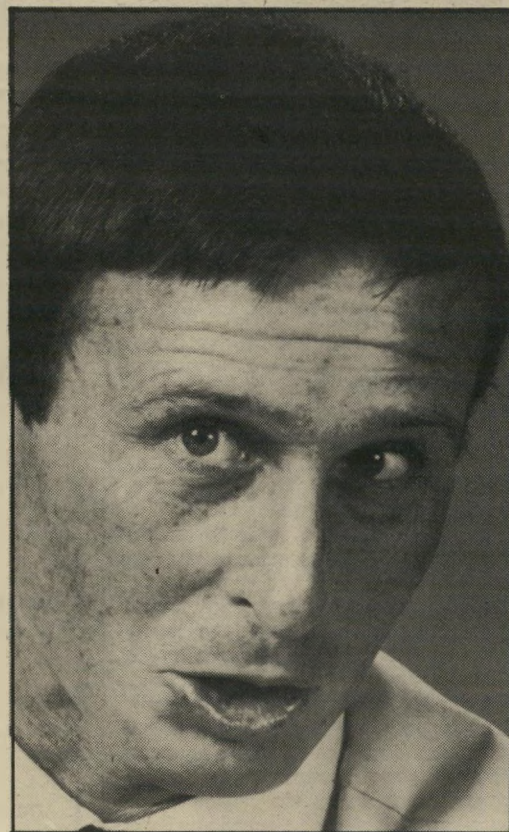
הקורס הראשון הוא יסודות המטבח הצימחוני, תיאוריות ועצות למתחילים. קורס אחר הוא בישול צימחוני מהיר לנשים עסוקות. יש קורס שלם על המטבח ההודי הצימחוני, ויש קורס להכנת מתנות אכילות. בגלל הקירבה לחגיגה-פסח, יהיה קורס מיוחד למאכלי-פסח, קורס אחד יהיו כולו על טהרת המנות האחרונות, ויש קורס לאנשים חולים הזקוקים לדיאטות מיוחדות, כמו מזון נטול-מלח, נטול-כולסטרול ונטול-סוכר.

● **כמה יעלה קורס אחד בן שלוש שעות?**

37 שקלים חדשים, כולל ארוחה בסוף הלימודים.

● **פיליס, תרשי לי שאלה עדינה. העברית שלך לא לגמרי מלוטשת בשביל להרצות. איך תסתדר עם זה?**

את צודקת. בגלל הסיבה הזאת כל קורס אני אתן גם באנגלית וגם בעברית. מי שהאנגלית שלו יותר טובה מהעברית שלי, יוכל לבוא לשיעורים באנגלית.

מיקי קאופמן:

„אם רוצים להזיז משהו לא צריך נעימות!“

תשדיר-רדיו יוצא-דופן מושמע עכשיו כמה פעמים ביום בגליצה"ל. מוסיקה שקטה מאוד ועליה קול מאוד עמוק וגברי. המדקלם שורות כמו: „נתנו לך אותו כדי לירות/נתנו לך אותו כדי לחיות/אבל דבר אחד אתה חייב לזכור/כל רובה. כל רובה הורג, אם לא תשמור!“ או: „נתנו לך אותו כדי ללחום. נתנו לך אותו גם ליום-יום“ וכו'.

אחרי השמיעה הראשונה פניתי אל יוצר התשדיר, הפיר-סומאי מיקי קאופמן, ושאלתי אותו אם התשדיר אינו בוטה מדי, או אפילו מפחיד.

אני חושב שכן, זה שפנית אליי מייד אחרי ששמעת אותו פעם אחת, מראה שהוא עושה את העבודה.

● **מי הזמין אצלך את התשדיר?**

מחלקת-ההררכה של צה"ל. הנושא אינו חדש. עוברים עליו שנים, אבל מדי פעם צריך לחדש דברים, כדי לעורר את העניין של זהירות בנשק. בהתחלה חיברנו כמה דברים יותר נעימים לאוזן, אבל מאוחר יותר החלטנו שאם רוצים להזיז משהו לא צריך נעימות.

● **וכשיצא מה שיצא, לא נבהלת מההרפפות?**

כן, גם אני נבהלתי לרגע, אבל חשבתי, ובכך גם שיכנעתי את הלקוח שלי, שאם מדברים אל לוחמים, מותר גם להיות לא עדין.

● **וצה"ל אישר מייד?**

כשבאנו לפגישה עם הקצינים הממונים על הנושא ודיקלמתי את הטקסט, נפלה שתיקה גדולה מאוד. היה איזה פחד מהדימוי המאור גברי, אבל בסוף, כמו שאת רואה, זה התקבל.

● **אתה חושב שזה תשדיר גברי?**

אההה... כן. ההיסוס שלי הוא בגלל הפחד של הגברות הפמיניסטיות. אבל כן, זה כפירוש תשדיר גברי, שצריך לדבר אל גברים.

● **אתה מאמין שהתשדיר יעזור, שאנשים יזהרו יותר כשהם נושאים נשק?**

ברור לי שזה יעזור מודעו.

● **אבל בוודאי לא יותר מאשר הטררגדיה בעיך כרם.**

לדעתי סיפור עיון-כרם, כמה שהוא מוזעזע, לא יעשה את העבודה. אנשים לא תופסים את הסיפור הזה, זה נראה כוח עליון. כדי להמשיך ולחיות, צריך להתעלם מזה. אף אחד לא יחשוב שזה יכול לקרות לו.

● **למה התשדיר משודר רק בגליצה"ל ולא בנקל ישראל? הרי יש אזרחים רבים הנושאים נשק.**

יש לך כסף בשביל זה?

● **לא, אבל גם למישטרת ישראל יש, או צריך להיות לה, עניין שאזרחים יזהרו בטיפול בנשק.**

רעיון לא רע לגמרי. קניתי אותו.

הראש הקטן

והראש הגידולללל

אינני יודע מי בדיוק היה בעל המצאה, אני מניח שלא היה מקרב תלמידי בית-הספר חוגים בחיפה, אך אחד הרבנים המעטים הזכורים לי משיעורי הסיפורות שלי כתלמיד באותו בית-ספר היה הרעיון להפיח קצת רוח אוסכסצנית בשיר-עם ידוע של ביאליק עליידי תוספת תמימה לכאורה בת שתי מילים חוזרות: "בעליונים" (בתחתית נים". בפועל הכבצע הרבר כך: אחרי כל חצי טור של הפיומן יש לי גן נוספה המילה "בעליונים" ואחרי המחצית השניה "בתחתונים". וכך, פיומן האהבה של ביאליק שראשיתו במקור:

יש לי גן ובאר יש לי,
ועלי בארי תלוי דלי;

עבר מטאמורפוזה:

יש לי גן בעליונים ובאר יש לי בתחתונים ועלי בארי בעליונים תלוי דלי בתחתונים וכך הלאה — עבור על פני השורות: "אמי נמה בעליונים, נרדם אבי בתחתונים... דודי הולך בעליונים, דודי הולך בתחתונים" — עד סופו של השיר ביישמוז.

כשגונב מעשה-הגבלה ליריעת מחנך הכיתה, עלתה בו חמתו עד להשחית. לא בלי מידה של צדק, אך בוודאי בלי מידה של הומור, תיאר את המעשה במילים הרופות ביותר כוואנזאליזם כמעט היטלרסטי (הימים ימי מילחמת-העולם השנייה). כגסות-רוח וכפגיעה חמורה בכבוד המי שורה הלאומי.

ואני אז בעליונים כבני 14 בתחתונים. אז עדיין לא ידעתי זאת אך, לפחות מבחינתי, גולדה באותו יום שבו צחקנו עד דמעות למישמע החוכמה, האינפאנטילית במיקצת, התופעה שבעינינו בארבעים שנה תיקרא בפייכל בשם "תיסמנות הראש הקטן". היתה זו תגובה טיבעית, גסה כדרך נערים, תגובה בריאה מאוד למה שבעינינו התל-מדים הצטטיר אז כמליצות שרופות, כיוון, כחה גירום שיקרית בערכים קנויים משית-מילים. בקצרה: אנטי-ידות, רעל-שכנגד לכל האקלים הרוחני הרווח בבית-ספר עברי בחיפה האדומה, הציונית-פאתטית בפלשתיותה."

כיום — 40 שנות-מידבר אחר היום ההוא — אני קורא רשימה בעיתון עברי על סיפורי החרש של יהודה עמיחי (מנחם כן, "כל האדם אדם", ידיעות אחרונות 27.12.85). הרשימה רצופה לריבוי-שבת, כראוי לשירי עמיחי, ורק, "צר אחד, לא סימפט" מצא המבקר בשירי המסורר החר-שים. הכוונה לסוג מסויים של אידיאולוגיה גופנית אנטי-יהודית, סוג אשר "כמוכן מסויים" כמוהו כ"כפירה בעיקר". לא פחות ולא יותר. והמבקר מצטט מטורי עמיחי לשם הרגמה: "אל תתני לי את נפשך, / תני לי את גופך שלעולם לא ארע עד תום". לכאורה, שורות נאות של אדם מן הישוב, שהיה רק מפסטו או, להבדיל, מנחם כן, יתבעו שחיה אומללה זו את "בשעה". אז מבקרנו מגיב: "מה פירושן של אמירות מסוג זה? כפועל, פירושן בול לכל מה שאיננו כאן ועכשיו, לכל מה שאיננו נראה לעין וגלוי, לכל מה שאיננו בעולם הזה" (הוא הגוף הוא העיקר, ומכאן הבעול הזה). ועוד לא היגענו לתחתית הבור: וכל זה בשם האנטי-פורטיסאניות כביכול, בשם הגוף. ואם הגוף הוא העיקר, ממילא הופכת השמירה על הגוף לערך העליון מכולם. ומכאן קצרה הדרך לבזו (נוסח יהושפט הרכבי היוצא נגד בריכוכבא) כלפי כל היסטוריות הגבורה הישראלית. כאן מוסיף בן עוד משל עמיחי:

כזכור, שיר לבנו). תהיה ראש קטן. לא בדאי להיות גיבור. בדאי להיות גיבור. ומעבר להשקפה בזו או אחרת, ברור שמדובר כאן באידיאולוגיה באנאלית, מוכרת, אופנתית.

ברור, לא? אידיאולוגיה באנאלית אופני תית — "לא בדאי להיות גיבור, בדאי להיות" — שמקור 40 שנות מילחמה בלתי-פוסקת של גוי "גיבור" החי על חרבו המטאפוית. ומהי, יורשה לשאול, האידיאולוגיה-שכנגד? זו שאינה לא באנאלית, אף לא אופנתית? אנו קוראים ואיננו מאמינים למראה עינינו: הרי זו אותה ידועה-בציבור, "מוכרת" לא פחות של גיבורי בריכוכבא ומתאבדי מצרה, של פוסלי יהושפט הרכבי ושל מי שמעו לבוא למשורר בטענות על שהוא יועץ לבנו: "בדאי להיות". אפילו סיגנון כתבי-הקטרוג באנאל, מוכר ואופנתי למדי. האין "אשר על כן" זה שבכאן מוכיר לכם משהו: אולי את סיגנונו של חוצבי להבות אחר, גיבור נדבך ואכזר שהשמיע קולו רעמים בימי ראשית מילחמת הלבנון עד שבאו העוברות וטפחו לו על פני המליצות ונשתתק. ראש גדול מאוד שהיה לראש קטן מאוד — ואילם.

הוא שאמרנו: תיסמנות הראש הגדול. ואם הגוף הוא העיקר, ממילא הופכת השמירה על הגוף לערך העליון מכולם. וזה, כמובן, דבר ראוי לכל גנאי, שהרי למ"ב וחבריו יש ערכים נעלים הרבה יותר מאלה של השמירה על הגוף ועל החיים: "כל מה שאיננו כאן ועכשיו, כל מה שאיננו נראה לעין וגלוי, כל מה שאיננו העולם הזה". מכל אלה מחסרים עמיחי ודומיו הבלתי-מטאפיסיים את נפשם ב"אגואיזם הקטן והלא מזהיר" שלהם.

אכן: פנים רבות לו לפאשיזם התרבותי שלנו, ועוד לא עמדנו על אפסיקציותיהם. לכן "חשוב כל-יך" — אני שוב מצטט את בעל המאמר שלנו — "לבד שבע עיניים את הסחורה האידית אולוגית שהוא" וחבריו "מוכרים לנו". שאם לא כן, או אם דווקא תרצו: אשר על כן, צפויה לנו הסכנה שנישאר בלא "תרבות האזהרות והמעצורים" שמנחם כן כבר השתחרר ממנה מכבר:

הרגמה האלוהית של מצב זה (מצב הדיכוי בלא התחשבות בתרבות האחרות והמעצורים) הוא כמובן, התנ"ך (כמובן!!!). ההתנבאות (המקיימת זיקה ברורה למילה להביא — להביא מילים מאוהדים) הוא המצב השירתי הטחור ביותר. משום שהמבט הוא מדידם. הוא מוליד המילים עוברות דרכו. באות מתוכו (נביעה — נביאה) או מחיבה לו, יעוברות דרכו. (מנחם כן, "יונה וולך: נס גדול היה פה", ידיעות אחרונות, 11.10.85).

ואני מאמין לו לכותב שהוא "מוליד", וגם זאת ש"המילים עוברות דרכו, באות מתוכו או מחוצה לו". ורק שלא-רץ המובטחת אין זה מוליכות אותו, גם לא אל הכנת התנ"ך חסר "תרבות האזהרות והמעצורים" בעיניו.

אשר על כן — מתוך אותו שיר-עם של ביאליק, אם גם בלא תוספות:

אחוד חידות לך: מדוע
רץ הכד אל המבוע.

אחור וגם אשבו: הוא רץ לצורך נביעה — נביאה, אבל גם כדי, להביא. ועל הנביא שממנו "מביאים" פירחיה-נביעים שלנו את "המילים העוברות דרכם" ואולי, "מחוצה להם" — כרשימה הבאה.

נתן זך

מפרים

הפאר אדוכס

של אפלפר

פוחת אדם ספר פרוזה עברי חדש ונתקל בו, למן העמוד הראשון, בלשון צחצחות, שהשאב לונה הרדודה ביותר שלטת בה: "החצוק שב לפרוח על שיפתותיה", "האור חגג בכל פינה", "הצער כוסס בהם", "השמועה הזו מילאה את נפשה הר" וכו'. כאן הימים הם "ימי עמל" והשכונות "נוקפים". צלילי הפסנתר הם "ענר גים" והאורש נמשך חודש חודש "כאורכם של ימי האור". למליצה השדופה מצטרפים כאן עיוותים תחביריים, שהם כחלקם תוצאה של כוונה מתחננת ("על הבית העיני כעורבים הרופאים ולאחר מכן מפרוודור לפרוודור ומלישם ללישכה"). ובחלקם — עדות לחוסר שליטה בשפה. טעויות, ששום אדם השומע עברית באמת לא היה נכשל בהן (תוי פניה — קסמו את

עיניו") מצויות כאן בכל עמוד. ברור, שהפה המדבר מתוך פרוזה זו נוגס בשפה העברית בשיניים תותבות וכחך קהה. קהות זו ניכרת בעיקר בשפע המתקוות של המיטאפוריקה "הפיוטית" והמוסיקאליות המודגשת, הראור-נתינת, ניכר, שאותו חך אינו מבחין בטעמים דקים והוא זקוק למתיקות זוועקת.

ובכן, לכאורה, ספר פרוזה קלוקל נוסף (באלה אין מחסור), שמותר להניחו לאחר קריאת חמישה העמודים הראשונים. רא עקא, שהספר הוא פרי עטו של אחד המספרים הישראליים המרכזיים ביותר, אהרן אפלפר, מי שהוסיף לסיפורתנו נכסים ודאיים בכמה מסיפוריו הקצרים וברומאן שלו, תור הפלאות, המישפטים שצוטטו לעיל נטולים מן העמודים הראשונים של סיפורו החרש, בעת ובעונה אחת (הוצאות כתר — הקיבוץ המאוחד), שהוא אחת מיצירותיו הקלו-שות והמטושטשות ביותר.

ברט ברכת

שיר מחול פילוסופי

מי ששחר תמיד על נעליו
נעליו לא בלו מן הסתם.
ומי שלא היה עיין או עצוב,
גם לא רקד מעולם.

וכאשר מזיקנה יבלו נעליו,
שכמוך נועדו רק למידרס ולבעיטה.
דע לך שהנעללים שלך, נעליך
עשו חיים יותר ממך.

מעולם לא רקדנו יפה יותר
מאשר על פני הקברות.
אלוהים משמיע למתפגור
את היפה במנגינות.

עברית: נתן זך

אכן, גם סופרים מוכשרים עשויים להיכשל, ואם תרומתם לסיפורת היא ניכרת כזו של אפלפר, ראוי לעבור על כישלונם בשתיקה. אבל הפרוזה הקלוקלת של בעת ובעונה אחת ראיה לתשומת ליבנו משני טעמים. ראשית, הקלקלות המתגלגלת בה אופיינית במידה זו או אחרת לכל יצירותיו של אפלפר. שנית, קלקל לת אלה קשורות בדרך מורה בייחודו הסיפורתי של אפלפר ובמקום הבולט שלו בסיפורת הישראליה.

פרוזה רוחה

אפלפר, חתן פרס ישראל לסיפורת, כתב, כותב וכנראה גם יכתוב תמיד פרוזה עברית גרועה ורוחה. מישפטיו נטופים מיטאפוריות חבר טח, "מתנגנים" התנגנון של כנר בית-קפה גרוע, רופפים בתחבירם, מלאים טעויות דקדוקיות, ושימושים מוטעים או "מתים" באוצר הניכים העבריים. כל יצירותיו — עד אחת — משתפרות בתרגומיהן. אפילו כשעה שהתרגומים כשלעצמם הם נינונים למדי (אגב, בכך אין אפלפר צודד בקרב המספרים הישראליים, יש לו שותפים רבים וכולטים. למשל, יורם קניוק). עם זאת, מעלמים התרגומים המשופרים את הפאראדוקס של יצירת אפלפר, שבה גלום ערכה התרבותי.

יצירה זו עומדת בסימן הניגוד החרף בין "השפה" (הכוונה לכלל מערכת הביטוי) לבין "התוכן" (ההווה המבקשת לה ביטוי). לכאורה, ניגוד כזה לא ייתכן ביצירה הסיפורתית האמי נותית, שאין להבחין בה, כידוע, בין צורה לתוכן. הוא סותר את כלל ההנחות הפואטיות המקובלות עלינו. אף על פי כן, הוא קיים ואולי הוא אף הכרחי ביצירתו של סופר יהודי, המנסה לתת ביטוי לחווית השואה, המכשילה כל ביטוי. אפלפר הוא נציגו של האדם היהודי לאחר השואה — אדם ללא שפה. הוא מחוסר שפה משום שקורות חייו לא הניחו לו ללמוד אף לשון על בוריה. בבית הוריו דיברו אותה גרמנית מלאכותית ודלילה, שהיתה אופיינית למעמד הבינוני המתבולל של יהדות מזרח אירופה. בית זה נהרס לנגד עיניו בעודו ילד, ומיד היה עליו לסגל את עצמו ללשונות שונות ומשונות, לשור נות האיכרים שבקירבם נדר, כדי להסתיר את זהותו היהודית.

לארץ הגיע בגיל שבו כבר אין האדם קולט שפה קליטה עמוקה, החוזרת אל השיתין. הוא למעשה, לא התגבר מעולם על פער הלשון שנפער בחייו. יתרה מזאת, אפלפר הוא אדם מחוסר תרבות לשונית. משום שהעולם שבו גדל

ובעיצובו הוא עוסק כאמן לימד אותו להתייחס אל השפה כחשד עמוק, שהרי עולם זה הוכיח את אינאונותה המוסרית של השפה, ואף חייב את השימוש בה בעיקר לצורכי רמייה והטעיה. בכל אופן, עולם זה מוטט לחלוטין את הנורמה התר-בותית של השפה המדוויקת, החדה, המבטאת דברים, "כמו", מפני שאין לשון המסוגלת לבטא אותו עולם "כהווייתו".

מקסימום ומינימום

באורח פרדוקסאלי, מצא אפלפר האמן מעין ישועה במצב זה, שבו הרס השפה איננו סטיה מיקרית מגורמה מתקנות האל תגובה הכרחית על התגרות שאין לעמוד בה. אפלפר מטיבו הינו איש הקיטש. זיקתו המהותית אל הביטוי הסיפורתי הינה זיקה של קיטש — היינו, זיקה המבקשת להשיג את מאקסימום ה"יופי" שבבי-טוי במינימום הנאמנות לאובייקט. שאותו מבק-שת השפה לתאר או לבטא. בנסיבות תרבותיות "נורמאליות" היה אפלפר סופר מחוסר כל ערך. אבל בנסיבות המיוחדות רצח הרב לקיטש שלו תפ-קיד. הוא נעשה "פונקציונאלי". הביטוי הלשוני פרוש על פני יצירתו כמו גלילי צמר-גפן ציב-עוניים: אבל גליליים אלה מכסים על עיוות או על פצע שאסור לחושפם. אפלפר משתמש בשפה לא לשם ביטוי מדויק ומאובחן של החוויה, אלא, להיפך, לשם טיטושה והסוואתה. אבל טיטושוש והסוואה אלה יש להם ערך לא רק כעדות למצב הקיומי של הסופר אלא גם כתכסים, המאפשר לו לבטא, ולוא רק במקצת, את מה שאינו ניתן לביטוי, לכאורה. כלל מיעולו הסיפורתי צריך להיות מובן כמחווה של עירפול וטיטושוש, שהוא בבחינת אסטרטגיה ערומית: אסטרטגיה המב-קשת לצוד את הביטוי תוך ביום תרגיל של בריחה מן הביטוי. המתקיות הקלוקלת של השפה היא כאן גילוי של חוק השליט בכל רובדי היצירה. לא לגעת בפצע; להעמיד פנים שהפצע כמעט שאינו קיים; לבסות, להיתמם. יש לזכור, שכסופר הכותב על השואה מזה 30 שנה עדיין לא תיאר אפלפר אפילו הריגת יהודי אחד בידי הנאצים (אם נהרג יהודי בסיפור מסיפוריו, רוצחו. הם יהודים. ראה תיאור רצח הרב בתור הפלאות). בכלל נמנע אפלפר מעצם הנגיעה בהוויית ההשמדה. בסיפוריו הכל הוא בבחינת לפני או אחרי. הצליל הנורא עצמו אינו מושמע. רק הדיו או ביהודי מתערבלים ומתערפלים אלה בתוך אלה.

מכאן הליכתו של אפלפר כאמן על חבל רק מן הרק מראשית הופעתו בסיפורת (סיפורי עשן) ועד ימינו, ומכאן גם מעירותיו התכופות לעבר הקלישאות, הליריים המתחנחן, הסתמיות, ההש-תקעות עדי-לאידע ב"אווירה" המבטלת כל ממש, השימוש בסמלים רדודים. כל אלה אינם אלא אמצעי בידוד והגנה מפני "הדבר עצמו". בסיפוריו הטובים מתממש מעבר לחומרי הבידוד משהו מן "הדבר עצמו" (הכוונה היא לרישומו החוויתי ולא לפרטיו ההיסטוריים). בגרועים שבהם נותרים חומרי הבידוד הווליים בלבד.

בלי זמן ובלי מקום

כך הדבר נבעת ובעונה אחת. מעשה במיש-פחה יהודית וינאית מתבוללת, ההולכת לבקש ישועה לבת חולת-נפש בצילו של רבי חסידו בהרי הקרפאטים. לרגע אין הסיפור משכנע אותנו בממשות האנושית של גיבוריו. האנשים הללו אינם יהודים ואינם מתבוללים. הם אינם וינאים ואינם סוחרים. הם בכלל אינם בני זמנם וריאים. כשם שמחלת הנפש של הבת ("סמל" או מיטאפורה של מחלת היהדות שאיבדה את זהות תה) היא חסרת כל איפיון מיוחד, כך גם הווינאיות המתבוללת של אביה מחוסרת כל סמנים ייחור-ריים של תרבות ואורח-חיים. אוטטריה של ערב האנשלוס, כפי שהיא מתוארת בספרו, יכולה להיות גם אוטטריה של אפרטה מימי האזמפריה. סיפור על חיפוש שורשים יהודי ערב השואה. כאמת לפנינו מערכת של ג'סטוט סימליות, "רבות משמעות" וריקות מכל תוכן; ג'סטוט שטופות ב"אווירה", בנזב ובתיאוריות לירית בפרוזה.

הקריאה בבעת ובעונה אחת מביכה, כמעט מביישת. עם זאת, אפילו בה אין כדי לבטל זו ערכה התרבותי של יצירת אפלפר. יצירה זו מבטאת דרכו מרכזי במצב היהודי של דורנו, מצב, ששבירת כליו של הביטוי התקין והתעיה בין הריסות השפה הם מסימניו המהותיים. אפלי-פלד הוא סופר "גרוע" חשוב. בעיניו בסיפורות העברית הוא רופף, אמביוואלנטי ומרכזי. יכול להיות שבסיפורות היהודית הנכתבת אחרי השואה מעמד כזה הוא המעמד הסיפורתי האוטנטי והטיבעי ביותר.

דן מירזן

הצנזורה הקדושה

לפני זמן לא רב היה לי הכבוד המפוקפק להכיר אישית את חברי ועדת הצנזורה הישראלית לסרטים ולמחזות. לא היה עולה בדעתי לפגוש את החבורה הזאת ולולא פסלה הצנזורה להצגה את המחזה שלי מיסטריוס אמריקאית. נסעתי לירושלים בלוויית עורך-הדין צבי לידסקי, נחתנו באחד האולמות של משרד-הפנים בעיצומה של ישיבה שדנה בפסילת המחזה. נדמה לי שהיו יותר מימיו איש, שאת רובם לא היכרתי ולא ראיתי מעודי. לפי מיטב ידיעתי, לא הייתי חייב מאומה — לא כספית ולא רוחנית או נפשית — לאיש מן הנוכחים. חשתי רגשי-הצנזורה נורא בלי יכולת להרגיע את עצמי בעזרת ההגיון. אמרתי בלבי: מי הם, לכל הרוחות, האנשים האלה, המעזים להתערב ביצירותי? הרי מעולם לא הוזקתי לאף אחד מהם וגם עדיין לא הייתי על קיומם הפיסי או הרוחני, להבדיל מקיומם כוועדה רישמית.

יושבי-הראש, יהודי בשם יוסטמן, שאחר-כך הסתבר לי שאביו היה בורשה עיתונאי אמיץ שלחם למען חופש העיתונות (ללמדך שבמיקרה זה נפל התפוח רחוק, רחוק מהעץ), אמר לי כי נעלב ממה שאמרתי באחד העיתונים, שחברי הוועדה מקבלים שכר בעד מלאכתם הבורה, „אנחנו לא מקבלים שכר“, הדגיש יוסטמן. „אנחנו כאן גוף וולונטארי“, כלומר, מתנדבים. למישמע הרברים האלה נתרחתתי עוד יותר ואמרתי להם מייד: רבותי, קודם לכן עוד יכולתי להבין אתכם. הרי גם ברוסיה הסובייטית יש צנזורה, ועד כמה שידוע לי — אלה המסרסים, מקצצים ומסללים שם יצירות אמנות מקבלים שכר כעד עבודתם. כשאנשים עוסקים במלאכה בוויה כזאת לפרנסתם, להביא לחם לביתם, אני עוד מסוגל איכשהו להבין את המוטיבאציה שלהם. אבל אתם? מניין יש לכם פנאי לבוא לשיבות באמצע היום? או לחוות השכם והערב כסרטיס פורנוגראפיים? האם כולכם מיליונרים ואינם צריכים להתפרנס למחייתם? או שמא איברתם כולכם את מקומות עבודתם בעקבות המפולת הכלכלית ומישרד-הסעד מפצה אתכם בכך, שהוא מניח לכם להוסיף בצנייה כסרטיס ובמחזות? בקיצור: האם יש לכם מישור שמסבסד ומפרנס אתכם. אחרת אני לא מסוגל להבין כיצד יש לכם פנאי לבוא למיפגשים שלכם.

באותה ההזדמנות גם נשאתי נאום חוצבי-להבות, שבו ציטטתי להם בין השאר את מינשרו המפורסם של מילטון האנגלי בעד חופש היצירה והעיתונות ונגד הצנזורה. אבל הכעס שלי התמקד לאירדנות באותם חברי-הועדה החבושים כיפות, או כאלה המחזיקים בדעות שמרניות. עיקר זעמי יצא על אותם חברים הטוענים שהם בעלי השקפת-עולם ליבראלית, נאורה, וכי הם יושבים בוועדת-הצנזורה כדי להגן על הדמוקרטיה ועל חופש-הביטוי.

לא, רבותי, אמרתי להם, בעצם ישיבתכם בוועדת הצנזורה אתם נותנים לגיטימציה לגוף מבחיל זה. לדעתי, על כולכם להתפטר, ואם אינם עושים זאת, אתם גרועים בעיניי מאדם דתי או שמרן הנלחם על השקפותיו. כאמור, יצאתי מאותה ישיבה בהרגשה של השפלה. אפשר לומר שהרגשתי כמו גיבור של איריסטר פאנס המתנצח עם הקפרדות במחזהו המפורסם הצפרדעים.

פגישה שניה

בפגישה שניה שהתקיימה בתל-אביב עם ועדה מצומצמת, לא חסרו רגעים קומיים וגירי-טסקיים, הראויים לעטו השגנו של גוגול. אדם קשיש בשם ברוך אביבי ניסה שוב ושוב לשכנע אותי לקצץ את המחזה „למען טובת האישית“. בין השאר אמר לי, שגם הוא חבר באגודת הסופרים. בשמועתי זאת פרצתי בצחוק ואמרתי לו: קולגה יקר, אם אך אינני מבין מה אתה עושה כאן. הרי האגודה שאתה חבר בה שלחה לאימוץ גם בשימך מיברק למישרד-הפנים, ובו מחאה נמרצת נגד כוונות הצנזורה לצנזר את המחזה שלי. מסתבר שאתה מהווה חידוש גדול בנף התרבותי שלנו: גם מקצץ וגם מוחה... אבל הנלעץ ביותר באותו מעמד היתה שיחה שלי עם גברת אחת, לאיכיליך צעירה, כשם לאה לופנפלד, שדנה עימי בכובד ראש כיצד עליי להציג סצינת מישל על הבימה — מהצד, מאחור או מלפנים.

לבסוף היסכמנו כי אציג את המישל בווית אחורית. במיקרה זה שיתפתי פעולה עם הגברת הנכבדה ועמיתיה רק על שום ההיבט הקומי שבשנינו. למען האמת, אסור לוועדת הצנזורה, עליי עקרונותיה שלה עצמה, להתערב בהצגה אלא רק בצד המילולי של המחזה.

עכשיו לעצם העניין. בזמנו יצא יגאל אלון המנוח, שבין שאר תפקידיו המגוונים היה גם שר-התיאטרון, להודיע על מינויו של משה זאב, נהגה וועדת-הצנזורה בעבר שלא להתערב בתחום היצירה התיאטרונית, פרט לפרשת מחזהו של עמוס קנין חברים מספרים על יו. אני מניח שבשטח היצירה הערבית פני הרברים שונים מאוד, אך כך אין לי מידע ברור. למעשה, לא נהגה הצנזורה להתערב, אפילו עברת על החוק ולא היגשת את המחזה שלך לעיונה כלל. הם פשוט העלימו עין והניחו ליוצרים לעסוק בשלהם כאין מפריע.

אהבה אפלטונית

הוועדה קמה לחיים לאחר כינון ממשלת האחדות הלאומית. אשר לחבריה שמן הליכוד, לזכותם ייאמר כי נהגו ועודם נוהגים בעיקביות רבה. לא הממלא-מקום יצחק שמיר, לא המדינאי הרגול חיים (יצרן מישחקי הלאגו) קופמן, לא פסח גרופר ואפילו לא עורר-הדין רוני מילוא מעולם לא התקשטו בנוצות לא-להם של ליי בראליוס מערכי. בצמידות למנטאליות הוידאנר ביסטית שלהם, ראו במוסד-הצנזורה דבר מוכן מאליו, מאושיית המדינה. כך מאז ומתמיד, טענותי מופנות בעיקר כלפי אנשי המערך, בראשותו של ראש-הממשלה שימרון פרס. שחזרו וביקשו לפני הבחירות האחרונות את תמיכתו המוסרית של ציבור הסופרים. אני מוכן בהחלט להאמין למר פרס שהוא אוהב-ספר וקורא בשקידה פרוזה ושיירה עברית. אבל אם לשפוט עליי המעשים שעשה עד כה לתקנתה של הסיפורה העברית — המרדור בהאבה אפלטונית, אולי מותר להעיר לו, בהזדמנות זו, כי אילו היה מכהן כראש ממשלת צרפת ומתיר לצנזורים צרפתיים (אין כמובן דבר כזה בצרפת!) לפסול סרטים ומחזות על בימות פאריס, אין להניח שאיב מונטאן והשחקנית המנוחה סימון סניורה היו מסכימים להיפגש או אף מתיידדים איתו.

קמה כל המחמה סביב המיסטריוס האמריקני קניט חזו משרד-הראשי-הממשלה הוודיע, וועדת-הצנזורה במתכונתה הנוכחית עומדת להתבטל ובעתיד תפעל במיסגרת מישרד-הראשי הממשלה. אך ראה זה פלא, כשהתמנה לתפקיד שר-הפנים הרב פרץ... אותו רב שהגניזו הפרמיטי טיוויים הם עלבון לאינטליגנציה — ויותר מזה: עומרים בסתירה גלויה ומבישה לכל ערכיה של הסיפורה העברית הציונית מאז תקופת-ההשכלה — עמד כבוד הרב על כך שוועדת-הצנזורה תישאר תחת פיקוחו הישיר, וראש-הממשלה הליבראלי שלנו, שומר הספרים והסיפורה, נעתר ומסר לו את השי הזה — כביכול מחוסר-רבייה.

הוועדה מגבירה פעילותה

בימים אלה אנו עדים להתגברות אינטנסיביות בפעילות הוועדה. מחזות נפסלים או מקוצצים בזה אחר זה. הנהלות התיאטרונים משותקות ואינן יוצאות למאבק נמרץ מזה שהוא בעצם „בנפשו“, מפני שהן נשלטות על-ידי חברי ועדי נאמנים צייתנים. בשעתו כתב ברט ברכט למלחין פאול הינדקית, שאל לו לחשוב שאם אינו עוסק ביצירה פוליטית, לא יגיעו הצנזורים של גבלס גם אליו. ואכן, לא עבר זמן רב והמוסיקה של הינדקית נאסרה אף היא בהשמעה ובהאזנה ככל רחבי הרייך הגרמני.

את הרגשתי של הינדקית הבאתי רק על דרך האסוציאציה. אולי גם היצגתי את הרברים בצורה קיצונית, אבל אני סבור כי הציבור חייב להיות מודע לסכנה המאיימת על חופש היצירה התיאטרונית בישראל. זו הפכה ממכר מעין שטח הפקר שכל פוליטיקאי וזוט וכל עסקן ממדרגה שניה רשאים לעשות בו כטוב בעיניהם. אסיים את דבריי בפני ראש-הממשלה: מר פרס היקר, בוודאי זכור לך מה שאמר עמיתו למיפיל גה יוסף אלמוגי והוא, שכל האינטליגנציה בארץ הזאת כוחה המיספרי הוא כשל חצי מעברה. אם אומנם גם אתה רואה את הדברים ברוח זו, אנא אל תבוא אליו: שוב בבקשה למתיכה מוסרית מקוצצים, פסולים ומצונזרים השוקעים יותר ויותר עמוק ביוויה-המצולה של הקנאות הרתית והלבאנטיניות לא יוכלו וגם לא יסכימו להעניק לך תמיכה כזאת.

גשפון יהודיים

הטיעון בדבר קנוניה יהודית בינלאומית להשחית את תומתם של העמים הנוצריים, לרפות את דריכותם המוסרית ובדרך זאת לנוון אותם מבפנים ולעשותם טרף קל למאפיה היהודית הקפיטאליסטית — אינו חדש. דומה שהוא הטיעון האנטישמי המרכזי מן היום שבו אין מרכים עוד לטעון שהיהודים נוהגים לשתות את רמו של ילד נוצרי בחגי-הפסח שלהם.

שמישהו ישמע טיעון כזה גם בישראל? — לא, לא מתקבל על הדעת, אתם אומרים, נהדרים. בישראל? לא ייתכן. לא במדינת-היהודים. לא!! ובכן הקשיבו:

מדוע קמו מפיקי ההצגה האמריקנית הפורנוגראפית הזו, כלכותה לגיים את תמיכת הציבור האמריקני כולו במלחמתם נגד הישראלים המסורבים להציג את ערוותם גם אצלנו? הן ישראל היא ארץ קטנה, שמיליונים אין לגרופ בה, ולמה אם כן רב בליכך רצונם של סוחרי הפורנוגראפיה הזאת לכלול בהם את רות העולמית שלהם (ההדגשה שלי) גם אותנו? התשובה מובנת: הן כלכותה היא לצערנו אמצאה של יהודים בעיקר (!) וחי ששים הללו (!) שמא יאשימו אותם בכך, כי בהרעילם את העולם (!!!) הם שומרים על תומתם של מדינתם — ישראל — דבר העלול לעורר נגדם את כעסם של רבים ולקלקל להם את הגשפון האמנותיים שלהם.

נאום הגבר הרצל רונבלום, דוקטור ועורך עיתון בישראל. מרוב להיטותו הרק ככית, מצא את עצמו במחנה הישן והמוכר גם בכך: הזה של הגשפון היהודיים.

אנטישמי כל העולם — התאחדו ?? אין צורך: הם כבר מאוחדים.

עין ערוד ■

לא יסקי.

כי עסיס כי

על אורי סלע ניתן לומר שהוא מכתף על כתפיו הלא-יצרות את כל משהו של הסיפורה העברית. שיביעה ימים קשים בשבוע הוא טורח וקורא בשביל מורו. ממכש הרפוס" בידיעות אחרונות את כל הספרים החדשים שיומן המכש לידיו. כולל רומאנים אכספרים-מנטאליים עם סיפורים למשרות, מדרשד ברשים ומעלעל בעטיפות. נאלץ לטעום ממטעמיהם הקשים לזיכור של ספרים לתפארת מדינת ישראל ומחקרים למדניים על אמנות הבארוק, ואף מצייץ עליאונסו בספרי שירה הוגי-נכאים, אויה של משרות צעירות. אבוי, מי יודע אם אפילו איש עשוי לבלי חת ואיתן כסלע מסוגו היה עומד ככל אלה המסות ולול זימן לו אלוהיהם של קרייני הספרים החדשים, מרי פעם — לעיתים רחוקות מדי, אבוי! — גם ספרים של הומור ופארווריה, סאטירה ודיבר-לצון כאשר חשקה נפשו, להמתיק מעט את הגלולות המרות. בקיצור: מגוחך בעורף האויב.

כיוון שכך, אך הוגן הוא שנחזיר לו לאורי סלע מידה כנגד מידה ונשכח אנחנו את סיפורו שערך מהסתם באחת מאותן שעות גנובות, בין העיון ב„הפוליטיקה בכפר הערבי“ לבין נחיתת-אונס על „הציונות הסוציאליסטית ברוסיה“. שם הספר שבו אנו מדברים הגל הקל של השירה העברית והוא מחזיק מיבחר „פיזימנות-פירסום מפריעטם של אברהם שלונסקי, נתן אלתרמן ולאה גולדברג“ שנכתבו בשנות השלושים, בלוויית ריבירי-מבוא של אורי סלע ורישומים מצויינים מאת אריה נבון.

עד כאן העתקנו מעמוד השער וייצרנו השיאנו להסתפק בכך, בחינת „שתיקה כסלע“. אבל לא יכולנו לעמוד בכך, קראנו ונהנינו. אף גילינו כי „כל זה התחיל בימי חוה, / כשהיא הלכה לבחור אופנה“, וכי כבר בשנות השלושים, השמיצו-התל-אביבים: „בית-קפה ישנו בחיפה, / יש בחיפה בית-קפה.“

בית-קפה יש בחיפה ואנחנו לא ידענו. באמת, לא הוגן.

קחו איפוא סיגריה לטיף. פיתחו בקבוק סגור בפלומבה ושירו עם המשורר: „לי לא בירה, לי לא יוסקי! / המשקה שלי עסיס. כי...“

עוד מיפעל נאה של הוצאת פרוזה. לחיים. ■ חיים

מאיר פיצ'חזה: „ללא כותרת“ (מתוך תערוכה קרובה)

היזון חוזר

אפנדיציט

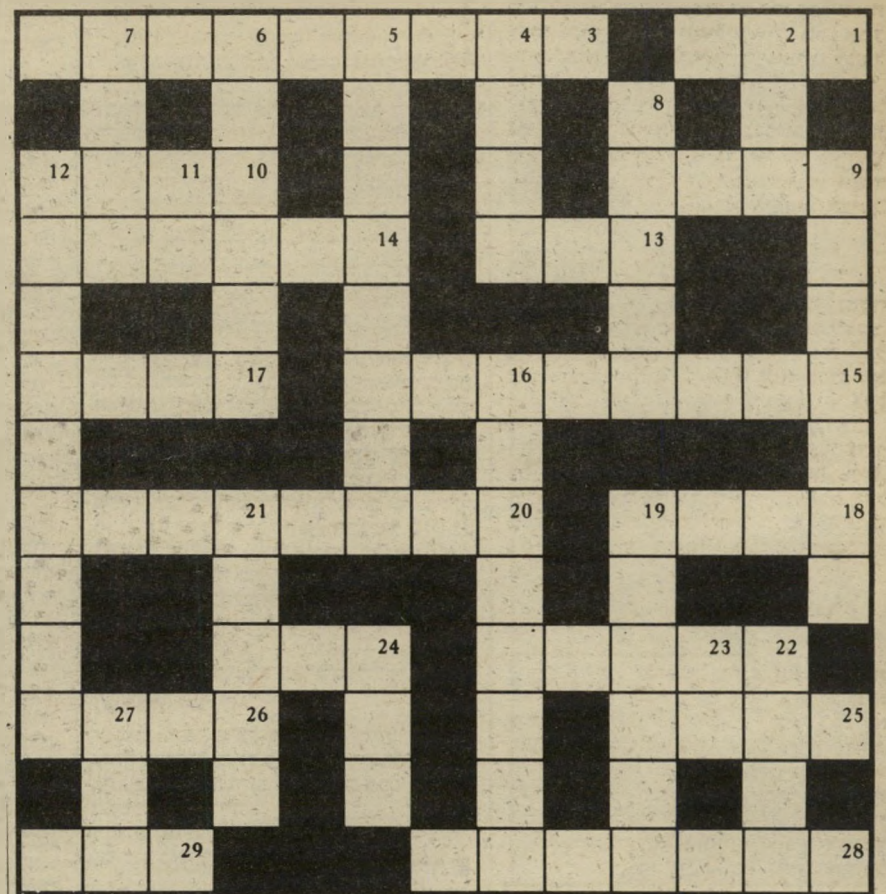
בשבוע שעבר הוחזר אל דפי עיתוני ירון גולן, התוספתן של מוסף הארץ, ומי שנחשב בחוגי הסיפורה כמיקרה מוזר, „לא נעים אך לא נורא“. לאחר האירוע הסיפורי שערך במועדון צוותא בתל-אביב, אירוע אשר אילץ רבים להעריך מחדש צדדים מסוימים באישיותו, נדמה היה כי הושעה גם מהארץ, ובכך טואטא אל מתחת לשטיח. אך ככל הנראה לא כאלה הם פני הרברים ומעשה שהיה כך היה:

לפני חודשים אחרים סיפר מר גולן כי השיג מהנהלת צוותא הסכם לעריכת ערבי-סיפורות חודשיים. ועוד סיפר כי נתקבל כמראיין במוסף הרדיו לסיפורות. מכיוון שכולנו מכירים את ירון גולן, ולאירדוקא כמי שמצטיין במחשפה צלולה וממוקדת, התפלאנו לראות כיצד הנהלת צוותא והנהלת רשות-השידור ממהרות להפקיד בידו עניין כה רציני, הדורש אחריות ושיקול-דעת. הועלתה אף הסברה כי ירון גולן איננו אלא קורבן לשמועות, וכי מאחורי שמו של המועסק מסתתר אדם יציב ואמין יותר. אבל בתום האירוע הראשון שערך לזכרה של יונה וולך, במלאת שלושים לפטירתה, ונוכח החרפה שהיתה קשורה בכל אותו ערב, מתחילתו ועד סופו, הוזדרו אנשי המועדון, וכנראה גם אנשי קול ישראל לנתק עימו כל מגע. וכאמור יצאה שמועה כי נאלץ להיפרד גם מעיתונו, ביחוד כאשר טור הרכילות שלו חדל להופיע.

מה שהתרחש באותו ערב, לעיני מאות צופים, ביניהם סופרים, משוררים ואנשי-רוח, הוא סיפור עצוב ואולי לא כדאי להאריך בו. אספר רק זאת, כי מייד בהידלק אורות-הבימה, נגלה בחור מבולבל, מגמגם, היסטרי, מחטט באפו לעיני הקהל (!) ומציג שאלות מפעם לפעם בידי מי ניתנים הקשר. איש מהנוכחים לא ציפה לתופעה כזו על בימת צוותא. והתדהמה היתה כללית.

ולא הייתי נדרש לכל זה, אלמלא הוחזר כאמור בשבוע שעבר. באופן מפתיע, אל רפי עיתונו, ואלמלא הצורך להזכיר למר שוקן, בעל העיתון, כי מוטב שיבדוק מפעם לפעם בידי מי ניתנים פינסיקה-עיתונאי של הארץ.

שמעון צמרת ■

מאוזן:

1. עסק בעניין שולי (3)
2. בסוף אמר מת, כל מה שכתוב במורעה — נכון (6,3)
3. כשהגיע ארצה סלחו לו הכל (4)

פתרון תשבצופן

2529

10. טמבל שחור מגדולה (4)
11. כשהביט לצדדים וראה את הנוף, זלגו עיניו דמעות (3)
12. שר בא להשתתף בצערו של כדורסלן (6)
13. שער חפז (4,4)
14. מרובך בשוע (4)
15. גם אם ידבר בשפה הרוסית זה לא יועיל (4)
16. אם תפרוץ מהפכה ברדיו ביום ג' (4,4)
17. שט על המים ושר על פרח (5)
18. יש הרבה חורים במערכת הביון (3)
19. רבים על כל דונם (4)
20. לא ארון אותה עד שתתכנר (4)
21. כיצד מובילים הרבה כסף בנוורגיה (7)
22. בא לבכות כשרואים אותו עירום כאפלה (3)

מאונך:

1. התחיל לשיר בקול (3)
2. שמח ללחוש דברי מינות בבית הכנסת (4)
3. נבט ירחף על ראשו של מניף שרביט המנצחים (4,4)
4. שליח עם נשק (4,2)
5. מה יש לו לבריטי מאחורי (4)
6. ירה וקלע בתנועה אחת מתוך חמש (5)
7. בשבח מגעים עם שובבים (7)
8. קצצו כחוק (2)
9. קראנו במדיה (6,2)
10. סעד את לבו (4,4)
11. ציפו למשהו נקי וקבלו אנרגיה בכמויות קצובות (6)
12. עיר במחוז דן (2,3)
13. נח קבל את האות (2)
14. 86 שנה געל נפש (2)
15. דקה של נחת (3)
16. בית המלון נמצא בצדו הצפוני של הקטב (3)

אביגיל ינאי

רוצח מתוך ואימפוזנט

(המשך מעמוד 27)

אורחיים. נעלמה לאחר שירדה מאוטובוס. ככל הנראה כדי להמשיך בטרמי פים לביתה בטבריה.

● **זאקלין סמית** — תיירת צעירה בת 24, גובה 154 ס"מ, לבשה בגדים אורחיים. נעלמה לאחר שיצאה מקיבוץ מעגן מיכאל.

● **אורלי דובי** — חיילת בת 20, גובה 169 ס"מ, שיער חום בהיר, לבשה מדי חיילת כאשר עלתה על טרמפי.

פרטים אלה מספקים נתונים יסודיים, שעל בסיסם שיבועה מקרים אלה יכולים להיחשב כקבוצה במובן האפי-דמיולוגי. ארבע החיילות הן בודדאי קבוצה; ביחס לשלוש האחרות יש סכני רות גבוהה של שייכות לקבוצה. ברור שבשבע נשים צעירות אלה היו בנקודה מסוימת בזמן "בסיכון" לקבוצה אפי-דמיולוגית.

בכל מיקרי הרצח בתיסמונת רצח חוזר ניתן למצוא אותה סיבתיות. קיימת גם ערות של תקיפה מינית שהיא חלק ממעשה הרצח. ישנן דוגי מות רבות של קיום קריטריונים אלה. המניעים לרצח שונים וכוללים: רצון חות על רקע מיני; מניע של נקמה; שור כמניע; מניעים פוליטיים; מניעים פולי-חניים ודתיים; ועוד. לצורכי מחקר זה אוכיז בפרוטרוט את הדוגמות של רציחות על רקע מיני ואתיחש לדוגי מות מסוגים אחרים רק כדי להבהיר נקודה פאתולוגית כלשהי.

● **נלסון, ארל**, ב"1926-1928 — אנס וחנק 20 נשים בגיל העמידה תוך שימוש בגרב כאמצעי לחניקה. כל הקורבנות היו בעלות-בתים. הגופות לא הושחתו.

● **פומנקה, ד'**, ב"1954-1956 — רצח ארבע נשים צעירות בקיריה ובחיתוך הצוואר לאחר אונס. הגופות לא הושחתו, פרט לדקירות שגרמו למוות.

● **החונק מבוסטון**, ב"1962-1964 — אנס וחנק למוות 13 נשים צעירות בתוך בתיהן. החנק בוצע תוך שימוש בחגורת החלוק או בגרב שהיו שייכים לנרצחות.

● **פנציאמי, קרל**, ב"1928 — רצח בהכאה 21 גברים. מעשיסדום בוצעו בכולם בזמן המוות או לאחריו.

● **קראל, דין**, ב"1973-1975 — רצח 27 נערים צעירים. ביצע בהם מעשיסדום, עינה אותם, חנק אותם וירה בהם. ככל הגופות נתגלו סימני התעללות והשחתה.

● **הארמן, פריץ**, ב"1985 — עלי-הודא חנק יותר מ-80 נערים. 27 גופות נתגלו. מעשיסדום והתעללות מינית קדמו לרציחות.

● **ג'אק המרטש**, במאה ה-19 — רצח חמש פרוצות צעירות. חיתוך הצוואר היה סיבת המוות בכל מיקרה. כל הגופות הושחתו על-ידי חתכים בחזה ובבטן. לא בוצעו מעשיאונס.

● **ווידואי, א'ס**, ב"1953 — דקר למוות שתי נערות בגיל העשרה. בכל מקרה היו סימני הכאה קשים בראש.

חנק במיטפת של הנרצחת

המיקרים המצוטטים. ממשיך הד"ר רוגב, מתארים בבחירות מע' בר לכל ספק שרוצח יחיד חוזר על המור דוס אופרנדי שאותו הוא מאמץ לעצמו, ועובדה זו מתגלה בנתיחה שלאחר ה מוות ובבדיקת זירת-הפשע. קיים דפוס התנהגות בסיסי, התואם את השונות מקורבן לקורבן בהתאם לנסיבות. באותו אופן אנו יכולים לראות מודוס אופרנדי זהה ברציחות של שבע הנשים הצעירות בהן עוסק דוח זה ביחס לסיבת המוות. התכונות האפי-דמיולוגיות של סיבת המוות של הקורי בנות הבאים דומות ביותר:

● **רחל הלר** — קורבן זו הראתה עדות למכה או מכות בראש ובפנים

● **אורלי דובי** לא עלתה על טרמפ. היא נסעה לביתה בנתניה באוטובוס שיצא מחיפה ונסע לאי לת. זוהי טעות של הד"ר רוגב.

במכשיר קדה עם שפכידים באיזורי המצח והעיניים של הקרקפת. מכות אלה גרמו לאובדן ההכרה, אך לא למוות. סיבת המוות היתה חנק שבוצע באמצעות כתפיית החויה של הנרצחת שהודקה בכוח רב. קצוות הכתפיה נחתכו או נגזרו במכשיר חד לאחר החניקה.

● **ורד וינר** — מכה או מכות בלסת השמאלית התחתונה שיכלה לגרום לאובדן ההכרה אך לא למוות. הלסת נמצאה שבורה כתוצאה מהמכה. המוות נגרם על-ידי חניקה בידיים שלאחריה באה חניקה באמצעות החויה של הנרצחת. אמצעי החנק הודק ונקשר בחווקה.

● **אורלי דובי** — שינויים שלאחר המוות הרסו את הרקמות של הפנים והצוואר, כך שאין מידע על מכות-הימום אפשריות בראש. המוות נגרם כתוצאה מחנק באמצעות חויה שהשתייכה לנרצחת.

● **הרם קרמי** — דוח הנתיחה שלאחר המוות מראה כי שינויים שלאחר המוות לא איפשרו זיהוי של סימני חבלה. צילומי-צבע של זירת-הפשע מראים שהקרקפת נתלשה מעצם ה גולגולת שמתחתיה, דבר המצביע על שינוי שלאחר המוות בחתך קיים. כל פגיעה באיזור זה, המספיקה כדי לגרום לתלישת הקרקפת מן העצם יכולה היתה לגרום לאובדן ההכרה. המוות נגרם בחנק על-ידי רצועה שנראית רחבה דיה כדי להתאים לחויתיה של הנרצחת, שנמצאה סמוך לגופה.

● **עירית יעקובי** — שינויים כתוצאה מריקבון מתקדם מנעו זיהוי של סימני אמצעי החנק על הצוואר. שברים של הלסת העליונה והתחתונה נגרמו על-ידי מכה או מכות במכשיר קדה. שהיו מספיקות כדי לגרום לאובדן ההכרה. סימני חנק באופן כללי דווחו על-ידי הפאתולוג שניתח את הגופה. המקום המדויק של החנק לא ניתן היה לזיהוי בגלל מצב הריקבון של הגופה.

● **ליאונור בילולו** — לא נימ צאו סימניפגיעה ברורים, אבל מכיוון שהרקמות הרכות של הצד השמאלי של הפנים היו חסרות כתוצאה מנוק שנגרם על-ידי כירסום וחלים, אין לש לול קיומה של פגיעה שהיתה מספקת כדי לגרום אובדן ההכרה. המוות נגרם על-ידי חנק תוך שימוש במיטפתח של הנרצחת שנקשרה מסביב לצוואר. לתוך לולאת הקשר הוכנסה ידיית מיב רשת-שיער והקשר הודק על-ידי סיבוב הידיה.

● **זאקלין סמית** — שבר בלסת העליונה וחוסר מיספר שיניים שם מצביע על מכה שהיתה חזקה דיה כדי לגרום לאובדן ההכרה. במקרה זה בוצעה חניקה באמצעות שריוול הסוודר של הנרצחת שהיתה מספקת כדי לגי רום למוות.

לפני או אחרי המוות

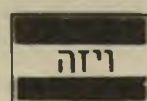
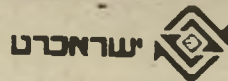
שינויים פאתולוגיים התואי מים רצח, מעשיסדום, או ביטור יים אחרים שטיבעם מיני, מתוארים בסיפורות, כותב הד"ר רוגב. הסימן המ צוי ביותר הוא שהקורבן נמצא עירום או עירום חלקית. ביגדי הקורבן עשויים להימצא בזירת-הרצח. ברכים מן המיק רים מהסיפורות המתוארים לעיל הבג דים נקרעו או הושחתו בצורה דומה בכל אחת מסדרות מעשיהרצח. הת עללות מינית והשחתה של הגופה דווחו במקרה של הרוצח נוויל הית. במקרה זה סיבת המוות לא היתה זהה בכל אחת מהנשים, אבל הנזק לאיברי המין ולגוף בכלל היה זהה. בשבע הנשים שבהן עוסק דוח זה מצב הגוף, מצב איברי-המין, הימצאות זרע בתוך איברי המין ומחוצה להם, ו"טיפול" באיברי-המין באמצעות גור פים זרים מראים סימנים דומים בכל אחד מהמיקרים:

● **רחל הלר** — נמצאה עירומה לחלוטין, כשבגדיה במרחק רב מן הגופה. גוף ור קשה הוחדר לנרתיק, לא (המשך בעמוד 34)

מודעות בטלפון

לכל העתונים

בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל

אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף

03-227117/8

חרים
בנימיני

מזל החודש:

דגים המיספרים מדברים

בשבועות שעברו הזכרנו פעמים אחדות את הנומרולוגיה אותורת המיספרים. כל סיפורה היא בעלת משמעות מיוחדת. מלבד תאריך-הלידה, המתאריך למספר אסט' רולוגית ספציפית, כל סיפורה יכולה לספר על טיפוס שונה. לכל יום בחודש, מה-1 עד ה-30, יש משמעות משלו. מבלי להתייחס לחודש או לשנת הלידה, עד עכשיו ניתנו הסברים על התאריכים מה-1 עד ה-15, נוסף על אלה ארבעה מספרים נוספים, מה-15 עד ה-19.

מי שנולד ב-16 בחודש

זהו מיספר מאוד מיסטי. הנולד בתאריך זה נוטה להיות מופנם וסגור. מתעניין באמנות. סיפרות ופילוסופיה. כלפי חוץ הוא מופיע כאדם חביב, פתוח וידידותי, אך מי שמכירו מקרוב יודע שלמעשה הוא מושך את האנשים לספר לו על עצמו. אותו קשה לדבב ולהשפיע עליו שיחשוף את עולמו הפנימי. לעתים קרובות ניחן בכוח אירגון מצויין ומסוגל לעבוד בתפקידים סמכו-תיים. כשהוא מאוד מתחשב באלה שנתונים למרות.

הבית והמישפחה חשובים לו, ומוכן

התקופה שעוברת עליכם אינה קלה, ביחוד משום שאינכם רגילים להתמודד עם בעיות מסוג זה. מחדים, חר' דות, בילבול וחוסר וד' אות באשר לעתיד. א' תם זקוקים ליד תומכת להישען עליה. אלא ש' דווקא כרגע אתם נו' טים להתרחק ממי ש' מוכן להושיט עזרה. כדאי שתתייעצו עם אדם אובייקטיבי ולא מעורב. ה'16 בחו' דש אינם מתאימים לשיחות עם הבוס בדבר שינוי תפקיד או מקום עבודה.

ה'16 או ה'17 בחודש יהיו משמחים, בעיקר בגלל קשרים עם ארצות אחרות. לא רצוי לתכנן נסיעה לתקופה זו. משהו עלול להידחות או להתבטל ברגע הא' חרוץ. ידידים מן העבר ינסו ליצור קשר מחדש. אבל עדיף להתרכז ב' קשרים חדשים ולא לחזור למה שהיה פעם. עליכם להיות זהירים בדיבורים ולבדוק בד' קה מדוקדקת את אלה שלהם אתם מגלים פרטים חשובים. ה'10 וה'11 מצביעים על בעיות בריאותיות.

התחום המיקצועי מטריד אתכם בזמן האחרון, רוצים לבצע שינוי, אולם זה לא הזמן המתאים. התנה' גותכם במקום שבו א' תם עובדים אינה מוב' נת לסובבים אתכם. אתם מגיבים בתוקף' נות שאינה אופיינית לכם. ממהרים להס' תכסך עם אנשים שהם בעדכם. היו זהירים, ב' עיקר בין ה'9 ל'11 ב' חודש. נראה שאתם מתחילים לעבור את הגבול ומסכנים את מקומכם. יש נטיה לשכוח מפתחות.

מי שנולד ב-17 בחודש

תאריך זה אינו מפנק את הנולד בו.

ב'5 או ב'6 בחודש תוכלו להיפגש עם אלה שמאוד התגעגעתם לחברתם. יתכן שתופתעו מביקור של אדם ששהה זמן ממושך בארץ אחר'ת. מיכתבים מחול' עלולים להתעכב ולא להגיע במועד. בתחום של הקריירה עליכם ל' היות מאוד זהירים. זה לא הזמן לסכם עסקות במיזות. צריך להקפיד לחתום על מסמכים רק עם אדם נוסף ורק אם לא יגרם לכם נזק. בענייני כספים אתם נוטים לנהוג בפזיזות - אל תקחו סיכונים.

גם השבוע עדיין אי אפשר לבשר לכם על שינוי במצב הרוח ובהרגשה הכללית. מכל הבחינות לא טוב. בע' יות בריאות שבות לה' ציק. אתם עלולים לס' גב או הבירכיים, בעיקר סמוך ל'7 בחודש. ומ' איזור הבטן סמוך ל'10 או ל'11 בחודש. ענייני כספים גורמים לדאגה. אם כי מגיעים אליכם כספים ממקורות לא צפויים. אינכם יכולים להשתמש בהם ליהנות מהם. בתחום הרומנטי - אי הבנות.

כנראה שתצטרכו להקדיש יותר זמן מה' מתוכנן לבית ולמישפחה. אבירים חשובים עלולים להתקלקל. ב' חוד מכשירים חשמ' ליים אך גם הטלפון או דו המים החמים. ב'7 או ב'8 בחודש מישהו עלול להרגיש לא טוב. ושוב תמצאו את עצמי' כם מטפלים ודואגים לאחרים. ה'9 עד ה'11 יהיו ימים קשים ודי' מאכזבים אתם עלולים להיקלע למריבה שכלל אינה שייכת אליכם. בתחום הרומנטי צפויות היכרות חדשות.

למרות שכלפי חוץ חיוי נראים די קלים. רק הוא יודע שקשה לו. אחרים מתייחסים ביתר קלות לחיים. והוא נחשב "לאדם כבד". קשה לו להחליט. ויעדיף שמישהו אחר או הגורל יחליטו במקומו. אי אפשר לומר שאישיותו חלשה - הוא שאפתן ורוצה לקנות לעצמו שם בשטח המעניין אותו. הוא נוטה לקיצוניות במצבי-הרוח שלו. כשהוא מדוכא הוא מסוגל להתבטל. לקרוא לנוו

במקום שבו אתם עובדים צפויים אירועים החשובים לעתידכם. נכון שתקופה זו דו' רשת מכם להשקיע מ' אמנים רבים. אבל הפ' עם בהחלט כדאי. הכל יבוא בצורה די משונה. וברגע הראשון אפשר לפרש את הדברים כ' אילו אינם טובים לכם. אבל רק כעבור זמן תוכלו לשפוט ולהיווכח שתקופה זו היתה חשו' בה. צריך להזהר בידי' דויות חדשות. על הבטחות שניתנות ב'11 או ב'12 בחודש - לא תוכלו לסמוך.

ה'6 או ה'7 בחודש יהיו מעניינים ומפתיעים, בעיקר בזכות היכרות מיוחדת במינה. קרוב לוודאי שזה יקרה בעת נסיעה. למרות שאתם ידועים בזמירותכם וב' תכונה האופיינית לספר ולחשוף מה שפחות הפ' עם מישהו יכול למשוך אתכם בלשונכם ולגרור' לבעיות קשות. כדאי ש' תהיו זהירים מתמיד ו' אל תתפתו לדבר על מה ששמרתם בסוד עד עכ' שיו. בתחום הרומנטי - צפויה הצלחה אולם הקשרים שנוצרים הם קצרים וחולפים.

להיות מפורזים ולאבד חפצים חשובים זה לא משהו חדש עבורכם. אבל הפעם זה כרוך ביותר מדי אי נעימו' יות. כספים. תעודות ו' מיסמכים חשובים כ' דאי לזכור היכן אתם מניחים. בעלי המישק' פנים נוטים לאבד. הנגשים צפויים לבעיות בעת נסיעה. בעיקר בג' לל שיכחה. בילבול ופי' זור. ה'6 בחודש אינו טוב לקניות או עסקות כספיות. מה'9 עד ה'11 בחודש יהיו ימים קשים מאוד. אנא דחו פעילויות חשובות.

ולא לעשות כלום. כשטוב לו. הוא מכניס את עצמו ללחץ-עבודה ומספיק יותר מכל אחד אחר. הוא יסודי בעבודתו ואוהב לפעול בגדול.

הוא מאוד רגיש ופגיע. אך ינסה בכל מאודו שלא להראות זאת כלפי-חוץ. יש לו כישרון טיבעי להרוויח כספים. גם אם אינו איש-עסקים ונקלע לתקופה קשה. תמיד יידע להסתדר והפרטה תהיה מצויה בכיסו.

מי שנולד ב-18 בחודש

ניחן בכוח מנהיגות. אישיות חזקה ודינאמית. אדם כזה יוכל להיות איש-צבא. מהנדס או רופא. גם בתחום האמנות יוכל למצוא את מקומו. אם יש לו נטיה לכך. הוא ביקרתי מאוד. חריף וסרקאסטי. בעל אינטליגנציה טובה וכושר-ניתוח מעולה. הוא אוהב להימצא בתנועה ומעדיף לשנות את תחום עיסוקו מדי כמה שנים. בין שאר כישורונתיו הוא שחקן מעולה. בעל חוש-הומור, ובחברה תמיד יוכל להימצא במרכז. בזכות החיכוךיים הטובים וההומור הצניי.

מי שנולד ב-19 בחודש

מקוריות. הברקות והפתעות אופייניות לזה שנולדו בתאריך זה. הוא קיצוני. רגיש מאוד ומפתיע את סביבתו בתגובות לא צפויות. לעולם אי-אפשר לדעת איך יתנהג. מה יאמר ואיך יפעל. הוא מכניס את עצמו לצרות כמעט בכוונה. הוא נהנה להתגרות בגורל ועוד יותר בסביבתו הקרובה. מצבי' הרוח שלו מתחלפים במהירות כזו שבמשך יום אחד הוא מספיק לעבור כמעט את כל המצבים האפשריים. הוא חזק מאוד מבחינה נפשית ולעיתים רחוקות ייבשר. אם יחלה. יתאושש ויחזור לעצמו במהירות. בזכות רצונו החזק ונפשו הברירה. לרוב קשה לו בחייה-הנישואין. בין שאר הצרות שמחפש לעצמו. בדרך-כלל יבחר ב' זוג שאינו מתאים לו. והחיים המשותפים עימו לא יהיו קלים. הוא לא שותק ומוכן להילחם על דעותיו בעקשנות ובעיקביות. אי-אפשר לשנות את דעותיו כפי שאי אפשר לצפותן מראש.

אתם חסרי מנוחה ומתקשים למצוא את מקומכם. יש נטיה לתור את כל הבעיות דרך נסיעות. אבל דור' קא בנסיעות לא יהיה קל. אם אתם נוהגים לבד, אל תצאו לנסיעה ארוכה אם אינכם מר' גישים טוב. השבוע אתם יכולים לסבול מחום או שפעת. ה'7 בחודש עשוי להפתיע לטובה בענייני כספים. שיחת טלפון או מיכתב חשובים עשויים להגיע ב'10 או ב'11 בחודש. בתחום הרומנטי - הכרות חדשה.

הידידים שתמיד כל-כך סמכתם עליהם עלולים לגרום לאכזבה בתקופה זו. יתכן שהגיע הזמן לסיים כ' מה קשרים ולנקות את השטח. כדי להתחיל ב' קשרים חדשים. ה'5 ו' ה'6 בחודש יהיו מאוד מעניינים וקשים. אולם ב'7 וב'8 תהיו יותר טוב. תוכלו ליהנות מ' מגישות רומנטיות עם אנשים לא שגרתיים. בתחום הכספי מצבכם אינו טוב בתקופה זו. הקשיים הם זמניים. ה'11 וה'12 - אינם מתאימים לנסיעות.

למרות שזהו חודש ימי ההולדת שלכם, אינכם מרגישים טוב עדיין מבחינה ברי' אותית. אתם פגיעים מ' אוד בתקופה זו. וצרי' כים להשגיח על עצמכם. בשטח הכספי - לפתע מתברר שהמצב שונה מכפי שחשבתם. ותצ' טרכו למצוא דרך חדשה לטפל בעניינים הכס' פיים. מבחינה רומנטית בכל זאת תוכלו ליהנות. למרות שהדרך שבה תכירו או תפגשו את בניה-הזוג תהיה מפתיעה. תוכלו ליהנות מהקשרים אם תהיו אמנים.

מים שקטים חודרים עמוק

שלום לכם מלוטפיי הנפלאים, שוב אציף אתכם באהבה ובנדיבות. האם החיים אינם נפלאים כשישם-אביב זורחת ואני רואה ניצני-אהבה ראשוניים של סוף החורף? זוהי עונת האהבה האנושית. נסו לנצל את התקופה המתחילה אצלנו במרס וה' מסתיימת בסוף מאי, אל תתביישו לנהוג כילדים. זהו זמנו של הגבר לנצל את 80% המין ו-20% הילד שבו.

הנה שאלה שתדגים לכם את שובבות האביב:

גיל העמידה

אני גבר בן 60+ ולא יודע מה קרה לי בזמן האחרון. אני ממש רעב לאהבה ומחפש כל הזמן נשים. מה דעתך על מין אחרי גיל 60? ללא ריגשי-אשם, יקירי. למה שבגיל 60 משהו ישתנה? אתה הרי גבר, ולגבריות אין גיל — או שיש לך או שאין. חוץ מזה, הרי בטוח שתדע מה לעשות עם זה. יש לך שנות-זית רבות.

אני מציעה לך להתייחס לעניין באופן טבעי ולא לראות בכך חריג. אתה נורמאלי בהחלט, וכל השאר, שי

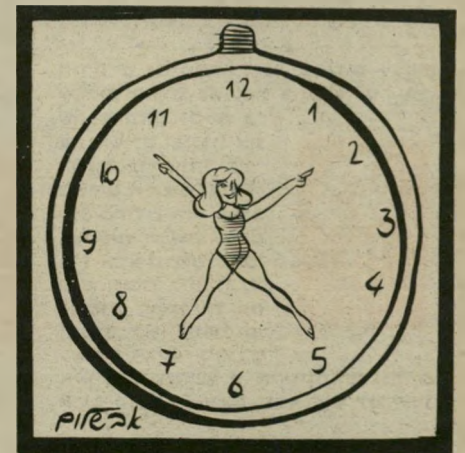

אינם עוסקים במין בגילך. מפסידים רבות וגורמים לעצם מם חלודה מוקדמת.

מרתון מיני

אני תמיד במבוכה בעניין אורכיו של המיניגל. יש שטוענות שזה מעייף אותן, סיפור ארוך, ויש באלה שרוצות את כל הלילה. עזירי לי להגיע אל שביב החלב.

במיניגל היפה והנכון, השעון מפסיק לתקתק לפחות באוזני העוסקים במלאכה: כך נדמה לכאורה, אבל בעיה זאת מציקה לרבים, ונערכה בארצות-הברית סטטיסטיקה שבה נטען שאורך המיניגל הממוצע הוא 12 דקות. מגוחך, לא כן? אבל כולנו התרגלנו לכנות מיניגלים בשם תרגילי-אהבה. ואז, כמוכן, השימוש בסטופר חובה.

וכאן אתם לעזרתך הפעם. ובפעם הבאה תפעיל את הפנטסיה שלך. תפריט לערב שיש לווג הממוצע — טוב להרזייה, חשוב למוראל. ניתן לשימוש בכל ערב אחר לאלה שהם פחות ממוצעים מהסטטיסטיקה.

מין חגיגי

אפריטיף: נשיקה קלה בקצה היר עם טיפוס פולני לאורך המרפק, ריגור קל באוזן באצבע רפוייה, והחלקה על השיער. מנה ראשונה: תפיסה קצת לוחצת יותר באיזור הנראה

נח וחמוקי (מותניים), ישבן, רגל, זרוע, לפעמים איזור הצוואר, לחתוליות שביניהן).

הצמרת השפתיים ופעולת-לשון. נא לא להשתמש בטונות של רוק. משלב זה ואילך יש להשתמש בלשון. קצות-האצבעות ומלל המתאים לפרטנר.

מרק: הכל חם עכשיו, כמעט מוכן. ירידה זריזה אל האיזורים החביבים. וכאן זה שלך, לח ומוכן.

הפסקה: כאן, לשם חחרת מתת, יש לעשות הפסקת סיגריה או משקה.

מנה עיקרית: התחלת הפעולה בדיוק במקום שבו הפסקת, תוך הערת האיזורים האחרים בשתי ידיך.

הכלוטות עובדות מחדש. החריטה: פעולה נמרצת, הפעלת כל שרירי הגוף. כמו בשחייה.

מנת קינוח: נשימות קצובות, כמה מחמאות ומילים עדינות. עזרה בניקוי, נשיקות קלילות ומרפרפות, חיבוק חזק ותחילת שינה באיזור גופני.

זהו התפריט החגיגי לגבר. זהו, לדעתי, האורך המתאים. כשמילאת את כל כללי התפריט, הרי שבהכרח יש לכם חגיגה אמיתית. בתיאבון.

סמים מיניים

שמעתי ששימוש בסמים מסוימים גורם לי עשיית מין טוב יותר. האם זה נכון?

בהחלט לא! אבל אתן לך הסבר, שאותו שמעתי מכמה אנשים שהיו מכורים לסמים שונים ומשונים. בתחילת הדרך, כמו באלכוהול, ישנו העניין של השיחורור כביכול. כלומר: התגובות הן משוחררות יותר, והתיסכולים מתחבאים מאחורי זרימתי-דמם מזוהות ושלילה קטנה יותר ברגשות ובמערכות-העצבים. מאידך, המגע המיני והקרי מוניקציה בין בני-הזוג הם חופשיים יותר.

הבעיה היא שבמשך הזמן הופך הסם לרועץ ממש בענייני-מין, והוא גורם להיחלשות גופנית, לתגובות אי-טיות ולישנוניות מסוימת. כאן נגמר המין הטוב ומתחיל המין המסומם. וזה לא המין שאותו הייתי נזכרת לעצמי, ואני ממליצה לכם על מין בהכרה מלאה — שהוא המהנה ביותר.

הספקן

לילי יקירתי, את אשה ובוודאי תדעי לעזור לי בבעיה מציקה: איך אני יכול לדעת

שהחברה שלי לא משקרת לי, והיא באמת גומרת כשהיא אומרת כך?

וזה שאלה שנשאלת בכל מיני צורות, ואכן זוהי בעיה קשה לזיהוי.

גבר גומר — הסימנים ברורים ורטובים. אשה גומרת — רעשים, רעדים, חוסרי-אונים, צעקות רמות, סריטות, תגובות אלימות ולפעמים גם כלי. ויש שהכל קורה ביחד. אנחנו הנשים מעדיפות לתת לגבר שלנו את ההרגשה הפרמיטיבית של המנצח הכובש, ועליכן האשה תמיד יוצרת את ההרגשה כי סיפקת את צרכיה עד הסוף.

האם זה כל-יך חשוב לא להיות בטוח? אם כן, זה צריך להיות חשוב לה. כדאי שהיא תהיה כנה בעניין, כדי שתצא מרווחת ומסופקת.

אני אישית דוגלת בשיטת הפתיחות. לפני כמה שנים היה גבר בחיי, אישתיקשורת מקסים ביפו, שבעייתו היתה חוסר-תיקשורת. בכל פעם שקיימנו יחסי-מין האיש היה מסים את זממו ואומר: "אני בטוח שגמרת ונהנית!" — כשהוא לא מותיר לי זמן לענות.

אחרי פעמים אחדות של חוסר-הנאה טוטאלי פנית אליו בעדינות וביקשתי שיהיה סבלני יותר במישחקי האהבה שלו.

אהובי חזרו נפגע עמוקות מן העניין. נפרדנו, והיום הוא יוצא עם חבר קבוע.

צא וחשוב!

רוצח מטורף ואימפוטנט

(המשך מעמוד 32)

נמצא זרע בתוך הנתיק. כתם זרע גדול נמצא על מיכנסיה, שנמצא בתוך התיק הצבאי שלה שנמצא בתוך מע' כיריים שמתחת לכביש.

● **ורד וינר** — הגופה נמצאה עירומה חלקית. חלק מבגריה נמצא בתיק הצבאי שלה, שנמצא בתוך מע' כיריים שמתחת לכביש, במרחק מהגופה. זרע נמצא בנתיק ועל בגריה שבתיקה ח'ל. איבריה מין נמצא מכור סה בערימת ארמה.

● **אורלי דובי** — ריקבון מתקדם הרס את איבריה-מין. הגופה נמצאה עירומה ובגריה במרחק ממנה.

כתיי זרע נמצא על בגריה.

● **הרס קרמי** — הגופה נמצאה עירומה לחלוטין והבגדים במרחק מה ממנה. חלק מהבגדים נמצא גזורים במכשיר חד.

● **עירית יעקובי** — הגופה נמצאה עירומה לחלוטין והבגדים במרחק מה חק מה ממנה. חלק מהבגדים נמצא גזורים במכשיר חד.

● **ליאונור בן-לולו** — הגופה נמצאה לבושה כשימכנסיה עליה וכשי הם רכוסים. אל תוך איבריה-מין הוחדר גוש נייר, דבר המצביע על כך שהגופה הופשטה ולאחר מכן הולבשה בחורה. בתוך איבריה-מין לא נמצא זרע.

● **זאקלין סמית** — הגופה נמצאה לבושה. ליד הגופה נמצא הסוודר של הנרצחת כשהוא הפוך ושרוולו השמאלי כרוך סביב החולצה. החולצה שלבשה נמצאה קרועה. חלק מהחזה והשרד השמאלי חשוף. מיכנסיה ותחתון ניה נמצאו סביב קרסוליה.

השתתף הגופה מתוארת אף היא בסיפורת ככזו שהתקפה סדיסטית. כמוכן הפאטולוגי הרפואי-משפטי משמעות הדבר היא שהפגיעות אינן קשורות לסיבת המוות, אלא נעשות כדי לגרום לקורבן כאב (אם לפני המוות), או להתעלל בגופה (אם נגרמו לאחר המוות). פגיעות כאלה מתוארות כמקרי-תיקפה מיניים, במקרי-רצח על רקע נקמות פוליטית וברציחות פולחניות.

בסירת הרציחות של שבע הנשים נשוא דוח זה נגרמו פגיעות על רקע סדיסטי כמעט בכל אחת מהגופות:

● **רחל הלר** — היה פצע-חריצה עמוק בצד שמאל של הגב, שנגרם על-ידי כלי מסוג מיוחד. חתכים במכשיר חד ושריטות פסיות נמצאו בחלקים שונים של הגופה. שיפכידים פסיים, התואמים צליפות, נמצאו לרוחב כל הגב. כמו כן נמצאו סימנים של קשירת הרגלים בחבל. הפאטולוג קבע שפגיעות אלו יכלו להיגרם לפני המוות, בזמן הגסיסה ואחרי המוות.

● **ורד וינר** — מיספר רב של חתכים שנעשו במכשיר חד ושריטות פסיות נמצאו על הלחי השמאלית ועל הצוואר.

● **אורלי דובי** — הריקבון המתקדם הרס את הרקמות, דבר שמנע זיהוי הפגיעות.

● **הרס קרמי** — על הגופה נמצאו חתכים רבים, חלקם בצורת חצי-קשת שנעשו במכשיר חד, לפני ואחרי המוות. סימנים ברורים של צליפות בחלקים שונים של הגופה. סימנים של קשירת הידיים והרגליים.

● **עירית יעקובי** — היו חתכים ושריטות פסיות רבים שנגרמו על-ידי מכשיר חד לפני ואחרי המוות. היה פצע גדול שבו היתה מעורבת אוזן שמאל אשר חלקה התחתון היה חסר. הפצע היה מאחורי האוזן.

● **ליאונור בן-לולו** — היתה כריתה של אפרכסת אוזן שמאל.

● **זאקלין סמית** — בגלל הריקבון המתקדם של הגופה לא היתה עדות.

במקרים של זאקלין סמית, רחל הלר, ורד וינר והרס קרמי נתגלו חוסרי-עור עגולים בחלקים שונים של הגופות. הפאטולוג הסביר אותם על-ידי נזק שלאחר המוות שנגרם על-ידי נמלים או חולשים-דימות. בגופות שנמצי צאו במצב ריקבון מתקדם אכן נמצאו רימות, אולם למרות זאת קיימת סבי

רות גבוהה שרימות אלו נכנסו לחורים במקומות בהם היו חוסרי-עור קודם לכן והגבירו את מידת הנזק לריקמה.

פצעים מסוג זה תוארו בסיפורת במקרים רבים של רצח פולחני.

ארבע אבנים מרוחות בדם

■ **מסכם איש** המכון הפאטולוגי: העברת הגופה ממקום הרצח למקום אחר מתועדת היטב בסיפורת. לרוב זה מתייחסים כאל מאפיין שכיח של ת'ס' מונת רצח-חור, והוא חוזר על עצמו בכל מיקה בסידרה. היינו, במיקרה שהרוצח העביר את הגופה הראשונה ממקום הרצח, רוב הגופות האחרות תועברנה אף הן.

בסירת שיבת המקרים שבהם דן דוח זה, מאפיין זה מופיע במקרים של רחל הלר, אורלי דובי, הרס קרמי, עירית יעקובי וליאונור בן-לולו. כאשר לזאקלין סמית לא קיימת עדות ברורה, ורד וינר נמצאה ככל הנראה במקום שבו נרצחה.

בדיקת זירת-הפשע בכל אחד מה מקרים בסידרה זו מצביעה על רמיון רב בהתנהגות הרוצח. חלק מהמעשים נעשו בכל הקורבנות וחלק באחרים מהם, אולם בכל קורבן נתגלה יותר ממעשה אחד הדומה לחלוטין למעשה שבו בקורבנות האחרים.

● **חק לא-ידיני** — (באמצעות חזיה, חבל, מטפחת וכו') — מלבד אצל עירית יעקובי, שעקב ריקבון מתקדם של הגופה קשה היה לקבוע את שיטת החק, כל יתר שש הקורבנות נחקנו בצורה לא-ידינית.

● **חלק מהבגדים של זאקלין סמית** והרס קרמי נמצאו גזורים או קרועים.

● **חלק מהבגדים הראו שימוש לא נורמאלי** (בלתי רגיל) שנעשה בהם. במיקרה של זאקלין סמית נמצא הסוודר של הנרצחת הפוך כשצידו הפנימי כלפי חוץ, כאשר שרוול הסוודר שימש לתניקת הקורבן. אצל אורלי דובי נמצאה חולצתה, על פי דוח מהחקירה, כשהיא הפוכה, כשצידו הפנימי כלפי חוץ והיא מכופתרת על כל כפתוריה, כולל כפתורי השרוולים ההפוכים. על החולצה נמצאה מולבשת גופית הקורבן (הדבר אינו מופיע בדוח הפאטולוגי).

● **יש ריווח על תופעה בלתי-נורמלית** מאלים נוספת — חלקים מגופותיהן של רחל הלר, ורד וינר והרס קרמי נמצאו מרוחים בדם. בארמה או בחומר אחד. יש לציין שסביב ראשה של ורד וינר נמצאו ארבע אבנים גדולות מרוי חות אף הן בדם. הפאטולוג קבע כי באבנים אלה לא נעשה כל שימוש לתקיפת הקורבן. תופעה זו תוארה בסיפורת כחלק מרצח פולחני אף גם ברצח מיני.

● **שתיים מהגופות**, של רחל הלר והרס קרמי, הראו סימנים של קשירת הידיים/או הרגליים.

● **הסרת נעל אחת** גם היא תופעה בלתי-רגילה בסידרה זו, והיא נתגלתה במיקרים של רחל הלר וורד וינר. אצל ליאונור בן-לולו הוסרו שתי הנעליים והושמו בין רגליה הפשוטות. גופתה של ליאונור בן-לולו נמצאה מכוסה במעילה, כפפותיה מסודרות על המי עיל, וכל זה היה מכוסה בענפי-עץ שנלקחו ככל הנראה מעצי החורשה שבה נמצאה הגופה.

רצוי עוד לציין שהרוצח לא נטל מאף אחת מהקורבנות חפצים אישיים, כולל תכשיטי-זהב שנמצאו עליהן או ברשותן.

לדעתי, בהתחשב בהיבטים השונים של אופן כיצוד הרצח וגרימת המוות בכל אחד מהמקרים המתוארים בדוח זה, המסקנה היא שהיה כאן מודוס אופרנדי, וכי המימצאים של בדיקת מיקרי הרצח של שבע הנשים הצעירות נשאו דוח זה מהווים ביחד חלק ממודוס אופרנדי.

מודוס אופרנדי זה נקבע בבירור, כמו במקרים המצוטטים מן הסיפורת. במילים אחרות, הרציחות של שבע הנשים בוצעו, לדעתי, על-ידי אדם אחד.

עדנה פיינרו מסכמת עוד פסטיבל

רבימכר של סטפן אוסט, כבר עורר תגובות עוינות ושערוריות ברגע שהי ספר פורסם, והגרמנים קראו בו בשי קיקה את הפרטים הפחות ידועים (כמו תמיד, פחות ידועים לגרמנים עצמם ומוכרים היטב לעולם כולו) על מישפטם הבלתי דמוקרטי של חברי כנופיית באדר-מיינהוף.

כזכור, תבעו חברי הכנופיה שייערך להם מישפט פוליטי, ואילו שילטונות גרמניה התעקשו על מישפט פלילי מן השורה. לכן התקיימו ישיבות רבות של בית המישפט שלא בפני הנאש מים, וכשאלה נכחו באולם, היו התפר-עויות והתנצחויות סוערות בין הנאש מים לחבר השופטים, שברר-כלל פור צצו את ישיבות בית-המישפט.

סירטו של האוף אינו מנסה להסביר או לתאר את הרקע לפעילותם החבי לנית של חברי הכנופיה או להתעמק במניעה. הוא מתחיל במעקב אחרי המישפט, שנערך במשך שלוש שנים (מאז נאסרו ב-1972), ומתבסס על הי-כוחות המיטרה המתגברים שני

פסטיבל-הסרטים ה-36 הבינ-לאומי בברלין היה פסטיבל מי שונה מאוד: אומנם גרמניה המערבית לא הכריזה על 12 ימי צום, אבל למעשה היה זה המסע הארוך ביותר של הכאת-עליטה שבו נכחתי מעודי. בי-עיו הראשון בתוכניה הייתה את עי-ניי הכמות האדירה של סירטי-שוואה, ענייני יהודים ונאצים. אחר-כך רושם זה התברר כמוטעה. היו עוד הרבה יו-תר סרטים בנושאים אלה ממה שצי-פיתי, שכן גם סרטים שלא התכוונו כמודע לחטט בפצע הפתוח, העלו פיתאום את הנושא היהודי מתוהם הי-נשיה.

אבל הסקנר אל התורן נתרם הפעם לא עליידי שואה (סירטו של קלוד לאנצמן, שהיה בלי ספק האירוע הגי-דול ביותר של הפסטיבל, אך הוצג מי-חוץ לתחרות, כמובן) וגם לא הסרט הישראלי חיוך הגדי, שפתח את הי-תחרות.

כוחות המיטרה המתגברים שני

פרוטוקולים הרישמיים ועל מיכתביהם של חברי הכנופיה מן הכלא. עיקר עניינו של האוף הוא להוכיח באמצעות סירטו כי הליכי המישפט היו מעוותים, נעשו באופן לא דמוקרטי במובהק.

כחו במקום לא הוזמנו בגלל הישראי-לים או בגלל הירוקים. הפעם גנבו הי-גרמנים את ההצגה כולה, בגלל תסי-ביראשמה בן זמננו: היה זה סירטו של ריינהארד האוף, שטאמהיים. שהעי

נשיאת חברי-השופטים לולוברדיג'ידה חיפוש אחר כלב-ירועים גרמני

תוך כדי זיופי-מיסמכים, עדויות-שקר והדלפות מכוונות ומפלילות של הי-מערכת המישפטית לעיתונות. הוא מנסה להוכיח כי אותו מימשל שרצה לשחרר את גרמניה אחרי נפילת הרייך השלישי אינו אלא חממה חדשה מושחתת ובלתי-דמוקרטית לעליה

מיד את המיטרה הגרמנית ואת היחי-דה המיוחדת ללוחמה בטרור על רגי-ליה, ברגע שהתקבלה הודעה בהנהלת הפסטיבל כי "עומדים לפוצץ את ההקי-רנה, לשרוף את המסך ולהפסיק את הפסטיבל כולו". כי סרט זה, שנעשה על פי ספר

תרזה אפולטר בתפקיד אולריקה מיינהוף, וסאבין ואגנר בתפקיד גודרון אנסלון ב"שטאמהיים" לפוצץ את ההקרנה, לשרוף את המסך

על כל חטאי בודליין

מביא יש שליחות מוסרית ראשונה כי מעלה לגבי עתידה הפוליטי של גרמ-ניה.

ואומנם, כך התברר, הגרמנים שבצי-וות-השופטים (היו שלושה כאלה), ויחד אתם סגן הנשיאה של חברי-השופטים, המתרגם והמפיץ האמריקאי רודי פר, החי בגרמניה, לחצו נמרצות לתת את הפרס לסרט. אבל נשיאת צוות-השופ-טים, ג'ינה לולוברדיג'ידה, עמדה בראש המתנגדים החריפים למתן הפרס הזה לסרט, ולא טרחה להסתיר זאת.

כשנשאלה מדוע, הסתפקה במיש-פט אחר: "הסרט מקדם את הטרור".

האמת היא שאיש לא טרח להמשיך ולשאול לדעתה של הגברת, שהיתה עסוקה ביותר בחיפוש אחרי כלב-ירוד עים גרמני שביקשה לרכוש בגרמניה, עסוקה מכדי שתואיל ללמוד בעל-פה כמה שמות של הווכים בפרסים. הגברת היפה-עדיין עלתה על הבימה בכרכים רועדות, ולא הצליחה לומר מכלי לגמי-גם את שמו האיטלקי של הבימאי (המשך בעמוד 36)

אולריך טוקור בתפקיד אנדריאס באדר הסרט חשוב, כי הגרמנים לא ידעו

קרטיה של החוק והמישפט בגרמניה, הוא שוכח לציין כי למעשה היו חברי הכנופיה קבוצת טרוריסטים, ששפכו דמם של חפים-משפט.

אבל, טענתם של עיתונאים גרמנים רבים היתה כי לגרמנים הסרט הוא חשוב ביותר, ובעצם הגילויים שהוא

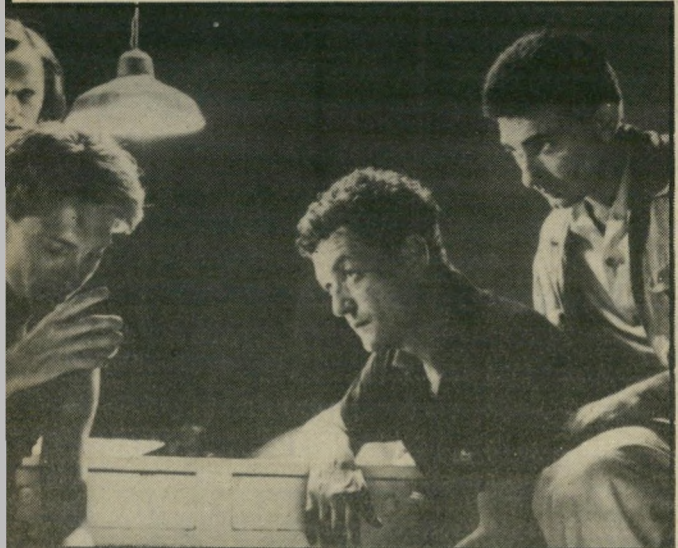
מחודשת וצמיחה של טרור מסוג חדש.

● סידחון צרפתי

אין פלא שקיצוניים מכל הסר-גים, ובעיקר הניאו-נאצים, חיכו לשטי-אמהיים מעבר לפינה (שטאמהיים הוא שם הכלא שבו הוחזקו הטרוריס-טים), ומיטרת גרמניה קיבלה את איומי הפצצה בכל הרצינות. חומתי השוטרים התפרשה כאולם עוד טרם החלה ההקרנה, ולמעשה התפורה באולם עוד כבוקר אותו יום (הקרנת הסרט נערכה רק אחרי-הצהריים), כשהוקרן באולם הסרט הצרפתי של ז'ק רופיו, גיסי רצח את אחותי.

בלשים בלבוש אזהרי, שוטרים חובי-שייקסדות ונושאי רובים מכורנים עמי-דו הכן. ואומנם, הפצצה התפוצצה. לא היתה זו אלא פצצת-סידחון, ואולי אפיי-לו כמה פצצות-סידחון בתיפוזות. אבל מכיוון שהסרט הצרפתי שקדם לשטי-אמהיים היה כה גרוע, רווחה באולם הסברה שהסידחון נובע מהסרט הי-צרפתי.

גם מן הפרס הגדול (דב הזהב) שהוענק לסרט, בסופו של הפסטיבל, נרף ריח עז של סידחון — הפעם סידחון פוליטי. הסרט רחוק באיכותו מיצירת-מופת ואינו חורג ממימדיו של תעורון טלוויזיוני מוגבל, מה עוד שבנסותו להפיל את חברי-השופטים ולהעביר את המסר בדבר חוסר-הדמו-רטי

פיליפ ליאונרד ב"השחרר" מינשר קשה לעיכול

חדר תצוגה זיוה תלם - דוד המלך 10, הרצליה פיתוח

זיוה תלם

מזמינה אותך לראות את הקולקציה החדשה של בגדי העור בעיצובה.

על בגדי העור של זיוה תלם, נאמר:

"אופנתיים, ייחודיים ומעשיים. ממש חלום..."

מבחר דגמים בלעדי בכל הגוונים והגדלים."

אין צורך במכירה מיוחדת, המחירים תמיד הגונים.

והעיקר, זיוה תלם מתאימה לך אישית את הדגם ובהתאם לאישיותך, לגוונים ולמידותיך!

בואי לבקר ביום שישי או שבת.

שישי 7.3.86, שבת 8.3.86 בשעות 10-14.

אם ברצונך לבוא באחד מימי השבוע, אנא התקשרי לטלפון 052-72976

וקבעי מועד.

כמוכן תמצאי בחדר התצוגה: **בגדים ליום ולערב M/N**

*** חד-פעמי: ג'קטים מבריקט סיני אמיתי**

*** מבחר עצום של חגורות, תיקים ואביזרים**

**תכשיר לניקוי
ושמירה לכל
דברי עור
סקאי ולקה**

להשיג בחנויות תיקוני נעליים,
המסביר לצרכן, כל-בו שלום וכו'.
בוא ושיווק:
טל. 624865 ת"א.

צוות לענין

**הם: בתיה - צרויה - מישל
מעצבי שיער מבית האולפנה של
סמי זלצר**

עכשיו: בסטודיו החדש שלהם:

LA-COUPÉ

רח' ארלוזורוב 34 תל-אביב
טל. 235137

מניקור-פדיקור ע"י מרים

נא לראות זאת כהזמנה אישית

איתן עמיחי הדברת מזיקים

בע"מ

**מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים),
תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.**

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

טל. 481/75 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75

שמירה על בריאותך ורכושך

על כל חטאי ברלין

(המשך מעמוד 35)

נאני מורטי, בן ארצה, שוכה לאחר מ' דוב הכסף.

שבה קולנועית

המעניין ביותר בטיעון שמא חורי "חשיבותו של שטאמהיים" הוא אותו מישפט מוכר ומעורר פלצות בלי בו של כל יהודי, שחור והושמע לגבי הגרמנים: "הסרט חשוב, כי הגרמנים לא ידעו." כך סברו גם בחברת-השופטים של העיתונאים, אותם עיתונאים שת' בעו להעניק את פרס-העיתונות לסרט זה, אף כי הודו בכך שהסרט אינו מתע' לה לרמה אמנותית סבירה וכי איז בו איכויות מספיקות.

המאבק בתוך חברת-השופטים של העיתונאים קשר את שטאמהיים לשר אה באותו מישפט מתועב של "לא ידעו", כי לעומת אותם העיתונאים ש' תבעו להעניק את הפרס לסרט, עמדו עיתונאים אחרים שסברו כי לא צריך כלל להעניק פרס לאחר מסרייה-התחרות, כי התחרות היתה פשוט מבוזה ומ' ביישת ברמת סרטיה, וכי לעומתה עמד במרכז תוכנית הפורום הצעיר של פסטיבל ברלין סירטו של קלוד לאנצ' מן, שואה. שהיה משיכמו ומעלה מעל כל אירוע אחר שהתקיים בפסטיבל — ולא רק בגלל משמעותו ההיסטורית-אנושית-כלל עולמית, כי אם גם בגלל איכויותיו הקולנועיות והשפה הקולנר עית המיוחדת במינה, שאין לה כל תק' דים בתולדות הקולנוע.

המצדדים בהענקת הפרס לסרט שור' אה בברלין ורואק רצו להביע הערכה לבני הווג אריקה ואולריך גרגור (מנ' הלי הפורום), על ההחלטה להציג את הסרט במלואו, במרכז תוכנית שכללה סרטים נוספים על אותו נושא. אלא שגם כאן התערכה הפוליטיקה, וכמעט טיפדה את הפרס: נציג פולין בצוות-השופטים של הביקורת מחה על שהסרט פוגע בפולנים ואינו מעלה על נס את אותם פולנים טובים שעזרו ל' הורים, הפולנים נפגעו, כזכור, מן העיר ברה שלאנצמן ראיין בסירטו כמה איכ' רים פולנים שהיו מרוצים ביותר מס' לוק היהודים מן הסביבה, ועדיין תתי' חסו ליהודים באותה השינאה כאילו עוד היו קיימים בהמוניהם בארץ זו גם היום.

לאנצמן לא רק שאינו מתחרט על הנקודה הפוליטית הזאת שבסירטו, הוא אף העניק את הסרט לפולין במתנה (המדינה היחידה שקיבלה את הסרט ללא תשלום) וזו היא ניקמתו הפרטית בפולנים.

מסכיב לנקודה הפוליטית, נערך וי' כוח חריף, כשכמה מן העיתונאים מד' גישים כי שואה אינו עוסק בתנועות המחתרת ובחסידיו אומות-העולם, וכי גם בארצות אחרות לא התעניין לאנצ' מן בידידי היהודים, כי אם עיקר עניינו היה נתון לטכניקה של השואה, למיכנה המכונה ולשיטה שבה הופעלה תוכנית ההשמדה ההמונית של היהודים.

אבל אם בוויכוח הורגשה נחיתותו המוסרית של בעל הדיעה הפוליטית, הרי בהצבעה היה המצב מסוכן הרבה יותר: הפולני פשוט גייס לעזרתו את כל נציגי הגוש המזרחי, ביניהם גם נציגי בולגריה וגרמניה המזרחית, ש' תמכו בו בלהט הוויכוח, אף שמעולם לא ראו את הסרט.

המזל הוא שנציגים אלה לא היו רוב, והיו מספיק נציגים תקיפים בדע' תם מן העולם החופשי שהעניקו לבסוף את הפרס הגדול של חברת-השופטים ל' סרטי-שמחוי' לתחורות לשואה, ובכך נמנעה בושה גדולה מחברת-השופטים של אנשי-המקצוע.

נקודה יהודית

אותי חברי-עיתונאים הסכים לבסוף לתת גם פרס לתחרות, כדי שלא להעליב את הנהלת הפסטיבל ולא ל' פגוע במסר החברתי של שטאמהיים, וכמו כן להעניק עוד שני פרסים לשני יים מסריטי הפורום, סרט פולני וסרט מטאיוואן, וזאת כדי להרגיש את העור בדה שהמיסגרות הצדדיות עלו באי' כותן על המיסגרת הרישמית.

ואומנם, באותה מיסגרת של פורום הקולנוע הצעיר כללו בני הווג גרגור (אולריך גרגור, שהוא מרצה לקולנוע, כבר ביקר בישראל) כמה סרטים מענ' יינים ביותר על נושאים הקשורים ב' שואה, אם כי בררכים אחרות ובשפה קולנועית שונה.

אחד מהם, הפרטיזנים של וילנה, תיאר בתיעוד מרתק ובעדויות של אנ' שים מן העולם כולו את המרד של גיטו וילנה, הפחות ידוע מזה של גיטו ורשה, ואילו סרט אחר בשם אהבו אותנו כל-כך הוקדש לשכונת וושינגטון הייטס בניו-יורק, שהיא למעשה שכונה של ייקים החיים באמריקה כמו היו בגרמניה קטנה.

מי שעשה את הסרט אסף עדויות מרתקות של יוצאי גרמניה החיים באר' צות-הברית והמתגעגעים לארץ מול' דתם עד כדי כך, שהם מאשימים פחות את הגרמנים במה שקרה בימי השואה ויותר תולים את האשמה ביהודים אחרים, כאלה שבאו מפולין למשל, ולד' עתם, באופיים ובעיסוקיהם המיסחריים גרמו לרגשות אנטישמיים אצל הגויים. אחד האנשים מגלה, למשל, כי בשעה שהמודיעין הצבאי האמריקאי פנה אליו וביקש אינפורמציה על עיר הולדתו ברמן, שהאמריקאים התכוונו להפציץ, סירב האיש להעניק כל מידע, אף שידע על השואה המתחוללת שם, בטענה שאינו מוכן לעזור להפציץ את העיר שבה נולד.

ומוז לאהדה

סרט אחד שהוצג בשוק הסר' טים היה מורכב מסרטים תיעודיים שהרוסים ניהו לשחרר רק עתה, ואשר מנציחים באכזריות מחרידה את שיחרור מתנה אושוויץ בידי כוחות הצבא האדום.

אבל בזאת לא תם מיצויה של ה' נקודה היהודית בפסטיבל-ברלין '86, במניין גם ביותר ספרתי 20 סרטים ש' עסקו בנושא באופן ישיר. מלבדן, נמנה עימם חיוך הגדי שהתקבל ביותר אהדה עלידי הקהל והביקורת מכל סרט ישראלי אחר שהוצג אי-פעם בת' חרות רישמית של פסטיבל כלשהו.

מבקרים חד-דילשון וקיצוני-סבלנות, שברך כלל נושאים סרטים אחרי כמה דקות, ישבו מרותקים וטענו כי הסרט הישראלי עיניין אותם ביותר, והרלפה מכוונת מצוות-השופטים גילתה כי ל' מעשה דובר בו על פרס לסרט כולו, בנוסף לפרס-המישחק, שהוענק לשח' קו טונג'ל קורטיו.

אבל לו לפחות הוענק הפרס בש' למות, בלי שותפים, ואולי בכך היה רמז לאהדה שמצא הסרט בקרב חברת-השור' פטים.

נוסף לכך נראתה ישראל עוד פע' מיים בתחרות: פעם בסירטו של מי' קלוש יאנצ'ו, השחר (קופרודוקציה צרפתית-ישראלית), שהיה למישור קשה לעיכול ויוצא-דופן בסגנונו ה' קולנועי בגנות הטרו, ולוא בשל ה' מטרות הנעלות ביותר, ופעם אחרת בסירטה של הבימאית לאה פול, אן טריסטור, המספר על אמנית יהודיה הננסה להתגבר על משבר נפשי עמוק, הנגרם לה כתוצאה ממות אביה ביש' ראל, ושלבסוף אותה ישראל וזיכרו' נותיה עומדים לה לעור במציאת עצמה ובהתאוששותה לקראת עתידה כאשה וכיוצרת.

שבוי בזכרונות

מה מוזרה היתה הרגשתי כש' לפתע, בסרט שוודי, שסיפר על קשיי הסתגלותה של נערה מופרעת למיש' פחה אומנת, ועל לבטי המישפחה האו' מנת נוכח הגורם הזר שנכנס לחייה, נושא שאין לו כל נגיעה לבעיה ה' יהודית, צצה ויצאה לה הבעיה גם מס' פור זה.

איך? פשוט מאוד: דמות של אדם תימהוני, המשוטט על החוף ופוגש אותה נערה בעייתית, מעלה את גורלה הטראגי — פעם היתה לאיש, יהודי במוצאו, ילדה שנשפתה במחנות הריכוז, ומאז הוא מגורה מן החברה וחי שבוי בתוך זיכרונותיו.

הנשיאה האלמנה

הושבעה ♦ אחר מרי אורחי קצר, בעיקבות נסיונו של פרדיננד מארקוס לסלק את תוצאות הבחירות, וחורש אחר יוסי הולדתה ה-53, כנשיאת הפי ליפנינים, קוראסון (קורי) אקינאו, אלמנתו של בנינו אקינאו, ראש-עירייה, מושל-מחוז וסנאטור לשעבר, שהיה מועמד בבחירות לנשיאות לפני 13

ראש-ממשלה פאלמה אחרי נישואין פיקטיביים

טון, עלה ארצה, ובה הפך את תחביו למיקצוע.

שוער זומר

נפטור ♦ ממחלת הסרטן, בגיל 35, הרצל קביליו, שהיה במשך 10 שנים (עד שעבר, לפני שנה, להפועל ירושלים) השוער-הכוכב של מכבי יפו. קביליו, יליד עיראק ואב לשניים, השתתף ב-254 מישחקי ליגה, אך גם שלח ידו בחיבור שירים (לירושלים הלכתי, עוד שבת של כדורגל) ובה שמעם.

מחלץ הסטודנטית

נרצח ♦ ביריות אקדח, במרכז שטוקהולם, בירת שוודיה, אלולף פאלמה, 59, ראש-ממשלת שוודיה. פאלמה, שהחל את דרכו בממשלה כשר-חינוך, היה לראש-ממשלה (בפעם הראשונה משלוש תקופות-כהונה) כי גיל 42. בהשכלתו היה מישפטן והת-פרסם בגיל 22 כאשר נשא, בנישואין פיקטיביים, סטודנטית צ'כית לאשה, כדי לחלצה מארצה. אחרי שהתגרש מן הסטודנטית, כמסכם מראש, נשא את

נשיאה אקינאו ונשיא לשעבר מארקוס אחרי מרי אזרחי קצר

ליסבת, פסיכולוגית ילדים ולימים אם שלושת בנים, שגם היא נפצעה מיריות המתנקשים.

אבי הפרופסורית

נפטור ♦ בת-ליאבי, בגיל 80, ישראל בהן, עורך וסופר, מחברם של 29 ספרים (האחרון בהם על חילופי

שוער קביליו אחרי 254 משחקי ליגה

מיכתביו עם רודי בוגוריון ושי-עגנון. בהן, אביה של חוקרת הסיפורת הפרופסור נורית גוברין, החל את דרכו בארץ כחבר בקבוצת חולדה ושימש משך 22 שנים כעורכו של שבועון מפא"י (קודמתה של מיפלגת העבודה), הפועל הצעיר, שנסגר בשנת 1970, עת יצא כהן לגימלאות. לאחריו עור הספיק להיות יו"ר אגודת-הסופרים.

סופר אחר, החבר עד היום הזה בקבוצת חולדה שבשפלה: עמוס (באור התכלת העזה) עוז.

(המשך מעמוד 7)

שלווה ועניינית, כך גם מראה פניו של רמיאניק. הוא הקשיב בעניין, כאילו שמע בפעם הראשונה בחייו מה עשה אותו אדם רחוק, בטרבלינקה הרחוקה. אחרי-כך החווירו פניו מעט בכל זאת, עת הכריז בהתרגשות כי מעולם לא היה נאצי, מעולם לא ביקר בטרבי לינקה. הוא היה אוקראיני שהתגלגל לארצות-הברית ומשם שלח חבילות לאשתו שנותרה מאחור, באוקראינה. מייד לאחר מכן שב הסומק הרגיל ללחייו של רמיאניק ובחצר הרחבה, בדרך אל נידדת-המישטרה שעמדה להוביל אותו בחזרה לתא המאסר, הוא אף פרץ בצחוק קולני.

צה"ל

המסע אל ארץ כנען

כך הועלו עצמותיו של איש סיירת-השריון

כאשר הובא בסוף השבוע שעבר לקבורה בקיבוץ אילון שעל גבול הלבנון כנם הבכור של חברי הקיבוץ הניה ושלמה רוינה, רב-טוראי יעקב רוינה, איש סיירת-השריון, שנלכד במארב מצרי בקו ברלב לפני 17 וחצי שנים, ונחשב מאז כנעדר, נחשפה פרשה שבה תרם עיתונאי, במהלך עבודתו, את חלקו בפיתרון בעיה אנו שית נכבדה.

היה זה אורי אבנרי, עורך העולם הזה, כפי שמיהרה להודיע סגן-אלוף שלומית כרמי, ראש מרכז איתור הנעדרים של צה"ל, שסיפק לה את ה מידע שהוביל לאיתור גופתו של רוינה.

תיקווה כמוסה. אבנרי, בעצמו חייל קרבי במלחמת-העצמאות, לא שכח מעולם לנצל כל הזדמנות בפניו שותיו ברחבי עולם לסייע באיתור חייו לי צה"ל נעדרים או שבויים.

לכן, כאשר ביקר באפריל '78 בקאיר, גם מיהר, מתוך תיקווה כמוסה, לבקר בבית-הקברות הצבאי הענקי שבצפון-המזרח הקאהירי, הפרושה הרגל מצודת צלאח אל-דין העתיקה, החולשת על קאהיר רבתי.

כשהחל מהלך בבית-הקברות, על אלפי קיברי החיילים המצריים שלו, חללי 35 שנות מלחמה מצרית-ישראלית, כיוון אותו חושב לאחת הפינות של בית-הקברות. ואכן, נתקל שם בלוחשיש גדול, שנשא את הכתובת הערבית: "כאן קבורים הרוגי האויב". מילוי צי. במישור המרכזי קראו את הכתבה (העולם הזה 12.4.78), תייקו אותה בתקש של 136 הנעדרים בחזית המצרית וכולל 69 מלחי הצור ללל דקר) ושכחו את העניין.

מי שלא שכחה היתה סגן-אלוף כרמי, שכתבתו של אבנרי הדליקה אצלה נורה אדומה. כרגיל במנגנון ביוורקטי, ועוד של שתי מדינות, לקח הברר זמן רב מאוד. אבל לבסוף נשא פרי הלחץ על הוועדה הישראלית-מצרית, המטפלת גם בנושאי הנעדרים.

וכך יכלו לעמוד, בשבוע שעבר, האלוף גד נבון, הרב הצבאי הראשי של צה"ל, תת-אלוף אלי דקל, סגן ראש אגף כוח-אדם בצה"ל, וסגן-אלוף כרמי להגלי קיבור המצרי של רב-טוראי יעקב רוינה ולמלא אחרי צו, שאותו הורה כבר יעקב הראשון, לפני כמעט 3000 שנה: "והעליתם את עצמותיו מזה... בארץ כנען, שמה תקברני".

מיפלגות

לינה ראשון בלי אבא

כולם צופים אלימות בוועידה הבאה של חרות

כתבי המיפלגות עסוקים בימים אלה עד מעל לראשם: תנועת החרות, אחת משתי המיפלגות העיקריות במדינה, מתכננת לוועידתה, שתפתח ביום חמישי הקרוב.

מתגעגעים לפולאק

בלא רמלה כבר מתגעגעים למנהל הקודם, יוסף פולאק. פולאק, שהודה, בעיקבות בריחתו של צבי גור, נחשב כמנהל-כלכל טוב ומסור, והאסירים אהבו אותו מאוד. האסירים טוענים כי כבר אפשר לחוש את ההבדל בתנאים. לדיבריהם, הוגבלו זכויותיהם מאז עזב פולאק, ואין להם "אבא".

אחד הסיפורים על פולאק, שהיה לפולקלור בכלא, הוא על אסיר מסוכן שכונה עלידי האסירים "השוטח". אסיר זה היה ידוע כאלים מאוד, והיה תוקף כל מי שפגע בו. בגלל הפחד שהטיל על סביבתו נהגו לכלוא אותו בדרך כלל, בתאים המכונים "איקסים", בבידוד מוחלט. הוא הועבר מכלא לכלא, וכאשר הגיע לכלא-רמלה הוזמן אותו פולאק לראיון.

פולאק ניהל איתו שיחה ארוכה, ושאל אותו על עברו. האסיר סיפר בגילוי-לב על התנהגותו ועל הכינוי "שכנים" אותו חבריו. פולאק הציע לו הצעה נועזת: אם אתה מבטיח להתנהג בסדר, אני מוכן להוציא אותך מהבידוד ולתת לך להחליט בעצמך היכן תתגורר בכלא — בתנאי שתבטיח לי, מילה של גבר, שאתה מתנהג כמו "שצדיק".

מודח פולאק "השוטח" מתנהג יפה

האסיר, שהופתע, לחץ את ידו של המנהל ועבר להתגורר בתא רגיל, יחד עם אסירים אחרים. התנהגותו הפתיעה את כולם. הוא לא תקף איש ולא נהג כאלימות.

אחרי תקופה מסוימת החליט פולאק כי הגיע הזמן להמשיך בשיקומו של האסיר. הוא החליט לתת לו חופשה. אולם המיטרה ומוסדות אחרים התנגדו לכך בתוקף. פולאק לא נכנע. הוא הציג אולטימטום לכל המוסדות: "או שתאשרו לאסיר הזה חופשה, או שאני מתפטר". הדבר עור, וזה אסיר זכה בחופשה של 48 שעות.

מעולם לא התנהג אסיר טוב יותר בחופשה מאשר "השוטח". הוא חזר לכלא שש שעות לפני הזמן, כדי להוכיח למנהל שהוא ראוי לאמון שניתן בו.

כיום מנהל אסיר זה את כל תוכניות-החינוך בכלא איילון. הוא הוכיח את מה שפולאק רצה להוכיח: שלאסיר יש מלתי-כבוד, ושאפשר לסמוך עליו. חבל רק שצבי גור עיידר קצת את התיאוריה הזאת.

אילנה אלון

תנועה עממית, תוססת ודמוקרטית, ייכלעו בקולו של מטח-האגרופים הראשון, בקטטה הראשונה שתפרץ בין הצירים. וקטטות כאלה, על פי נסיון העבר, צופים כולם.

העובדה היחידה שתסייע לשלושת הרובים היא שאין הם שייכים לאף אחד מן המחנות במיפלגה. כך, לפחות, לא יהיו הם עצמם מעורבים בכריזות הפנימית הצפויה. אולם לשלושתם צורפו עוד שלושה דוברים, שיעסקו בתיקשורת הכתובה. כולם מוזהים עם אחד מהמחנות: יוסי ברון (מחנה-ליני), לימור ליבנת (מחנה-שרון) ויוסי קיסטר (מחנה-שמיר). לשלושה אלה צפויים חיים קשים. מה שלא יעשה מהם, הוא יואשם על-ידי המחנות היריבים כמשוא פנים ובעזרה סמויה למחנהו.

מחזות מבישים. מכל מקום, גם בחוגי-החרות כבר השלימו עם כך שבי טלוויזיה הישראלית והעולמית ישוררו מחזות מבישים ומועידתה של התנועה הדמוקרטית-תוססת-עממית.

מרחיק-הראות אף סבורים, כי ציור תי הטלוויזיה הורים ימלאו במראות האלימות או מחסניהם, וישלפו את התצלומים ברעז המביך ביותר. "ככה זה", אמר אחד מאנשי מנגנון הוועידה, "זהו הוועידה הראשונה שחלש פרישתו של המנהיג. מכל בגין, אבנרי כיכרו את סמכותו. על מישקל השיר לילה ראשון בלי אבא". יהיה לנו היללה הראשון בלי אבא. היללה בו אחר המתקוטטים או המתקפים בוועידה השבועית מתנה בעתיד כראש-ממשלה.

כדורגל

תשובה לשאלה נצחית

האם הכדורגל הישראלי יכול להתמודד בכדורגל על רמה

אחרי צהרי יום הרביעי האחרון זימנו לקהל הרעב לכדורגל משוכה, כמעט שעתיים של חוויה יוצאת-דופן. היה זה בזכות נבחרת אנגליה, שכאה ארצה למישחקי-מבחן לקראת טורניר הגביע העולמי הקרב ובא. 30 אלף הצופים באיצטדיון הלאומי ברמת-גן חוו באותו אחר הצהריים באירועים שונים ומשונים: הימנונים שנוגנו לפני עלות הנבחרות אל כר-

כדורגלן וילקינס בפעולה
הוא חילק כדוריות

הרשא: כלב תועה שפרץ למגרש במהלך המחצית השנייה, לקול תשואות הצופים. נבחרת כדורגל ישראלית שניסתה להשיב לעצמה מעט מכבדה הצבור: ונבחרת אנגליה אשר כמעט שנחלה מפלה סנסציונית וצורבת.

אולם בין האירועים הסתתרה גם התשובה לשאלה הכמעט נצחית: האם מסוגלים הכדורגלנים הישראלים להתמודד כשוויים מול שוויים עם נבחרת אירופית מן הדרגה הראשונה? התשובה החד-משמעית: לכדורגל הישראלי, ברמתו הנוכחית, אין מה לחפש באירופה, אלא אם כן מהוות נבחרות כנורבגיה או לוקסמבורג מדרג הרמה האירופית.

הבדלים תהומיים. אומנם, הוליי כה נבחרת ישראל במחצית בשיעור 0:1, ונכנעה רק לבעיטת עונשין 11:0 מטרים: אומנם, הוכיחו כמה שחקנים ישראליים כי רמתם האישית אינה גופלת בהרבה מזו של שחקנים אירופיים בכירים. אך דווקא על רקע זה בלטו כליכר העובדות הבלתי-נעימות.

שתי רוגמות אופיניות משני עברי המיגרש הבליטו את ההבדלים התהומיים בין שתי המתמודדות. באנגליה, התואר "כוכב" מתייחס לשחקן המסוגל למשוך אתרוי קבוצה שלמה. לא שחקן בעל עבר מפואר, אלא שחקן בעל יכולת משכנעת היום.

לכך אין דוגמה טובה יותר מאשר הקפטן הוותיק בריאן רובסון. בניידות ושפתנות, המתאמים יותר לשחקן נוער, הדגים רובסון את תורת הכדורגל הנכון על רגל אחת. יותר מכל שחקן אחר הוא בעט, נגח וסיכן את שער ישראל. ושניים מכדוריו אף פגשו את הרשת.

שערו הראשון היה מלאכת-מחשבת של קשר המגיה מאחור, ממקם עצמו

כאופן נכון ברחבה ושולח כאמנות כדור נפלא אל בין הקורות. ובעת שקבוצתו התגוננה, לא נמנע מלתמוך בהגנתה, ונראה כאילו נמצא כעת ובעונה אחת בכל מקום במיגרש. לצידו יכול היה הקהל לחזות גם בריי וילקינס, שחילק באמנות רבה כדוריות לחבריו לנבחרת, והיווה את הציר המרכזי שעליו נשענו התקפות קבוצתו. אולם חדר עם זאת לא נמנע מלהיכנס לקרבות-מגע, נע גם הוא ללא לאות על המיגרש.

כדורים ליריב. לעומת זאת, שני שחקני-הקישור הישראליים, למשל, אורי מלמיליאן ומשה סיני, שנחונם בפוטנציאל עצום ורכ, הכליטו דווקא במישחק זה קשת חסרונותיהם, הסימפטומיים לכדורגל הישראלי כולו.

כל כישורי אורי מלמיליאן, בעל ראית המישחק הנדירה, סיגנון המישחק החכם, המסירות המרדיות וברוכי-טווח, כאילו מתפוגגים, כאשר הוא חושש מתיקולים. הבסיס הראשוני לכדורגל, במישחק פיסיונוקשה בסיגנון אירופי, נותרו תכונותיו של אורי על הנייר. ואכן, מלמיליאן כמעט שלא שותף במישחק, ונראה מבחון כמי שאינו מוצא את מקומו על כר-הרשא.

במישחקי הליגה הוא נראה באור שונה לחלוטין, משום שהליגה הישראלית היא, למרבה הצער, שונה לחלוטין.

סיני, לעומת זאת, מתקל היטב. הוא שחקן-קישור בונה, בעל מישחק נוקשה ובלתי-מתפשר. לכאורה, שחקן ברמה אירופית. למעשה, עדיין רחוק מכך.

כל תכונותיו ההתקפיות של משה סיני באות לידי ביטוי רק במישחקים איטיים, כמרבית מישחקי הליגה הלאומית. כאשר המישחק הופך מהיר, מתגלה סיני כשחקן המתקשה להתרכז, מרבית הכדורים היוצאים מרגליו מגיעים לשחקני-יריב, ואף יכולתו הטכנית יורדת פלאים.

במישחק אירופי יכול סיני להיות כיום, לכל היותר, שחקן כדורגל בינוני עד מאוד.

קצה הקרחון. בהשוואת ארבעת שחקני-המפתח במישחק השבועי שעיבר מתגלה רק קצהו של הקרחון. בעיה נוספת נעוצה במינימום הנדרש משחקן כדורגל בארץ, לעומת עמיתיו מאירופה.

אפילו בין 14 הכדורגלנים אשר ייצגו את ישראל במיפגש מול אנגליה (והרבה יותר במישחקי הליגה), נמצאו שחקנים חסרי נתונים בסיסיים. עצירת כדור נכונה, מסירה מרגל לרגל, הגבהות כדורים — מישחק של נגיעה אחת בכדור — כל אלה, המהווים קנה-מידה בסיסי לכדורגלן בכל קבוצת-מילואים אנגלית, חסרים אצל מרבית שחקני הליגה הישראלית. מה שהתרחש על הרשא בהפסקת המישחק, כאשר שחקני המילואים של שתי הקבוצות עלו והשתעשעו במישחק הקרוי "אחד באמצע", סיכם את כל הנושא בקיצור נמרץ: ארבעה המישה שחקנים ערכו מסירות בינם לבין עצמם, כאשר שחקן נוסף ניסה להגיע לכדור.

זה היה אותו המישחק לאנשי שתי הקבוצות, אך בהבדל אחד: לשחקנים האנגלים היה אסור לגעת בכדור יותר מפעם אחת. לישראלים — לא היו מגבלות. כל שחקן אחז בכדור ככל שעלה על רוחו.

לכאורה — מישחק משעשע בלבד. למעשה — תסמונת אמיתית.

לקראת שבת

חובה לראות:

תל-אביב: בנייה-הודה תל-אביב

— הפועל תל-אביב

פתח-תיקו: הפועל פתח-תיקו

— בית-ירושלים

חיפה: מכבי חיפה — הפועל

כפר-סבא: מכבי כפר-סבא

תל-אביב: מכבי תל-אביב

— בנייה-הודה תל-

אביב — הפועל תל-אביב (מיגרש) רש בנייה-הודה בשכונת התיקוה: המישחק המרכזי של המחזור ה-20 יפגיש את שתי הקבוצות המפתיעות של העונה. מאפרוריות הליגה הארצית וניקה קבוצת בנייה-הודה לצמרת הליגה הלאומית, והיא שומרת בעיקביות על המקומות 4-3 במעלה הטבלה. במיגרשם שבשכונת-התיקוה יארחו הוורד ביום את מובילת הטבלה, הפועל תל-אביב, אשר למרות הביקורות הלא-מעטות לגבי רמת מישחקיה, הולכת וקרב לתואר אליפות מפתיע. בעוד שניצחון ביתי יפתח מחדש את המאבק בצמרת, הרי שניצחון הפועל עשוי להרחיקה עוד יותר מיריבותיה בצמרת. דווקא מרתק בין שניים מוותיקי המאמנים בליגה הלאומית, יצחק שניאור ודוד שווייצר. אסור להחמיץ פתח-תיקוה:

פתח-תיקו: פתח-תיקוה — בית-ירושלים (אצ-טדיון הפועל בפתח-תיקוה): האם היתה תצוגת הכדורגל הנפלאה של הביתרים מול האלופה מחיפה, בשבת האחרונה, בבחינת אפיוורה חולפת? על שאלה זו יצטרכו להשיב אורי מלמיליאן וחבריו במישחק-החוזק קשה למדי בפתח-תיקוה. הפתח-תיקוהאים אשר נחלו העונה הפסד-בית אחד בלבד, ינסו לנצל את היעדרו מחמת פציעה של אלי אוחנה, כדי להשיג ניצחון יוקרתי. ניצחון שכזה ישכח אולי כמעט את ההפסד הצורב בדרכי האחרון, מול מכבי פתח-תיקוה. צפוי מישחק ער, פתוח ומהנה.

חיפה: מכבי חיפה — הפועל כפר-סבא (האיצטדיון העירוני בקריית-אליעזר, חיפה): מישחק-ההזדמנות-האחרונה של היורד קים מחיפה, לשוב ולהשתלב במאבק האליפות. איבוד נקודות אפשרי להיפועל תל-אביב בשכונת-התיקוה, בשילוב עם ניצחון חיפה, עשויים להעלות את הקטר הירוק על הפסים הישנים והטובים. אולם שוב נשאלת השאלה, האם מסוגלים האלופים שבעייתתארים לשוב ולהציג את היכולת, שהיקנתה להם בעבר תהילה כה רבה. בכפר-סבא אין חדש: כדורגל טוב, וניצחונות אין.

נתניה: מכבי נתניה — שימשון תל-אביב (מיגרש מכבי בנתניה): "הפכנו אתגר לליגה", ציין בשבת האחרונה חלוצה הוותיק של שימשון תל-אביב, ויקי פרץ. ואכן, קבוצת כרס-היתמנים הפכה בשבועות האחרונים ללהיט התורן של הכדורגל הישראלי, כשבאמתחתה כבר שישה ניצחונות רצופים. במיגרש הנתנייתי, שכה מוכר להם, יפגשו השימשונים את בעלת-הבית חסרת-היציבות. נתניה טרם השתחררה סופית מאימת הירידה לליגה הארצית, ועשויה לגרור את השימשונים למישחק מהיר ומרתק. כל תוצאה תתכן בהתמודדות מבטיחה זו.

רמת-גן: מכבי תל-אביב — מכבי יפו (האיצטדיון הלאומי ברמת-גן): מססוגניות הררבי התל-אביבי הגדול שבה מכבי תל-אביב לאפרוריות הליגה, המכבים הסתגלו בעונות האחרונות לכינוניות מרדימה, המאופיינת במאבקים טולי-מתח אי-שם במרכז הטבלה. הפעם יפגשו בשח-קי מכבי יפו, אשר לא נכנעו בשמנות מישחקיהם האחרונים, ונמצאים בהת-אוששות מתמדת.

ירושלים: הפועל ירושלים — מכבי פתח-תיקוה (מיגרש ימ-ק"א בירושלים): הפועל ירושלים בצורת, הפסד הליגה האחרון של הירושלמים בחיפה קירב אותם עד-מאד אל הקו האדום, ורק הפרשי-שערים עדיף מפריד בינם לבין מכבי יפו שמקום ה-14. הירושלמים, הזקוקים לנקודות-ליגה כאור לנשימה, ינסו לבלום את מכבי פתח-תיקוה, בראשותו של מלך-השערים הומני, דודו רבינון. צפוי מישחק חריף ועצבני.

נינה קציר חולה קשה. בעלה, הנשיא

מיטתה היא העניקה ל-השנים הזה

הדאיון האחרון שלי!

נינה בבית-החולים

יש לי סרטן. אין מה לעשות.

בחר צר וחשוף קירות, בעל חלון אחד בצד, שמבעדו חודרים אוריים וקרניים-מש של חורף, על מיטה גדולה, סריגים לבנים וכויות גדולות, שוכבת אשה קטנה וצנומה. היא לבושה בכותונת-לילה ירוקה עדינה, שפירחת-חרה קטנים מעטרים אותה בצווארה. ליד המיטה הגדולה יש ארונות, שעליה עומדות שתי ציננות-פרחים, בהן כלניות אדומות וסגולות, כמה בקבוקי שתייה קלה, ובקבוק בושם נינה ריצ'י.

מירות, המביט באשה שבמיטה בעיניים אוהבות ומאירות. זהו אפרים קציר, מי שהיה הנשיא הרביעי של מדינת ישראל. על המיטה שוכבת, כמו ילדה קטנה, נינה, אשתו. שמעתי שנינה קציר חולה, ונסעתי לבקר אותה בבית-החולים שבו היא מאושפזת.

מה יש לך? שאלתי.

היא ענתה בפשטות:

לפני חודש היו לי כאבים בריאות ובעמוד-השדרה. חשכתי שזה לומבגו. הלכתי לבדיקות, גילו שיש לי סרטן.

שעבר, שומר ליד מה שהגדירה כ

אין מה לעשות. אני הולכת למות! אין מה להסתיר.

אני רק מבקשת שאנשים לא יבואו אליי עם סיפורים על תיקוות ועל אמונה בעתיד. אני לא צריכה את הסיפורים האלה. אני לא מרגישה בליבי פחד מהמוות. למרות הצער והדמעות שזה מעורר. אני רק מבקשת שזה לא יבוא ביסורים. ויש הוראה שלא לתת לי לסבול.

עד כאן.

אפרים קציר נמצא כל העת לידה בחדר. ורואה לכל מהסורה. הוא מתי עניין אם דרוש לה משהו. אם אפשר לעזור לה. נינה מנצלת את הרגעים שאפרים אינו בחדר ולוחשת באוזניו: "אילו הייתי צריכה לבחור את חיי מחדש. הייתי נישאת שוב לאפרים. אני אוהבת את אפרים. והוא תמיד היה המקור והכוח בחיי. האמת היא שאני חושבת שגם כלידתי היה אפרים מגיע לכל מה שהגיע."

נינה שוכבת במיטה. נשענת על הכרס הגדולה. מביטה סביבה בעייניים גדולות ואומרת בצער: "חיי היו לפעמים כרוכים בכאב גדול וגורא. מותה של גורליה. גיסי אהרון. שנרצח עליידי קוון אוקמוט. וצער שכליכך אהבתי. עידו מוסינזון. שנחרג במילי חפת יוסיכספורים."

נינה קציר מתכוונת לבתה נורית. שמתה באופן טראגי לגיסה. אחיו של אפרים. שנרצח בהתקפה בלוד. בי 1972. ולעידו מוסינזון. בנו של הסופר יגאל מוסינזון. אבל היא לא נותנת לעצמה לשקוע בצער. וחוזרת מייד לפסגות שהיו לה בחיים ולסיפור הנסיקה עם אפרים ליפאן. שם הוא קיבל את הפרס הלאומי הנכבד ביותר שלהם.

מספרת נינה: "לנסוע עם אפרים זה כמו לנסוע עם מלך. את הופכת לידו למלכה. אני שמחה שאפרים לא נמצא כרגע בחדר. אבל תדעי שהוא היה הורג אותי אילו היה שומע את מה שאני אומרת. הוא היום אחד המדענים הגדולים בעולם. אגלה לך סוד נוסף — אפרים עמד לקבל גם פרס נובל

הנשיא לשעבר קציר ליד מיטת אשתו

אילו הייתי צריכה לחיות את חיי מחדש — הייתי נישאת שוב לאפרים. את הופכת לידו למלכה"

היילים שהיו צועקים. נינה? נינה? "אני גם לא מצטערת על חלוקת חונרות הפלייבוי לחיילים, למרות כל הרעש שקם סביב זה. דבר שגרם להרבה עוגמת נפש לאפרים. בסך הכל זה היה רעיון שהועלה עליידי קצין תרבות. ואני הסכמתי לו. "צירתי בבית הנשיא את שבוע הילד. דבר שנמשך עד יום.

בישראל זה תפקיד הרבה יותר חשוב. היא היתה מצלצלת אלינו הביתה ערב ערב. ומנסה לצננע אותו להסכים לקבל את מיישרת נשיא המדינה. "כך הוא איבד את הסיכוי לקבל את פרס נובל. אבל אני מאושרת שהוא קיבל השנה פרס חשוב יותר.

"אפרים לא מצטיין באהבה לעי תונאים. גם אני לא. לכן לא אתן עוד ריאיונות. זה גם יהיה הריאיון האחרון בחיי."

"אני חושבת שהייתי אשת נשיא טובה. בסך הכול זה היה פרק יפה בחיי. יש לי ממנו זיכרונות יפים שהייתי רוצה שהילדים והנכדים שלי יידעו עליהם: על אוסף של עוגות

אוהבת לצחוק

את שואלת אותי מה הביא אותי להתעסקות במשך שנים

אפרים ונינה קציר במישכן הנשיא

"התקופה היפה בחיי"

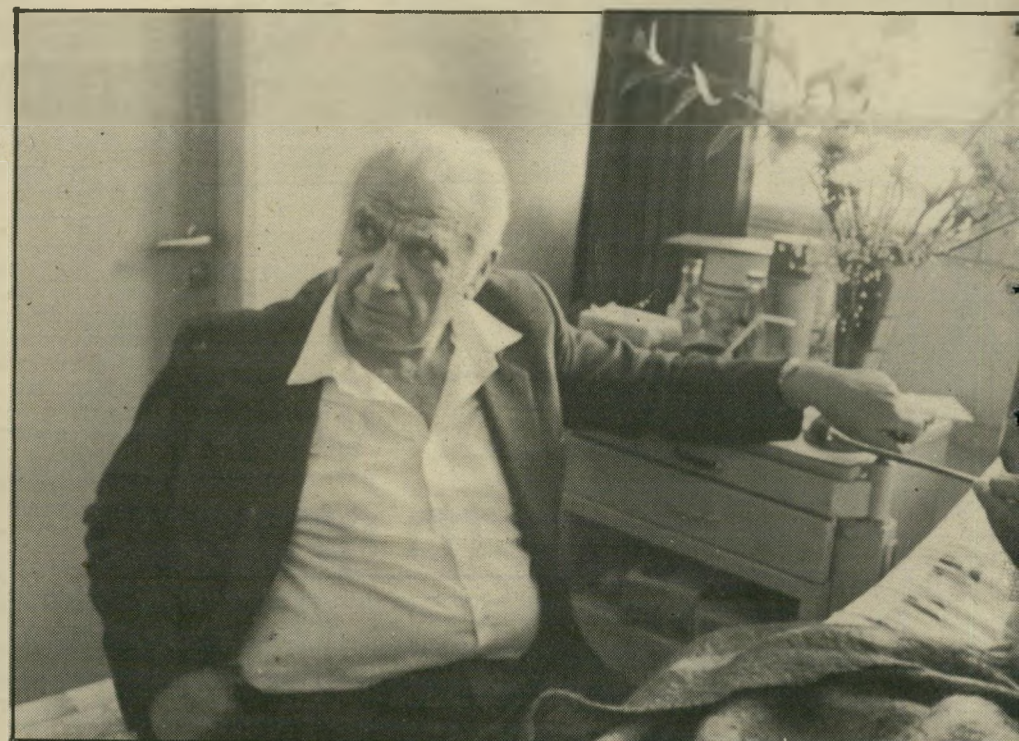
היא שהעירה אותי. והיא אמרה לי: גברת קציר. אני רואה שאת אשת העולם הגדול. יש לי קשקשים. אולי יש לך תרופה בשבילי? "האמיני לי שזה לא הרגיו אותי. זה היה בליכר מצחיק. ואני כליכך אוהבת לצחוק."

אבל! היא אומרת פיתאום. "עיוני את הסיפורים האלה. בואי ואספר לך סיפור מצחיק: באופן קבוע יש אחות תורנית ליד מיטתי בלילות. אתמול ישנתי ופיתאום אני שומעת מישהו קוראת: "נינה. נינה! התעוררתי בבחלה. לא הבנתי מה קורה. אז ראיתי שהאחות

נינה קציר בביתה ברחובות

"אני אוהבת את אפרים"

אפרים קציר בבית החולים

הוא עמד לקבל את פרס נובל — אבל גולדה אמרה שלהיות נשיא זה יותר מכובד"

עם לימודי האנגלית בצורה מעניינת. תוך כדי משחק ושירה. זה פשוט המיקצוע שלי. אפרים שלח אותי להרוויח כסף בשבילו — אם כבר ללמד אז למה לא עם הר מור. כיום יש תערוכות קבועות הנערכות עליידי משרד החינוך.

שאספנו מניסים הגרות בסביבות העיר צפת. על לילות כשהגיע מישלוח גדול של עוגות ושיקולדים. כשאני הסתר בבתי בין הנהגים הישנים ושמת לי ליד כל אחד מהם עוגה. בלי שהוא התעורר ויעלה בדעתו מי הביא לו את העוגה הטריה למשאית: על משאיות של

בדיוק באותה תקופה שגולדה החליטה שהוא יהיה הנשיא של מדינת ישראל. ברגע שזה פורסם בעולם. הגיע שלה אלינו שהודיע לנו שאם אפרים יהיה נשיא. הוא לא יוכל לקבל את הפרס. "בשסיפור אפרים את הסיפור לגולי דה. היא הודיעה לו שלהיות נשיא

אמי בנה

מישפחת דיין לא תרד מהכותרות, כל עוד הארץ הזאת קיימת והעיתונים יוצאים כל בוקר. 20 שנה כיכב משה דיין בכל העיתונים, ר איתו הוא סקף גם את אשתו רות ואחר־כך את אשתו רחל. יעל דיין כיכבה במשך שנים רבות, עם מחזריה הרבים ויותר מאוחר עם בעי לה, דב שיאון. גם האחים אורי ואסף, על כל נשותיהם, לא ירדו מטורי הרכילות במשך שנים.

עכשיו, כשנהיה קצת שקט במישפחה הזאת, שמעתי רכילות על הדור החדש. עכשיו מספרים לי כולם על דן שיאון, בנם של יעל דיין ובעלה, תת־אלוף דב שיאון. סיפרו לי שהילד הוא לא כדיוק מה שסבא שלו היה רוצה. אמרו לי שדן עף מבית־הספר אלינאס, שהוא מתלבש כמו פלייבוי, עונד עגיל באוזנו, ומצהיר הצהרות בקול רם שהוא לא יתגייס לצבא בשום אופן. סיפרו לי גם שכדי לקנות את הבגדים המשוועים שלו הוא נוהג לפרסם מודעות בעיתונים שתכולת בית הוריו נמצאת למכירה, וכשההורים לא נבית הוא עורך מכי רות פומביות. כל הסיפורים האלה הצדיקו טל פון ליעל דיין, שאמרה לי כך:

"דן מתלבש אולי משונה לפי טעמי ולפי טעמי, אבל הוא מתלבש כמו שמוצא חן בעיניו ובעיני בני גילו. נכון שהוא עף מבית־הספר, אבל אני לא מצטערת על זה כלל. דן הוא ילד מבריק, ואולי בגלל זה הוא היה כל הזמן על הכונת של המורים. בכל פעם היו מורידים

יעל דיין ובנה דן
עגיל באוזן וספה למכירה

היה גכרו של משה דיין, אף אחד לא היה שם לב שהוא הצהיר הצהרה כזאת. מי שיש לו ילד בן 17 יודע, שהם מדברים על זה כל הזמן. מדברים, מדברים, אבל כשמגיע צרה־גיוס כולם הולכים להתייצב כמו ילדים טובים. אז לא לעשות מזה רעש, בבקשה. בשנה הבאה יהיו כל הילדים האלה חיילים, אם מתוך בחירה ואם מתוך חובה. זה מה שיש."

אותו כיתה כעונש. בפסח זרקו אותו מבית־הספר, ומאז הוא לומד לבחינות־בגרות אכסטר ניות ומאוד מצליח, עבר כבר שלוש בחינות וקיבל ציונים מצוינים. הוא לא מכר את חפציו הבית שלנו, אלא מכר את המיטה שלו, כדי לקנות ריהוט חדש לחדרו — ובאמת הוא ריהט את חדרו בטעם רב. "בעניין הצבא, אני מאמינה שאילו דן לא

את המנגינה הזאת אי אפשר להפסיק לעולם

לפני שבועיים חגג יואל רקם, מנהל תוכי ניות ברדיו, את יום־הולדתו ה־50. במסיבת־ענק נוסח־ירושלים.

נוסח־ירושלים — זאת אומרת שכל ירושל מי הגון היה שם. כי בעיר הזאת, הבירה הנצחית שחבורה לה יחידו, כידוע אין מיבחר גדול של מסיבות.

לכל המזמנים הודיע יואל שהמסיבה תהיה כסיגנון הסמבה הברזילית, וגם הסביר להם ש בגלל הקרנבל בריו, שנערך כל שנה בחודש פברואר, גם הוא רוצה לחגוג. חצי ירושלים באה למסיבה, נשים לבשו שמלות רחבות וציבי עוניות כמו שלובשות התחיתות של הארץ הר חוקה והחמה, והמוסיקה הצליחה להקפיץ אפילו את הירושלמים העייפים.

רק אחרי שנגמרה המסיבה וכולם הלכו הביי תה, סיפר לי מי שסיפר, למה רצה באמת יואל רקם מסיבה ברזילית.

הסיפור מתחיל לפני שבע שנים, כשיואל רקם נכנס למישרדי ק־ל־מ כדי לקנות כרי טיסיטיסה, ושם הוא פגש אשה צעירה בשם אביבה עידן. שמוצאה מארץ הסמבה, מהר מאוד התיידדו אביבה ויואל, והידידות ביניהם

יואל רקם
כמעט כמו ריו

נמשכה שנים. לפני כמה שנים עזבה אביבה את ק־ל־מ ופתחה משרד־נסיעות בשם גלקסי בי ירושלים. גם כאן תמך בה יואל רקם ונתן לה עצות, והיה לידה בכל רגע פנוי של שניהם. לפני שנה הסתבכה אביבה עידן בענייני כספים, ולפני שמישהו ישים עליה צו עיכוב יציאה מהארץ היא התחפפה מכאן.

מאז יואל רקם קצת עצוב. הידידות ברהה לו, אבל את המנגינה של הסמבה, כידוע, אי אפשר להפסיק.

לבסוף מופיעה יוני בתפקיד הבחורה המפתה. אומרת יוני, מקיצת הנרדמים וזוקפת הכפופים: "אני לומדת בימיו באוניברסיטה בתל־אביב, אך

יוני

מקיצה נרדמים

האמיני לי, למרות העובדה שאני אשה די משוחררת, אני מוצאת את עצמי לא פעם נכוכה מאור על הבימה."

כשיש תפקיד כזה, מה הפלא?

דרוש שותף חדש

כשחכם אחד המציא את האימרה "חיי־הלי לה של ירושלים נמצאים בתל־אביב", הוא ידע על מה הוא מדבר.

עכשיו נודע לי על שלושה גברים ירושל מים, מאלה שליד שמם תמיד מוסיפים את ה מילה "מצליחנים" שכבר שלוש שנים מחזיקים ביחד דירה יפה בתל־אביב, ובדירה הם מחזיקים גם בחורה יפה. כל אחד מהגברים מגיע לתל אביב ביום קבוע, כדי לעשות לעצמו קצת חיי לילה. כל זה לא היה נודע לי אילו הסידור היה נמשך כרגיל. אלא שבחודש האחרון פרש שר תף אחד מהעסק, ועכשיו עוברת בירושלים ה שמועה מפה לאוזן ששני גברים מצליחנים מחפשים שותף חדש, גם הוא־צריך להיות מ צליחן, לחייה־לילה שלהם. ביקשו ממני ל הודיע שלא צריך לרשום את העסקה בטאבו. מספיק דמי־מפתח.

זוקפת כפופים

היחירה שהצליחה לרפא מאימפוטנציה מוחלטת את הגיבור של חנוך לוי היתה יוני, בחורה אוסטרלית, בלונדית יפהפיה בת 27. בתיאטרון הקאמרי נערכו מיכחנים שבהם עמדו הנבחנות חשופות־יחזה, כשהן מתחרות על התואר בעלת החזה היפה ביותר. הן נבחנו למחזה של לוי, יאקיש ופופצה, שבו צריכה הבחורה להופיע בעירום ולהצליח במקום שנכשלו כולם. היא מצליחה לעורר את אנאלפאזין (וכך מכונה האימפוטנט במחזה). בין השאר מופיעה גם זהרירה חריפאי, בתפקיד של זונה זקנה, שעליה נאמר במחזה: "היא מגיפה, שהצליחה להרביק את חצי העיר."

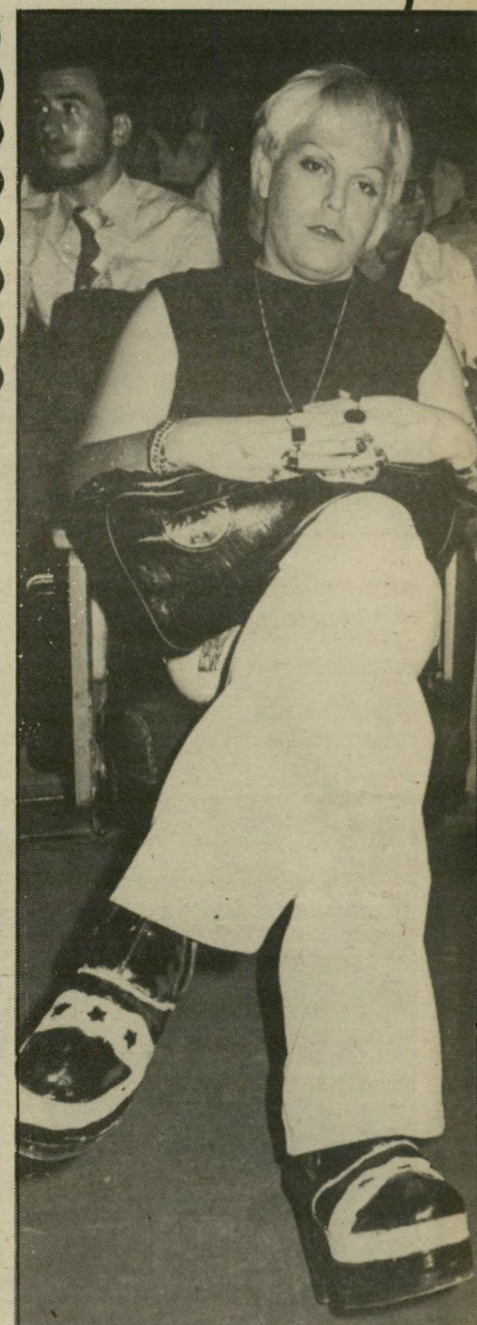
בהתרגשות

באחת ההצגות האחרונות של קדיש נשמעו באולם בכיות קשות מאוד. הקהל, וגם השח קנים שעל הבימה, הסתכלו לעבר הקול, ואז, בשורה השלישית באמצע, הם גילו את זלמן ("שושי") וינדר, מלך הקוקסינלים, כשהוא היא בוכה עד מוות מהתרגשות.

למחרת טילפן/ה זלמן־שושי לתיאטרון הקאמרי וביקש/ה את כתובותיהם הפרטיות של שחקני ההצגה. בהתחלה סירבו לו/לה, אבל אחרי תחינות רבות נענו. שלושה ימים מאוחר יותר התקבלו שלושה מיכתבים מרגשים מאוד בבתיים של השחקנים. עד כדי כך מרגשים, שיוסי גרבר ועדנה פלדל סירבו לקרוא אותם באוזני, זה לא בסדר למסור לעיתונות מיכתב כליכך אישי וחם ומרגש, אמרה לי עדנה פלדל, האמיני לי, כשקראתי את המיכתב, היו לי דמעות בעיניים" בין השאר כתב/ה שהמחזה מוכיר לו/לה את בית אביו/ה.

שלושה ימים אחרי זה נערכה שוב הצגת קדיש, ושוב הגיע/ה זלמן־שושי להצגה, אלא שהפעם הוא/היא נשא/ה איתו/ה שלושה ורי פרחים ענקיים וביקש/ה להיכנס אל מאחורי הקלעים ולמסור את הפרחים באופן אישי ל שחקנים. אנשי הבימה סירבו, בטענה שיוסי גרבר מסתובב בתחנותים בחדר־ההלבשה, אבל זלמן־שושי שיכנע/ה אותם שדברים כאלה היא/הוא כבר ראה/ה. כשנעתרו לו/לה, הוא/היא נכנס/ה לחדרים ונתן/ה לכל שחקן את הזר המיועד לו, ואחר כך ירד/ה מעל הבימה והי תיישב/ה שוב בשורה השלישית עם קופסה נו ספת של מיטפחות־נייר, כדי שהדמעות של ה התרגשות לא יציפו את האולם.

מאז, בכל פעם שעל הבימה מוצג קדיש, שהוא מעין מי מפחד מוירגיניה וולף לרתיים, יושב/ת מולם זלמן־שושי וכשהוא/היא בוכה ונאנק/ת מהתרגשות.

זלמן־שושי
בחדר־ההלבשה התיאטרוני

החתונה

כאלה הם החיים

אילית מילוא וסמי לוי
אמברגו על עיתונאים

ביום השלישי הבא תיערך באולמי העצמאות שבמצודת צאנז בתל-אביב חתונתה של **אילית מילוא**. נכדתו של **מנחם בגין**, עם בחירי-ליבה **סמי לוי**.

כל עיתונאי וצלמי ישראל פינו להם ביומן את היום הזה. בעיקר לאחר שנודע שהסאב המפורסם, המתבודד יותר משנתיים ושהופיע מאז רק פעמיים בציבור, באזכרות לאשתו, הבטיח למישפחה שהוא יחגוג איתם את החתונה.

את הסקופ העיקרי נתנה **חסייה מילוא**, אם, הכלה. גילתה לי חסייה: „אף צלם ואף עיתונאי לא יורשה להיכנס לאולם ולהשתתף בשימחה. מי שיעמוד בחוץ שעות כדי לצלם, זו זכותו. בתוך האולם יהיו רק בני-המישפחה וחברים מועטים.”

לכן פגשתי למענכם את הזוג הצעיר במספרה של **דקלין ליבטנשטיין**, שם ישבה אילית עם סמי. כדי לתכנן ולהכין את התיסרוקת של יום החופה.

סמי החזיק בידו את המתנה הראשונה שקיבל הזוג לחתונה: מגש, כד ושש כוסות — מתנת חבריו החיילים של סמי, המשרת בקיריה. סמי ערך ביום הראשון מסיבה ל-60 חיילים המשרתים ביחידתו, ואילית הכינה את הכיבוד — עוגות מאפה-ידיה.

סיפר לי סמי: „אני חבר של אילית כבר ארבע שנים. אני מכיר אותה כבר חמש שנים, ישבנו כל השנים יחד על אותו הספסל בבית-הספר. התכוננו למיכונים ביחד, הצלחנו ונכשלונו ביחד. לפני שנה טבענו על סירה בירקון, עשינו יום של כף, היינו ביחד מהבוקר עד הערב. ושם, על הסירה, ביקשתי את ידה, היא לא חשבה לשניה ומייד אמרה: כן. אילית היום היא בת 18 וחצי, אך האמא שלה, חסייה, התחתנה כשהיתה בת 19. אילית לא הלכה לצבא. כי היא הוריעה להם שאנחנו מתחתנים.”

„לאבאי היתה חנות-ירקות ביפו. אך אחרי שהוא קיבל התקף-לב הוא כיום לא עובד. הוא עובר טיפול בעזרת התעמלות מיוחדת בבית-חולים. אני נמצא כצבא כבר שמונה חודשים. חוץ מהשרות אני גם עובד כגרפיקאי ופירסומאי. מהביר-מצווה שלי, היה לי חיסכון, מכרתי את הכל. אילית מכרה לפני חודש את מכונית הסובארו '83 שקיבלה מאביה, וכל זה כדי לשלם חלק ממחיר הקוטג' בן חמישה חדרים שקנינו באריאל, ולממן חצי-חצי את החתונה.”

„אל תשאלי איזה בעיות יש לנו. כלי עין הרע, אנחנו מישפחה נורא גדולה. לאמא שלי יש שמונה אחים ושתי אחיות, לאבא שלי חמישה אחים, **לבני בגין**, הדרור, יש שמונה ילדים. הורענו לכולם שהילדים, למשל, באים לכד, אפילו **מירב**, (בתו של בנימין-צאנז בגין) תגיע בלי החבר שלה, **מוישון**. לא נזמנו אף איש ידוע ואף פוליטיקאי.”

„אילית שוקלת היום 53 קילו, אני מאמן אותה כל יום בריצה, והיא

הסידור הזה, שרווקות בנות 40 נכנסות ל-הריון כדי שלא לאחר את הרכבת, עשה חשק לכמה וכמה נשים. שהן אמהות כבר מזמן. אחת המפורסמות שבהן היא האופנאית **שרה מיר**, לר, אם לשני ילדים בוגרים וגרושה עליוה,

שרה מיר ומשה סבירדון
הריון בגיל 40

שהחליטה ללדת עוד פעם אחת. כששמעתי את הבשורה, החלטתי לטלפן לה. כדי לברך אותה ובאותה הזדמנות גם לברך כמה פרטים מסקי-רנים.

ריינג ריינג.

„כן?”

אפשר לדרב עם שרה מיר, בבקשה?

„לא. שרה נמצאת בניו-יורק, בשבוע-אופנה.”

ומי מרבר?

„החבר שלה, **משה סבירדון**.”

האם זה נכון ששרה בהריון?

„נכון מאוד. היא כבר בחודש השלישי.”

ואולי אתה יודע מי האבא של התינוק העומד להיוולד?

„בטח שאני יודע. הוא מרבר איתר ברגע זה.”

ומה מצבך המישפחתי?

„אני עדיין נשוי ויש לי שני ילדים. אבל תכתבי שלא עזבתי את המישפחה שלי בגלל שרה. חיי-המישפחה שלי נהרסו עוד לפני שי היכרתי אותה. מאז שהיכרתי את שרה, כששנינו נכנסנו לבית-הדפוס בתל-אביב, אנחנו לא נפ-רדים. אשתי, כמובן, לא מאושרת מהעניין הזה שאני עומד להיות אב לילדים לא שלה, אבל כאלה הם החיים.”

או איפה אתה גר?

„אני גר עם שרה, כמובן, ומאושר איתה, ואנחנו מחכים לבת קטנה.”

שמחת הגטין והנשואין

בפעם האחרונה כשכתבתי על **בוטז שרעבי**, זלגו לי רמעות על הלחיים בשעת הכתיבה. סיפרתי לכם איך אשתו עזבה אותו ואת החובות, ואיך הוא נשאר לבר בבית ריק, וכמה הוא מיסכן ו... אני מפסיקה את התיאורים האלה, כי שוב אני הולכת לככות.

אז הנה הודעה חשובה לכל הרגישים כמוני. אפשר להפסיק לדאוג ולרחם עליו. בזמן הר-אחרון נראה בוטז כשצמודה לו כל הזמן בחורה יפהפיה אמיתית, והחיוך על פני שניהם הוא חיוך של אושר.

שלחתי את שני השפיונים הכי ותיקים שלי לחקור מי הנערה, ותשמעו מה שהם הביאו: שמה **אורנה טל**, והיא אהבה ישנה של בוטז. הם הכירו זה את זה לפני שנים. כשאורנה היתה עדיין נשואה, ומייד פרצה ביניהם האהבה כאש. הם נסעו יחד לארצות-הברית, בילו שם כמה חודשים של אהבה, חזרו ארצה וחיכו שאורנה תקבל גט. כדי להתחתן. אבל הגט בושש לבוא. הם המשיכו לגור ביחד באפקה עוד זמן-מה, אבל האהבה הפכה לאכזבה בגלל המתח הרב שבציפייה לגט של אורנה. הם נפרדו, ולאחר תקופה קצרה מצא בוטז את **הלן** ונשא אותה לאשה.

עכשיו סוף-סוף שניהם פנויים. בוטז קיבל את הגט מאשתו, ואורנה קיבלה את הגט מ-בעלה, אבי בתה, ועכשיו שניהם ביחד מחייכים ומאושרים.

מעניין אם הם ירצו מייד להתחתן, או שי-שניהם למדו משהו מהנשואין הכושלים מס' 1.

אורנה טל עם בוטז שרעבי
אולי למדו מכישלון מס' 1!

העולם הבא

העיתון החי ביותר במדינה

גליון מס' 43 • עורכים אלכס פז ובנצי רופו

ראשי המאפיה נמלטים מישראל אחוזי אימה

ראש המאפיה הסיציליאני, נות, דון ציציאונה, התמוטט ויצא מתעלף במהלך סיור מודרך בעיריית תל-אביב. הוא הובהל לטיפול נמרץ, וכשי התאושש הסביר לכתבנו: "זה אכזרי מדי גם לגבי פושע כמוני, שכבר ראה הכל בחיים".

למה אתה מתכוון? שאל כתבנו בתימהון.

"מה? השתומם הדון, להע- לות שיעורי ארנונה ביותר מ-150% בתקופת הקפאה? זה הופך אותנו, המאפיה, למוסד פילנתרופי. עם זאת אני חייב לציין לשבח את האירגון המופתי שלפיו חילקו ביניהן המושפחות השולטות את ישרא- ל לאיזורי שליטה ברורים. כמו, למשל, מיישפחת ציון בתל-אביב, גוראל בחיפה וקר- לק בירושלים. באמת כל הכי בוד".

כותרות גנוזות

ניתוח כריתת שד לאשה שנכנס בה די- בוק.

שריפת חנות ארוס בנתניה בגלל ציציות פסולות. ויש הגור- סים כי הסיבה ל- הצתה היא הקושי ללקוחות להגיע מ- בני-ברק.

המישטרה בודקת טסטר שקיבל זרם מרשת-חשמל.

המישטרה דורשת לעצור את בוחני משרד-הרישוי עד תום ההילוכים.

בהגרלת תיק פלילי מספר 185421 זכה נאשם מספר 327654 במעמד של עד-מדי- נה.

הרבה מישפחות ישראליות הודיעו כי ישמחו לקלוט את הגברת מארקוס ה- נמלטת כעוזרת פי- ליפינית.

חסידי אומות העולם - היזהרו!

אנשי החברה להגנת-הטבע ער- כו זה לא מכבר מבצע מלב אל לב ל-40 מחסידי אומות העולם. מיבצע זה הכניס רבים מחסידי אומות העולם לחרדה עמוקה מפני הדילול הצמוי להם בשלב הבא מידי החברה.

המדע בארץ

מדענים בישראל פיתחו דר- שיח שצומח בתנאים קשים ומורכב בארץ מהכלאת דו ושיח. בקרוב עומדים המדענים להכריז על פיתוחו של דרשיח-לוחמים, למרות שרוב הציבור תומך דור- קא בהמצאת שיח-לוחמים.

סוף שבוע מטורף

סרט ישראלי בשם זה אכן הצליח לעשות בשבוע אחד בלבד את אשר עשו לפניו סרטים אחרים במשך שנים ארוכות. במשך שבוע אחד בלבד הוא הצליח להיעלם ממסכי הקולנוע, בלא להותיר עקבות.

לחברה-קדישא דרושות בדחיפות בנות לווייה

דבר המייסדים צמיחה זו מה טיבה?

שנו חז"ל: "צמיחה זו - למה היא משולה? לאילן שזה עתה ניטע. פירותיו העתידיים לבוא הם בחזקת נעלם לא בטוח, ולעומת זו עולה הזבל בו דושן וממלא את נחירינו בניחוח שאין לטעות בו כלל. וצחנה זו, העולה ומתרוממת, היא-היא הצמיחה כולה על רגל אחת."

נס הצמיחה העולה

מתוך פיתרון בחינת-הבגרות בהיסטוריה:

הבכירים בראי ההיסטוריה

כבר בתקופת-האבן היו לבכיר הקדמון הטבות שונות. החל בתוספת ממונה - אשר אושרה עלידי ועדת-פל - וכלה בתוספת מאובנים במיסעדות סיניות.

בסוף תקופת-האבן עבר האדם בחינות, ובסיומן הת- קבל לתקופת-הברונזה שבה הצטיין וזכה במדליות-ארד לרוב.

בד בבד עם התפתחות הטכנולוגיה התרבו הבכירים, כשהם מקבלים תאוצה בת- קופת-העץ, עם המצאת הכי- סא.

המשך התשובה במסק- נות ועדת-הכספים, שהחלי- טה לעת עתה שלא להרחיב את ההטבות לבכירים.

צרכת תנתק יחסיה עם ישראל

זאת עקב אמברגו-הנשק שהטילה ישראל על הצר- פתים.

"זו הדרך היחידה שבה נוכל לקבל נשק מישראל", טוענים חוגים בפאריס, "ולראיה - ישראל מספקת כלי-נשק ללא מיגבלה לכל המדינות שאינן מכירות בקיומה ואפילו עוי- נות אותה, כמו איראן וסין."

התנחלות חוקם בלב קאהיר

הנשיא מובארכ, בעצה אחת עם יועציו מגוש- אמונים, החליט להגיב ביד קשה על המהומות בקאהיר, ובכל מקום שבו יתפרעו ה- ערבים תוקם לאלתר התנח- לות.

יצאנית לשעבר תיקלט בקיבוץ

ידיעות אחרונות

האומנם נקלעו הקיבוצים למחסור כה חמור במתנדבות מחו"ל?

אי-אפשר להוציא מרגן כלום

שליח המגבית היהודית, שנפגש אמש עם הנשיא רגן, חזר לשולחני בידיים ריקות.

צילום רנטגן של רגן

נפגשתי עם הנשיא "סיפר לעיתונאים, "אולם לא הצלחתי להוציא ממנו כלום." רופ- או היהודי של רגן, הד"ר רוזנברג לוטרשטיין, אישר טענה זו ואמר: "כבר הוצאנו מרגן את הכל - החל בכבד וכלה בכיליה - והוא עכשיו חלול לגמרי."

הכל זהב

והשנה שוב קטפה
חברת "דובק" את מדליות הזהב!
בתחרות הבינלאומית היוקרתית מטעם "מונד סלקסיון"
שנערכה השנה בליסבון, פורטוגל, זכו סיגריות ברודוויי 80,
מונטנה ושרתון של "דובק" במדליות זהב על טעמן המשובח ואיכותן המעולה.
לסיגריית טיים, הזוכה במדליית זהב זו השנה העשירית ברציפות,
הוענק גם עיטור הצטיינות מיוחד.
ועדת השיפוט בדקה, טעמה והחליטה פה אחד:
סיגריות דובק — הכל זהב!

דובק

העולם הזה

ראיון

מיוחד

עם

נינה

קציר,

אשת

הנשיא

לשעבר,

החולה

אנושות:

„אל תתנו לי

לסבול!!“